

КАРАР

2019 елның 11 гыйнвары

№1

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы «Рус Әжиле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турындагы карары проекты буенча гавами тыңлаулар билгеләү хакында

Татарстан Республикасы Яшел Үзән муниципаль районы Рус Әжиле авыл жирлегендә яшәүчеләрнең хокукларын саклау максатларында, халык алдында тыңлаулар үткәру юлы белән, «Рус Әжиле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турындагы карар проекты тикшерүдә катнашу өчен, Федераль законның 28 статьясы нигезендә.

6 октябрь, 2003 ел, № 131-ФЗ «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында», Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеге Уставы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеген» муниципаль берәмлегендә халык тыңлауларын (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм үткәру тәртибе турындагы нигезләмә, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының Рус Әжиле авыл жирлегенә **карап итәм:**

1. Минем инициативам белән «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеген» муниципаль берәмлеген төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында Рус Әжиле авыл жирлеген Советы карары проекты буенча ачык тыңлаулар үткәруне билгеләргә (1 нче кушымта).

2. Билгеләргә:

2.1. үткәру датасы һәм вакыты – 2019 елның 11 февралендә 16.00 сәгатәтә;

2.2. үткәру вакыты 1 көн;

2.3. үткәру урыны-Карашам авылы, Яңа ур., 27 (мәдәният йорты бинасы);

2.4. фикер алышына торган мәсьәлә буенча тәкъдимнәр һәм искәртмәләр бирелә торган адрес: Рус Әжиле авылы, Үзәк урамы, 1 йорт (администрация).

3. Ачык тыңлауларны эзерләү һәм уздыру буенча оештыру комитеты составын раслау (2 нче кушымта).

4. Оештыру комитеты Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлегендә халык тыңлауларын (жәмәгать фикер алышуларын) оештыру һәм үткәрү тәртибе турындагы Нигезләмә нигезендә, Рус Әжиле авыл жирлеге Советының 16.11.2018 ел, № 129 карары белән расланган ачык тыңлаулар оештырырга һәм үткәргә.

5. 2019 елның 18 гыйнварына кадәр әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында урнаштырырга (<http://pravo.tatarstan.ru>) Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru> шулай ук Рус Әжиле авылы, Үзәк урамы, 1 нче йорт (жирлек администрациясе бинасы), Карашам авылы, Новая урамы, 27 нче йорт (мәдәният йорты бинасы) адреслары буенча рус Әжиле авыл жирлегенең мәгълүмат стендларында.

6. Әлеге карарның үтәлешен контрольдә тотам.

**Рус Әжиле
авыл жирлеге башлыгы**

Г.Ф.Семахина

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ
РУС ӘЖИЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ СОВЕТЫ**

КАРАР

_____ 201 г.

№ _____

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында

Россия Федерациясе Торак кодексына, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәгә 131-ФЗ номерлы Федераль законга, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәгә 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законына, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставына, Рус Әжиле авыл жирлеге Советы карарына таянып, карар кабул итте:

Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен, әлеге карарга кушымта нигезендә расларга.

2. Үз көчен югалткан дип тану:

- «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Рус Әжиле авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» 2014 елның 20 июлдәгә 109 номерлы Рус Әжиле авыл жирлеге Советы карары;

- Рус Әжиле авыл жирлеге Советының 2017 елның 15 ноябрдәгә 88 номерлы «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Рус Әжиле авыл жирлеге Советының 2014 елның 20 июлдәгә 109 номерлы» Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Рус Әжиле авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында "гы карарына үзгәрешләр кергү турында;

- Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Рус Әжиле авыл жирлеге Советының 2018 елның 10 июлдәгә 113 номерлы «Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районы Рус Әжиле авыл жирлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләрен раслау турында» 2014 елның 20 июлдәгә 109 номерлы карарына үзгәрешләр кергү турында карары

3. Әлеге карарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында урнаштыру (<http://pravo.tatarstan.ru> Татарстан Республикасы Муниципаль берәмлекләре порталы составында Зеленодольск муниципаль районы сайтында (<http://zelenodolsk.tatarstan.ru>) «Интернет» мәгълүмати-

телекоммуникация челтәрендә, шулай ук Зеленодольск муниципаль районы Рус Әжиле авыл җирлегенең мәгълүмат стендларында түбәндәге адреслар буенча: Рус Әжиле авылы, Центральная урамы, 1 йорт (жирлек хакимияте бинасы), Карашам авылы, Новая урамы, 27 йорт (мәдәният йорты бинасы).

4. Әлеге карарның үтәлешен Рус Әжиле авыл җирлеге башлыгына йөкләргә.

**Рус Әжиле җирлек башлыгы,
Совет рәисе**

Г.Ф.Семахина

**ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ЗЕЛЕНОДОЛЬСК МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫНЫҢ «РУС
ӘЖИЛЕ АВЫЛ ЖИРЛЕГЕ» МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕГЕ ТЕРРИТОРИЯСЕН ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ
КАГЫЙДӘЛӘРЕ**

Кисәк 1. ГОМУМИ НИГЕЗЛӘМӘЛӘР

1.1. Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясен төзекләндерү кагыйдәләре (алга таба – кагыйдәләр), Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территорияләрен карап тоту һәм жыештыру буенча тәртип һәм таләпләр билгели (алга таба-кагыйдәләр) – муниципаль берәмлек), шул исәптән Ел фасыллары буенча яшел утыртмаларны, кече архитектура формаларын, стационар булмаган сәүдә объектларын, хезмәт күрсәтү өлкәсенә стационар булмаган объектларын, төзекләндерү элементларын тоту тәртибен, биналарның фасадларын ремонтлау һәм буяу эшләрен башкару тәртибен, каты көнкүреш калдыкларын жыю һәм чыгару тәртибен, юлларны эксплуатацияләү, территорияне яктырту, Күмү һәм жирләү урыннарын карап тоту, территория мохитенә һәркем өчен мөмкин булуын, территорияне бәйрәмчә рәсмиләштерү максатларында, чисталык, тәртип, югары эстетик сыйфатларны һәм яшәү мохитенә уңайлылыгын тәэмин итү, шулай ук әлеге кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылыкны күздә тоту.

1.2. Әлеге кагыйдәләр муниципаль берәмлекнең бөтен территориясендә гамәлдә, муниципаль берәмлек территориясендә урнашкан биналарның, корылмаларның хужалары һәм арендаторлары булган барлык юридик, физик һәм вазыйфаи затлар тарафыннан үтәлгә тиеш. Төзекләндерү, карап тоту һәм жыештыру муниципаль берәмлекнең бөтен территориясе һәм анда урнашкан барлык биналар (торак йортларны да кертеп), корылмалар, инженерлык коммуникацияләре һәм корылмалары (алга таба - биналар, корылмалар) төзекләндерелгә, карап торырга һәм жыештырылырга тиеш.

1.3. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү һәм карап тоту өлкәсендә мөнәсәбәтләргә хокукый жайга салу Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Конституциясе, «Татарстан Республикасында жирле үзидарә турында» 2004 елның 28 июлдәге 45-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы Законы, башка федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә гамәлгә ашырыла, Россия Федерациясе региональ үсеш министрлыгының 2011 елның 27 декабрдәге 613 номерлы боерыгы, Татарстан Республикасы Зеленодольск муниципаль районының «Рус Әжиле авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы, Рус Әжиле авыл жирлегенә башка муниципаль хокукый актлары һәм әлеге Кагыйдәләр белән расланган Муниципаль берәмлекләр территорияләрен төзекләндерү буенча нормаларны һәм кагыйдәләргә эшләү буенча методик рекомендацияләр.

1.4. Әлеге Кагыйдәләрдә түбәндәге төшенчәләр кулланыла:

Территорияне төзеклэндерү - муниципаль берәмлек территориясен төзеклэндерү кагыйдэләре белән билгеләнгән чаралар комплексын тормышка ашыру, муниципаль берәмлек территориясенең санитар һәм эстетик торышын тәмин итүгә һәм яхшыртуга, торак пунктларның территорияләрен һәм мондый территорияләрдә урнашкан объектларны, шул исәптән гомуми файдаланудагы территорияләрен, жир кишәрлекләрен, биналарны, төзелмәләрен, корылмаларны, якын-тирә территорияне карап тотуга юнәлтелгән эшчәнлек.

Төзеклэндерү чараларына түбәндәгеләр керә:

- биналарның, корылмаларның, урамнарның, майданнарның, тротуарларның фасадларын ремонтлау, проектлау, биззәү һәм төсләр белән биззәү, шулай ук аларны тышкы яктырту буенча эшләр башкару;

- жирлек халкының күпләп ял итү өчен шартлар тудыру һәм халык күпләп ял итә торган урыннарны төзеклэндерүне оештыру;

- вакытлы объектларны функциональ-нигезләнгән урнаштыру;

- муниципаль берәмлекнең бәйрәмчә биззәлеше;

- муниципаль берәмлек территориясен яшеллэндерү;

- коммуналь һәм башка калдыкларны жыю, туплау, саклау, чыгару, транспортировкауны оештыру һ. б.;

- жирле эһәмияттәге автомобиль юлларын тоту, эксплуатацияләү (алга таба-автомобиль юллары);

- урнаштыру, төзү, тоту, инженерлык, коммуникацион челтәрләрен, биналар, корылмалар, техник корылмалар һәм элементлар, шул исәптән су белән тәмин итү, канализация, энергия белән тәмин итү, жылылык белән тәмин итү һ. б.

Территорияне төзеклэндерү элементлары-декоратив, техник, планлаштыру, конструктив жайланмалар, яшеллэндерү элементлары, жиһазларның һәм биззәлешнең төрле төрләре, шул исәптән биналарның фасадлары, төзелмәләр, корылмалар, кече архитектура формалары, стандарт булмаган корылмалар, мәгълүмат щитлары һәм территорияне төзеклэндерүнең состав өлешләре буларак кулланыла торган күрсәткечләр, шул исәптән:

- йортлар, биналар, корылмалар фасадлары, шулай ук арка юллары порталлары, түбәләр, коймалар һәм саклагыч рәшәткәләр, түбәләр, козырькалар, тәрәзәләр, керү төркемнәре, керү ишекләре, балконнар, тышкы баскычлар, эркерлар, лоджияләр, карнизлар, столляр эйберләре, ставни, су-Көнчыгыш торбалары, фасадларны өстәмә жиһазлау, йорт яны территорияләре;

- коймалар (коймалар), коймалар, капкалар;

- бәйрәм биззәлеше предметлары;

- сыйфатсыз стационар булмаган корылмалар, вакытлыча объектлар, корылмалар;

- жәяүлеләр коммуникацияләре;

- транспорт, инженерлык коммуникацияләренә техник зоналары, инженерлык коммуникацияләре, су саклау зоналары;

- балалар, спорт майданчыклары һәм башкалар.;

- төзелеш майданчыклары, ремонт, реконструкция объектлары һәм башкалар;

- контейнер майданчыклары, калдыкларны саклау, туплау урыннары;

- хайваннарны йөртү һәм өйрәтү өчен майданчыклар;

- муниципаль берәмлек территориясендә автостоянкалар, транспорт чараларын урнаштыру һәм саклау майданчыклары;

- яктырту элементлары (тышкы сәнгать яктырту);

- тышкы мәгълүматны урнаштыру элементлары һәм реклама конструкцияләре;

- капитал төзелеш объектлары элементлары;

- кече архитектура формалары;
- яшеллэндерү элементлары;

- урам коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар (аерым урнашкан урам жиһазлары объектлары, тукталыш пунктлары, телефон будкалары, мәгълүмат һәм реклама урнаштыру өчен объектлар (тумбалар, стендлар, табло, урам сэгать жайланмалары һәм башка шундый корылмалар яки жайланмалар), жәмәгать бәдрәфләре, урналар һәм чүп жыючылар);

- су жайланмалары;
- территорияне инженерлык эзерләү һәм яклау элементлары;
- йөгертмә;
- һәм башкалар.

Төзеклэндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы - муниципаль берәмлек территориясендә куркынычсыз, уңайлы һәм кызыклы мохит булдыру өчен төзеклэндерү элементларын минималь яраштырып тору.

Төзеклэндерү элементларының нормалаштырыла торган комплексы жирле нормалар һәм территорияне төзеклэндерү кагыйдэләре составында жирле үзидарә органы тарафыннан билгеләнә.

Төзеклэндерү эшләре алып барыла торган территория - муниципаль берәмлек территориясен төзеклэндерү объектлары: мәйданчыклар, ишегаллары, кварталлар, функциональ-планлаштыру белеме, административ округлар һәм шәһәр округлары территорияләре, шулай ук бердәм шәһәр төзелеше регламентациясе (сак зоналары) яки визуаль-киң кабул итү принцибы буенча бүлеп бирелә торган территорияләр (төзелешле мәйдан, якындагы территория һәм төзелешле урам), муниципаль берәмлекнең башка территорияләре, шул исәптән:

- күп катлы йортлар, индивидуаль торак төзелеше, Биналарны эксплуатацияләү һәм аларга хезмэт күрсәтү, төзелеш өчен бирелгән биналар, корылмалар урнаштыру өчен жир участоклары, шулай ук административ һәм офис биналары, мәгариф, фән, сәламәтлек саклау һәм социаль тәэминат, физик культура, спорт, мәдәният, сәнгать һәм мәдәният объектлары, гараж, бакчачылык һәм башка объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән жир участоклары;

- мәйданнар, урамнар, юллар, автомобиль юллары, скверлар, бульварлар, бакчалары, парклар, урман парклары, пляжлар, балалар, спорт һәм спорт-уен мәйданчыклары һәм башка шундый объектлар;

- аеруча саклана торган табигый территорияләр һәм тарихи-мәдәни әһәмияттәге жирләр;

- жирләү урыннары;
- яшел үсентеләр белән шөгыйльләнүче яшел үсентеләр;
- ясалма юл корылмалары;

- барлык төр транспорт вокзаллары станцияләренә территорияләре һәм капитал корылмалары, транспорт чараларын саклау һәм техник хезмэт күрсәтү урыннары, юл сервисы объектлары;

- причаллар, дебаркадерлар, кече суднолар стоянкалары, яр бие корылмалары, Корылмалар, көймәләр станцияләре һәм башкалар.;

- житештерү һәм куллану калдыкларын жыю һәм чыгару өчен урыннар, жиһазлар һәм корылмалар һ. б.;

- житештерү объектлары һәм зоналары территорияләрен, инженерлык инфраструктурасы зоналарын, махсус билгеләнгән зоналарны, чүплекләренә дә кертеп, житештерү һәм куллану калдыкларын күмү полигоннарын, шул исәптән аларны күмү өчен, ассенизация һәм компостлау кырларын, үлэт базларын, шулай

ук тиешле санитар-саклау зоналарын да кертеп, төзеклэндерү объектлары.

Территорияләрне - муниципаль берәмлек территориясен төзеклэндерү нормаларында һәм территорияләрне төзеклэндерү кагыйдәләрендә билгеләнгән объектлар: төзеклэндерү элементларын нормалаштырыла торган комплекс, аларны әлеге территориядә урнаштыру кагыйдәләре һәм кагыйдәләре. Мондый территорияләр түбәндәгеләр булырга мөмкин: төрле функциональ билгеләнешле мәйданчыклар, жәяүлеләр коммуникацияләре, юл йөрү урыннары, жәмәгать кинлекләре, участоклар һәм торак төзелеше зоналары, житештерү төзелешенең санитар-сак зоналары, рекреация объектлары, торак пунктның урам-юл челтәре, инженерлык коммуникацияләренең техник (сак-эксплуатация) зоналары.

Территорияләрне жыештыру-житештерү һәм куллану калдыкларын жыю, махсус билгеләнгән урыннарда чыгару, башка чүп-чар, кар чыгару, шулай ук халыкның экологик һәм санитар-эпидемиологик иминлеген тәмин итүгә һәм әйләнә-тирәлекне саклауга юнәлтелгән башка чаралар. Карап тоту һәм жыештыру өчен беркетелгән территория-жир кишәрлекләренең кадастр планнары, аренда килешүләре яки башка килешүләр, карарлар белән билгеләнгән чикләрдәге территория.

Яшеллэндерү-үсемлек компонентларын актив кулланып, муниципаль берәмлек мохитен формалаштыруны тәмин итә торган территорияне төзеклэндерү һәм ландшафт оешмасы, шулай ук муниципаль берәмлек территориясендә элек барлыкка килгән яки башта булган табигый мохитне саклау.

Гомуми файдаланудагы яшеллэндерелгән территорияләр - гомуми файдалану территорияләрендә урнашкан скверлар, парклар, бакчалар һәм бульварлар;

Чикләнгән территория - предприятиеләрнең, оешмаларның, учреждениеләрнең яшеллэндерелгән территорияләре;

Махсус билгеләнештәге яшеллэндерелгән территорияләр-санитар зоналар, су саклау зоналары, зиратларны яшеллэндерү, питомниклар үсентеләр;

Хужалык мәйданчыгы-торак зонада урнаштырылган киёмнәрне киптерү мәйданчыгы, чүп жыючылар өчен мәйданчыклар, келәмнәрне чистарту һәм йорт әйберләрен киптерү мәйданчыгы;

Яшел үсентеләр-агач, агач-куак, куаклык һәм үлән үсә торган үсемлек.

Газон - чәчү өчен махсус сайланган үлән орлыгы, ул утырту һәм парк корылмалары өчен фон һәм ландшафт композициясенең мөһим элемент булып тора.

Каты көнкүреш калдыклары (каты көнкүреш калдыклары) - физик затлар тарафыннан куллану процессында торак урыннарында барлыкка килә торган калдыклар, шулай ук физик затлар тарафыннан шәхси һәм көнкүреш ихтияжларын канәгатьлэндерү максатларында торак урыннарында куллану барышында үзләренең куллану үзенчәлекләрен югалткан товарлар. Каты коммуналь калдыклар шулай ук юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр эшчәнлеге процессында барлыкка килә торган калдыклар һәм физик затлар тарафыннан куллану процессында торак биналарда барлыкка килә торган калдыклар составы буенча мондый калдыклар да керә.

Каты көнкүреш калдыкларын чыгару графигы-каты көнкүреш калдыкларын чыгару килешүенең состав өлеше, каты көнкүреш калдыклары күләме һәм чыгару вакыты күрсәтелгән.

Каты көнкүреш калдыкларын чыгару графигын өзү - маршрут, каты көнкүреш калдыкларын чыгаруның сәгатьләп графигын үтәмәү.

Контейнер мәйданчыгы-әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендә Россия

Федерациясе законнары һәм халыкның санитар-эпидемиологик иминлеген тәэмин итү өлкәсендә Россия Федерациясе законнары таләпләре нигезендә төзелгән һәм контейнерлар һәм бункерлар урнаштыру өчен билгеләнгән каты коммуналь калдыклар туплау урыны .

Каты коммуналь калдыкларны, зур габаритлы калдыклардан тыш, урнаштыру өчен билгеләнгән Контейнер - чүп жыючы.

Зур габаритлы калдыкларны туплау өчен билгеләнгән Бункер - чүп жыючы . Житештерү һәм куллану калдыклары (алга таба - калдыклар) - житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү процессында яисә куллану процессында барлыкка килгән матдәләр яисә предметлар, аларны бетерү өчен билгеләнгән яисә закон таләпләре нигезендә бетерелергә тиеш

Калдыкларны сортировкалау-житештерү һәм куллану калдыкларын аеру һәм (яки) көлү, билгеле бер критерийлар нигезендә, сыйфат ягыннан аеручы өлешләргә туры килә.

Каты көнкүреш калдыклары жыю (КГМ) - эш чүп-чарларын чистарту, контейнерлар тутыру һәм контейнер майданчыкларын чистарту белән бәйле чаралар комплексы. КГМ жыю- контейнер майданчыгы территориясендә (бункер-туплаучы булмаса) КГМ складлау чаралары яисә кгм территориясеннән жыелган бункерларны комплексы жыю.

Каты коммуналь калдыкларны чыгару - каты коммуналь калдыкларны жыю урыннарыннан аларны эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү өчен файдаланыла торган объектларга кадәр ташу.

Каты көнкүреш калдыкларын чыгару турында килешү (КГМ) - заказчы һәм подрядчы чүп- чар чыгару оешмасы арасында төзелгән юридик көчкә ия язма килешү (КГМ).

Каты көнкүреш калдыкларын чыгару графигы-каты көнкүреш калдыкларын чыгару килешүенең состав өлеше (КГМ), каты көнкүреш калдыклары күләме (КГМ) һәм чыгару вакыты күрсәтелгән;

Чүп - чарны-житештерү һәм куллану калдыклары жыелган, аларны рөхсәтсез (рөхсәтсез) ташлау (урнаштыру) яисә складлау нәтижәсендә барлыкка килгән, күләме буенча 1 куб метрдан артмаган.

Рөхсәтсез чүп-чар ташлау - рөхсәтсез калдыклар ташлау яисә каты көнкүреш калдыклары ташлау, КГМ, житештерү һәм төзелеш калдыклары, юридик яки физик затлар эшчәнлеге барышында барлыкка килгән башка чүп-чар 50 кв. м. дан артык майданда һәм 30 куб. м. дан артык майданда.

Калдыкларны утильләштерү-товарлар (продукция) житештерү, эшләр башкару, хезмәтләр күрсәтү өчен калдыкларны кабат куллану, шул исәптән турыдан-туры билгеләнешле калдыкларны (рециклинг) кабат куллану, аларны тиешле эзерлектән (регенерация) соң житештерү циклына кире кайтару, шулай ук аларны кабат куллану өчен файдалы компонентлар чыгару (рекуперация) .

Калдыкларны зарарсызландыру-калдыкларның массаларын киметү, аларның составын, физик һәм химик үзенчәлекләрен үзгәртү (шул исәптән кешенең сәламәтлегенә һәм әйләнә- тирәлеккә тискәре йогынтыны киметү максатларында).

Йорт салу-аның янәшәсендәге жир участогы белән шәхси торақ йорт.

Төзелеш объекты паспорты-объектның исеме, төзүче (заказчы), эш башкаручының (подрядчы, генподрядчының) исеме, объект буенча эшләрне башкаручы фамилиясе, вазыйфасы һәм телефон номерлары, эшләрне башлау һәм тәмамлау вакыты, төзелеш объекттында билгеләнгән объект схемасы күрсәтелгән мәгълүмат щиты.

Жир участокларының хокукка ия булучылары (алга таба – хокукка ия булучылар) милек формасына, нинди ведомствога ия булуына карамастан, жир кишэрлеген милек итеп алган теләсә нинди юридик һәм физик затлар, даими (срогы чикләнмәгән), түләүсез вакытлыча файдалануга, гомерлек мирас итеп биләү, арендага, субарендка билгеләнгән тәртиптә санала.

Якын-тирә территория-мондый жир кишэрлеге барлыкка килгән һәм чикләре Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнгән тәртип нигезендә муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре белән билгеләнгән очракта, бина, корылма, жир участогы янындагы Гомуми файдаланудагы территория (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексының 1 статьясындагы 37 пункты).

Беркетелгән территория-әлеге Кагыйдәләрдә билгеләнгән тәртиптә, милек формасына, тоту һәм санитар чистарту өчен ведомствога карамыйча, юридик яки физик затка беркетелгән жир кишэрлеге.

Беркетелгән территория тора:

- хокукка ия булучылар өчен-жирдән файдалану территориясеннән һәм якындагы территориядән;

- биналар һәм корылмалар хужалары һәм арендаторлары, шулай ук алар янындагы территорияләрдән тора.

Ишегалды территориясе-торак бина янындагы һәм гомуми кулланыштагы, шул исәптән анда яшәүче, периметр буенча торак биналар, корылмалар, коймалар белән чикләнгән затлар территориясе. Ишегалды территориясендә балалар майданчыклары, ял итү урыннары, автомобильләр парковкалары, яшел үсентеләр һәм башка жәмәгать файдаланылышы объектлары урнаштырыла.

Балалар майданчыгы-Р 53102-2008 ГОСТ таләпләренә туры китереп тулы күләмдә жиһазландырылган майданчык. Терминнар һәм билгеләү»

Территорияне санитар жыештыру – үз эченә алган чаралар комплексы:

- беркетелгән һәм якын-тирә территорияне даими, вакытында жыештыру;

- житештерү һәм куллану калдыкларын, каты, сыек һәм азык-төлек калдыкларын жыю һәм чыгару;

- вакытында урып-жыю һәм кардан һәм боздан чистарту;

- биналар, корылмалар һәм кече архитектура формаларын чисталыкта тоту.

Биналарны, корылмаларны карап тоту-объектлар белән яки объектларда

үткәрелә торган план-кисәтү чаралары комплексы:

- төзәтү торышын саклау;

- вакытыннан алда тузуны, картаюны, жимерелүне, үлүне кисәтү;

- эксплуатацияләү, хезмәт итү вакытын арттыру;

- ватык, кимчелекләрне, кимчелекләрне, житешсезлекләрне бетерү;

- бирелгән техник шартларга яки күрсәтмәләргә туры китереп, тышкы кыяфәтне торгызу һәм яхшырту.

Эчтәлек һәм санитар чистарту объектлары булып тора:

- машиналар йөрү өлеше һәм жәяүлеләр тротуарлар проспектлар, урамнар һәм тыкрыклар, тыкрыклар;

- майданнар, күперләр, юлүткәргечләр, баскычлар, кичү юллары;

- парклар, урман парклары, скверлар, бакчалары, аллеялар, газоннар, агачлар, куаклар;

- спорт һәм балалар майданчыклары, аттракционнар майданчыклары(урыннары), стадионнар, жәйге эстрада майданчыклары, пляжлар, бәдрәфләр, вокзал, көймәләр һәм коткару станцияләре;

- фасадлар, биналар һәм корылмалар диварлары, коймалар, коймалар, капкалар;

- төзелеш майданчыклары;

- кече архитектура формалары һәм конструкцияләре (беседкалар, күлгә асмалары, беседкалар, беседкалар, чәчәк түтәлләре, эскәмияләр, фонтаннар, урналар, реклама стендлары, декоратив һәм комлык бассейнлары, коймалар, телефон будкалары (асылмалы), автотранспортны көтү павильоннары);

- инженерлык коммунал инфраструктура объектлары (пар казаннары, чистарту корылмалары, насос станцияләре, трансформатор подстанцияләре корылмалары, кайнар һәм салкын су, газ бирү өчен торба үткәргечләр, канализация агымнары, яңгыр һәм тал суы бүлөп бирү өчен торба үткәргечләр, яңгыр канализациясе һәм гомумсплав канализациясе коелары, субүлгеч (дренаж) канаулар һәм желоба, урам утлары баганалары (таянычлар), калдыкларны жыю өчен контейнерлар һәм аларны урнаштыру өчен майданчыклар һ. б.);

- монументаль-декоратив сәнгать эсәрләре, һәйкәлләр, тарихи һәм архитектура кыйммәткә ия объектлар;

- су чыганаclarы, чишмәләр һәм су объектлары;

- үзәкләштерелгән хужалык-эчә торган су белән тәмин итү чыганаclarын санитар саклау зоналарын төзү (арт. су скважиналар, каптажларны, чишмәләрне һәм коеларны төзекләндерү һәм ремонтлау);

- зират;

- базарлар, кишетләр, сәүдә павильоннары, киосклар, палаткалар, лотоклар;

- жәмәгәт транспортының утырту майданчыклары;

- торак йортлар, административ һәм сәнгәт биналары;

- сәүдә, жәмәгәт туклануы һәм мәдәни-көнкүреш билгеләнешендәге объектлар;

- торак төзелеше зонасында, шулай ук гараж-төзелеш кооперативлары территорияләрендә һәм гаражларның күпләп жыелу урыннарында урнашкан шәхси гаражлар, күмәк һәм түләүле автостоянкалар;

- бакча, дача, яшелчәчелек берләшмәләре.

Беркетелгән территорияләрне карап тоту һәм жыештыру өчен жаваплы затлар (алга таба - жаваплы затлар) - жир кишәрлекләре, биналар, төзелмәләр, корылмалар һәм ясалма корылмалар, жир асты инженерлык коммуникацияләре, шулай ук төзелгән шартнамәләр нигезендә территорияләрне карап тоту һәм жыештыру эшләрен башкаручы физик затлар һәм юридик затлар.

Жаваплы затлар-әлеге Кагыйдәләр нигезендә жыештыру һәм тоту өчен территория беркетелгән юридик, вазыйфаи һәм физик затлар.

Жаваплы затлар булып тора:

- хокукка ия булучылар, йорт хужалары;

- биналарның, төзелмәләрнең һәм корылмаларның хужалары (арендаторлары, кулланучылар) һәм милекчеләре, яисә аларның бер өлеше, шулай ук биналарда, корылмаларда урнашкан биналарның хужалары (арендаторлары, кулланучылар);

- жир мөнәсәбәтләрендә катнашучыларның барысы да.

Башкаручылар – муниципаль берәмлек территорияләрен жыештыручы, житештерү һәм куллану калдыкларын бу урынга жыю һәм чыгару, объектларны һәм территорияләрне төзекләндерү һәм саклау буенча башка эшләр һәм хезмәтләр күрсәтүче юридик, вазыйфаи һәм физик затлар.

Буш урын-табигый (гранит отвесная дивары, сулыклар яр бие линиясе) яисә ясалма (коймалар һәм башка киртәләр, бина дивары, төзелмәләр һәм корылмалар) чикләүләр булмаган территория.

Тротуар-асфальт-бетон яисә башка капламы булган жәяүлеләр зонасы, урам һәм урам буйлап 1,5 метрдан да ким булмаган кинлектәге юллар.

Авария хәлендәге эшләр-инженерлык коммуникацияләрендә, башка объектларда

кешеләрнең иминлегенә турыдан-туры куркыныч янауы куркынычны бетерү өчен жир эшләре башкаруны таләп итә торган зыян күргән очракта, ремонт-торгызу эшләре;

Ордерны гамәлдән чыгару-объектта эшләр житештерү хокукын мәхрүм итү; Ташландык транспорт чарасы – милекче тарафыннан алты ай вакытка калдырылган һәм аннан да күбрәк хәлдә (ишекләр, кузов пыяласы, кузовның башка элементлары, кертелмәгән ишекләр булмау, ишекләр һәм т.п. исраф итү мөмкинлеге булмау аркасында), шулай ук билгеләнеш буенча файдалану билгеләре булган (спущенные көпчәкләре, тәгәрмәчләре яки башка конструктив детальләр булмау һәм башкалар), һәм шул ук вакытта гомуми файдалану урыннарында (йорт яны территорияләрендә (йорт яны территорияләрендә) була торган), транспорт чараларын (транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш) саклау өчен билгеләнмәгән яисә транспорт чараларын (парковкалар, парковка урыннары, түләүле автостоянкалар, гараждардан яки башка биналардан, техниканы саклау өчен билгеләнгән биналардан тыш) урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннарда озак вакыт (алты ай һәм аннан да күбрәк) булган яисә транспорт чараларын, жәяүлеләр үтүгә, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәт автомашиналары, башка махсус транспорт чаралары, подъездларга чүп жыю машиналарынан тыш керү өчен билгеләнгән урыннарда, жирлек территориясен төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен бозып урнаштырылган һәм чүп контейнерлары. Ташланган транспорт чарасы автомобильләренең йөрүенә, жәяүлеләр үтүгә, территорияне жыештыруга, ашыгыч хезмәтләр автомашиналарын, башка махсус транспортны, подъездларга чүп жыю машиналарын, чүп контейнерларын йөртүгә, шулай ук потенциал террористик куркынычны бетерү максатларында билгеләнгән тәртиптә эвакуацияләнергә тиеш.

Транспорт чараларын урнаштыру өчен махсус билгеләнгән урыннар – закон нигезендә оештырылган автомобиль стоянкалары, гараждар, ремонт остаханәләре һәм башка биналар, техника саклау (хезмәт күрсәтү) өчен билгеләнгән биналар; Россия Федерациясе Министрлар Советы-Россия Федерациясе Хөкүмәтенең «юл хәрәкәте кагыйдәләре турында» 1993 ел, 23 октябрь, 1090 нчы карары белән расланган Россия Федерациясе Юл хәрәкәте кагыйдәләре нигезендә билгеләнгән парковкалар (парковка урыннары).

Төзекләндерү - бозылган төзекләндерүне норматив актларның техник таләпләренә туры килә торган халәتكә китерү; елның салкын вакытында объектын эшләү мөмкинлеген күздә тоткан төзекләндерү өлешчә янадан торгызу рөхсәт ителә; Юл-транспорт чаралары хәрәкәте өчен файдаланыла торган жир полосасы яисә ясалма корылманың өслеге. Юл бер яки берничә машиналар йөрү өлешен, шулай ук трамвай юлларын, тротуарларны, юл кырыйларын һәм алар булганда бүлү полосаларын үз эченә ала;

Юл киеме-түбә, нигез һәм өстәмә катлау (суыту, жылылык изоляциясе, дренирующие һ. б.) булган юлның конструктив элементы.);

Техник заказчы - төзүче тарафыннан вәкаләт бирелгән һәм төзүче исеменнән инженерлык эзләнүләрен үтәү турында, проект документларын эзерләү, капитал төзелеш объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау, сүтү турында килешүләр төзи торган юридик зат элгә эш төрләрен башкаруга биремнәр эзерли, инженерлык эзләнүләрен башкаручы һәм (яки) проект документларын эзерләүне, төзелеш, реконструкцияләүне, капитал ремонт, капитал төзелеш объектларын сүтеп ташлый торган затларга, элгә төр эшләрне башкару өчен

кирәкле материаллар һәм документлар бирә. , проект документларын раслый, капитал төзелеш объектын файдалануга тапшыруга рөхсәт алу өчен кирәкле документларны имзалый, шәһәр төзелеш эшчәнлегенә турындагы законнарда каралган башка функцияләргә гамәлгә ашыра (алга таба - техник заказчы функцияләре). Техник заказчының функцияләре бары тик инженерлык эшләр, архитектура-төзелеш проектлау, төзелеш, реконструкция, капитал ремонт, капитал төзелеш объектын сүтү өлкәсендә үзгәртүгә һәм үзгәртүгә торган оешма эшчәнлеге, 48 статьяның 4_1 өлешендә, 52 статьяның 2_1 һәм 2_2 өлешләрендә, 55_31 статьясының 5 һәм 6 өлешләрендә каралган очрактан тыш гына үтәргә мөмкин..

Жир эшләре - жир катламын тигезләү, жир өсләгән башкача каплау һәм (яки) төзекләндерү объектын төзгәндә, реконструкцияләгәндә, капитал яки агымдагы ремонтта, монтажта һәм аларның аерым элементларын, реклама конструкцияләрен, жир асты түшү (шул исәптән кабель элементләрен күчү өчен), инженерлык-техник челтәрләргә инженерлык-техник тәмин итү процессында билгеләнгән урынга урнаштыру (шул исәптән күчү өчен) үзгәртүгә алган эшләр комплексы, электр челтәре хужалыгы объектын, шулай ук әлеге кагылган таләпләргә туры килер, жир эшләргә башкаруга махсус язма рөхсәт биргәндә тикшерү эшләрен үткәргәндә;

Эшләр житештерү зонасы-эшләр житештерү өчен бүлгәлгән территория, шулай ук эшләр башкаруда кулланыла торган территория, шул исәптән материалларны, жайланмаларны, механизмнарны, көнүзгә шәһәрчеләргә вакытлыча урнаштыру өчен;

Инженерлык коммуникацияләргә-жир асты һәм жир өсте челтәрләргә, ачык һәм ябык канализация трассалары, электр, жылылык, газ, су белән тәмин итү, элемент челтәрләргә, Электротранспорт элемент челтәрләргә, шулай ук аларда Корылмалар; Капитал ремонт - капитал төзелеш объектын капитал ремонтлау (линияле объектлардан тыш)) - капитал төзелеш объектынның яисә мондый конструкцияләргә элементларын алыштыру һәм (яки) торгызу, капитал төзелеш объектын яки аларның элементларын инженерлык-техник тәмин итү системаларын һәм инженерлык-техник тәмин итү челтәрләргә алмаштыру һәм (яки) яңадан торгызу, шулай ук төзүгә конструкцияләргә мондый конструкцияләргә күрсәткеләргә яхшырту элементларын һәм (яки) күрсәтелгән элементларны торгызу.

Гомуми файдаланудагы территорияләргә гамәлдәгә, планлаштырылган (үзгәртелә торган, яңа төзелә торган) чикләргә һәм сызыклы объектлар белән шөгылләнүгә һәм (яки) Линияле объектлар урнаштыру өчен билгеләнгән территорияләргә чикләргә билгеләнгән территорияләргә.

Өчтенче категория объект - вакытлыча, сезонлы яки ярдәмчә билгеләнештәгә биналар һәм корылмалар, шул исәптән жәмәгать бәдрәфләргә, спорт майданчыклары;

Муниципаль берәмлек Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган жир эшләргә башкаруга хокук бирүгә Ордер-документ;

Жир асты инженерлык корылмаларының һәм коммуникацияләргә сак зонасы-Жир асты инженер коммуникацияләргә буенда (тирәсендә) урнашкан территория, аның чикләргә законнар һәм башка норматив хокукый актлар биргәндә әлеге Корылмалар һәм коммуникацияләргә хужалары белән килештермичә эшчәнлеккә теләсә нинди төрләргә үткәргә тыела торган объект категориясенә, шулай ук жир асты инженер корылмалары һәм коммуникацияләргә

торышын, карап тотуны һәм эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы органнар белән килештермичә һәм башка төр норматив хокукый актлар нигезендә билгеләнә;

Боерык – муниципаль берәмлекнең автомобиль юллары буенча хәрәкәтне вакытлыча чикләүгә яисә туктатуга Башкарма комитет рөхсәте;

Капиталь төзелеш объектларын реконструкцияләү (линия объектларыннан тыш) - Капиталь төзелеш объектынның, аның өлешләренең (биеклекләренең, катлар саны, майданның, күләмнең) параметрларын үзгәртү, шул исәптән үзгәртеп кору, капитал төзелеш объектын киңәйтү, шулай ук Капиталь төзелеш объектынның төзелеш конструкцияләрен алмаштырудан һәм (яки) янадан торгыздан тыш, мондый конструкцияләренең аерым элементларына шундый ук яисә башка күрсәткечләрен яхшыртуучы элементларны һәм (яисә) торгыздан тыш, Капиталь төзелеш объектынның ;

Килешүче оешмалар-оешмалар, учреждениеләр, шулай ук кызыксынган затлар - үзләренең ризалыгын бирә һәм эшләр башкаруга шартлар бирә торган жир участоклары хокукына ия булучылар;

Төзелеш майданы-төзелеш, реконструкция, капитал ремонт объектларын урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бирелгән (яки кулланыла торган) жир кишәрлеге, шулай ук материалларны һәм конструкцияләргә складлау, машина һәм механизмнарны, вакытлыча биналар һәм корылмалар урнаштыру өчен билгеләнгән тәртиптә бирелгән (реконструкция, капитал ремонт чорында));

Ордерның гамәлдә булуын туктатып тору-ачыкланган житешсезлекләргә тулысынча бетергәнчегә кадәр чорда эшләргә башкаруны вакытлыча тыю;

Эшләр житештерүче-Жир, төзелеш һәм ремонт эшләргә башкаручы юридик яки физик зат (генподрядчы да, субподрядчы да));

Проект (төзелеш, эшләр житештерүгә оештыру) - билгеләнгән тәртиптә текст рәвешендә һәм карталар (схемалар) рәвешендә материалларны үз эченә алган һәм объект һәм аның өлешләргә төзүгә һәм үзгәртеп коруны тәмин итү өчен архитектура, конструктив һәм инженер-техник чишелешләргә билгели торган, шулай ук эшләр житештерү урынында урнашкан объектка ремонт (капиталь ремонт) үткөрү өчен билгеләнгән проект документлары;

Ремонт-объектның төзеклеген һәм эшкә яраклылыгын (шул исәптән аның эксплуатацион характеристикаларын) торгызу эшләргә, кирәк булганда башкарыла торган, аларны башкарганда объектның ышанычлылыгы һәм иминлегенә конструктив һәм башка характеристикаларына кагылмый торган эшләр.

Мәгълүмат урнаштыру чаралары-конструкцияләр, Корылмалар, техник жайланмалар, сәнгать элементлары һәм мәгълүмат тарату өчен билгеләнгән башка йөртүчеләр.

Тышкы мәгълүматны урнаштыру чарасы - «кулланучылар хокукларын яклау турында» Федераль законның 9 статьясы нигезендә мәжбүри булган мәгълүматны кулланучыларга житкерү өчен биналарны мәгълүмати рәсмиләштерү максатларында товар сату, хезмәт күрсәтү урынында оешма һәм (яки) турыдан-туры билгеләнә торган мәгълүмат конструкциясе булган территорияне төзекләндерү элементы, ә атап әйткәндә - оешманың фирма исеме(исеме), аның урнашкан урыны (адресы)һәм аның эш режимы, шулай ук закон үз көченә урнаштырырга яки эшлекле әйләнеш гадәтнән чыгып урнашырга тиешле һәм реклама белән бәйле максатларны күздә тотмаган мәгълүмат. «Тышкы мәгълүматны урнаштыру чаралары» һәм «тышкы мәгълүмат чарасы» төшенчәләргә бердәй.

Стационар булмаган сәүдә объекты-инженер-техник тээмин итү челтэрлэрэнә тоташу (технологик тоташтыру) булмауга карамастан, жир участогы белән ныклы бәйләнмәгән вакытлыча корылма яки вакытлыча корылма, шул исәптән күчмә корылма .

Яңгыр канализациясе (яңгыр канализациясе) - өске (яңгыр, тал), су сибү һәм дренаж суларын транспортлау өчен билгеләнгән инженерлык корылмалары (желоблар, яңгыр кирәк- яраклары, лотоклар һәм торбалар, коелар, канава) белән технологик бәйле комплекс.

Йорт билгеләре-аншлаг бинасында (корылмада, корылмада) урнашкан аншлаг (урамның исемен, майданы, проспектны күрсәтеп), номер билгесен (йортның һәм корпусның номерын күрсәткече), подъезд һәм фатирларның номерын күрсәткече, инвалидлар өчен объектны ала алырлык халыкара символын, флагодержатели, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янғын гидрантының күрсәткече, грунт геодезик билгеләр күрсәткече, магистрале камералары һәм суүткәргеч челтәр кое күрсәткечләре, жирлек канализациясенә канализация күрсәткече, жир асты газүткәргечләрәнә;

Жир кишәрлеге - Жир өслегенә бер өлеше, аның чикләре федераль законнар нигезендә билгеләнгән;

Бинаның проект колер паспорты (фасадларның төсе) - килешенгән һәм билгеләнгән тәртиптә расланган документ, ул жирлек территориясендә урнашкан аерым бина фасадының бер архитектура һәм төс чишелешен билгели һәм аның тышкы бизәлешенә таләпләрне билгели;

Йорт яны территориясе-яшелләндерү элементлары, керү юллары, йорт подъездлары, майданчыклар (балалар, спорт майданчыклары, ял итү өчен, контейнерлар өчен, этләрне йөртү өчен) һәм өйгә хезмәт күрсәтү, эксплуатацияләү һәм төзекләндерү өчен билгеләнгән башка объектлар;

Транспорт чарасын юу-транспорт чарасы өслегеннән (шул исәптән кузов, тәгәрмәч, узеллар, агрегатлар), салоннан, кабинадан, кузовтан, тузаннан, пычрак, су һәм (яки) юу чараларын кулланып башка пычрату, һәм (яки) юу жайланмалары (щеток, кыргыч, гөбәкләр, ботак) һәм (яки) юу өчен билгеләнгән жайланмаларны тулысынча яки өлешчә бетерү белән бәйле чаралар. Транспорт чарасының юу машинасы-тузан, пычрак, башка пычраткыч матдәләр щеток, губок, ботак ярдәмендә юу, транспорт чарасыннан кулланыла торган су һәм (яки) юу чаралары белән бәйле булмаса, шулай ук транспорт чарасын щеткалар һәм (яки) кыргыч ярдәмендә чистарту, кардан һәм (яки) наледи ярдәмендә чистарту;

Территорияләре санитар карап тоту һәм төзекләндерү максаты белән беркетү тәртибе Торак пунктларның территорияләрен төзекләндерү, аларның оештыру-хокукый формасына бәйsez рәвештә, шәхси жир чыгару һәм янәшәсендәге территория чикләре һәм аның янәшәсендәге территориянең кимендә биш метр чикләрендә, яки әлеге эшчәнлек төрен үтәү йөкләнгән махсушлаштырылган предприятиеләр һәм оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жирлек территорияләренә тиешле санитар торышын тээмин итү, әйләнә-тирә мохитне пычратудан саклау һәм яклау чараларын тормышка ашыру максатыннан жирлек территориясе аны жыештыру һәм тиешле оештыру-хокукый формасына бәйsez рәвештә гражданнар, предприятиеләр, учреждениеләр, оешмалар өчен беркетелә:

Йортлар эчендәге күп катлы йортлар микрорайоннарының әлеге торак

фондына хезмэт күрсэтүче торак предприятиеләренә беркетелә.

Торак-төзелеш кооперативлары (ТТК), торак милекчеләре ширкәтләре (ТСЖ), ведомство йортлары-ТТК, ТСЖ һәм ведомство торак фонды карамагындагы оешмалар яки торак фондка хезмэт күрсәтергә вәкаләтле оешмалар, шулай ук идарәче компанияләр, периметр буенча территориянең 5 метрдан да ким булмаган өлеше (урам ягыннан - юл йөрү өлешенә кадәр) торак йортлардан (тротуарларны, автотранспорт өчен парковка, махсус транспорт мәйданчыклары, балалар мәйданчыклары, газоннар, подъезд өчен керү юлларын исәпкә алып).

Социаль өлкә учреждениеләре (мәктәпләр, мәктәпкәчә учреждениеләр, мәдәният, сәламәтлек саклау, физкультура һәм спорт учреждениеләре) - керү юллары, автотранспорт өчен парковкалар, жир бүлеп бирү чикләрендә, шулай ук периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге территорияләр (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) беркетелгән.

Встроенных биналарда урнашкан социаль өлкә учреждениеләре территорияләрен жыештырган һәм карап тоткан өчен әлеге предприятиеләр җаваплы.

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының "Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының" Татарстан Республикасы территориясендә ваклап сату базарларын оештыру планын раслау турында "2007 ел, 19 июль, 311 нче карары белән расланган Татарстан Республикасы территориясендә ваклап сату базарларын оештыру планына үзгәрешләр кертү хакында" 2007 ел, 19 июль, 311 нче карары.

Шәхси йортлар (домовладельцы) өчен-жир бүлеп бирү чикләрендә участоклар, шулай ук периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге территория (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр), күрше жирдән файдаланучылар, шулай ук подъездлар, жәяүлеләр юллары жирлек юлына тоташтырганчыга кадәр.

Ваклап сату предприятиеләре (лареклар, киосклар, павильоннар, жәйге кафе һәм башка вакытлыча урам сәүдәсе объектлары) - периметр буенча сәүдә ноктасыннан 5 метрдан да ким булмаган күләмдә жир участкалары (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр).

Сәүдә һәм жәмәгать туклануы предприятиеләре, автомагистральләрдә урнашкан заправка станцияләре өчен - жир чыгару чикләрендә, керү юллары, автотранспорт өчен парковкалар һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге территория (урам ягыннан-юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр), күрше жирдән файдаланучылар булмаганда.

Гараж кооперативлары - керү юллары, жир бүлеп бирү һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган территориядә (урам ягыннан-юл йөрү өлешенә кадәр) жир кишәрлекләре.

Бакчачылык ширкәтләре һәм дача кооперативлары өчен - жир бүлеп бирү чикләрендә һәм периметр буенча 50 метрдан да ким булмаган ирекле киңлектәге жир участкалары. Шулай ук юлларның, керү юлларының һәм жир өсте периметры буенча 250 метр радиуста юл буйларының санитар-экологик торышы өчен дә җаваплы.

Аерым коммуналь билгеләнештәге житештерү корылмалары (ЦТП, ТП, ВЗУ, КНС һәм тдп.) периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) корылма диварларыннан яисә участок коймасыннан 5 метрдан да ким булмаган оешмалар өчен керү юллары.

Зират-корылмага хезмэт күрсәтүне башкаручы оешма һәм периметр буенча 5

метрдан да ким булмаган территориядә (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр).

Контейнер майданчыклары һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста эйләнә - тирә территория (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) - майданчык хужалары яки каты көнкүреш калдыкларын (каты көнкүреш калдыкларын) чыгару килешүе буенча гамәлгә ашыручы предприятиеләр өчен.

Чит ил кулланучылары булмаган очракта (урам ягыннан - юлның машиналар йөри торган өлешенә кадәр) 50 м киңлектәге базарларда - керү юллары, автотранспорт өчен парковкалар, жир өсте һәм аның янәшәсендәге территория чикләрендә участоклар (урам ягыннан-юл йөрү өлешенә кадәр).

Урып-жыю эшләр өштыру һәм житештерү өчен жаваплылык йөкләнә: Тротуарлар буенча:

- урам һәм юл йөрү юллары буенда урнашкан яки машиналар йөрү өлешенән чыккан газон һәм торақ биналарының подъездларынан турыдан-туры чыкмый торган предприятиеләргә-алар машиналар йөрү өлешен жыештыруга жавап бирә торган норматив актлар белән беркетелгән предприятиеләргә;

- торақ биналарының подъездларынан, шулай ук ишегалды территорияләренә, ишегалларына керү юлларына, йорт биләмәләре территориясендә урнашкан жәяүлеләр юлларына турыдан - туры чыгу юллары булган предприятиеләр карамагында яки Идарәдә әлеге йорт салу урнашкан предприятиеләр;

- күперләрдә, юл үткәргечләрдә, эстакадаларда, шулай ук инженерлык корылмаларына һәм баскыч жыеннарына тоташкан техник тротуарларга-инженерлык корылмалары балансында булган предприятиеләргә.

Сарайлар, гаражлар, периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста "ракета" һәм "пенал" кебек металл тентлар тирәсен жыештырган өчен (урам ягыннан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) төзелеш хужасы жаваплы.

Яшелләндерү объектлары (парклар, скверлар, ял зоналары, юлларның машиналар йөри торган өлеше буенда газоннар, бүлү полосаларының яшел зоналары, елга буенда су саклау зоналары) буенча - әлеге яшелләндерү объектлары урнашкан яки аларга норматив- хокукый актлар беркетелгән махсус оешмаларга яисә Олы Ачасыр авыл жирлегенең Башкарма комитеты белән аларга хезмәт күрсәтүгә контрактлар төзелгән.

Периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста аерым басып торучы реклама объектлары янындагы территорияләренә (урам ягыннан - юлның машиналар йөри торган өлешенә кадәр) реклама конструкцияләреннән - реклама конструкцияләренең хужаларына жыештырган өчен.

Төзелешләренә сүткәннән соң, озак вакыт файдаланылмый торган һәм үзләштерелми торган территорияләренә жыештырган һәм карап тоткан өчен - объектларны яки әлеге территориядән файдаланучыларга яки заказ бирүчеләргә бирелгән оешмаларга, төзелешләренә сүтү буенча эшләр башкаручы подрядчы оешмаларга.

Тирә - юньне жыештырган, төзекләндергән, тирә - юньне чиста тоткан, жир бүлеп бирү һәм периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган киңлектәге автоюллар (урам ягыннан-юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр), жир асты сулары янәшәсендәге объектлар хужаларына.

Мачт янындагы территорияләренә һәм тротуарларда һәм яшел зоналарда

урнашкан тышкы яктырту баганалары территорияләрен кул белән жыештырган өчен-элеге территорияләр урнашкан предприятиеләргә.

Коймалар, коймалар тоту, аларны вакытында буяу һәм игъланнар, реклама, листовкалар һәм граффити отчеты өчен җаваплылык үз милкәндә булган предприятие һәм оешмаларга йөкләнә.

Шәһәр пассажир транспортының утырту мәйданчыкларын - алар карамагында булган предприятиеләргә жыештырган өчен.

"Ракушка" һәм "пенал" кебек металл тентлар тирәсендә периметр буенча 5 метрдан да ким булмаган радиуста (урам ягынан - юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) тирә-юньне жыештырган өчен тимент хужасы җавап бирә.

Көнкүреш чүп - чарын, сәүдә предприятиеләре янындагы территориядән, автостоянкалар, гаражлар, түләүле парковкалар һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүче вазифаи затлар алып чыккан өчен.

Бер бинада кулланучылар яки берничә кулланучы (арендатор) урнашкан булса, территорияне санитар карап тоту өчен җаваплылык бина хужасына яисә аның вәкаләтле вәкиленә йөкләнә. Бу очракта җаваплылык зоналарын чикләү шулай ук аренда килешүе яки бинаның барлык кулланучылары кул куйган килешү белән билгеләнергә мөмкин.

Чиктәш территорияләренә милекчеләре ризалыгы җитмәгән очракта килешү якларның вәкаләтле вәкилләре кул куйган беркетмә белән рәсмиләштерелгән җирлек администрациясә карары буенча гамәлгә ашырыла.

Вакытлыча хокукый актлар белән беркетелмәгән территорияләренә карап тоту муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен сатып алулар башкаруга контракт төзелгән оешмага йөкләнә.

Кисәк 2. ТЕРРИТОРИЯНЕ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ЭЛЕМЕНТЛАРЫ

2.1. Территорияне инженерлык әзерләү һәм яклау элементлары

2.1.1. Территорияне инженерлык әзерләү һәм яклау элементлары территорияләрдән куркынычсыз һәм файдалануның уңайлылыгын, аны яңа төзелеш яки реконструкция белән бәйлә табигий һәм техноген йогынтыдан яклауны тәмин итә. Территорияне инженерлык әзерләү һәм яклау элементларын проектлау рельеф оештыру һәм өске суларның агынты буенча чаралар составында башкарыла.

2.1.2. Төзекләндерү проеклаганда рельеф оештыру бурычлары территориянең функциональ билгеләнешенә һәм аны үзгәртеп кору һәм реконструкцияләү максатларына бәйлә рәвештә билгеләнә. Реконструкцияләнә торган территория рельефын оештыру, рельефны, туфрак катламын, булган яшел үсентеләренә максимал саклауга, өске су бүлү шартларын саклауга, төзелеш мәйданчыгында кысыла торган грунтлардан файдалануга юнәлдерү.

2.1.3. Рельефны оештырганда калынлыгы 150-200 мм булган туфракның уңдырышлы катламын һәм аны вакытлыча саклау өчен урын җиһазландыруны күздә тотарга кирәк, ә анда теләсә нинди төрнең нормадан артык пычрану булмасы расланган очракта - пычрактан саклау чаралары. Территориядә грунтны чәчү вакытында минераль грунтлардан һәм туфракның югары уңдырышлы катламнарыннан гына файдаланырга мөмкин.

2.1.4. Террасировании рельефа проектировать подпорные диварлар һәм откослар. Максимал рөхсәт ителгән углов откослар күләме грунт төрләренә бәйлә рәвештә билгеләнә.

2.1.5. Үткөрү откосларын ныгыту. Материалны һәм ныгыту технологиясен сайлау откосның урнашу урынына бәйле, ул склонга механик йөклөнөш дәрәжәсе, склонның круизлары һәм формалаша торган мохит.

Жирлек төзелешендә ачык русел откосларын ныгытуны, сулыкка өске стока элэгүне һәм ярларны механик йөклөнөшнөң югары дәрәжәсе шартларында жимерүне булдырмый кала торган материаллар һәм кабул итүләр кулланып алып барырга: терәк диварларны, дивар блоklarын кулланып, яр буйларын формалаштыру, плителәр белән тышлау һәм тегүләрне, тдп.

2.1.6. Подпорные диварлар проектировать белән аерманы исәпкә алып, высот сопрягаемых террас. Рельефның 0,4 метрдан ким булуы сәбәпле, бортлы таш яки табигый ташны окладка рәсмиләштерергә тәкъдим ителә. Рельефның 0,4 м артык төшүе вакытында терәк диварларны югары террасаның гравитацион (монолит, массалы кладкадан) тотрыклылыгын яки свай (юка анкерлы, свайные ротверки) төрләре белән терәү стогы буларак проектларга тәкъдим ителә.

2.1.7. Транспорт коммуникацияләрен урнаштырганда терәк диварларны һәм югары бровкаларны, ГОСТ Р 52289, ГОСТ 26804 нигезендә чикләргә. Шулай ук элөгә корылмалар буенда урнашкан жәяүлеләр сукачларын, терәк диварлар биеклегендә 1,0 м дан артык, ә чүкү - 2 м дан артык биеклектә урнаштыру 0,9 м дан да ким түгел.

2.1.8. Магистраль урамнар буенда урнашкан рельефның ясалма элементлары (терәк диварлар, жир өемнәре, уемкалар) тавыш саклау экраннары буларак файдаланыла ала.

2.1.9. Өслек суларының агымын проектлаганда, СНиП 2.04.03 белән эш итәргә кирәк. Стока оештырганда рельеф оештыру һәм су бирү жайланмаларының ачык яки ябык системасын оештыру мәсьәләләрен комплекслы хәл итүне тәмин итә: су-Көнчыгыш торбалары (водостоклар), лотоклар, кюветлар, тизтоктар, яңгыр кирәк-ярактары коеларын. Өслекле су бүлешен жир эшләренәң минималь күләме белән проектлаштыру һәм туфракның эрозиясе мөмкинлеге булмаган тизлек белән су стогын күздә тоту.

2.1.10. Ачык су бирү жайланмаларын куллану Парктар һәм урман парктары территорияләре чикләрендә рөхсәт ителә. Көн буена яки бөтен периметр буенча (одерновка, таш куәт, монолит бетон, жыю тимер-бетон, керамика һ.б.) ачык лоткалар (канаулар, кюветлар), грунт төрләре белән бәйле рәвештә кюветлар ташкыны кабул итәргә.

2.1.11. Су бирү элементларының өслегенә карап кабул ителә торган су тизлеген исәпкә алып минималь һәм максималь уклоннарны билгеләргә. Яңгыр сулары агымы мөмкин кадәр күбрәк булган рельеф участкаларында тизлекне (баскыч күчешләр) тәмин итү.

2.1.12. Рекреация объектлары территорияләрендә су бүлү лотоклары газонлы жәяүлеләр коммуникациясенәң капламын тәмин итә алалар, аларны куәт элементларынан (ясси булыжник, колот яки брусчатка, таш плитка һ.б.) башкарырга киңәш ителә, ялганлыктар югары сыйфатлы балчык эретмәсе белән катырырга рөхсәт ителә.

2.1.13. Яңгыр кирәк-ярактары өчен коелар яңгыр канализациясенәң ябык системасы элементлары булып тора, проект рельефын киметү урыннарында билгеләнә: керү урыннарында һәм кварталлардан чыгу урыннарында, су керү ягынан киселешләр алдыннан жәяүлеләр кичүе зоналарына, урамнарның машиналар йөри торган өлешләре лоткаларында, урамнарның озынлыгына карап

(элеге кагыйдөгө 2 нче кушымтаның 1 нче таблицасы). Олы Ачасыр авыл жирлеге территориясендә коеларны һәм испан майданчыкларын урнаштыру киңәш ителми.

2.1.14. Жәяүлеләр коммуникацияләрендә субүлгеч лоткалар яба торган рәшәткәләр урнаштырганда, ребра рәшәткаларның жәяүлеләр хәрәкәте юнәлеше буенча урнашмаска, ә кабыргалар арасында тишекләренң киңлегә 15 мм дан артмаска тиеш.

2.1.15. Кызыл линияләрдә урам киңлегә 30 м дан артык һәм 30 промилле (3%) читендә яңгыр кирәк-яраклары арасындагы ераклыкны 60 м дан да артык түгел билгеләргә кирәк. Урамнарны, квартал эчендәге юлларны, юлларны, бульварларны, елгаларга трасса торган скверларны яңгыр кирәк-яраклары арасындагы араны ике тапкыр арттырырга мөмкин. Канализация күләмен квартал эчендәге территорияләр чикләрендә формалаштырганда аның чикләренә яңгыр канализациясен кертүне күз алдында тотарга кирәк, бу исәп-хисап белән нигезләргә кирәк.

2.2. Яшелләндерү

2.2.1. Агачлар һәм яшелләндерүнең төп төрләре: массивлар, төркемнәр, солитерлар, тере изгородлар, кулислар, бискетлар, шпалерлар, газоннар, чәчәк түтәлләре, төрле төр утыртмалар (аллея, гади, чәчәк бәйләмнәре һ.б.) булырга мөмкин. Агачлар төрләрен сайлауга бәйле рәвештә, үсемлекләренң күләмле-пространстволы структурасы билгеләнә һәм үзара һәм торак пункт төзелеше белән яшелләндерү территорияләре участокларының визуаль-композицион һәм функциональ бәйләнешләре тәмин ителә.

2.2.2. Муниципаль берәмлек территориясендә яшелләндерүнең ике төре кулланылырга мөмкин: стационар - үсемлекләренә грунтка утырту һәм үсемлекләренә махсус күчмә савытларга утырту (контейнерлар, вазоннар һәм тдп.). Стационар һәм мобиль яшелләндерү табигый һәм ясалма рельеф элементларында архитектура-Ландшафт объектларын (газоннар, бакчалары, чәчәк түтәлләре, куаклар һәм агачлар белән майданчыклар һәм тдп.) төзү өчен файдаланыла.

2.2.3. Төзекләндерү объектының милек формасына бәйсез рәвештә яшелләндерү, яшелләндерү объектын төзекләндерү эшләре бары тик проект буенча гына үткәрелә, муниципаль берәмлекнең башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән мәжбүри тәртиптә үткәрелә. Яшелләндерүне проектлаштырганда исәпкә алырга: агачлар һәм куаклар утыртмаларының инженерлык челтәрләренә, биналар һәм корылмаларга минималь ераклыктары, ком, ямлар күләме һәм утыртмалар утырту өчен траншея (элеге кагыйдөгө 2 нче кушымта). Торак пунктның төрле территорияләрендә мөмкин кадәр үсентеләр санын (элеге кагыйдөгө карата 2 нче кушымтаның 3 нче таблицасын) үтәргә, төрле функциональ билгеләнештәге участкаларда яшелләндерелә торган территорияләренң якынча процентын, утырту материалын сортировкалау өчен параметрларны һәм таләпләренә үтәргә (элеге кагыйдөгө 2 нче кушымтаның 4-9 таблицаларын).

2.2.4. Муниципаль берәмлек территориясендә яшел үсентеләр системасын проектлау һәм формалаштыру жирлек экосистемасының үзрегуляциягә сәләтлелеген югалту факторларын (теге яки бу дәрәжәдә) исәпкә алып алып алып алып алып барырга. Үсентеләр һәм торак пунктның яшелләндерелә

торган территорияләре яшәүгә сәләтлелеген тәмин итү өчен кирәк:

- хужалык эшчәнлегенң билгеләнгән режимнары һәм норматив рөхсәт ителгән рекреацион йөкләнеш зурлыгы нигезендә жирле әһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләре зоналарында территорияне төзекләндерергә (әлеге кагыйдәгә 2 кушымтаның 10, 11 таблицалары));

- әйләнә - тирә территорияләрдән техноген йөкләнеш дәрәжәсен исәпкә алу;
- утырту өчен, антропоген факторлар йогынтысына аларның тотрыклылыгын исәпкә алып, жайлаштырылган утырту материалын сайлап алуны гамәлгә ашырырга.

2.2.5. Торак пунктның төрле территорияләрендә тискәре техноген һәм климатик факторлар йогынтысында саклагыч чыганаclarны формалаштырырга; берничә фактор йогынтысында территорияне функциональ билгеләнештәге иң әһәмиятле булган интенсивлык һәм (яки) алып баручыны сайларга.

2.2.5.1 Яклау өчен яшел ятмалар кулланырга киңәш ителә Яшел ятмаларны ажурный конструкцияләр белән вертикаль рәвештә 60-70% бөгелгәннәрен сайларга.

2.2.5.2 Тавыш ышыклау ятмалары бер еллык яки күпъеллык гади агачлар рәвешендә 7 метрдан да ким булмаган проектларга тәкъдим ителә, алар арасында өлкән агач кәүсәләре арасында 8-10 метр (киң кырлы), 5 - 6 м (уртан куянлы), 3 - 4 м (кроль тар), покрон киңлеген куаклар белән тутырырга тәкъдим ителә. Тавышны киметүнең көтелгән дәрәжәсе 2 нче кушымтаның 7 нче таблицасында күрсәтелгән.

2.2.5.3. Һаваның пычрану дәрәжәсе югары булган шартларда күп кенә агач-куак утыртмаларын формалаштырырга киңәш ителә: Яхшы жилләтү режимында - ябык типтагы (кронны юарга), жилләтү Начар режимда - ачык, филтрлаучы тибындагы (крон юдырмасын).

2.3.Каплама төрләре

2.3.1. Өслек капламнары муниципаль берәмлек территориясендә куркынычсыз һәм уңайлы хәрәкәт шартларын тәмин итәләр, шулай ук мохитнең архитектур-сәнгать йөзен формалаштыралар. Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү максатларында түбәндәге капламалар билгеләнә::

- асфальтобетоннан, Цементобетоннан, табигый ташлардан һәм тдп. материаллардан торган каты (капиталь) монолит яки жыелма командалар;

- йомшак (жайсыз) - табигый яки ясалма сыпучык материалларыннан (ком, вак таш, гранит высевкалар, керамзит, резин куян куян һ. б.) башкарыла торган, табигый халәттә, тыгызланган яки ныгытылган коры катнашмалар;

- үлән капламын әзерләү һәм утырту буенча махсус технологияләр буенча башкарыла торган газонные;

- югарыда күрсәтелгән катламнарның катнаш, кушылмаларын тәкъдим итүче (мәсәлән, газонга һәм тдпга күмелгән плитка).

2.3.2. Проектта кулланыла торган каплам төре шууга юл куймый торган ныклы, ремонт үткәргече, экологик яктан әһәмиятле итеп билгеләргә тәкъдим ителә. Иң чик йөкләнешне, хәрәкәтнең характерын һәм составын, проектлау вакытында гамәлдә булган янгынга каршы таләпләрне исәпкә алып, каплау төрләрен сайлап алырга; йомшак - аерым территорияләрне (балалар, спорт майданчыкларын, этләрне, йөрү юлларын һәм башка объектларны) төзекләндергәндә аларның специфик үзенчәлекләрен исәпкә алып.

2.3.3. Катты төр каплау киңәш ителә билгеләргә белән шероховатой өслеге белән коэффициент сцепления бу коры торышы кимендә 0,6, бу мокром-кимендә 0,4. Кафель, метлах плиткасы, урам коммуникацияләре территориясендә, жир өсте һәм жир асты кичүләрендә, баскычлар баскычларында, биналарның керү төркемнәре канатлы мәйданчыкларында ясалма һәм табигый таштан шома яки изоляцияләнгән плитәләр куллану рөхсәт ителми.

1.3.4. Жир асты суларын чыгаруны тәэмин итә торган катты катлам өслеге өстендә уклонны күздә тотарга кирәк - яңгыр канализациясе системасы булганда аны кимендә 4 промилле билгеләргә кирәк; яңгыр канализациясе системасы булмаганда-5 промилле. Максималь уклоннарны Транспорт һәм жәяүлеләрнең хәрәкәте шартларына бәйлә рәвештә билгеләргә кирәк.

2.3.5. Муниципаль берәмлекнең ижтимагый урыннары территориясендә барлык киртәләр (юл, баскычлар, пандуслар, агачлар, яктырту, мәгълүмати һәм урам техник жиһазлары, шулай ук жәмәгать транспорты тукталышлары һәм урам аша чыгу урыннары зоналарында тротуар крае) тактиль каплау полосалары белән бүлөп бирергә кирәк. Тактиль катламны кирегә кадәр 0,8 метр арага, урам якларына, куркыныч участок башына кадәр, хәрәкәт юнәлешен үзгәртү һәм тмпга кадәр башларга киңәш ителә. Әгәр тактиль катламында 15 мм киң һәм 6 мм тирәнлектә озын көпшәле бородкалар бар икән, аларны хәрәкәт юнәлеше буенча урнашырга киңәш ителми.

2.3.6. Егәрлектә урнашкан агачлар өчен яклауның башка төрләре (көпшәле рәшәткәләр, бордюрлар, периметраль эскәмияләр һ. б.) булмаганда саклагычларның үтәлешен күздә тотарга киңәш ителә радиусындагы капламнарның бер төре-вак таш, галеч, газонлы «йөзлек». Защитное катлам булырга мөмкин үтәлгән бер дәрәжәдә яки югарырак каплау жәяүлеләр коммуникацияләре.

2.3.7. Кулланыла торган капламаның колористик карарын формалаштырыла торган мохитнең төсле чишелешен исәпкә алып, ә торак пунктның ижтимагый урыннары территорияләрендә - бу территорияләренең чәчәк хәл итү концепциясенә туры килә торган итеп башкарырга тәкъдим ителә.

2.4.Каптыру

2.4.1. Өслекләренә каптыру элементларына бортлы ташларның төрле төрләрен, пандуслар, баскычлар кертергә була.

Борт ташлары

2.4.2. Тротуар һәм машиналар йөрү өлешендә, кагыйдә буларак, юл борт ташлары билгеләнә. Борт ташлары юл йөрү өлеше дәрәжәсеннән 150 мм ким булмаган күләмдә норматив артып китә, ул өслек өслеге ремонтлаганда да сакланырга тиеш. Газон белән каплату урыннарында автотранспорт керүне булдырмау өчен шәһәр һәм район әһәмиятендәге урамнарда, Шулай ук зур хезмәт күрсәтү объектлары каршындагы автостоянкалар мәйданчыкларында югары борт ташын куллану тәкъдим ителә.

2.4.3. Газон белән жәяүлеләр коммуникацияләрен каплауга бәйлә рәвештә, газон дәрәжәсеннән кимендә 50 мм артучы бакча бортын урнаштырырга мөмкин, бу газонны саклый һәм аның хезмәт итү вакытын арттырып, пычракка һәм

үсемлек Чүп-чарына элэгүне булдырмый кала. Жэяүлелэр зоналары территориясендә төрле типтагы каплау өчен табигый материаллар (кирпеч, агач, валуны, керамик борт һәм тдп.) кулланырга мөмкин.

Баскычлар, басмалар, пандуслар

2.4.4. Жэяүлелэр коммуникацияләреннән качып йөргөндә 60 промиллдан артык баскычлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк. Сәламәтлек саклау учреждениеләре һәм башка объектлар урнашкан урыннарда жэяүлелэр коммуникацияләрендә, инвалидлар һәм картлар йортларында баскычлар һәм баскычлар, баскычлар, баскычлар 50 промиллдан артык йөргөндә, аларны пандус белән озатып йөргөндә, һичшиксез, күз алдында тотарга кирәк. Проектлау өчен билгеләнгән юл юллары белән яки башка очракларда жэяүлелэр коммуникацияләре чыкканда тротуарны каплап, юл катламы дәрәжәсенә төшерү өчен бордюрлы пандусны күздә тотарга кирәк.

2.4.5. Ачык баскычларны рельефның баскычларында проектлаганда баскычлар биекlege 120 мм дан да артмаска тиеш, киңlege - 400 мм дан да ким булмаска тиеш һәм чиккән баскычка таба 10-20 промилле. Һәр 10-12 баскычтан соң 1,5 метрдан да ким булмаган озынлыктагы майданчыклар оештырырга киңәш ителә. Барлык баскычлары тышкы баскычлар чикләрендә бер марша билгеләргә кирәк одинаковыми буенча киңlege һәм биекlege подъем баскычлар. Торак пунктның барлыкка килгән территорияләрен реконструкцияләү шартларында баскычларның биекlege 150 мм ка кадәр артырга мөмкин, ә баскычларның киңlege һәм майданның озынлыгы 300 ммга кадәр һәм 1,0 метрга кадәр киметеләргә мөмкин.

2.4.6. Пандус мәжбүри тәртиптә булырга тиеш үтәлгән берсе берничә материал белән шероховатой текстура өслегенә башка горизонталь канавок. Гражданнар өчен пандус конструкцияләр булмаса, мәжбүри рәвештә 75 мм биеклектәге Киртәле бортик һәм поручняны күздә тотарга кирәк. Подъем биеклегеннән пандус уклонына бәйлелек әлеге кагыйдәләргә карата 12 нче кушымтаның таблицасы буенча кабул итәргә киңәш ителә. Бордюрлы пандус уклонын, кагыйдә буларак, 1:12 кабул итәргә кирәк.

2.4.7. Пандус борылганда яки аның озынлыгы 9 метрдан да ким булмаска тиеш һәр 9 метр саен 1,5 х 1,5 м үлчәмле горизонталь майданчыкларны күз алдында тотарга кирәк. Горизонталь участокларны пандус башында һәм ахырында тирә-юньдәге өслекләрдән текстура һәм төс белән аерылып торган итеп башкарырга кирәк.

2.4.8. Ике як буенча да баскычлар яки пандусны мәжбүри тәртиптә 800 - 920 мм биеклектә түгәрәк яки турыпочмаклы чөчүне күздә тотарга кирәк, кул белән каплау өчен уңайлы һәм дивартан 40 мм.баскычлар киңlege белән 2,5 м һәм аннан да күбрәк аерым поручняларны күз алдында тотарга кирәк. Пандус яки баскычның озынлыгын һәр яктан кимендә 0,3 метрга, йомрыланып һәм шома концлары белән куярга. Проектлаганда кулның металл белән аралашуын тыя торган поручней конструкцияләрен күз алдында тоту.

2.4.9. Баскычны яки керү төркеме пандусын, крыльцны төзү, эксплуатацияләү, карап тоту бары тик муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән килештерелгән проект буенча гына гамәлгә ашырыла.

2.4.10. Баскычлар, пандуслар, терәк диварлар, башка техник инженерлык

корылмалары белән тыгыз бәйләнештә торган зоналарда 2.1.5 пункты нигезендә чаралар башкарырга. чын кагыйдәләр.

2.5 Коймалар

2.5.1. Муниципаль берәмлек территориясендә төзекләндерү максатларында төрле киртәләрне куллануны күздә тотарга: билгеләнеше (декоратив, саклагыч, аларның кушылуы), биекlege (Түбән - 0,3 - 1,0 м, урта - 1,1 - 1,7 м, югары - 1,8 - 3,0 м), материал төре (тимер- бетон һәм башкалар), караш өчен үтә күренмәле, саңгыраулар), стационар дәрәжә (даими, вакытлыча, күчмә).

2.4.2. Киртәләрне проектлауны геолокацион урынга һәм ГОСТлар, сертификацияләнгән эшләнмәләр каталоглары, индивидуаль проектлау проектлары нигезендә билгеләргә кирәк.

2.5.2.1. Авыл жирлегенең магистральләре һәм транспорт корылмалары коймаларын

2.1.7 пункты нигезендә проектларга кирәк. чын кагыйдәләр.

2.5.2.2. Тарихи-мәдәни мирас һәйкәлләре территорияләрен коймаларын элге территорияләр өчен билгеләнгән регламентлар нигезендә башкарырга кирәк.

2.5.2.3. Ижтимагый, торақ, рекреацион билгеләнеш территорияләрендә саңгыраулар һәм тимер-бетон киртәләрне проектлау тыела. Декоратив металл коймалар куллану киңәш ителә.

2.5.3. Авто-мото транспорт чараларын газонга, Яшел усентелерге участоклар, балалар, спорт майданчыклары һәм газон аша троп таптату ихтимал, аларныш юлларга, автотранспорт стоянкаларына тоташкан урыннарда 0,5 м дан да ким булмаган саклагыч металл коймалар урнаштыру зарур. Киртәләрне якынча 0,2 - 0,3 метр ераклыкта газон территориясендә урнаштырырга кирәк. Саклагыч коймаларны төзү, карап тоту, эксплуатацияләү өчен милекчеләр, баланс тотучылар, идарә итүче (хезмәт күрсәтүче) оешмалар, жир кишәрлекләрен, газоннардан, яшел үсентеләр булган участоклардан, балалар, спорт майданчыкларынан файдаланучылар һәм башкалар жаваплы.

2.5.4. Жир асты корылмалары белән кисешкән урыннарда Урта һәм югары киртәләрне проектлаганда ремонт яки төзелеш эшләре башкарырга мөмкинлек бирә торган коймалар конструкцияләрен күздә тотарга кирәк.

2.5.5. Интенсив жәяүлеләр хәрәкәте зоналарында яисә төзелеш һәм реконструкция эшләрен житештерү зоналарында агачлар үскән очракта яклауның башка төрләре булмаганда, 0,9 һәм аннан күбрәк биеклектәге саклагыч киртәләрне, 0,8 м һәм аннан күбрәк диаметрлы, яше, агач тоқымыннан һәм башка характеристикаларга карап күздә тотарга кирәк.

2.5.6. Ишегалды территориясен законсыз урнаштырылган киртәләрдән (баганалар, чылбыр, коймалар һәм тдп.) арындырырга торақ фондка хезмәт күрсәтүче оешмалар бурычлы.

2.5.7. Барлык очрақларда да заводтан чыгарылмаган Материаллардан, куллану калдыкларының элементлары (автомобиль покрышкалары, шиналар, пластик һәм пыяла шешәләр һ. б.) тарафыннан эшләнгән киртәләрне урнаштыру тыела, әгәр билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проект документлары белән башкача каралмаган булса;

2.6. Кече архитектура формалары

2.6.1. Кече архитектура формаларына (МАФ) түбэндәгеләр керә: монументаль- декоратив биззәү элементлары, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү жайланмалары, су жайланмалары, жирлек жиһазлары, коммуналь-көнкүреш һәм техник жиһазлар. Кече архитектура формаларын проектлаганда һәм сайлаганда сертификацияләнгән эшләнмәләр каталогларыннан файдаланырга киңәш ителә. Тарихи төзелеш зоналары, шәһәрнең күп функцияле үзәкләре һәм кече архитектура формалары зоналары өчен индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проект төзөргә тәкъдим ителә.

Яшелләндерү өчен жайланмалар

1.6.2. Рәсмиләштерү өчен, мобиль һәм вертикаль яшелләндерү кулланырга түбәндәге төр жайланмалар: трейяжи, шпалеры, перголы, цветочницы, вазоны. Трельяж һәм шпалера- жиңел агач яки металл конструкцияләр рәвешендә решетки яшелләндерү өчен вьющимися яки опирающимися үсемлекләр, кулланылырга мөмкин оештыру өчен почмакларын тыныч ял итү, яшерергә нче кояш, коймалар майданчыклары, техник жайланмалар һәм корылмалар. Пергола - беседка, галерея яки навес рәвешендәге жиңел решетчатное корылма, ул «Яшел тоннель» буларак кулланыла, майданчыклар яки архитектура объектлары арасында күчү. Цветочницы, вазоны - зур булмаган емкость белән үсемлек җире, алар җысаживаются чәчәк кибетләре үсемлекләр.

Су жайланмалары

2.6.3. Су жайланмаларына фонтаннар, эчәргә яраклы фонтаннар, бюветлар, чишмәләр, декоратив сулыклар керә. Су жайланмалары декоратив-эстетик функция башкара, микроклимат, һава һәм акустик мохитны яхшырта. Барлык төр су жайланмаларын дренаж челтәренә һәм яңгыр канализациясенә артык су бирә торган су сиптерү торбалары белән тәэмин итәргә кирәк.

2.6.3.1. Фонтаннар индивидуаль проект эшләнмәләре нигезендә проектларга тәкъдим ителә.

2.6.3.2. Эчәргә яраклы фонтаннар типлаштырылган проект буенча да, махсус эшләнгән проект буенча да үтәлгән булырга мөмкин, аларны ял итү зоналарында урнаштырырга кирәк һәм спорт майданчыкларында тәкъдим ителә. Эчәргә яраклы фонтанны урнаштыру урыны һәм аңа якин килү каты өслек белән жиһазландырылырга тиеш, биеклегә өлкәннәр өчен 90 см дан да артмаска һәм балалар өчен 70 см дан да артмаска тиеш.

2.6.3.3. Декоратив сулыкларны рельеф кулланып яки тигез өслектә газон, плитка өслеге, чәчәк түтәлләре, агач-куак утыртмалары белән бергә төзөргә кирәк.

Муниципаль берәмлек жиһазлары

2.6.4.4. Муниципаль берәмлек жиһазларына түбәндәгеләр керә: жәмәгать урыннары, рекреация һәм ишегаллары территорияләрендә урнашкан ял чабышларының төрле төрләре; эскәмияләр һәм өстәлләр-өстәл уеннары өчен майданчыкларда, жәйге кафе һәм башкалар.

2.6.4.1. Урнаштыру скамей предусматривать бу каты төрләрэн каплау яки фундамент. Ял итү зоналарында, урман паркларында, балалар майданчыкларында йомшак өслеккә эскәмияләр урнаштыру рөхсәт ителә. Нигез булганда, аның бер өлеше үтәргә түгел чыгыш ясаучылар өстендә Жир өслеге. Олкен кешенеп ял итү очен биеклек каплау дереденнен алып утыргычлар яссылыгына кадер 420-480 мм. чиклеренде кабул итерге.

2.6.4.2. Жирле әһәмияттәге махсус саклана торган табигать территорияләре территориясендә агач кисү, бүрәнәләр һәм коры почмаклар булмаган катламнардан эскәмияләр һәм өстәлләр үтәргә мөмкин.

2.6.4.3. Муниципаль берәмлек жиһазларының саны территориянең функциональ билгеләнүенә һәм бу территориядә килүчеләр санына бәйле рәвештә билгеләнә.

Урам коммуналь-көнкүреш жиһазлары

2.6.5. Урам коммуналь-көнкүреш жиһазларына чүп жыючылар-контейнерлар һәм чүп савытлары керә. Теге яки бу төр коммуналь-көнкүреш жиһазларын сайлаганда төп таләпләр: экологик яктан чиста булу, куркынычсызлык (кискен почмаклар булмау), куллануда уңайлылык, чистартуның жиңеллеге, жәлеп итәрлек тышкы кыяфәте булырга мөмкин.

2.6.5.1. Муниципаль берәмлек территориясендә көнкүреш чүп-чарын жыю өчен урамнарда, майданнарда, рекреация объектларында аз -абаритлы (кече) контейнерлар (0,5 куб.м дан да ким) һәм (яки) чүп савытларын, аларны жыеннарда билгеләп, сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектларына, жәмәгать билгеләнешендәге башка оешмаларга, жир асты кичүләре, торақ йортлар һәм транспорт корылмаларына (вокзал, шәһәр яны электричкасы станцияләренә) кулланырга һәм урнаштырырга кирәк. Кече контейнерлар һәм урналар урнаштырганда (алда санап үтелгән объектларның мәжбүри билгеләнүен исәпкә алмыйча) Интервал түбәндәгечә булырга мөмкин: төп жәяүлеләр коммуникацияләрендә - 60 м дан артык түгел, муниципаль берәмлекнең башка территорияләрендә - 100 м дан да артык түгел. Шулай ук чүплекләрне жәмәгать транспорты тукталышларында куярга кирәк. Барлык очрақларда да жәяүлеләрне йөртүгә, инвалид һәм балалар коляскаларын йөртүгә комачауламаучы раслауны күз алдында тотарга кирәк. Әлеге максатлар өчен билгеләнмәгән савыт һәм савытларны (пластик һәм металл көнкүреш чиләкләре, банклар, тартмалар, тартмалар, бочки һәм тд.) чүп-чар жыю өчен куллану рөхсәт ителми.

2.6.5.2. Көнкүреш чүп-чарын жыю жиһазландырылган майданчыкта урнаштырылган төрле төрдәге контейнерларга һәм калдыкларны бетерүне тәэмин итә торган машина һәм механизмнарга карап башкарылырга тиеш. Майданчыкны, аның тирәсендәге территорияне пычрату, чүпләү рөхсәт ителми. Контейнерлар хужасы территориясендә, махсус жиһазландырылган майданчыкта саклана ала.

Урам техник жиһазлары

2.6.6. Урам техник жиһазларына таксофоннарны каплау, почта тартмалары, су сату автоматлары һ.б., сәүдә палаткалары, инженерлык жиһазлары элементлары (инвалид коляскалары өчен күтәрелеш майданчыклары, күзәтү люкалары, яңгыр кирәк-яраклары коелары рәшәтмәләре, жир асты

коммуникацияләренең вентиляция шахталары, телефон элементәсе шкафлары һәм т.п.) керә.

2.6.6.1. Урам техник жиһазларын урнаштыру жиһазларга уңайлы якин килүне тәмин итәргә һәм 35-01 СП 3 бүлегенә туры килергә тиеш.

2.6.6.2. Жәмәгать, торак, рекреацион билгеләнеш территорияләрендә таксофоннар урнаштырганда аларның электрошатуларын күз алдында тотарга кирәк. Таксофоннар урнаштыру урыннары канал (труба) телефон канализациясе һәм канал (труба) заклад жайланмаларын электроэлементә өчен мөмкин кадәр якынаюда проектларга тиеш.

2.6.7. Инженерлык жиһазлары элементларын рәсмиләштерү, карап тоту, файдалану формалаша торган мохитне төзекләндерү дәрәжәсен бозмый, хәрәкәт итү шартларын начарайта торган, техник шартларга каршы килә торган, шул исәптән:

- жәяүлеләр коммуникацияләре (шул исәптән урам аркылы чыгу юллары) территориясендә урнашкан күзәтү колодецларының люклары түбәләрен проектларга, монтажларга, монтажларга, якындагы өслеккә капланган бер дәрәжәдә тотарга кирәк, башка очракта тамганы 20 мм дан артмаган, ә люк һәм тротуар крайлары арасында зазорлар 15 мм артмаган;

- вентиляция шахталарын рәшәткә белән жиһазландырырга.

2.7. Уен һәм спорт жиһазлары

2.7.1. Муниципаль берәмлек территориясендә уен һәм спорт жиһазлары уен, физкультура-сәламәтләндерү жайланмалары, Корылмалар һәм (яки) аларның комплекслары белән тәкъдим ителгән. Балалар һәм яшүсмерләр өчен уен һәм спорт жиһазлары составын сайлаганда төрле яшь төркемнәренең анатомо-физиологик үзенчәлекләренә туры килүен тәмин итәргә кирәк (әлеге кагыйдәгә 2 нче кушымтаның 13 нче таблицасы).

Уен жиһазлары

2.7.2. Уен жиһазлары санитар-гигиена нормалары, баланың гомерен һәм сәламәтлеген саклау таләпләренә туры килергә, техник кулланду уңайлы һәм куркынычсыз, эстетик яктан булырга тиеш жәлеп итә, чистартырга һәм кардан һәм боздан. Уен һәм спорт жиһазларын ремонтлауны таләп итә торган төзек булмаган һәм төзек булмаган килеш файдалану тыела. Уен һәм спорт жиһазлары белән шөгыйльләнүче территориядә төзелеш материаллары, калдыклары, кар, боз урнаштыру, урнаштыру тыела.

Тәкъдим ителә куллану модульле жиһазлар тәмин итүче вариантность сочетаний элементларын.

2.7.3. Уен жиһазлары материалына һәм аны эшкәртү шартларына таләпләр:

- су бетүне, усуну, януны, сколаны булдырмау өчен махсус эшкәртелгән каты агач токымыннан ясалган агач жиһаз; изоляцияләнгән, үткен почмаклар киселгән;

- металлны күбесенчә жиһазларның житешми торган конструкцияләре өчен кулланырга, ышанычлы кушылмаларга һәм тиешле эшкәртүгә ия булырга (дым чыдам буяу, коррозиягә каршы катлам); металлопластик кулланырга киңәш ителә (зарарланмый, тутмый, салкынга чыдам));

- бетон һәм тимер-бетон элементлары жиһазлар кирәк үтәргә берсе-бетон

маркалы кимендә 300, морозостойкостью кимендә 150, ия шома өслекләре;

- пластик һәм полимерлардан ясалган жиһазларны шома өслекле һәм ачык, чиста төсле төсле буяулар белән, климат факторларының йогынтысыннан чәчәк атмый торган итеп башкарырга кирәк.

1.7.4. Уен жиһазларының конструкцияләренә карата таләпләрдә кискен почмакларны төшереп калдырырга, баланың тән өлешләрен атарга, аларның хәрәкәт халәтендә жиһаз элементлары астына элэгүенә; жиһазларга йөкләмә тулысынча бала кулы белән капланырга тиеш; эчке киңлектәге тирәнлектәге уен жиһазлары комплексына балаларга ашыгыч ярдәм күрсәтү өчен 500 мм ким булмаган диаметр белән эчкә тишек (икедән дә ким булмаган) керү мөмкинлеген күз алдында тотарга кирәк.

2.7.5. Балалар уен майданчыкларында уен жиһазларын урнаштырганда, әлеге кагыйдәләргә карата 15 нче кушымтаның п 2 нче таблицасы нигезендә минималь куркынычсызлык ераклыгын үтәргә кирәк. Әлеге ераклык чикләрендә майданчык территориясендә уен жиһазларының башка төрләрен, эскәмияләрен, урналарны, бортлы ташларны һәм каты өслек төрләрен, шулай ук ботакларны, кәүсәләрен, агач тамырларын урнаштыру рәхсәт ителми. Уен жиһазларының һәм аның аерым өлешләренә параметрларына карата таләпләр әлеге кагыйдәгә карата 14 нче кушымта нигезендә кабул итәргә.

Спорт жиһазлары

2.7.6. Спорт жиһазлары халыкның барлык яшь төркемнәре өчен билгеләнгән, спорт, физкультура майданчыкларында, яки рекреация составында махсус жиһазландырылган жәяүлеләр коммуникацияләрендә урнаштырыла. Махсус физкультура снарядлары һәм тренажерлар рәвешендәге спорт жиһазлары завод эшләп чыгару, шулай ук махсус эшкәртелгән өслекле бүрәнәдән һәм брусълардан эшләнгән булырга мөмкин (ярыклар, сколлар һәм тдп.булмау). Урнаштыру вакытында сертификацияләнгән жиһазлар каталогларына таянып эш итәргә.

2.7.7. Стационар булмаган уен, спорт, күңел ачу жиһазларын (батутлар, надув конструкцияләре, уен аттракционнары һ. б.) кулланган вакытта куркынычсыз эксплуатацияләү кагыйдәләре, шул исәптән ышанычлы ныгытылу һ. б. мәжбүри тәртиптә үтәлгә тиеш.

2.7.8. Уен, спорт, күңел ачу жиһазларын (батутлар, кабартылган конструкцияләр, уен аттракционнары һ.б.) урнаштыру һәм сезонлы эксплуатацияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән рәхсәт булганда (Килештерү), срокларны күрсәтеп рәхсәт ителә. Жиһазларны эксплуатацияләгәндә мәжбүри тәртиптә жайланмалардан куркынычсыз файдалану һәм эксплуатацияләү кагыйдәләре урнаштырылган булырга тиеш (танышу өчен уңайлы һәм аңлаешлы итеп).

2.8. Яктырту һәм яктырту жиһазлары

2.8.1. Төрле шәһәр төзелеше шартларында муниципаль берәмлек территорияләрен ямьле зоналаштыру һәм светокомпозицион бурычларны хәл итү, шул исәптән кирәклегә булган очракта, коммуналь, яктырту, архитектура һәм мәгълүмати яктыртуны күз алдында тотарга кирәк.

2.8.2. Төп өч төркемне проектлаганда яктырту жайланмаларының һәрберсен (функциональ, архитектур яктырту, яктылык мәгълүматы) тәмин

итэргэ кирэк:

- селитеб территориялэрен ясалма яктырту һәм тышкы архитектур яктырту нормаларында каралган күлэм һәм сыйфатлы күрсәткечләр (СНиП 23-05);
- электр жайланмалары урнаштыру кагыйдэләре (ПУЭ) буенча жайланмалар эшенең ышанычлылыгы, халыкка хезмәт күрсәтүче персоналның иминлеге һәм кирәкле очрақларда, вандализм аркасында саклану;
- кулланыла торган жайланмаларның экономиялелеге һәм энергоэффективлыгы, электр энергиясен рациональ бүлү һәм куллану;
- яктырту жайланмалары элементлары эстетикасы, аларның дизайны, материалларның һәм эшләнмэләрнең сыйфаты, көндөзгә һәм төнгә вакытта кабул итүне исәпкә алып;
- жайланмаларның төрле режимнарында хезмәт күрсәтү һәм идарә итү уңайлылыгы.

Функциональ яктырту

2.8.3. Функциональ яктырту (ФО) Транспорт һәм жәяүлеләр зоналарында юл катламнарын һәм киңлекләрне стационар яктырту жайланмалары белән гамәлгә ашырыла. ФО урнаштыру, кагыйдә буларак, подразделяют бу гадәти, высомачтовые, парапетные, газонные һәм встроенные.

2.8.3.1. Гап-гади установках светильники располагать бу опорах (венчающие, консольные), подвесах яки фасадах (бра, плафоннар) биеклектә 3 кадәр 15 м.аларны кулланырга киңәш ителә Транспорт һәм жәяүлеләр зоналарында буларак, иң традицион.

2.8.3.2. Югары сортлы жайланмаларда яктырту приборлары (прожекторлар яки яктырткычлар) 20 метрдан артык биеклектәге баганаларда урнашырга кирәк. Бу жайланмаларны киң киң киң киң киңлекләрне, транспорт чишелешләрне һәм магистральләрне, ачык паркингларны яктырту өчен файдаланырга киңәш ителә.

2.8.3.3. Парапет жайланмаларында яктырткычларны, сынык сызык ясап, яки пунктир белән 1,2 метрга кадәр биеклектә, юлүткәргечләрнең, күперләрнең, эстакадаларның, пандусларның, чишелешләрнең машиналар йөрү өлешен киртәләүче, шулай ук тротуарлар һәм майданчыкларны көйләргә кирәк. Аларны куллануны техник-икътисадый һәм (яки) сәнгать аргументлары белән нигезләргә кирәк.

1.8.3.4. Газон яктырткычлар, гадәттә, хезмәт итә яктырту өчен газонов, цветников, жәяүлеләр юллары һәм майданчыклары. Алар жәмәгать урыннары һәм рекреация объектлары территорияләрендә минималь вандализм зоналарында каралырга мөмкин.

2.8.3.5. Баскычларда урнаштырылган яктырткычлар, терәк диварлар, коймалар, биналар һәм корылмалар цоколлары, МАФ, жәмәгать билгеләнешендәге территорияләрнең жәяүлеләр зоналарын яктырту өчен файдаланырга киңәш ителә.

Архитектура яктырту

1.8.4. Архитектур яктырту (АЖ) кичке жирлектә сәнгатьчә чагылышлы визуаль мохит формалаштыру, архитектура, тарих һәм мәдәният һәйкәлләрен, инженерлык һәм монументаль сәнгать һәйкәлләрен, МАФ, доминант һәм истәлекле объектларны, Ландшафт композицияләрен ачыклау, яктылык

ансамбльләре төзү өчен кулланыла. Ул, гадәттә, объектларны стационар яки вакытлы яктырту жайланмалары белән, нигездә, алгы өслекләрен тышкы яктырту белән башкарыла.

2.8.4.1. АЖ вакытлы жайланмаларына бэйрәм иллюминациясе керә: яктылык гирляндалары, челтәрләр, контур обтяжкалар, яктылык -ография элементлары, кыздыру лампаларыннан панно һәм күләмле композицияләр, разрядлы, светодиодлар, яктылык үткәргечләр, яктылык проекцияләре, лазерлы рәсемнәр һәм т.п.

2.8.5. Архитектур яктырту максатларында шулай ук биналар, корылмалар, яшел үсентеләр фасадларына салына торган прожекторларны монтажлау өчен ФО - жайланмалары, иллюминация, яктылык һәм реклама өчен кулланыла ала.

Дөньяви мәгълүмат

2.8.6. Дөньяви мәгълүмат (СИ), шул исәптән дөньяви реклама, жирлек киңлегендә жәяүлеләргә һәм автотранспорт йөртүчеләренә юнәлеш бирергә һәм авиакокомпозицион бурычларны хәл итүдә катнашырга тиеш. Халык яшәеше уңайлылыгын бозмый торган гамәлдәге юл хәрәкәте кагыйдәләренә каршы килми торган, ут ансамбленең расчет арасыннан төгәл кабул итүен һәм гармониялелеген тәмин итә торган мондый мәгълүмат элементларының урнаштырылуын, габаритларын, формасын һәм төсле параметрларын исәпкә алырга.

Ут чыганагы

2.8.7. ФО һәм АО стационар жайланмаларында энергоэффектив яктылык чыганакалары, эффектив яктырту приборлары һәм системалары, дизайн һәм эксплуатация характеристикалары буенча сыйфатлы эшләнмәләр һәм материаллар: терәкләр, кронштейннар, саклагыч рәшәткәләр, экраннар һәм гамәлдәге милли стандартлар таләпләренә жавап бирә торган конструктив элементлар кулланырга кирәк.

2.8.8. ФО һәм АО стационар жайланмаларында энергоэффектив яктылык чыганакалары, эффектив яктырту приборлары һәм системалары, дизайн һәм эксплуатация характеристикалары буенча сыйфатлы эшләнмәләр һәм материаллар: терәкләр, кронштейннар, саклагыч рәшәткәләр, экраннар һәм гамәлдәге милли стандартлар таләпләренә жавап бирә торган конструктив элементлар кулланырга кирәк.

2.8.9. АО һәм СИ жайланмаларында барлыкка килгән яктылык һәм төсле адаптация шартларын исәпкә алып, ак яисә төсле ут чыганакаларын һәм барлык төркемнәрнең яктырту жайланмалары уртақ гамәлләре белән барлыкка килә торган суммар күрү эффектын исәпкә алып, бигрәк тә торақ пунктның яисә яктылык ансамбленең конкрет киңлегендә эшләүче хроматик уты белән куллануга тәкъдим ителә.

Транспорт һәм жәяүлеләр зоналарын яктырту

2.8.10. Транспорт һәм жәяүлеләр зоналары ФО установкаларында турыдан-туры, таркалган яки чагылдырылган утны. Түбән полусферына юнәлдерелгән яктырткыч приборларны куллану. Чикләнмәгән яктылык бүлү белән

яктырткычларны (үтә күренмәле яки яктылыкны чагылдыручы материалдан шарлар тибындагы) куллану газон, фасадларда (бра һәм плафоннар тибындагы) һәм венчаюшими һәм консольле приборлар белән баганаларда рөхсәт ителә.

2.8.11. Урамнарның машиналар йөри торган өлешен һәм интенсив жәяүлеләр хәрәкәте зоналарында тротуарларны яктырту өчен төрле биеклектә яктырткычлы икеконсоль баганалар кулланырга кирәк.

2.8.12. ФО яктырткычлары Транспорт һәм жәяүлеләр зоналары тибын, урнашуны һәм аларны урнаштыру ысулын сайлау булдырыла торган масштабны исәпкә алып тормышка ашырырга. Жәяүлеләр зоналарында яктырткычлар урнаштыру биеклегенә, кагыйдә буларак, 3,5 метрдан да ким булмаган һәм 5,5 метрдан да артмаган Яктырткычлар (бра, плафоннар) биналарда урнашкан юлларны, тротуарларны һәм майданчыкларны яктырту өчен 3 метрдан да ким булмаган биеклектә билгеләнә ала.

2.8.13. Магистраль урамнарның машиналар йөри торган өлешен яктырту өчен урам яктырткычларының баганалары борт ташының шәхси чигендә 0,6 метрдан да ким булмашка мөмкин, жирле әһәмияттәге урам чөлтәрәндә бу араны автобус булмаган очракта 0,3 метрга кадәр киметү рөхсәт ителә йөк машиналарының даими хәрәкәте. Яңгын гидранты, урам һәм юлларның бер өлешен арасында таяныч булырга тиеш түгел.

2.8.14. Магистраль урамнар һәм юллар кисешкән урыннарда терәкләр тротуарларны яба башлаганчы һәм аларны урнаштыру линиясенә бердәм юлын бозмыйча, төрле керемнәрдән 1,5 м га яқын булмашка тиеш.

Яктырту жайланмаларының эш режимнары

2.8.15. Электр энергиясен рациональ файдалану һәм торак пункт мохитенә визуаль төрлеләген тәэмин итү максатларында барлык өч төркем яктырту жайланмаларын (ФО, АЖ, СИ) проектлаганда аларның түбәндәге эш режимнарын күздә тотарга кирәк:

- кичке будничный режим, анда барлык стационар жайланмалар ФО, АЖ һәм СИ эшли, моннан тыш, бәйрәм яктырту системаларынан тыш;

- төнге дежур режим, ФО, АЖ һәм СИ жайланмаларында Рус Әжиле Башкарма комитетының яктырту нормалары һәм боерыклары белән рөхсәт ителә торган яктырту приборларының бер өлешен сүндерелергә мөмкин;

- бәйрәм режимы, тәүлек сәгатьләре һәм атна көннәрендә өч төркемгә стационар һәм вакытлы яктырту жайланмалары эшләп килә, алар Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә;

- ФО һәм АОНың стационар һәм вакытлы жайланмалары өчен рекреацион зоналарда (кышын, көзен) күздә тотылган сезонлы режим.

2.8.16. Яктырту жайланмаларының барлык төркемнәрен дә, ведомствога карамыйча, кертү кич белән табигый яктырту дәрәжәсен 20 лк кадәр киметкәндә башкарыла ала. Отключение житештерергә:

- иртәнге 10 лк кадәр яктыртылыкны арттырганда ФО-жайланмалар; кичке режимга күчкәндә урам яктырткычларының бер өлешен өзеп кую вакыты Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә, көндөзгә һәм төнге режимга жәяүлеләр тоннельләрен яктыртуны яңадан тоташтыра, шулай ук төнлә төнлә төнлә урам утларын кабызып һәм өзеп куюрга кирәк;

- жайланмалар Рус Әжиле башкарма комитеты карары нигезендә, ул күпчелек яктыртыла торган объектлар өчен кышкы һәм жәйге яртыеллыкка кичке режимны төн уртасына кадәр билгели, ә кайбер объектларда (вокзаллар,

шәһәр төзелеше доминантлары, жирлекләргә һәм ТМП. га керү урыннары) жайланмалар закаттан алып таңга кадәр эшли ала;

- СИ жайланмалары тиешле ведомство яки хужаларны хәл итү буенча.

2.9. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

2.9.1. Реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру, эксплуатацияләү, карап тоту һәм демонтажлау, муниципаль берәмлек территориясендә Реклама турында Россия Федерациясе законнары, Зеленодол муниципаль районы Советы карары белән расланган Зеленодол муниципаль районы территориясендә реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру тәртибе турындагы Нигезләмә һәм әлеге Кагыйдәләр нигезендә башкарыла. Нигезләмә белән реклама конструкцияләренә һәм тышкы мәгълүмат чараларына бердәм таләпләр билгеләнә. Нигезләмә таләпләрен бозып һәм каралмаган реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру, эксплуатацияләү, карап тоту рөхсәт ителми.

2.9.2. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары техник яктан төзек һәм эстетик яктан ухоженными булырга тиеш.

Тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары хужалары аларның тиешле торышын күзәтеп торырга, аларны вакытында ремонтларга һәм тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын урнаштыру урыннарын жыештырырга тиеш.

2.9.3. Рөхсәт ителми куллану тышкы реклама һәм мәгълүмат белән испорченным сурәте яки башка сурәтләре.

Реклама конструкциясендәгә мәгълүматны бетергәндә реклама кыры баннер тукымасы якты тоннар белән алмаштырылырга тиеш.

Автотранспортны газоннарга илтүче реклама конструкцияләрендә сурәтләренә (плакатлар) алыштыру тыела.

Биналарда, корылмаларда, жир кишәрлекләрендә аларны урнаштырганда реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары бинаның, корылмаларның архитектурасына туры килергә тиеш һәм жирлекнең, майданнарның, биналарның, төзелмәләренң һәм корылмаларның бердәм архитектур-сәнгати йөзен бозмаска тиеш.

Билгеләнгән бушлыклардан һәм режимлы табличклардан тыш, реклама конструкцияләре, тышкы мәгълүмат чаралары вәкаләтле орган белән килештерелгән килешү, рөхсәт нигезендә урнаштырыла, эчтәлеге кулланыла һәм аның нигезендә тулысынча кулланыла.

Тышкы реклама һәм мәгълүматны аларга реклама яки мәгълүмати хәбәр урнаштырмыйча урнаштыру чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү, мәгълүмат кырына зыян китерү, шулай ук тышкы реклама чараларын һәм мәгълүматны полиэтилен пленка һәм башка материаллар белән каплау рөхсәт ителми.

4.4. Реклама конструкцияләрен һәм тышкы мәгълүмат чараларын монтажлаганнан (демонтаждан) соң реклама конструкцияләре һәм (яки) тышкы мәгълүмат чаралары хужасы бозылган төзекләндерүне, урнаштыру урыннарын, шул исәптән электр жиһазларын, өч тәүлек эчендә торгызуны гамәлгә ашырырга тиеш.

2.9.5. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын тиешенчә тотмаган, жир кишәрлеген жыештырган һәм санитар тәртиптә тоту, аларны урнаштыру (монтажлау) һәм демонтаж өчен тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары

хужалары жаваплы.

2.9.6. Кибетләр, жәмәгать туклануы предприятиеләре, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм мәдәни-тамаша предприятиеләре өчен яктылык элмәүләре һәм реклама урнаштыру Башкарма комитет органнары белән килештерелгән күрсәтмәләр һәм эскизлар буенча башкарыла.

2.9.7. Дөнъяви реклама һәм элмә такталардан файдаланучы предприятиеләр аларны көн саен караңгы төшкәч кертергә һәм янган газосвет торбаларын һәм электролампларын вакытында алмаштыруны тәмин итәргә тиеш.

Шәһәр пассажир транспортының биналарында, койма, тукталышларында, яктырту баганаларында, агачларда нинди дә булса игъланнар һәм башка мәгълүмати хәбәрләргә ябыштыру һәм урнаштыру тыела.

2.9.8. Үз белдеге белән урнаштырылган реклама яки башка игъланнар, барлык объектларның (биналарның һәм корылмаларның фасадлары, кибетләргә, тышкы яктырту баганалары һәм т.д.) исемлекләрен һәм сурәтләргә бетерү буенча эшләргә оештыру, нинди ведомство булуга карамастан, торак предприятиеләргә, шулай ук әлеге объектларның милекчеләргә яки арендаторларына йөкләнә.

2.9.9. Милекчеләр, арендаторлар башка биналар, корылмалар, төзелгән биналар, киосклар, павильоннар, реклама конструкцияләре, тышкы мәгълүмат чаралары һәм тиешле бурычлар йөкләнгән башка затлар хокукка ия булырга тиеш, :

- әгәр мондый элмә, тышкы мәгълүмат, реклама эксплуатацияләнгән, зыян күрүчегә (арендатор (субарендатор) һәм башка очрақларга ия булса, тышкы мәгълүматны, реклама урнаштыру чарасын демонтажлау.

-фасадларда афишаларны, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукцияне, ут-техник жайланмаларны, тәрәзәләргә (шул исәптән тәрәзә чокырының эчке ягына), калган ишекләргә (шул исәптән эчке яктан: тышкы якка авышкан ишек өсләгенә, пыяласы куелмаган ишекләргә (тышкы якка) куллану максатларында урнаштыру, файдалануга юл куймаска;

- тәртип табличкаларыннан тыш, реклама конструкцияләргә һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыруны, урнаштыруны, монтаждауны, карап тотуны, эксплуатацияләүне, бинаның стенасы, элементлары өсләгенә, яшерен металл каркас кулланмыйча гына рөхсәт итмәскә.

2.9.10. Дөнъяви реклама конструкцияләргә һәм тышкы мәгълүмат, элмә такталарын кулланып торган предприятиеләр көн саен аларны тәүлеккә караңгы вакыты житкәч кертергә һәм янган газосвет трубкаларын һәм электролампларын һәм башка электр-техник жайланмаларны алмаштыруны тәмин итәргә тиеш.

2.9.11. Яшел Үзән муниципаль районы Советы карары белән расланган «Яшел Үзән муниципаль районы территориясендә реклама конструкцияләргә һәм тышкы мәгълүмат чараларын урнаштыру тәртибе турында Нигезләмә» таләпләргә бозып тышкы мәгълүмат чараларын, реклама конструкцияләргә урнаштыру, эксплуатацияләү, карап тоту рөхсәт ителми.

2.9.12. Тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын кысрыклаганда корылмаларга һәм корылмаларга зыян китерү, шулай ук аларның бөтенлеген, ныклыгын һәм тотрыклылыгын киметү рөхсәт ителми.

2.9.13. Шулай ук биналар фасадларында, корылмаларның тышкы стеналарында һәм киоскларда, коймаларда, павильоннарда, яктырту баганаларында, реклама конструкцияләргә һәм тышкы мәгълүмат чараларында, авылларда һәм асфальтта һәм башка шундый максатлар өчен

билгелэнмэгэн урыннарда язмалар һәм сурәтләрне, граффити (урнаштыру ысулына карамастан) урнаштыру тыела.

Реклама конструкцияләр һәм тышкы мәгълүмат чаралары булырга тиеш техник яктан исправными һәм эстетически ухоженными. Хужалары реклама конструкцияләре һәм тышкы мәгълүмат чаралары тиеш күзәтеп торырга, аларны тиешле торышы, житештерергә, аларны ремонтлау.

2.9.14. Рөхсәт ителми куллану реклама конструкцияләр һәм тышкы мәгълүмат чаралары белән испорченным сурәте яки башка сурәтләре. Реклама конструкциясендәге мәгълүматны бетергәндә реклама кыры баннер тукымасы якты тоннар белән алмаштырылырга тиеш.

2.10. Сыйфатсыз стационар булмаган корылмалар

2.1. Алар-вакляп сату, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану объектлары, тукталыш павильоннары, жир өсте бәдрәф кабиналары, бокс гаражлар, башка төрле дәрәжәдәге объектлар. Корылмаларның бизәкләү материаллары санитар-гигиена таләпләренә, янгын куркынычсызлыгы нормаларына, жирлек дизайны һәм яктырту таләпләренә, жирлек мохитенәң характерына һәм озак вакытка эксплуатацияләү шартларына жавап бирергә тиеш. Шул остеклении витрин кулланырга кирәк безосколочные, ударостойкие материаллар, куркынычсыз упрочняющие многослойные пленочные катламнары, поликарбонатные пыяла. Мини-маркетларны, мини-базларны, сәүдә рәтләрен проектлаганда тиз төзелә торган модульле комплексларны кулланырга кирәк.

2.1.2. Муниципаль берәмлек территориясендә некапиталь, стационар булмаган корылмаларны урнаштыру һәм эксплуатацияләү муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән төзекләндерү проекты (тышкы бизәлешнең эскиз проекты) нигезендә гамәлгә ашырыла һәм жәяүлеләр хәрәкәтенә комачауламаска, янгынга каршы таләпләрне бозмаска, алар урнашкан территорияне һәм бүлмәләренә инсоляцияләү шартларын, торақ пункт мохитен начарайтырга һәм территорияне һәм төзелешләренә төзекләндерергә тиеш. Теркәлгән мәдәни һәйкәлләр саклау зоналары чикләрендә корылмаларны урнаштырганда аерым саклана торган табигать территорияләре зоналарында Корылмалар параметрлары (биеклеге, Киңлеге, Озынлыгы) функциональ билгеләнеше һәм аларны урнаштыруның башка шартлары һәйкәлләренә саклау, табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерелергә тиеш.

2.1.1. Вестибюль козырьлары, биналар аркаларында, газоннарында, майданчыкларда (балалар, ял итү, спорт, транспорт стоянкаларында), шәһәр пассажир транспортының утырту майданчыкларында, яңгыр сулары, су үткәрү һәм канализация челтәрләренәң, торбаүткәргечләренәң сак зонасында, шулай ук тукталыш павильоннарыннан 10 м якынарак, 25 м - вентиляция шахтадан, 20 м - торақ урыннар тәрәзәләренән, сәүдә предприятиеләренәң витриналары каршында, 3 м - агачның

2.1.2. «Пик» сәгатенә ике юнәлештә жәяүлеләр хәрәкәтенәң фактик интенсивлыгы 700 пештан артмаган очракта, 4,5 м дан артык (шәһәр әһәмиятендәге урамнар) һәм 3 м дан артык (район һәм жирле әһәмияттәге урамнар) тротуарларда корылмалар урнаштыру мөмкин

2.1.3. 2.3. Вакляп сату, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану предприятиеләре корылмаларын жәяүлеләр зоналары территорияләрендә,

паркларда, торак пункт бакчаларында урнаштырырга тәкъдим ителә. Корылмалар каты өслек төрләренә билгеләнергә, яктырту жиһазлары, чүп - чар өчен кече контейнерлар, туклану корылмалары- бәдрәф кабиналары белән жиһазландырылырга тиеш (200 м майданлы жәмәгать бәдрәфләре булмаганда).

1.1.2. Тукталыш павильоннары урнаштыру урыннарда жир өсте пассажир транспорты тукталышларын күз алдында тотарга. Павильонны урнаштыру өчен 2,0 x 5,0 м һәм аннан да күбрәк үлчәмле каты өслекле майданчыкны күз алдында тотарга. Машиналар йөрү өлеше кырыннан якындагы павильонның конструкциясенә кадәр ераклыкны кимендә 3,0 м, павильонның Ян конструкцияләреннән алып агач кәүсәсенә кадәр ераклыкны компактлы куянлы агачлар өчен кимендә 2,0 м билгеләргә кирәк. Тукталыш пунктларын проектлаганда һәм тукталыш майданчыклары коймаларын урнаштырганда тиешле ГОСТ һәм СНиП белән эш итәргә кирәк.

2.1.2. Бәдрәф кабиналарын мәжбүри урнаштыру жәмәгать бәдрәфләренен үткәрүчәнлек мөмкинлеге булмаган яисә житәрлек булмаган очракта торак пункт территорияләрендә актив йөрүне күздә тотарга кирәк: массакуләм чаралар үткәрү урыннарында, эре сәүдә һәм хезмәт күрсәтү объектларында, рекреация объектлары территориясендә (паркларда, бакчаларында), жирлекләренен АЗС урнаштыру урыннарында, автостоянкаларда, шулай ук сәүдә һәм туклану биналарында. Бәдрәф кабиналарын йорт яны территориясендә урнаштыру рөхсәт ителми, шул ук вакытта торак һәм жәмәгать биналарына кадәр ераклык 20 метрдан да ким булмаска тиеш. Бәдрәф кабиналарын эксплуатацияләгәннән соң территорияне башта төзекләндерүне торгызырга кирәк.

2.11. Биналар, төзелмәләренә һәм корылмаларны рәсмиләштерү һәм жиһазлау

2.11.1. Бина жиһазларын проектлаштыру һәм эксплуатацияләү бинаның проект колернасы паспорты (фасадларны төсле хәл итү) һәм муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органнары белән килештерелгән Корылмалар нигезендә гамәлгә ашырыла, үз эченә түбәндәгеләр керә: диварларның тышкы өслеген тезористик хәл итү, түбә бизәү, бинаның конструктив элементлары жиһазларының кайбер мәсьәләләре (керү төркемнәре, крыльцо, цоколи һ. б.), антенна, су Көнчыгыш торбалары, отмоствалар, йорт билгеләре, саклагыч челтәрләр һ.б. Бинаны, керү группасын эксплуатацияләү рөхсәтеннән башка рөхсәт ителми.

2.11.2. Биналарның һәм корылмаларның колористик чишелешен муниципаль берәмлек урамнары һәм территорияләре төзелешенен гомуми төсле хәл итү концепциясен исәпкә алып проектларга кирәк.

2.11.2.1. Көймәләр һәм балконнар остекления, рамнарны алыштыру, торак пунктларның тарихи үзәкләрендә диварларны буяу шәһәр төзелеше регламенты составында урнаштыру мөмкинлеге.

2.11.2.2. Торак пунктның магистраль урамнары буйлап урнашкан биналарда тышкы кондиционерлар һәм антенналар-«тәлинка» урнаштыру ишегалды фасадларын күз алдында тота.

2.11.3. Жирлек биналарында һәм корылмаларында Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә түбәндәге йорт билгеләре, табличкалар мәжбүри рәвештә урнаштырылырга тиеш: урамның, майданы, проспектның исемен күрсәткече, йорт һәм корпусның номерын күрсәткече, подъезд һәм

фатирларның номеры күрсәткече, инвалидларның үтемлелеген халыкара символы, флажны төшерүчеләр, истәлекле такталар, полигонометрик билге, янғын гидрантының күрсәткече, грунт геодезик билгеләр күрсәткече, магистрале камералары һәм суүткәргеч челтәр коелары күрсәткечләре, жирлек канализациясенә канализация күрсәткече, жир асты газүткәргеч корылмаларының күрсәткече. Конкрет бинада йорт билгеләре составы һәм аларны урнаштыру шартлары биналарның урам-юл челтәренә бәйле функциональ билгеләнеше һәм урыннары белән билгеләнә.

Жирлек биналары, корылмалары һәм торак йортлары Татарстан Республикасының ике дәрәжә телендә урам күрсәткечләре белән җиһазландырылырга тиеш.

2 бүлек. Биналардан һәм корылмалардан өскә су бүлүне тәмин итү өчен алар периметры буенча ышанычлы гидроизоляцияле отмоствалар урнаштыруны күздә тотарга. Отмостваның уклонын бинадан читкә кимендә 10 промилле кабул итәргә. Бина һәм корылмалар өчен отмоствалар кинәлеге - 0,8 - 1,2 м, катлаулы геологик шартларда (карсталы грунтлар) - 1,5-3 м. бина жәяүлеләр коммуникациясенә кушылган очракта, отмостваның ролен гадәттә каты өслекле тротуар башкара.

2.11.5. Оештырганда су белән скатные түбәләр аша водосточные торбалар:

- бина стеналарында торбалар урнаштырганда фасадлар пластикасын бозмаска, ялган кушылмаларның герметиклыгын тәмин итәргә һәм су агымының исәп-хисап күләмнәренән чыгып, кирәкле үткәрү мөмкинлеген тәмин итәргә;

- 200 мм дан артык торбадан чыга торган судагы ирекле рәвештә егылу биеклегенә юл куймаска;

- урыннарда торбадан төп жәяүле коммуникацияләренә су агымын киредән ким булмаган каты катлам булуын, яки бу Кагыйдәләренә 2.1.14 пункты нигезендә ябылган яки ябылган рәшәткәләр белән капланган лотоклар урнаштыруны күздә тотарга);

- күздә тотарга дренаж урнаштыру урыннарында су стока берсе труба бу гazon яки башка йомшак төрләрен каплау.

2.11.6. Торак, сәүдә һәм жәмәгать билгеләнешендәге биналарның керү төркемнәре яктырту җиһазлары, элмә такталары (козыряк), өслекләренә сопряжения элементлары (баскычлар һәм ТМП.), инвалидлар һәм аз хәрәкәтләнүче халык төркемнәре (пандуслар, перила) һәм башка кирәкле элементлар белән җиһазландырылырга тиеш.

2.11.6.1. Керү төркемнәре булганда каты өслекле мәйданчыклар һәм яшелләндерү буенча төрле кабул итүләр булырга тиеш. Керү урыннарында мәйданчыкларны оештыру участок территориясе чикләрендә дә, килешү нигезендә урнаштырылган һәм эксплуатацияләнгән торган жирлекнең ижтимагый территорияләрендә дә каралырга мөмкин.

2.11.6.2. Жигел транспортны вакытлыча парклау өчен керү төркемнәре каршындагы мәйданның бер өлешен куллануны рөхсәт итәргә, шул ук вакытта жәяүлеләр агымын үткәрү өчен кирәкле узу кинәлеге тәмин ителсә, бу исәп-хисап (әлеге кагыйдәгә 3 нче кушымта) белән расланырга тиеш. Бу очракта аеручы элементлар (стационар яки күчмә коймалар), контейнер яшелләндерүне күздә тотарга кирәк.

2.11.6.3. Тротуарлар зонасында керү төркемнәре минималь норматив кинә тротуарлы урам-юл челтәре булган очракта керү төркеме элементлары

(баскычлар, пандуслар, крыльцо, яшеллэндерү) яндагы тротуарларга 0,5 метрдан да артмаска тиеш.

2.11.7. Жәяүлеләрне һәм чыгыш ясаучы пыяла витриналар түбәдән кар катламы һәм боз сөңгеләре кимүдән саклау өчен, шулай ук боз сөңгеләре барлыкка килүне булдырмау өчен түбәнең тышкы периметры буенча электр контурын кулланарга кирәк.

2.11.8. Техник идәнгә керү ишекләре, подваллар, чарлаклар, биналарның һәм корылмаларның түбәләре йозакка ябылырга тиеш.

2.11.9. Кибетләр, жәмәгать туклануы һәм халыкка көнкүреш хезмәте күрсәтү оешмалары витриналары яктырту жайланмалары белән жиһазландырылырга тиеш.

Витриналарны яктырту тәүлекнең караңгы вакыты житү белән көн саен мәжбүри рәвештә башкарылырга тиеш.

2.11.10. Керү урыннары, биналар, корылмалар, витриналар, иллюминацияләр, элмә такталар, тышкы реклама һәм мәгълүмат объектлары, телевизион антенналар, кече архитектура формалары, шулай ук киосклар, павильоннар һәм лотоклар һ.б. булырга тиеш.

Яраксызга килгән, зарарланган, шулай ук ремонт таләп итүче керү төркемнәре, баскычлар, баскычлар, поручнялар, пандуслар, биналар һәм корылмаларның витражлары, витриналар, иллюминация, элмә такталар, тышкы реклама һәм мәгълүмат объектлары, телевизион антенна жайланмалары, шулай ук аларның конструктив элементлары, кече архитектура формалары, киосклар, павильоннар һәм лотоклар һ.б., аларны куркынычсыз эксплуатацияләү максатларында алыштырылырга яки ремонтланарга тиеш.

2.11.11. Керү төркемнәре булганда каты өслекле мәйданчыклар һәм яшеллэндерү буенча төрле кабул итүләр булырга тиеш. Керү урыннарында мәйданчыкларны оештыру участок территориясе чикләрендә дә, килешү нигезендә урнаштырылган һәм эксплуатацияләнгән торган жирлекнең ижтимагый территорияләрендә дә караларга мөмкин.

2.11.12. Тьпо:

- күпфатирлы йортта биналарның милекчеләренең ризалыгы булмаса күпфатирлы йортта керү группасын урнаштыру;
- торак бина милекчеләренең ризалыгы булмаса керү группасын урнаштыру өчен балкон куллану;
- күпфатирлы йортларда урнашкан торак булмаган биналарның керү төркемнәрен вәкаләтле орган белән килештермичә үз белдеге белән урнаштыру.

2.12. Мәйданчык

2.12.1. Жирлек территориясендә балалар уеннары, өлкәннәр өчен ял итү, спорт белән шөгыйльләнү, чүп жыючылар урнаштыру, этләргә урамда йөртү һәм дрессировкалау, автомобиль стоянкалары кебек мәйданчыкларның түбәндәге төрләрен проектларга тәкъдим ителә. Жирле эһәмиятгәге махсус саклана торган табигый территорияләрнең теркәлгән мәдәни мирас һәйкәлләре һәм зоналары чикләрендә мәйданчыкларны урнаштыру һәйкәлләргә саклау, табигаттән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау буенча вәкаләтле органнар белән килештерелергә тиеш.

Балалар мәйданчыклары

2.12.2. Балалар майданчыклары төрле яшьтәге балаларның уеннары һәм актив ялы өчен билгеләнгән: мәктәп алды (3 яшькә кадәр), мәктәпкәчә (7 яшькә кадәр), кече һәм урта мәктәп яшендәге (7-12 яшь). Майданчыклар төрле яшь төркемнәре өчен аерым майданчыклар рәвешендә яки яшь кызыксынулары буенча зоналаштырылган комплекслы уен майданчыклары буларак оештырыла ала. Балалар һәм яшүсмерләр өчен (12-16 яшь) спорт- уен комплекслары (микроскалодром, Велодром һәм ТМП.) һәм самокатларда, ролик доскларында һәм тимераякта шуу өчен махсус урыннар булдыру тәкъдим ителә.

2.1.3. Торак йортлар һәм жәмәгать биналары тәрәзәләреннән мәктәпкәчә яшьтәге балалар майданчыклары чикләренә кадәр ераклык 10 м дан да ким түгел, кече һәм урта мәктәп яшендәге - 20 м дан да ким түгел, комплекслы уен майданчыклары-40 м дан да ким түгел, спорт-уен комплекслары-100 м дан да ким түгел. төркем яки микрорайонның яшелләнделерелгән Территорияләрендә, спорт-уен комплекслары һәм шуу өчен урыннар - торак район паркларында урнаштырырга.

2.1.2. Торак билгеләнешле территорияләрдә балалар уеннары өчен майданчыклар 1 кешегә 0,5-0,7 кв. м исәбеннән проектларга тиеш. Майданчыкларны урнаштыру күләме һәм шартлары балаларның яшь төркемнәренә һәм жирлектә торак төзелеше урыннарына бәйле проектларга тәкъдим ителә.

2.12.4.1. Мәктәп алды яшендәге балалар майданчыклары аз күләмдә булырга мөмкин (50 - 75 кв. м), аерым урнашырга яки өлкәннәр тыныч ял итү майданчыклары белән бергә булырга мөмкин - бу очракта майданчыкның гомуми майданы 80 кв. метрдан да ким булмаска тиеш.

2.12.4.2. Уен майданчыкларының оптималь күләмен мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен - 70 - 150 кв.м, мәктәп яшендәге балалар өчен - 100 - 300 кв. м, комплекслы уен майданчыклары - 900 - 1600 кв. м. билгеләргә тәкъдим ителә. Күрше балалар һәм өлкәннәр майданчыкларын куе яшел үсентеләр һәм (яки) декоратив диварлар белән аерырга киңәш ителә.

2.12.4.3. Тарихи яки югары тыгыз төзелеш шартларында майданчыкларның күләме гамәлдәге территориаль мөмкинлекләрдән чыгып, муниципаль берәмлекнең якин-тирә территорияләрендә яки әлегә Кагыйдәләренең 4.3.4 пункты нигезендә төзелеш составында норматив күрсәткечләренә компенсацияләү белән кабул ителәргә мөмкин.

2.12.5. Балалар майданчыклары жәяүлеләр өчен транзит хәрәкәтеннән, юллардан, борылу майданчыкларыннан, кунак тукталышларыннан, чүп жыючыларны урнаштыру өчен майданчыклардан, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларыннан киртә булырга тиеш. Балалар майданнарына карашны юл йөрүдән һәм урамнардан оештырырга кирәк түгел. Балалар майданчыкларын яшел үсентеләр (агачлар, куаклар) изоляцияләү шарты белән, балалар майданчыклары чикләреннән кунак стоянкаларына һәм автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау участкаларына кадәр – СанПиН, чүп жыючы майданнарны 20 метрдан 100 метрга кадәр кабул итәргә кирәк., шәһәр пассажир транспорты маршрутларының соңгы тукталышларында (50 м дан да ким түгел) туктаусыз- аермалы майданчыкларда.

2.1.2. Травматизм булмасын өчен балалар майданчыкларын үзгәртеп корганда территориядә чыгыш ясаучы төп яки аскы ботакларның, Жир өслеге

өстендөгө иске, киселгән жиһазларның (стойкалар, фундаментларның), жиргә зыян күрмәгән металл чокырларның (кагыйдә буларак, турникларның һәм качельларның) булуын булдырмый калырга кирәк. Якын- тирә территорияләрне реконструкцияләгәндә балалар майданчыкларын эшләр алып бару һәм төзелеш материалларын складлау урыннарыннан изоляцияләргә кирәк.

2.12.7. Балалар майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрне үз эченә ала: йомшак өслек төрләрә, газонлы майданчык өслеген тоташтыру элементлары, яшелләндерү, уен жиһазлары, эскәмияләр һәм урналар, яктырту жиһазлары.

2.12.7.1. Йомшак өслек төрләрән (ком, уплотненное ком грунтовой нигезендә яки гравий крошке, йомшак резина яки йомшак синтетик синтетик) балалар майданчыгында уен жиһазлары урнашкан урыннарда һәм балалар егылу мөмкинлеге белән бәйлә башка төрләрне күздә тотарга. Эскәмияләр урнаштыру урыннарын каты өслек төрләрә яки нигез итеп әлеге Кагыйдәләрнең 2.6.4.1 пункты нигезендә жиһазландырырга тәкъдим ителә. Майданчыкларны үлән каплаган вакытта каты, йомшак һәм катнаш капламнар белән жиһазлауга жәяүлеләр юлларын күз алдында тотарга кирәк.

2.12.7.2. Өчен сопряжения майданы һәм газон кулланырга садовые бортовые тырышучы белән скошенными яки закругленными краями.

2.12.7.3. Балалар майданчыкларын агач һәм куак утыртмалары белән яшелләндерергә, аларның инсоляциясен исәпкә алып, 5 сәгать ут көне эчендә. Майданның Көнчыгыш һәм төньяк ягынан агачлар 3 метрдан да ким булмаска тиеш, ә көньяк һәм көнбатыш яктан майданнан 1 метрдан да ким булмаска тиеш. Мәктәпкәчә яшьтәге майданчыкларда көпчәкле үсемлекләр төрләрән куллану рөхсәт ителми. Балалар майданчыкларының барлык төрләрәндә дә агулы жиләк-жимешләр белән үсемлекләр куллану рөхсәт ителми.

2.12.7.4. Уен жиһазларын урнаштыру 14 нче таблицада күрсәтелгән куркынычсызлыкның норматив параметрларын исәпкә алып, әлеге кагыйдәгә 2 нче кушымта проектын эшләр. Спорт-уен комплекслары майданчыклары майданчыгында үз-үзенә тоту һәм спорт-уен жиһазлары куллану кагыйдәләре белән стенд ясарга киңәш ителә.

2.12.7.5. Яктырту жиһазлары майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында эшләрәгә тиеш. Яктырту жиһазларын 2,5 метрдан ким биеклектә урнаштыру рөхсәт ителми.

Ял майданчыклары

2.12.8. Ял майданчыклары өлкәннәр өчен тыныч ял итү һәм өстәл уеннары өчен каралган, аларны торак төзелешә участкаларында, торак төркемә һәм микрорайонның яшелләнделгән территорияләрендә, паркларда һәм урман паркларында урнаштырырга кирәк. Ял майданчыкларын үткәрү өчен урыннар билгеләргә, тукталышлар, борылу майданчыклары белән танышырга киңәш ителә - алар арасында һәм ял итү майданчыгы арасында яшелләнделерү полосасын (куаклар, агачлар) кимендә 3 м. каралырга кирәк. Ял итү майданчыгы чикләреннән автомобиль саклау урыннарына кадәр ераклыкны СанПиН 2.2.1/2.1.1200, шәһәр пассажир транспорты маршрутларының соңгы тукталышларында туктаусыз-борылма майданчыклардан кабул итәргә кирәк.

2.12.9. Торак территорияләрдә ял итү майданчыкларын жан башына 0,1-0,2 кв. м исәбеннән проектларга кирәк. Майданчыкның оптималь күләмә 50-100

кв.м, ял майданының минималь күләме - 15-20 кв. метрдан да ким булмаска тиеш. Бер майданчыкта тыныч ял һәм шау-шу өстәл уеннары берләшергә киңәш ителми. Парклар территорияләрендә үлэндә ял итү өчен күллек майданчыклары оештыру киңәш ителә.

2.12.10. Ял майданчыгында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге гадәттә үз эченә ала: каты өслек төрләре, газонлы майданчык өслеген тоташтыру элементлары, яшелләндерү, ял итү өчен эскәмияләр, эскәмияләр һәм өстәлләр, урналар (ким дигәндә, һәр эскәмиядә берәр), яктырту жиһазлары.

2.12.1. Майданчыкны каплау плитка куәтләре рәвешендә проектларга кирәк. Ял итү майданчыклары һәм балалар майданчыклары белән бергә балалар уеннары зонасында каты өслек урнаштырылуга юл куярга киңәш ителми.

2.12.1.2. Периметраль яшелләндерү, агачлар һәм куаклар утырту, чәчәк түтәлләре, вертикаль һәм мобиль яшелләндерү кулланырга кирәк. Лужайки майданчыклары агач һәм куаклар төркемнәре белән әйләндереп алынган булырга тиеш. Инсоляцию һәм затенение майданчыклары ял итәргә киңәш ителә пункты нигезендә 2.12.7.3 әлеге кагыйдәләр. Агулы жиләк-жимешләр белән үсемлекләр куллану рөхсәт ителми.

2.12.1.3. Яктырту жиһазларының эшләвен майданчык урнашкан территорияне яктырту режимында тәмин итәргә кирәк.

2.12.1.10. Өстәл уеннары өчен эскәмияләр куелган майданның минималь күләмен 12-15 кв. м. күләмендә билгеләргә тәкъдим ителә.

Спорт майданчыклары

2.12.11. Спорт майданчыклары халыкның барлык яшь төркемнәре өчен физкультура һәм спорт белән шөгыйльләнү өчен каралган, аларны торак һәм рекреацион билгеләнештәге территорияләр, спорт корылмалары участоклары, гомуми белем бирү мәктәпләре участоклары составында проектларга кирәк. Спорт майданчыкларын проектлауны майданчык специализациясенә бәйле рәвештә алып барырга киңәш ителә. Ераклыкны майдан чигеннән жиңел автомобильләр саклау урыннарына кадәр кабул итәргә кирәк нигезендә СанПиН 2.2.1/2.1.1200.

2.12.12. Гомуми белем бирү мәктәпләре участоклары территориясендә спорт ядкарен урнаштыру һәм проектлаштыру якин-тирә торак төзелешенә халыкка хезмәт күрсәтүне исәпкә алып алып алып алып алып алып алып алып алып барырга киңәш ителә. Спорт майданчыклары чикләреннән торак йортлар тәрәзәләренә кадәр минималь ара майданны тавыш характеристикасына бәйле рәвештә 20дән 40 метрга кадәр кабул итәргә киңәш ителә. Мәктәпкәчә яшьтәге балалар өчен комплекслы физкультура-спорт майданчыклары (75 балага) майданы 150 кв. метрдан ким булмаган, мәктәп яшендәге (100 балага) 250 кв. метрдан да ким булмаган майданда билгеләргә тәкъдим ителә.

2.12.13. Кагыйдә буларак, спорт майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге үз эченә ала: йомшак яки газон каплау төрләре, спорт жиһазлары. Майданчыкны яшелләндерү һәм койма ясау киңәш ителә.

2.12.13.1. Яшелләндерүне майданчык периметры буенча урнаштырырга кирәк, тиз үсә торган агачларны майдан читеннән 2 метрдан да ким булмаган ераклыкта утыртып. Майданчыкны койма өчен вертикаль яшелләндерү кулланырга мөмкин.

2.12.13.2. Мәйданчыкларны 2,5 - 3 м биеклектәге челтәрле койма белән, ә бер - берсенә 1,2 м биеклектәге спорт мәйданчыклары кушылу урыннарында урнаштырырга кирәк.

Чүп жыючылар урнаштыру өчен мәйданчыклар

2.12.14. Чүп жыючылар урнаштыру мәйданчыклары-каты көнкүреш калдыкларын (каты көнкүреш калдыклары), зур габаритлы калдыкларны һәм башка төр калдыкларны жыю өчен махсус жиһазландырылган урыннар. Мондый мәйданчыклар булуны теләсә кайсы функциональ билгеләнештәге территорияләр һәм участокларны күздә тотарга кирәк, анда каты көнкүреш калдыклары һәм башка калдыклар жыела ала.

2.12.14.1. Жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, шәхси домовладельцы, бакча ширкәтләре һәм башка хужалык субъектлары тәмин итәләр:

- каты көнкүреш калдыклары жыюны махсус жиһазландырылган каты көнкүреш калдыклары (каты көнкүреш калдыклары) мәйданчыкларында урнаштырылган контейнерларга житештерергә. Каты көнкүреш калдыклары контейнер мәйданчыгы (каты көнкүреш калдыклары) территориясендә хокукына ия булмаган очракта, уңга ия эш башкаручы (контейнер мәйданчыгы булган яки хезмәт күрсәтүче) белән контейнер мәйданчыгы һәм каты көнкүреш калдыклары контейнеры (ТКО) бирү, жыештыру, техник карап тоту өчен килешү төзәргә тәкъдим ителә);

- контейнер мәйданчыгын һәм каты көнкүреш калдыклары контейнерын техник яктан төзек хәлдә тоту, хужасы реквизитларын, каты көнкүреш калдыклары ташучы подрядчы оешманы күрсәтеп маркировканы буяп, шулай ук чүп чыгару графигын кертергә;

- контейнерлар белән мәйданчыкларга түләүсез йөрү мөмкинлеген тәмин итәргә.

Торак йортлардан, сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмаларыннан, Мәдәният, балалар һәм дөвалау оешмаларыннан, предприятиеләрдән, төзелеш мәйданчыкларыннан, дача, гараж жәмгыятьләреннән, башка оешмалардан һәм башка оешмалардан күрсәтелгән оешмаларга һәм торак хужаларына, шулай ук махсус оешмалар яки шәхси эшмәкәрләр белән килешүләр нигезендә житештерү һәм куллану калдыкларын башка житештерүчеләргә житештерү һәм куллану калдыкларын чыгару тәкъдим ителә.

2.12.14.2. Калдыклар чыгаруны гамәлгә ашыручы затлар бурычлы:

- торак фонды, оешма, учреждение, предприятие, берләшмәләр һәм муниципаль берәмлекнең башка территорияләреннән калдыкларны һәм хужалык-фекаль агымнарны вакытында алып чыгарга (килешү нигезендә) ;

- хәрәкәт һәм тукталышлар схемалары белән маршрут графикларының һәр махсулаштырылган машинасына төзәргә;

- заказчы белән килештерелгән маршрут графикларының мәжбүри үтәлүен тәмин итәргә;

- каты коммуналь калдыкларны махсус полигоннарда (санкцияләнган чүпләкләргә), ә корыч су-чистарту станцияләренә чыгару. Житештерү һәм куллану калдыкларын ташу түбәндәге ысуллар белән гамәлгә ашырыла: авария хәлендәге хәлләр тудыруны, әйләнә- тирә мохиткә һәм кешеләр сәламәтлегенә зыян китерүне кисәтүче, транспорт чаралары белән махсус жиһазландырылган яки жайлаштырылган (ябулы кузов идәнне ябучы) транспорт чаралары белән

аларны югалту мөмкинлеген кире кагу;

- сэнэгать нетоксик калдыклары чыгару, алга таба технологик эшкэртелергэ тиеш булмаган, сэнэгать калдыклары өчен полигоннарга яки контроль һәм күзэтчелек органнары рөхсәтәннән чүплөккә яки каты көнкүреш калдыклары полигонына;

- торак фонды территорияләреннән көнкүреш калдыкларын иртэнге 7 сэгатытән 22 сэгатыкә кадэр чыгару.

2.12.14.3. Калдыкларны вакытлыча саклаганда ишегалды чүп жыюникларында (контейнерларда) аларны каплау һәм бүлү мөмкинлеге төшереп калдырылырга тиеш. Елның салкын вакытында (температура -5 һәм аннан да түбәнрәк булганда) саклау срогык контейнерлар тутырылмаган очракта, жылы вакытта (+5 артык уңай температура булганда) өч тәүлектән артмаска тиеш (көндөлөк чыгару).

2.12.14.4. Канализацияләнмэгән йортларда сыек калдыкларны жыю өчен ишегалды киртэләре куела, алар каты фракцияләр бүлгә өчен түбәле су үткәрми торган һәм жир өсте өлешенә ия булырга тиеш. Жир өсте өлеше помойниц һәм ишегалды жыештыручылар булырга тиеш непроницаемой өчен грызунов. Жир өслегенә кадэр 0,35 м дан артык нечкэрәкләр белән пычрату рөхсәт ителми.

Ишегалды жыештырулары торак биналардан, балалар учреждениеләреннән, ял итү урыннарыннан 20 метрдан да ким булмаган һәм 100 метрдан да артык булмаган арага, коелардан 50 метрдан да ким булмаган арага чыгарылырга тиеш. Водонепроницаемый выгреб аны тутыру буенча чистартылырга тиеш, эмма алты айга бер тапкырдан да ким түгел. Ишегалды жыештыручылар бүлмәләре чисталыкта булырга тиеш. Аларны урып-жыюны көн саен башкарырга кирәк. Бинаны атнага бер тапкыр дезинфекция чаралары белән кайнар су белән юарга кирәк.

2.12.14.5. Азык-төлөк калдыкларын махсус билгеләнгән «азык калдыклары» дип язылган жыентыкларга жыярга рөхсәт ителә. Махсуслаштырылган азык-төлөк хужалыклары белән килешүләр булмаган очракта, каты көнкүреш калдыклары белән бергә азык-төлөк калдыкларын жыю рөхсәт ителә. Сәүдә һәм жәмәгать туклануы объектларында азык-төлөк калдыкларын вакытлыча саклау, аларның милек рәвешләренә карамастан, бары суытыла торган биналарда гына башкарылырга тиеш.

2.12.14.6. Жәйге чорда калдыкларның металл жыентыкларын (контейнерлар) юарга («алыштырылмый торган» системада 10 көнгә бер тапкырдан да ким булмаган очракта, «алыштырыла торган» очракта — калдыклардан соң), агач жыентыкларны — дезинфекциялэргә (һәр төрмәдән соң) кирәк.

2.12.14.7. Контейнерларның техник һәм санитар торышы, контейнер майданчыкларының, чүп үткэргечлэрнең, чүп кабул итү камераларының, урамдагы чокырлар, аларның тирэ-якларындагы чисталык һәм тэртип өчен жаваплылык аларның хужалары жаваплы.

Күп катлы, йорт яны территорияләре һәм шәхси торак төзелеше территориясендә контейнер майданчыкларын урнаштыру, карап тоту, урнаштыру урыннары өчен жаваплылык теләсә кайсы милек формасын, оештыру-хокукый рәвешне, әлегә торак фондына хезмэт күрсэтүче шәхси эшкуарга йөкләнә.

Контейнер майданчыкларын һәм жыелган бункерларны урнаштыру урыннарын карап тоту өчен, башка территорияләрдә, шул исәптән милек хокуклары, биләмәләре һәм файдалану хокукында булган затларга жаваплылык

йөкләнә.

2.12.15. Мәйданчыкларны торак бина тәрәзәсеннән, балалар учреждениеләре участоклары чикләреннән ерак түгел, ял итү урыннарын 20 метрдан да ким булмаган ераклыкка, торак төзелеш участкаларында урнаштырырга кирәк-ерак подъезддан жәяүлеләр сукмаклары буенча 100 м юллардан да ерак түгел, шул ук вакытта мәйданчык территориясе юл йөрүгә комачауларга тиеш, әмма транспорт йөртүгә комачауламаска тиеш. Мәйданчыкны аерым урнаштырганда (транспортта йөрүдән тыш) контейнерлар чистарту һәм борылу мәйданчыклары булу өчен транспортның уңайлы керү мөмкинлеген күздә тотарга (12 м x 12 м). Мәйданчыкларны транзит Транспорт һәм жәяүлеләр коммуникацияләреннән тыш, биналарның урам фасадларынан читтә урнаштыру киңәш ителә. Мәйданчык территориясен су басу зонасында (янәшәсендәгә төзелеш, асылмалы яки яшел үсентеләр утырту) урнаштырырга киңәш ителә.

Контейнер мәйданчыклары, контейнер һәм туплаучы бункерлар урнаштыру урыннары көнкүреш һәм зур габаритлы чүп-чарлардан даими чистартылып торырга, чисталыкта һәм тәртиптә булырга, матурланырга һәм ремонтланырга тиеш. Контейнер һәм бункер-торгызу төзекләндерелергә тиеш булмаган тупланмалар алыштырылырга, урнаштыру урыннарыннан бетерелергә тиеш.

Предприятие, оешма, торак төзелеш һ.б. территориясендә контейнерлар һәм бункерлар техник яктан төзек хәлдә булырга, хужасы, подрядчы оешма реквизитларын күрсәтеп, каты көнкүреш калдыклары чыгаручы, калдыкларны чыгару вакытын күрсәтеп маркировкага ия булырга тиеш.

2.12.16. Торак билгеләнеше территориясендә 1 кешегә 0,03 кв. м яки чүп үткәргечләре булган торак йортларның 6 - 8 подъездына 1 мәйданчык проектлы; әгәр подъездлар азрак булса - һәр йорт каршындагы бер мәйданчык.

2.12.17. Чүп жыючыларны урнаштыру мәйданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләре үз эченә ала: каты өслек төрләре, тирә-юнь территорияләре белән мәйданчык өслеген тоташтыру элементлары, каты көнкүреш калдыклары жыю өчен контейнерлар, яктырту жиһазлары. Мәйданчыкны яшелләндерү проектын эшләргә киңәш ителә. Контейнер мәйданчыгында чүп чыгару графигы күрсәтелергә тиеш оешма чүп-чарны ташучы телефоннарның исемнәре һәм контакт телефоннарының исемнәре.

2.12.17.1. Мәйданчыкны транспорт йөртүнең шундый ук капламасын билгеләргә кирәк. Мәйданчыкның капламын, суны тундыруга һәм контейнерны туктатуга юл куймас өчен, машиналар йөрү өлешендә 5-10% тәшкит итүче билгеләргә кирәк.

2.12.17.2. Якын - тирә юл янындагы мәйданчыкка, кагыйдә буларак, бер дәрәжәдә, бордюр ташын, газон - бакча борты яки 1,0-1,2 метр биеклектәге декоратив дивар урнаштырмыйча гына туры килә.

2.12.17.3. Яктырту жиһазларының эшләвен терәк биеклегә 3 метрдан да ким булмаган территорияне яктырту режимында билгеләргә.

2.12.17.4. Яшелләндерү киңәш ителә житештерергә агачлар белән югары дәрәжәдәгә фитонцидности, густой һәм плотной крона. Мәйданчыкларны визуаль изоляцияләү өчен декоратив стенкалар, трельяжлар яки жиләк-жимешсез югары куаклар рәвешендәгә периметраль тере шәһәрчәкләр куллану рәхсәт ителә.

2.12.18. Этләрне йөртү өчен майданчыклар микрорайоннан һәм торак районның гомуми файдалану территорияләрендә, Яшел утыртмалардан буш урыннар, 1 нче сыйныф магистральләренә техник зоналарында, 110 кВттан артык көчәнешле электр тапшыру линияләре астында, беренче һәм икенче поясларның су белән тәмин итү чыганакларының санитар зонасыннан читтә урнаштырырга киңәш ителә. Майданчыкны табигый комплекс территорияләрендә урнаштыру табигатьтән файдалану һәм әйләнә-тирә мохитне саклау органнары белән килештерергә киңәш ителә.

2.12.19. Торак билгеләнешендәге территорияләрдә урнашкан этләрне урамда йөртү өчен майданчыклар күләме 400 - 600 кв.м, башка территорияләрдә 800 кв. м. га кадәр кабул итәргә киңәш ителә, гамәлдәге төзелеш шартларында, территория мөмкинлекләрдән чыгып, майданчыкларның киметелгән күләмен кабул итәргә мөмкин. Майданчыкларның үтемлелеген 400дән артык түгел. территориядә һәм тыгыз торак төзелеш булган микрорайоннарда 600 м дан да артмаска киңәш ителә. Майдан чигеннән торак һәм жәмәгать биналары тәрәзәләренә кадәр ераклык 25 метрдан да ким түгел, ә балалар учреждениеләре, мәктәпләр, балалар, спорт майданчыклары, ял майданчыклары участкаларына кадәр - 40 метрдан да ким түгел.

2.12.20. Этләрне урамда йөртү өчен майданчык территориясендә төзекләндерү элементлары исемлеген төрле каплау, коймалар, эскәмияләр (ким дигәндә), урналар (ким дигәндә), яктырту һәм мәгълүмати жайланмалар үз эченә ала. Тәкъдим ителә предусматривать периметральное яшелләндерү.

2.12.20.1. Этләрне урамда йөртү өчен билгеләнгән майданның бер өлешен каплау өчен, хайваннарның азыгын жәрәхәтләндерми торган яхшы дренаж тәмин итүче тигез өслекне (газон, Комлы, комлы-жир), шулай ук даими жыештыру һәм яңарту өчен уңайлы булуны күздә тотарга киңәш ителә. Майданы поверхностей өчен билгеләнгән хужалары эт, киңәш ителә проектировать белән твердым яки комбинированным Төрә каплау (плитка, утопленная бу газон һәм башкалар). Майданга якин килү каты өслек белән жиһазландырылырга тәкъдим ителә.

2.12.20.2. Шул ук вакытта элементлар һәм коймалар секцияләре арасындагы ераклык, аның түбән ягы һәм жире арасында хайваннар өчен майданчыктан чыгып китәргә яки үзенә травма ясарга мөмкинлек бирмәвен исәпкә алырга киңәш ителә.

2.12.20.3. Майданчык территориясендә майданчыктан файдалану кагыйдәләре белән мәгълүмати стендны карарга киңәш ителә.

2.12.20.4. Яшелләндерү тәкъдим ителә проектировать берсе периметральных плотных утырту Югары куаклар рәвешендә тере изгороди яки вертикаль яшелләндерү.

Этләрне өйрәтү (дрессировкалау) өчен майданчыклар

2.12.21. Этләрне өйрәтү өчен майданчыклар торак һәм ижтимагый билгеләнештәге төзелешләрдән 50 метрдан да ким булмаган ераклыкта урнаштырырга киңәш ителә.

2.12.22. Этләрне дрессировкалау майданчыгында территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеген йомшак яки газон каплау, коймалар, эскәмияләр һәм урналар (майданчыкка кимендә 2 ел), мәгълүмат стенды, яктырту жиһазлары, махсус тренировкалар жиһазлары үз эченә ала.

2.12.22.1. Мәйданчыкны каплау малларның азыгын (газон, ком, ком-жир) түгел, шулай ук даими жыештыру һәм яңарту өчен уңайлы дренаж тәэмин итүче тигез өслеккә ия булуны күздә тотарга киңәш ителә.

2.12.22.2. Койма, кагыйдә буларак, 2,0 метрдан да ким булмаган биеклектәге койма (металл челтәр) күрсәтелергә тиеш.

2.12.22.3. Этләрне дрессировкалау өчен мәйданчыклар уку, күнегүләр, спорт кирәк- яраклары һәм корымалар, яңгырдан элеп куелган, инвентарь, жиһазлар һәм ял итү өчен көнкүреш бинасы белән жиһазландырырга тәкъдим ителә.

Автостоянкалар мәйданчыклары

2.12.23. Муниципаль берәмлек территориясендә түбәндәге автостоянкаларны күз алдында тотарга кирәк: автомобильләрне, урамнарны (йөрү өлешендә парковка рәвешендә), әдәпсез («карманов» рәвешендә һәм машиналар йөрү өлешеннән чигенергә), кунак (торак төзелеше участогында), халык автомобильләрен саклау өчен (микрорайон, район) ,ьектлы (объект яки объектларның төркеменнән), башка (йөк, күчүче һ.б.).

2.12.24. Исәпкә алырга кирәк, дип ераклык чикләре автостоянки кадәр тәрәзәләр торак һәм ижтимагый биремнәр кабул ителә нигезендә СанПиН 2.2.1/2.1.1200. Приобъект автооянкалары мәйданчыкларында инвалидлар автомобильләре өлешен СНИП 35-01 нигезендә проектларга, киң катлам бүлекләгечләр булмаса, ике яки аннан да күбрәк урынны блокларга, ә бары тик үтә күренмәле сары тамгалар ярдәмендә генә.

2.12.25. Шәһәр пассажир транспорты тукталышлары зонасында автостоянкалар мәйданчыкларын урнаштыру рөхсәт ителми, автостоянкага керү урыннары оештыру ахырыннан 15 метрдан да ким булмашка тиеш.

2.12.26. Автостоянкалар мәйданчыкларында территорияне төзекләндерү элементларын кирәкле урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен мәжбүри рәвештә каплау элементлары исемлеген, өслекләрне сопряжения элементлары, бүлү элементлары, яктырту һәм мәгълүмати жиһазлар үз эченә ала. Автомобильләрне озаклап саклау өчен мәйданчыклар асылмалы, боксларның жиңел үсентеләре, күзәтү эстакадалары белән жиһазландырылырга мөмкин.

2.12.26.1. Мәйданчыкларны каплатып, транспорт юлларының шундый ук капламасын проектларга тәкъдим ителә.

2.12.26.2. Юл хәрәкәте белән мәйданчыкның каплануына борт ташын салмыйча, газон белән бәйлә - әлегә Кагыйдәләрнең 2.4.3 пункты нигезендә.

2.12.26.3. Мәйданчыкларда бүлү элементлары тамгалар (ак полосалар), яшелләндерелгән полосалар (газоннар), контейнер яшелләндерү рәвешендә башкарылырга мөмкин.

2.13. Жәяүлеләр коммуникацияләре

2.13.1. Жәяүлеләр коммуникацияләрен муниципаль берәмлек территориясендә жәяүлеләр өчен элемент һәм хәрәкәт итү тәэмин итә. Жәяүлеләр коммуникациясенә тротуарлар, аллеялар, юллар, сукмаklar керә. Торак пункт территориясендә жәяүлеләр коммуникацияләрен проектлаганда транспорт коммуникацияләре белән кисешүнең минималь күләмен, жәяүлеләр коммуникацияләре системасының өзлексез эшләвен, инвалидлар һәм халыкның аз хәрәкәт итүләре өчен куркынычсыз, тоткарлыксыз һәм уңайсыз хәрәкәт итү

мөмкинлеген тээмин итэргэ кирэк. Жэяүлелэр коммуникациялэре системасында төп һәм икенче дэрэжэдэге жэяүлелэр элемтэсе бүлөп бирү.

2.13.2. Жэяүлелэр коммуникациялэрен проектлаганда озын буйлы уклонны 60 промилле, поперечный уклон (берлекле яки двускатный) - оптималь 20 промилле, минималь - 5 промилле, максималь - 30 промилле кабул итэргэ киңэш ителэ. Инвалид коляскаларның хэрэкэт итүен исэпкэ алып, жэяүлелэр коммуникациялэре клоннары артмаска киңэш ителэ: озын - 50 промилле, поперечный - 20 промилле. 30-60 промилле тайпылышлары булган жэяүлелэр коммуникациялэрендэ 100 м дан ким булмаган 5 м озынлыктагы горизонталь участоклар оештырырга киңэш ителэ. Рельеф шартлары буенча югарыда күрсәтелгән уклоннарны тээмин итеп булмый торган очрактарда баскычлар һәм пандуслар урнаштыруны күздэ тотарга тэкьдим ителэ.

2.13.3. Тротуарларны киңәйтү кирэк булган очракта якындагы төзелеш составында жэяүлелэр галереялары оештырырга мөмкин.

Төп жэяүлелэр коммуникациялэре

2.13.4. Төп жэяүлелэр коммуникациялэре торақ, жәмәгать транспорты тукталышлары, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү учреждениелэре, рекреацион территориялэр белән элемтәне, шулай ук жәмәгать зоналары һәм рекреация объектлары составында тарту корылмаларының төп пунктлары арасында элемтәне тээмин итэ.

2.13.5. Төп жэяүлелэр коммуникациялэрен трассацияләү урамнар һәм юллар буенда (тротуарлар) яисэ аларның бэйсез рәвештэ башкарылырга мөмкин. Төп жэяүлелэр коммуникациялэренәң киңлегә «пик» сэгәтлэрендэ жэяүлелэр хэрәкәте интенсивлыгына һәм әлегә кагыйдәгә 3 нче кушымта нигезендэ бер хэрәкәт полосасының үткэрүчәнлегенә бэйле рәвештэ исэп тота. Тарту пунктлары арасында яки бу юнәлешкә почмак белән кыска юнәлешлэр буенча жэяүлелэр коммуникациялэрен трассировкалау (рекреацион юллардан тыш) 30лап.°

2.13.6. Транспорт юллары белән төп жэяүлелэр коммуникациялэре кисешкән очракта да бордюрлы пандуслар урнаштыру тэкьдим ителэ. Жэяүлелэр коммуникациялэрендэ баскычлар, пандуслар, күперлэр урнаштырганда әлегә элементларның үткэрүчәнлек сәләтен тигезлэп булдыруны тээмин итэргэ киңэш ителэ. Автотранспорт чараларын тукталыш һәм кую өчен гамәлдәге жэяүлелэр коммуникациялэрен һәм алар янындагы газоннарны куллану рөхсәт ителми.

2.13.7. Шуны да күздэ тотарга кирэк: төп жэяүлелэр коммуникациялэре буенда урнашкан биналар элементлары һәм техник жайланмалар юл киңлегә кимергә тиеш түгел, шулай ук юл өслегә тигез 2 м.төп жэяүлелэр коммуникациялэре киңлегә белән 1,5 м саен 30 м. аша хэрәкәт итү өчен киңлеклэрне (разъезд майданчыкларын), инвалидларны каршы юнәлешлэрдэ кресло - коляскаларда хэрәкәт итүне тээмин итү өчен, киңлеклэрне (разъезд майданчыкларын) киметергә киңэш ителэ.

2.13.8. Анда урнаштырылмаган стационар булмаган корылмалар, кагыйдә буларак, жэяүлелэр өлеше, корылманы урнаштыру өчен бүлөп бирелэ торган участок киңлегә һәм килүчелэр һәм сатып алуучылар өчен билгелэнгән буфер зонасы киңлегә (0,75 м дан да ким түгел) тәшкил итэ. Кресло-коляскаларда инвалидлар хэрәкәте мөмкин булган участокларда жэяүлелэр коммуникациялэре киңлегә 1,8 метрдан да ким булмаска тиеш.

2.13.9. Рекреация объектлары составында жэяүлелэр коммуникацияләре 100 дән артык кеше һәм гектарга кадәр, һәр 100 метрдан ким булмаган саен, эскәмияләр һәм урналар урнаштыру өчен майданчыклар белән жиһазландырырга тәкъдим ителә майданчыклар ким дигәндә, бер тапкыр, ике урна (чүп - чар өчен кече контейнерлар), шулай ук коляскалы инвалидлар өчен (эскәмияләр янында 85 см дан да ким булмаган буш урын) урнашуга исәп тотарга киңәш ителә.

2.13.10. Кагыйдә буларак, төп жэяүлелэр коммуникацияләре территориясендә Территорияне төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгелә үз эченә ала: каты каплау төрләре, өслекләргә соприжения элементлары, чүп-чар өчен урналар яки кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, эскәмияләр (рекреация территориясендә).

2.13.10.1. Төп жэяүлелэр коммуникацияләрен каплау һәм конструкцияләренә карата таләпләргә аларны бөтенсез эксплуатацияләү мөмкинлеге белән, ә 2,25 м һәм аннан күбрәк булган очракта махсус транспорт чараларын эпизодик яктан йөртү мөмкинлеге белән билгеләргә тәкъдим ителә. Киңәш ителә предусматривать мощение плиткой. Югары бровкаларда урнашкан жэяүлелэр коммуникацияләре киртәләрен соколлар һәм террас проектлау, әлеге Кагыйдәләргә 2.1.7 пункты нигезендә житештерергә.

2.13.10.2. Билгеле булмаган стационар булмаган корылмалар урнаштыру мөмкин.

Икенче дәрәжәдәге жэяүлелэр коммуникацияләре

2.13.11. Икенче дәрәжәдәге жэяүлелэр коммуникацияләре, кагыйдә буларак, территория чикләрендә төзелеш һәм төзекләндерү элементлары (майданчыклар) арасында, шулай ук рекреация объектлары (сквер, бульвар, парк, урман паркы) территориясендә хәрәкәт итүне тәмин итә. Икенче дәрәжәдәге жэяүлелэр коммуникацияләре киңлеге, гадәттә, якынча 1,0 - 1,5 м кабул ителә.

2.13.12. Икенче дәрәжәдәге жэяүлелэр коммуникацияләре территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге, гадәттә, төрле каплау төрләрен үз эченә ала.

2.13.12.1. Скверлар, бульварлар, торақ пункт бакчалары юлларындагы каты өслек төрләре каралырга тиеш. Киңәш ителә мощение плиткой.

2.13.12.2. Эре рекреация объектлары (парклар, урман парклары) юлларында йомшак яки катнаш капламаларның төрле төрләрен, табигый грунт өслеклә жэяүлелэр сукмакларын күздә тотарга киңәш ителә.

2.14. Транспорт юллары

2.14.1. Транспорт юллары-кварталлар, зур рекреация объектлары, житештерү һәм жәмәгать зоналары территорияләре арасында транспорт элементәсе тәмин итүче транспорт коммуникацияләре системасы элементлары, шулай ук торақ пунктның урам-юл челтәре белән элемент.

2.14.2. Транспорт йөрешен проектлау СНИПны исәпкә алып алып алып алып алып бара 2.05.02. Юлларны проекткаганда ландшафтның сакланышын һәм әйләнә-тирә территорияләргә экологик торышын тәмин итү.

2.14.3. Велосипед юлларын комплекслы төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге үз эченә ала: каты өслек тиби, якин-тирә территориялә

белән велосипед юллары өслеген тоташтыру элементлары.

2.14.3.1. Урам һәм юллар буенда урнашкан велосипедларда яктылыкны, рекреацион территорияләрдә - велосипед юллары буенда яшелләндерү күздә тотарга кирәк.

2.14.3.2. Юл буйларында ятмалар габаритларны киметүгә китерергә тиеш түгел, юл өслеген каплау дәрәжәсе буенча ирекле киңлекнең биеклеге 2,5 метрдан да ким булмаска тиеш.

Кисәк 3. ИЖТИМАГЫЙ БИЛГЕЛӘНЭШТӘГЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

3.1. Гомуми нигезләмәләр

3.1.1. Ижтимагый билгеләнештәге территорияләрдә төзекләндерү нормалаштыру объектлары булып түбәндәгеләр тора: торак пунктның ижтимагый киңлекләре, участоклар һәм ижтимагый төзелеш зоналары тора, алар төрле ярашларда муниципаль берәмлекнең ижтимагый территорияләренен барлык төрләрен формалаштыралар: шәһәр һәм җирле әһәмияттәге үзәкләр, күп функцияле, магнитистраль һәм махсус ижтимагый зоналар.

3.1.2. Ижтимагый билгеләнеш территорияләрендә төзекләндергәндә түбәндәгеләрне тәэмин итәргә киңәш ителә: күз күреме өчен территорияләренен ачыклығын һәм үтүен (чукраклар булмау), халыкның тоткарлыксыз хәрәкәт итү шартлары (кече шилле төркемнәрне дә кертеп), тарихи барлыкка килгән планлаштыру структурасына һәм төзелеш масштабына ярдәм итү алымнарын, әйләнә-тирә мохиттән төзекләндерү элементларының стиль бердәмлегенә ирешүне.

3.2. Ижтимагый киңлекләр

3.1. Муниципаль берәмлекнең ижтимагый киңлекләрен жәяүлеләр коммуникацияләре, жәяүлеләр зоналары, актив йөри торган ижтимагый төзелеш участкалары, торак пункт составында урнашкан яшелләндерү участкалары, примагистраль һәм күп функцияле зоналар, шәһәр һәм җирле әһәмияттәге үзәкләр үз эченә ала.

3.1.1. Жәяүлеләр коммуникацияләре һәм жәяүлеләр зоналары торак пункт территориясе буенча жәяүлеләр өчен элемент һәм хәрәкәт итүне тәэмин итә (2.13, 7.2 һәм 7.3 пунктлар әлеге кагыйдә).

3.1.2. Приобо - шәһәр әһәмиятендәге сәүдә, мәдәният, сәнгать, мәгариф һәм башка объектлар; алар территория бүлеп бирү белән оештырылырга мөмкин, йә аннан башка, бу очракта участок чикләре биналар һәм корылмалар төзелешенен тышкы контурына туры килә торган урыннар билгеләргә мөмкин.

3.1.1.3. Муниципаль берәмлекнең ижтимагый киңлекләр территориясендә яшелләндерү участкаларын чәчәк түтәлләре, газоннар, ялгыз, төркемләп, гади агачлар, вертикаль, күптяруслы, яшелләндерүнең мобиль формалары рәвешендә проектларга.

3.1.2. Кагыйдә буларак, муниципаль берәмлекнең ижтимагый киңлекләрен төзекләндерү элементларының мәҗбүри исемлеге: плитка егәрлеге рәвешендәге каты өслекләрдән каплау төрләре, өслекләренә сопряжения элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, урам

техник жиһазлары, яктырту жиһазлары, архитектура- декоратив яктырту жиһазлары, жирлек мэгълүмат чыганақлары, яшеллэндерү участокларынын саклау элементлары (металл коймалар, махсус капламалар һәм т .п.).

4.2.1. Жәмәгать урыннары территориясендә декоратив-гамәли сәнгать әсәрләре, декоратив су жиһазлары урнаштыру тәкъдим ителә.

4.2.2. Жәяүлеләр зоналары һәм коммуникацияләр территориясендә тышкы реклама чараларын, ваклап сату, көнкүреш хезмәте күрсәтү һәм туклану, тукталыш павильоннары, бәдрәф кабиналары урнаштыру мөмкин.

4.3.3. Приобъект территорияләре булган очракта, Ижтимагый төзелеш участкалары территориясендә коймалар һәм тышкы реклама чаралары урнаштырылырга мөмкин. Тарихи, килеп туган төзелешләр, муниципаль берәмлекнең ижтимагый үзәкләре составында участкаларны урнаштырганда стационар яшеллэндерүнең булмавы мөмкин.

3.3. Жир кишәрлекләре һәм ижтимагый төзелеш өчен махсус зоналар

3.3.1. Ижтимагый төзелеш участкалары (әлеге Кагыйдәләрнең 3.2.1.2 пунктында каралган кагыйдәләрдән тыш) - ул чикләнгән яки ябык режимлы жәмәгать учреждениеләре участкалары: хақимият һәм идарә органнары, хастаханә һәм тдп.объектлар. Алар приобъект территориясә бүлеп бирү яки аннан башка оештырылырга мөмкин-бу очракта участок чикләре биналар һәм корылмалар төзелешенең тышкы контурына туры килә торган итеп билгеләнә. Махсус ижтимагый төзелеш зоналары (хастаханә, студентлар шәһәрчеге һәм тдп.) участкалар Төркеме рәвешендә формалаша.

3.3.1. Участокларны һәм жәмәгать төзелешендәге махсус зоналарны төзекләндерү проектлауга һәм тармак белгечлегенә бирем нигезендә проектлана.

1.3.2. Ижтимагый төзелеш участкаларында (приобъект территорияләре булган очракта) һәм ижтимагый төзелешнең махсус зоналары территорияләрендә территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементлары исемлегә түбәндәгеләрне үз эченә ала: каты өслекләрне тоташтыру элементлары, яшеллэндерү, чүп-чар өчен урналар яки контейнерлар, яктырту жиһазлары, учреждениеләрне мэгълүмати рәсмиләштерү чыганақлары. Килүчеләрне кабул итү белән бәйле учреждениеләр өчен әскәмияләр мәжбүри урнаштыруны күз алдында тотарга.

3.3.2.1. Киртәләрне, тышкы реклама чараларын урнаштыру мөмкин; тарихи, килеп туган төзелешләр, торақ пунктның ижтимагый үзәкләре составында участкаларны урнаштырганда стационар яшеллэндерүнең булмавы рәхсәт ителә.

Кисәк 4. ТОРАК БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӘГЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

4.1. Гомуми нигезләмәләр

4.1.1. Торақ билгеләнешендәге территорияләрдә төзекләндерү нормалаштыру объектлары булып, гадәттә, жәмәгать киңлекләре, торақ төзелеше участкалары, балалар бакчалары, мәктәпләр, автотранспорт чараларын даими һәм вакытлыча саклау тора, алар төрле кушылмаларда торақ төркемнәр, микрорайоннар, торақ районнар формалаштыра.

4.2. Ижтимагый кичлекләр

4.2.1. Торак билгеләнешле территорияләрдә жәмәгать кичлекләрен жәяүлеләр коммуникацияләре системасы, торак группаларга, микрорайоннарга, торак районнарга хезмәт күрсәтү учреждениеләре участоклары һәм гомуми файдаланудагы яшелләнделерелгән территорияләр формалаштырырга кичәш ителә.

4.2. Торак группаларга, микрорайоннарга, торак районнарга хезмәт күрсәтү учреждениеләрен керү урыннары белән жиһазландырырга тәкъдим ителә. Халык саны күп булган хезмәт күрсәтү учреждениеләре өчен (сәүдә үзәкләре, базарлар, сырхауханалар, полиция бүлекләре) автостоянкалар урнаштыруны күздә тотарга. Полиция бүлеге, янғын депосы, ашыгыч ярдәм подстанцияләре, базарларның, шәһәр әһәмиятендәге объектларның торак билгеләнештәге территорияләрендә урнашкан участокларында тимер коймалар булырга мөмкин.

4.2.3. Жәяүлеләр коммуникацияләре территориясендә һәм хезмәт күрсәтү учреждениеләре участокларында төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгеләрдән гыйбарәт: каты өслек төрләре, өслекне сопряжения элементлары, чүп-чар өчен кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат йөртүчеләр.

4.2.3.1. Плитка егәрлеге рәвешендә каты өслек, шулай ук мобиль яшелләнделерү, урам техник жиһазлары, эскәмияләр урнаштыру тәкъдим ителә.

4.3.2. Тышкы реклама, неапиталь булмаган корылмалар урнаштыру мөмкин.

4.4. Гомуми файдаланудагы яшелләнделерелгән территорияләр, гадәттә, торак төркемнәре, микрорайоннарны, торак районнарны яшелләнделерүнең бердәм системасы рәвешендә формалаштырыла. Яшелләнделерү системасы жәяүлеләр һәм транспорт коммуникацияләре (газоннар, гади агач һәм куаклар утыртмалары), торак төзелеше участокларынан читтә яшелләнделерелгән майданчыклар (спорт, спорт-уен, этләре йөртү өчен һ.б.), рекреация объектлары (скверлар, бульварлар, микрорайон бакчалары, торак район парклары) үз эченә ала.

4.3. Торак төзелеш участкалары

4.3.1. Торак төзелеш участкаларын проектлаштыру, карап тоту объектларын йорт яны территориясеннән күмәк яки индивидуаль файдалану характерын исәпкә алып башкарырга кирәк. Моннан тыш, тарихи төзелеш составында, төзелешнең тыгызлыгы югары булган территорияләрдә, магистральләр буенда, төзекләндерелә торган территорияләрдә аларны урнаштырганда торак төзелеш участкаларын төзекләндерү үзенчәлекләрен исәпкә алырга кирәк.

4.3.2. Йорт яны территорияләреннән (күпфатирлы төзелеш) күмәк файдалану белән торак төзелеш участогы территориясендә мәжбүри тәртиптә транспорт белән йөрү (йөрү), жәяүлеләр коммуникацияләре (төп, икенче), майданчыклар (мәктәпкәчә яшәтәге балалар өчен уеннар өчен, өлкәннәр өчен ял итү, чүп жыючылар, кунак автостоянкалары урнаштыру, керү төркемнәре каршында), янгыр канализацияләре урнаштыру, яшелләнделерелгән территорияләр күздә тотарга кирәк. Әгәр территориянең күләме мөмкинлек бирә икән, участок чикләрендә спорт майданчыклары һәм мәктәп яшендәге балалар өчен майданчыклар, этләре урамда йөртү өчен майданчыклар урнаштыру тәкъдим ителә.

4.3.3. Кагыйдә буларак, коллектив файдаланудагы торак төзелеш участогы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл

катламының каты төрлөре, майданчыкларны каплауның төрлө төрлөре (элеге Кагыйдэләрнең 2.12 бүлекчәсе), өслекләрнең көчәнешен тикшерү элементлары, майданчыкларны жиһазлау, яшелләндрерү, яктырту жиһазлары, яңгыр сулары канализациясе булу.

4.3.3.1. Торак кишәрлекне яшелләндрерүне торак йортның отмоствасы һәм керү юлы (йорт яны яшелләндрерү полосалары), юлның һәм тышкы чикләре арасында формалаштырырга киңәш ителә: йорт яны полосаларында - чәчәк түтәлләре, газоннар, вьющиея үсемлекләр, куакларның компакт төркемнәре, аерым зур булмаган агачлар; участокның калган территориясендә - ирекле композицияләр һәм яшелләндрерү алымнары.

4.3.3.2. Әгәр ул магистраль урамнар буенда торак кишәрлекләрен элеге Кагыйдэләрнең

4.3.4.3 пункты нигезендә урнаштыру шартларына каршы килми икән, торак төзелеше участогын койма белән әйләндереп алу мөмкин.

4.3.4. Тарихи төзелеш составында, төзелешнең тыгызлыгы югары булган территорияләрдә, магистральләр буенда урнашкан торак урыннары төзекләндрерү эшләре шәһәр төзелеше шартларын һәм аларны урнаштыру таләпләрен исәпкә алып проектлана.

4.3.4.1. Саклау зоналары территорияләрендә һәйкәлләрне төзекләндрерү проектларын саклау зоналары режимнары һәм төзелешнең типологик характеристикалары нигезендә алып барырга тәкъдим ителә.

4.3.4.2. Төзелеш тыгызлыгы югары булган торак участокларда (20 мең кв. метрдан артык) төзекләндрерү алымнарын кулланырга кирәк, шул ук вакытта участок территориясенә норматив күрсәткечләре хисабына тәмин ителә:

- гадәттә торак төзелеше участогы территориясендә тормышка ашырыла торган кайбер функцияләре (өлкәннәр ялы, спорт һәм балалар уеннары, кунак стоянкалары) һәм төзекләндрерү элементлары (яшелләндрерү һәм башкалар) торак төзелеше составына күчерү.

- спорт, балалар майданчыклары (Кече уен жайланмалары) урнаштыру өчен жир асты һәм жир асты корымалары түбәләрен куллану һәм яшелләндрерү (газон, вак тамыр системалы куаклар)-шул ук вакытта югарыда күрсәтелгән майданчыклардан чыгу-чыгу һәм гаражларның вентилияцион шахталарына кадәр ераклык 15 метрдан да ким булмаска тиеш.

4.3.4.3. Магистраль урамнар буенда торак участокларын урнаштырганда, аларны тоташ койма белән әйләндереп алу һәм майданчыклар (балалар, спорт майданчыклары, чүп жыючылар урнаштыру өчен) урнаштыру рөхсәт ителми.

4.3.4.4. Реконструкцияләнгән торган торак йортлар территорияләрендә авыру һәм зәгыйфьләнгән агачларны бетерүне, сәламәт агачларны саклауны һәм декоратив рәсмиләштерүне, ялланмаган төзелешләре (складлар, сарайлар, табигый барлыкка килгән гаражлар, шул исәптән «Ракушка» тибындагы урыннары) юк итүне, төзекләндрерүнең мораль һәм физик яктан искергән элементларын алыштыруны күздә тотарга.

4.4. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр участкалары

4.4.1. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр территорияләрендә транспорт белән йөрү (йөрү), жәяүлеләр коммуникацияләре (төп, икенче), керү урыннары (баш, хужалык), балалар уеннары өчен майданчыклар, спорт белән шөгыйльләнгән (мәктәпләр участкаларында - спортядро), яшелләндререлгән һәм башка

территорияләр һәм корылмалар күздә тотарга кирәк.

4.4.2. Балалар бакчасы һәм мәктәп территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл йөрү билетларының каты өслеге, төп жәяүлеләр коммуникацияләре, майданчыкларның (балалар уен майданчыкларыннан тыш) каты өслекләрен тоташтыру элементлары, яшелләндерү, коймалар, майданчыкларны жиһазлау, эскәмияләр, урналар, яктырту жиһазлары, мәгълүмати бизәлеш ташучылар, яңгыр сулары канализациясен урнаштыру.

4.4.2.1. Сыйфатында каты төрләрә покритий кулланырга цементобетон һәм плиточное мощение.

4.4.2.2. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр территорияләрен яшелләндергәндә, агулы жиләк-жимешләр белән үсемлекләр куллану рөхсәт ителми.

4.4.3. Кварталның инженерлык коммуникацияләрен проектлаганда аларны балалар бакчасы һәм мәктәп территориясә аша трассаларга күчерү рөхсәт ителми. Балалар бакчасы һәм мәктәпнең үз инженерлык челтәрләре, уен һәм спорт майданчыклары аша узуну күздә тотып, су асты инженер челтәрләреннән бинага кадәр кыска ара буенча проектларга тәкъдим ителә (хужалык зонасы ягыннан сузарга киңәш ителә). Майданчыклар, юллар, проходлар территорияләрендә күзәтү коеларын урнаштыру рөхсәт ителми. Аларны участок чикләрендә башка территорияләрдә урнаштыру урыннарын тотып алырга яки куркыныч турында кисәтүче билгеләр белән бүлеп бирергә тәкъдим ителә.

4.4.4. Балалар бакчалары һәм мәктәпләр биналарының яссы түбәсә, күп катлы торак төзелешә чолганышында урнашкан очракта, жәлеп итәрлек тышкы кыяфәтен күз алдында тотарга киңәш ителә.

4.5. Автотранспорт чараларын озак вакытлы һәм кыска вакытлы саклау участоклары

4.5.1. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында гараж яки машина кую урыннары, майданчык (туплану), чыгу һәм керү урыннары, жәяүлеләр юллары каралган. Автотранспорт чараларын даими һәм кыска вакыт эчендә саклау участокларына килү юлларын жәяүлеләр юлларының төп юнәлешләре белән кисешми торган итеп билгеләргә. Автотранспорт чараларын озак вакыт һәм кыска вакытлы саклау участогы аша транзит жәяүлеләр юлларын оештыру рөхсәт ителми. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы саклау участогын калган территориядән 3 метрдан да ким булмаган яшел үсентеләр полосасыннан арындырырга кирәк.

4.5.2. Автотранспорт чараларын озак һәм кыска вакытлы Саклау участогында урнаштыру өчен кирәк булган төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге түбәндәгәне үз эченә ала: каты өслек төрләре, өслекләрне сопряжения элементлары, коймалар, чүп-чар өчен урналар яки кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, мәгълүмат жиһазлары (күрсәткечләр).

4.5.2.1. Жәяүлеләр сукмакларында съезд - бордюор пандусны - юл йөрү дәрәжәсенә (участокка кимендә бер) күз алдында тотарга.

4.5.2.2. Участок чикләре буйлап күп үсүчә куаклар утырту һәм агачлар утырту зарур.

4.5.3. Күп катлы торак һәм ижтимагый төзелешләргә урнаштырылган яссы

һәм аз авыш түбәсе булган автотранспорт чараларын озак һәм кыска вақытлы саклау өчен корылмаларда түбәле яшелләндерү каралырга мөмкин. Түбәсендә яшелләндерү эшләре алып бару тәкъдим ителә, аның мәйданы түбәле яшелләндерү мәйданының 10% тан да ким булмаса тиеш, яссы тамыр системалы агачлар һәм куаклар утыртырга тиеш.

4.15.4. Стационар булмаган гараж корылмаларында автомобильләр саклау өчен билгеләнгән территорияне төзекләндерү юлларны һәм юл буйларын каты каплау төре, яктырту жиһазлары белән таныштырырга тәкъдим ителә. Гараж корылмалары яки отсеклар унификацияләнгән, яшелләндерү элементлары һәм коймалар урнаштыру белән күздә тотарга.

4.5.5. Парковкалар һәм стоянкалар территорияләрен карап тоту. Парковкалар, стоянкалар һәм аның янәшәсендәге территорияләрен карап тоту СНиП 2.05.02 нигезендә башкарыла.-85, шулай ук чын кагыйдәләр белән.

Парковкаларны һәм тукталышларны оештыру, эксплуатацияләү буенча эшчәнлекне гамәлгә ашыручы затлар милек формаларының бәйсезлегенә бурычлы:

- парковка һәм стоянкаларның техник торышын, аларның чисталыгын, пычрактан, кардан, боздан вақытында чистартуны, шулай ук мәгълүмати-басма продукция һәм тд.;
- парковкалар һәм стоянкалар территориясендә материаллар, төрле конструкцияләрен һәм парковкалар янындагы территорияләрдә, төрле конструкцияләрен туплауга юл куймаса;
- парковка һәм тышкы яктырткычлар территориясен, утның тигез бүленешен тәмин итүче, СаНПиН 42-128-4690-88 таләпләренә туры килә торган, әлеге кагыйдә таләпләренә туры килә торган итеп жиһазландырырга;
- парковка һәм стоянкалар территориясендә башка капитал һәм вақытлыча биналар, корылмалар, сәүдә павильоннары, киосклар, тиресләр төзүгә юл куймаса;
- машина кую урыннары һәм машина кую урыннары территориясендә автомобиль юу һәм ягулык-майлау материаллары агулы автомобильләренә кую тыела;
- янғын куркынычсызлыгы кагыйдәләрен үтәү белән парковкалар һәм стоянкалар территориясен карап тотарга. Даими рәвештә территорияне санитар эшкәртеп, чистартып торырга, чүп контейнерлары (урналар) куярга, каты көнкүреш калдыкларын, карны даими чыгаруны тәмин итәргә, контейнерлар (чүп савытлары) тулып тормый);
- билгеләнгән территориядә булган корылмаларны, корылмаларны вақытында ремонтлау һәм буяу;
- транспорт чараларының һәр тукталышында (тукталышында), шул исәптән социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктурасы объектлары янында (физкультура-спорт оешмалары, мәдәният оешмалары һәм башка оешмалар урнашкан йортларны да кертеп), ял урыннарын 10 проценттан да ким булмаган (ләкин бер урыннан да ким булмаган), I, II группа инвалидлары, шулай ук III төркем инвалидлары, транспорт чаралары һәм инвалидларга (яисә) хезмәт күрсәтүче транспорт чаралары белән тәмин итү. Күрсәтелгән транспорт чараларында "Инвалид" дигән опознавка билгесе куелырга тиеш.

Кисәк 5. РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШТӘГЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

5.1. Гомуми нигезлэмэлэр

5.1.1. Рекреацион билгелэнештәге территорияләрдә төзекләндрү нормалаштыру объектлары булып, гадәттә, рекреация объектлары - жирле әһәмияттәге аеруча саклаулы табигать территорияләре зоналары территорияләре: ял итү зоналары, парктар, бакчалар, бульварлар, скверлар тора. Рекреация объектларын төзекләндрү жирле әһәмияттәге махсус сакланыла торган табигать территорияләре территорияләре территорияләре территорияләре өчен хужалык эшчәнлегенә билгеләнгән режимнарына туры китереп башкарылырга тиеш.

5.1.2. Бакча-парк сәнгәте, тарих һәм архитектура һәйкәлләрен төзекләндрү, кагыйдә буларак, аларның тарихи йөзе, планировкасы, яшелләндрү, үсемлекләр ассортиментын торгызуны үз эченә ала. Парк территориясен төзекләндрү элементлары белән жиһазлауны һәм жиһазландыруны ул урнашкан территориянең тарихи-мәдәни регламенты (булган очракта) нигезендә проектларга кирәк.

5.1.3. Рекреация объектларының планлаштыру структурасы, кагыйдә буларак, территориянең шәһәр төзелеше, функциональ һәм табигый үзенчәлекләренә туры килергә тиеш. Төзекләндрүне проеклаганда табигать саклау факторларының өстенлекле якларын тәэмин итә: зур рекреация объектлары өчен - табигый, табигый характердагы ландшафтны зарарсызландыру; кече рекреация объектлары өчен (скверлар, бульварлар, бакчалар) - утыртылган агачларны актив карау; рекреация объектлары өчен - торақ пунктның югары техноген һәм рекреация йөкләмәләреннән саклау.

5.1.4. Рекреация объектларын реконструкцияләгәндә каралырга:

- урман парктары өчен: тотрыклы эшләргә сәләтле экосистемалар булдыру, чик рекреацион йөкләнеш урнаштырып, ландшафтлар һәм агачлар кыйммәтләренә бәйле рәвештә территорияне функциональ зоналаштыруны үткәрү, урман паркының төрле зоналары өчен куллану режимнары һәм төзекләндрү чаралары үткәрү;

- Парктар һәм бакчалар өчен: планлаштыру структурасын реконструкцияләү (мәсәлән, юл-сукмак челтәренә тыгызлыгын үзгәртү), агачлар тыгызлыгы югары булган участкаларны кисү, авыруларны, Иске, законсыз агач һәм үсемлекләргә бетерү, аларны декоратив-яфраклы һәм буяулы формаларга алмаштыру, ял итү майданчыкларын, балалар майданчыкларын оештыру;

- бульварлар һәм скверлар өчен: катлаулы вертикаль структура булган төркемнәр һәм куртин формалаштыру, авыруларны, иске һәм житез булмаган агачларны бетерү, юллар һәм якин-тирәдәге агачлар арасындагы араны булдыру һәм арттыру, аеруча куркыныч зонадан читтә утырту материалы утырту, утырту һәм карап тоту буенча махсус технологияләр кулланып, утырту материалы утырту.

5.1.5. Рекреацион билгеләнеш территорияләрендә инженерлык коммуникацияләрен проектлау территориянең, нигездә, проход коллекторларында яки рекреация объекттын урап узганда, алып барырга.

5.2. Ял зоналары

5.2.1. Ял итү зоналары-актив күпләп ял итүне, коену һәм рекреацияне оештыру өчен билгеләнгән һәм жиһазландырылган территорияләр.

4.2. Сулыкның яр буе өлешендә ял итү зоналарын проектлаганда Пляж мәйданы һәм пляжларның яр буе линиясе озынлыгын килүчеләр санын исәпләү буенча кабул итәргә кирәк.

5.2.3. Ял зонасы территориясендә урнаштыру киңәш ителә: юл йөрү мөмкинлеге булган медицина хезмәте күрсәтү пунктын, коткару станциясен, жәяүлеләр юлларын, инженерлык жиһазларын (эчәргә яраклы су белән тәмин итү һәм ташландык суларны агызу, суларга пычранган өслек сулары керүдән саклау). Медицина пункты, гадәттә, коткару станциясе янында урнашкан һәм «Медпункт» язуы яки ак фондагы Кызыл Хач сурәте белән, шулай ук ашыгыч ярдәм машинасының тоткарлыксыз күтәрелү мөмкинлеге булган санитар транспорт парковкасы урынына жиһазландырыла. Медпункт бинасын 12 кв.метрдан да ким булмаган мәйданда урнаштырырга тәкъдим ителә, алар Табигый һәм ясалма яктыртылган, суүткәргеч һәм бәдрәфкә ия.

4.4. Ял зонасы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл катламының каты төрләре, катнаш юллар (плитка, газонга баткан плитка), яшелләндерү, эчәргә яраклы фонтаннар, эскәмияләр, чүп - чар өчен кече контейнерлар, Пляж жиһазлары (Кояштан, ятаклардан, чишенү кабиналары), бәдрәф кабиналары.

5.4.1. Проектлаганда яшелләндерү белән тәмин итү:

-үлән капламын, агач-куак һәм яр буе үсемлекләрен саклау ял зонасының гомуми мәйданының 80% ка ким түгел;

- сулык ярларын яшелләндерү һәм формалаштыру (оползневых һәм эродированных склонах ка яр ныгыту поясы, склоновые водозадерживающие поясы - баш дренаж һ. б.);

- башка максатлар өчен ял зонасы территориясеннән файдаланмауга юл куймау (этләрне урамда йөртү, уен шәһәрчәкләре, аттракционнар һәм тдп.).

4.2. Коймалар, урам техник жиһазлары («су», «тундырма»сәүдә арбалары) урнаштыру мөмкин.

5.3. Парклар

5.3.1. Муниципаль берәмлек территориясендә паркларның түбәндәге төрләре проектлана: күп функцияле, махсулаштырылган, торак районнар парклары. Паркны төзекләндерү аның функциональ билгеләнешенә бәйле. Парк территориясендә 10 гектардан артык тукталыш павильоннары белән жиһазландырылган мини-транспорт эшчәнлеге өчен жирле юллар системасын (яңгырдан, эскәмиядән, урнадан элгечләр, транспорт хәрәкәте расписаниесен) күз алдында тотарга кирәк.

Күпфункцияле парк

5.3.2. Күпфункцияле парк даими рәвештә ял итү, күнел ачу, актив һәм тыныч ял итү, өлкәннәр һәм балалар өчен аттракционнар урнаштыру өчен билгеләнгән.

5.3.3. Күпфункцияле парк территориясендә аллея системасы, юллар һәм мәйданчыклар, парк корылмалары (аттракционнар, беседкалар, павильоннар, бәдрәфләр һ.б.) күздә тотыла. Төзекләндерү чаралары һәм юлларның тыгызлыгы паркның төрле зоналарында рөхсәт ителгән рекреацион йөкләнешкә туры килергә тиеш (әлеге кагыйдәгә карата 10, 11 нче кушымтаның таблицалары). Мәйданчыкларның билгеләнеше һәм күләме, парк корылмаларының

сыйдырышлыгы элеге кагыйдэлэргэ карата 5 кушымтаны исэпкэ алып проектларга тиеш.

5.3.4. Күпфункцияле парк территориясендө төзеклэндерү элементларының мәжбүри исемлеге: каты өслек төрлөре (плитка егэрлеге) төп Сукмаklar һәм майданчыклардан (спорт һәм балалардан тыш), өслекләрне тыгызлау элементлары, яшеллэндерү, декоратив-гамәли бизэлеш элементлары, су жайланмалары (сулыклар, фонтаннар), эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, коймалар (парк) тулаем алганда, аттракцион зоналары, аерым майданчыклар яки үсентеләр), майданчыклар жиһазлары, урам техник жиһазлары («су», «туңдырма» арбалары), яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары, парк зонасы яки гомумән парк турында мәгълүмат йөртүчеләре.

5.3.4.1. Яшеллэндерү буенча төрле төр һәм алымнарны куллану киңәш ителә: вертикаль (Пергола, трельяжи, шпалеры), мобиль (контейнерлар, вазоннар), агачлардан, куаклардан декоратив композицияләр, чәчәк бизэлеше, экзотик үсемлеклөрдән декоратив композицияләр булдыру.

5.3.4.2. Мелкозничной сәүдә һәм туклану, бәдрәф кабиналары урнаштыру мөмкин.

Махсулаштырылган парклар

5.3.5. Муниципаль берәмлекнең махсулаштырылган парклары махсус ял төрләрен оештыру өчен билгеләнгән. Парк корылмаларының составы һәм саны, төзеклэндерү элементлары, кагыйдә буларак, паркның тематик юнәлешенә бәйле, проектлау һәм проект карары белән билгеләнә.

5.3.6. Кагыйдә буларак, махсулаштырылган парклар территориясендө төзеклэндерү элементларының мәжбүри исемлеге төп юлларны каплауның каты төрләре, өслекләрне чагыштыру элементлары, эскәмияләр, урналар, мәгълүмат жиһазлары (парк схемасы) үз эченә ала. Коймалар, бәдрәф кабиналары урнаштыру рөхсәт ителә.

Торак район паркы

5.3.7. Торак район паркы торак район халкының актив һәм тыныч ялын оештыру өчен билгеләнгән. Парк территориясендө аллея һәм сукмаklar системасы, майданчыклар (балалар, тыныч һәм актив ял итү, спорт) каралырга тиеш. Парк территориясе яки аның составында торак районның спорт комплексы, балалар спорт-уен комплекслары, роликларда шуу урыннары булырга мөмкин.

5.3.8. Торак район паркы территориясендө төзеклэндерү элементларының мәжбүри исемлеге төп юлларны каплауның каты төрләре, өслекләрне тыгызлау элементлары, яшеллэндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар һәм кече контейнерлар, майданчыкларны жиһазлау, яктырту жиһазлары үз эченә ала.

5.3.8.1. Торак район паркын яшеллэндергәндә элеге климат зонасы өчен хас булган үсемлекләр төрләрен кулланып чәчәк бизәүне күз алдында тотарга.

5.3.8.2. Парк территориясен коймалауны, урам техник жиһазларын («су», «туңдырма» сәүдә арбаларын) һәм азык-төлек булмаган стационар булмаган туклану корылмаларын (жәйге кафе) урнаштыруны күздә тотарга мөмкин.

5.4. Бакча

5.4.1. Торак пункт территориясендә түбәндәге төр бакчаларны формалаштырырга киңәш ителә: ял бакчалары, Корылмалар каршындагы бакчалар, бакча-күргәзмәләр.

Ял һәм ял бакчасы

5.4.2. Ял һәм ял итү бакчасы халыкның кыска вакытлы ялын оештыру өчен билгеләнгән. Бакча территориясе буенча транзит жәяүлеләр хәрәкәте рөхсәт ителә.

5.4.3. Ял һәм йөрү бакчасы территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге: плитка егәрлеге рәвешендәге юллардагы каты каплау төрләре, өслекләргә соприжения элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, урналар, урам техник жиһазлары («су» арбалары, «туңдырма»), яктырту жиһазлары.

5.4.3.1. Шулай ук каплауның колористик чишелешен, су жайланмаларын, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, архитектура-декоратив яктырту жиһазларын урнаштыруны, яшелләндерү пейзаж характерын формалаштыруны күздә тотарга киңәш ителә.

5.4.3.2. Коймалар, ашамлыксыз Корылмалар (жәйге кафе) урнаштыруны күздә тотарга мөмкин.

Биналар һәм корылмалар каршындагы бакчалар

4.4. Биналар һәм корылмалар каршындагы бакчалар ижтимагый оешмалар биналарында, тамаша учреждениеләре һәм башка биналарда һәм жәмәгать билгеләнешендәге корылмаларда формалаша. Бакчаның планлаштыру структурасы, кагыйдә буларак, объектка рациональ якин килүне һәм килүчеләргә эвакуацияләүне тиз тәмин итәргә тиеш.

5.4.5. Бакчаны төзекләндерү элементлары исемлеген әлеге Кагыйдәләргә 5.4.3 пункты нигезендә кабул итәргә кирәк. Яшелләндерү һәм чәчәк бизәү алымнарын биналарның һәм корылмаларның функциональ билгеләнешенә карап кулланырга: партерлар (репрезентатив, парад бакчасы), интерьерлар - ял майданчыклары, кулис, беседкалар, Ландшафт чәчәкләре (тамаша учреждениеләре каршындагы бакча).

Бакча-күргәзмә

5.4.6. Бакча-күргәзмә (скульптуралар, чәчәкләр, декоратив - гамәли сәнгать әсәрләре һ.б.), кагыйдә буларак, мөстәкыйль объект яки паркның бер өлеше буларак эшли торган экспозиция территориясе. Бакча-күргәзмә оештыру экспозицияне отышлы күзаллауга һәм аны караганда уңайлы хәрәкәт булдыруга юнәлдерелергә тиеш.

5.4.7. Корылмаларда бакча төзекләндерүнең тәкъдим ителә һәм рөхсәт ителә торган элементлары исемлеген әлеге Кагыйдәләргә 5.4.3 пункты нигезендә кабул итәргә киңәш ителә. Моннан тыш, оешма схемалары һәм экспозиция исемнәре булган мәгълүмат жиһазларын урнаштырырга тәкъдим ителә. Яшелләндерү алымнарын экспозицияне карау өчен яхшы шартлар тудыруга юнәлдерелергә: газон партерлары, Яшел кулислар һәм боскетлар.

5.5. Бульварлар, скверлар

5.5.1. Бульварлар һәм скверлар кыска вакытлы ял итү, йөрү, жәяүлеләр өчен транзит хәрәкәтләрэн оештыру өчен билгеләнгән.

5.5.2. Бульвар һәм скверлар территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге юллар һәм мәйданчыкларны каплауның каты төрләре, өслекләргә тыгызлау элементлары, яшелләндерү, эскәмияләр, чүп-чар өчен урналар яки кече контейнерлар, яктырту жиһазлары, архитектура-декоратив яктырту жиһазлары үз эченә ала.

5.5.2.1. Юллардагы өслекләргә каплау нигездә плитка егәрлеге рәвешендә проектларга, капламның колористик чишелешен, декоратив-гамәли бизәлеш элементларын, Түбән декоратив киртәләргә урнаштыруны күздә тотарга.

5.5.2.2. Бульварларны яшелләндергәндә, эчкә территорияләргә урамнардан бульварда, эре жәмәгать биналары каршында фонтаннар урнаштырып, чәчәк түтәлләргә ватып, яр буенда бульварларда су көзгесенә мөрәжәгать иткән ял мәйданчыклары булдырырга киңәш ителә. Скверларны яшелләндергәндә, яшелләндерү киңлеген күрү алымнарын куллану.

5.5.2.3. Техник жиһазлар («су», «тундырма» арбалары) урнаштыру мөмкин.

Кисәк 6. ЖИТЕШТЕРҮ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӘГЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

6.1. Гомуми нигезләмәләр

6.1.1. Житештерү билгеләнешендәгә территорияләрдә төзекләндерү эшләрен проектлауга карата таләпләр ведомство нормативлары белән билгеләнә. Житештерү билгеләнешендәгә территорияләрдә төзекләндерү нормалаштыру объектлары булып, кагыйдә буларак, житештерү төзелеш зоналарында һәм санитар-сак зоналары яшелләндерелгән территорияләргә ижтимагый киңлекләр тора. Төзекләндерү һәм яшелләндерү алымнарын житештерүнең тармак юнәлешенә карап, әлегә Кагыйдәләргә 6 нчы кушымта нигезендә кулланырга кирәк.

6.2. Санитар-саклау зоналарының яшелләндерелгән территорияләргә

6.2.1. Житештерү билгеләнешендәгә санитар-яклау зоналарын (ТКЗ) яшелләндерүнең мәйданы СанПиН 2.2.1/2.1.1200 таләпләренә туры китереп проект карары белән билгеләнергә тиеш.

4.2. СЗЗЗЗ-яшелләндерелгән территорияләргә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеге үз эченә ала: якин-тирә территорияләргә белән яшелләндерелгән участокны (борт ташы, терәк стена, башкалар) тоташтыру элементлары, утыртмаларны һәм яшелләндерү участкаларын яклау элементлары.

6.2.1. Яшелләндерүне бертөрлелек һәм монотонлыкны төшереп торучы матур композицияләргә рәвешендә формалаштырырга.

Кисәк 7. МУНИЦИПАЛЬ БЕРӘМЛЕКНЕҢ ТРАНСПОРТ КОММУНИКАЦИЯЛӘРГӘ ТЕРРИТОРИЯЛӘРГӘ

ТӨЗЕКЛЭНДЕРҮ ОБЪЕКТЛАРЫ

7.1. Гомуми нигезлэмэлэр

7.1.1. Муниципаль берәмлекнең транспорт коммуникацияләре территорияләрендә төзеклэндерү объектларын нормалаштыру, карап тоту объектлары булып кызыл линияләр чикләрендә торақ пунктның урам-юл челтәре, төрле типтагы жәяүлеләр кичү урыннары тора. Төзеклэндерү эшләрен билгеле бер категорияле урамнар челтәренә, аерым урам яки мәйдан, урам яки мәйданның бер өлешен, транспорт корылмасын проектларга мөмкин.

7.1.2. Инженерлык коммуникацияләре территорияләрендә төзеклэндерү объектлары булып, магистраль челтәрләренә сак-эксплуатация зоналары, ЛЭП һ.б. тора., жир өсте, инженерлык коммуникацияләре, аларның элементлары, конструкцияләре, шул исәптән биналар, корылмалар һәм башкалар, аларны тиешенчә карап тоту, ремонтлау һәм куркынычсыз эксплуатацияләрү максаты белән.

Инженерлык челтәрләре, шул исәптән электр белән тәэмин итү, яктырту, элемент, телекоммуникацияләр һ.б. проект документлары нигезендә үтәлгән һәм кулланылырга тиеш.

1.1.3. Жирлекнең Транспорт һәм инженерлык коммуникацияләре территорияләрендә комплекслы төзеклэндерү эшләрен проектлаштыру һәм эксплуатацияләрүне, СНиП-35-01, СНиП-2.05.02, ГОСТ Р 52289, ГОСТ Р 52290-2004, ГОСТ Р 51256 исәпкә алып, халыкның куркынычсызлык шартларын һәм транспорт һәм инженерлык коммуникацияләре тәэсиреннән әйләнә-тирә территорияләре яклауны тәэмин итеп алып алып алып алып алып алып алып алып алып барырга.

7.1.4. Муниципаль берәмлек территориясендә жир асты инженер челтәрләрен урнаштыру, монтажлау, эксплуатацияләрү, шулай ук урам челтәре чикләрендә проект нигезендә, баланс тотучы һәм башка килештерү оешмалары белән мәжбүри килештереп, үтә торган коллекторларда алып барырга кирәк.

7.1.5. Инженер-техник тәэмин итү челтәрләре ревизия люклары белән жиһазландырылган яшерен яисә ябык тартмаларда яисә проект документлары нигезендә жир асты вариантында салынырга, тиешле хәлдә булырга һәм кулланылырга тиеш.

7.2. Юллар һәм урамнар

7.2.1. Транспорт характеристикалары һәм билгеләнеше буенча торақ пункт территориясендә урамнар һәм юллар шәһәр һәм район әһәмиятендәге магистраль урамнарга, жирле әһәмияттәге юлларга бүленә.

4.2. Урам һәм юллар территориясендә төзеклэндерү элементларының мәжбүри исемлеге: юл өслеген һәм тротуарларны каплауның каты төрләре, өслекләре тыгызлау элементлары, урам һәм юллар буенда яшеллэндерү, куркыныч урыннар коймалары, яктырту жиһазлары, юл хәрәкәте мәгълүмат йөртүчеләре (юл билгеләре, тамгалар, светофор жайланмалары).

7.2.1. Юл катламының төрләре һәм конструкцияләре урам категориясе һәм хәрәкәт иминлеген тәэмин итү буенча проектлана. Урамнарны һәм юлларны каплау өчен материаллар әлеге кагыйдәнең 7 нче кушымтасында китерелгән.

4.2. Урамнарны һәм юлларны проектлау өчен утыртудан алып, Жир асты коммуникацияләре челтәренә һәм урам-юл челтәренә башка корылмаларына

кадәр минималь ара билгеләргә. Агачлар куәткә куелырга мөмкин. Яшел утыртмаларны борылышлар һәм тукталышлар янында урнаштыру әлеге Кагыйдәләрнең 7.4.2 пункты нигезендә проектлана. Юл йөрү часте һәм якын - тирә агачлар арасындагы буфер зоналарын арттыруны күздә тотарга-риск зонасыннан читтә мондый объектлар өчен махсус үстерелгән үсемлекләргә (әлеге кагыйдәгә карата 2 нче кушымтаның 16 таблицасы) утыртырга киңәш ителә.

4.2.3. Транспорт коммуникацияләре территориясендә коймалар, гадәттә, транспорт чаралары һәм жәяүлеләргә хәрәкәт иминлеген оештыру өчен билгеләнгән. Урам-юл чөлтәре һәм ясалма корылмалар (эстакадалар, юлүткәргечләр, күперләр, башкалар) Р 52289, ГОСТ 26804 нигезендә проектларга.

4.2.4. Урам-юл чөлтәре һәм ясалма корылмалар (эстакадалар, юл үткәргечләре, күперләр), шулай ук юл билгеләре, светофорлар, күрсәткечләр, ЛЭП, яктырту баганалары һ.б. тиешле хәлдә булырга, Мәгълүмати-басма продукциядән чистартылырга, граффити, ржавчиннар, буярга һәм кирәк булганда ремонтланырга тиеш. Ремонт таләп итүче зыян күргән мәгълүмати күрсәткечләр ремонтланырга яки алмаштырылырга тиеш (сүтелергә). Барлык язучылар да күрсәткечләр булырга тиеш төгәл различимы һәм жиңел укаемы.

4.2.5. Максаты белән куркынычсыз эксплуатацияләү инженерлык комунникий, Корылмалар, аларның конструктив элементларын мәжбүри тәртиптә:

- Кара кое люклары ГОСТ 3634 таләпләренә туры килергә тиеш.

- муниципаль берәмлек урамнарында машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, юлларда, урамнарда люк капкачын каплау дәрәжәсенә карата 2,0 см. дан артык катламга кире кагу рәхсәт ителми.

- Люк, колодец, рәшәткә түбәләре жиңерелгән, шулай ук алар булмаганда кичекмәстән киртәләнергә һәм тиешле юл билгеләре белән билгеләнергә тиеш. Аларны алыштыру 3 сәгаттән дә артмаска тиеш.

- башка территорияләрдә әлеге житешсезлекләргә бетерү, әлеге Кагыйдәләр таләпләре нигезендә, куркынычсызлыкны тәмин итү максатыннан, алар табылган вакыттан алып, 2 тәүлек эчендә башкарылырга тиеш.

4.1.2. Инженерлык коммуникацияләрендә, корылмаларында ремонт, монтаж эшләре башкарганда, аларның конструктив элементларында, люкларны, коеларны ачкан вакытта, машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, юлларда, муниципаль берәмлек урамнарында әлеге Кагыйдәләрнең таләпләре мәжбүри рәвештә үтәлергә тиеш.

4.7. Магистраль урамнарны кисешкән урыннарда, эстакадаларда, күперләрдә һәм юл үткәргечләрендә яктырту өчен яктырткычлар ике яклы (симметрияле яки шахмат тәртибендә), бүлгеч полосаның аскы өлешендә, шулай ук трослардагы биек баганалар арасындагы подвескалы яктырткычлардан урнашырга кирәк. Ераклык арасында кредиторлар билгеләргә карап тибындагы светильников, чыганакалары света һәм үрләр аларны урнаштыру, эмма артык түгел 50 м. бәлки урнаштыру жиһазлар декоративно-сәнгать (бәйрәм) яктырту.

7.3. Мәйдан

7.3.1. Функциональ билгеләнеше буенча, гадәттә, төп (хакимият органнары, ижтимагый оешмалар биналарында), приобъект (һәйкәлләр, музейлар, сәүдә үзәкләре, стадионнар, парклар, базарлар һ.б.), ижтимагый-транспорт (вокзаллар

янында, керү урыннарында), мемориаль (истәлекле объектлар яки урыннар янында), транспорт чигелешләре мәйданнары билгеләнә. Төзекләндерү эшләрен проектлаганда жәяүлеләр һәм транспорт хәрәкәтен, төп һәм жирле транспорт агымнарын Максималь Дәрәжәдә бүлүнә тәэмин итә.

7.3.2. Мәйдан территориясе үз эченә: машиналар йөрү өлеше, жәяүлеләр өлеше, участоклар һәм яшелләнדרү территорияләре. Киңлекләренә күп катлы оештырганда жәяүлеләр өлеше өлешчә яки тулысынча көндөзгә өслек белән бергә алып барырга, ә жир асты дәрәжәсендә жәяүлеләр өчен юл аркылы чыгу урыннары зонасында шәһәр массакуләм транспорты тукталышларын һәм станцияләрен, жиңел автомобильләренә парковкалау урыннарын, инженерлык жиһазлары һәм коммуникацияләренә, төяү-бушату мәйданчыклары, бәдрәфләр, чүп жыю өчен контейнерлар белән мәйданчыклар урнаштырырга кирәк.

7.3.3. Мәйдан территориясендә төзекләндерү элементларының мәжбүри исемлеген әлегә Кагыйдәләренәң 7.2.2 пункты нигезендә кабул итәргә. Мәйданның функциональ билгеләнешенә карап түбәндәгә өстәмә төзекләндерү элементларын урнаштыру тәкъдим ителә:

- төп, приобъект, мемориаль мәйданнарда-монументаль-декоратив сәнгать эсәрләре, су жайланмалары (фонтаннар));

- ижтимагый-транспорт мәйданчыкларында тукталыш павильоннары, ваклап сату, туклану, көнкүреш хезмәте күрсәтү, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары бар.

7.3.3.1. Мәйданының жәяүлеләр өлешен каплау төрләре, гадәттә, махсус билгеләнештәгә автомобильләр (янгын сүндерүчеләр, авария хәлендәгә, урып-жыю һ.б.), жиңел автомобильләренә вакытлыча парковкалау мөмкинлеген күз алдында тотарга тиеш.

7.3.3.2. Жәяүлеләр өчен мәйданындагы автомобильләренә вакытлыча калдыру урыннарын төс яки каплау фактурасы, мобиль яшелләнדרү (контейнерлар, вазоннар), күчерелмә киртәләре белән бүлеп бирү мөмкинлегә бар. Керү киңлегә әлегә кагыйдәгә 3 нче кушымта нигезендә проектларга.

7.3.3.3. Яшелләнדרү мәйданын кулланырга периметральное яшелләнדרү, насаждения үзәгендә мәйданы (сквер яки куркынычсызлык утраучыклары), шулай ук совмещение бу кабул итүләр. Торак пунктның тарихи мохите яки килеп туган төзелеш шартларында компакт һәм (яки) яшелләнדרүнең мобиль алымнарын куллану тәкъдим ителә. Куркынычсызлык утраучыгын мәйданда яшелләнדרүне парта яшелләнדרүе яки югары утыртмалар рәвешендә, машина йөртүчеләр өчен әлегә Кагыйдәләренәң 7.4.2 пункты нигезендә, тормышка ашырырга кирәк.

4.4. Жәяүлеләр кичү юллары. Велосипед инфраструктурасы. Жирлекнең әйләнә-тирә мохиткә үтемлегенә аерым таләпләр.

7.4.1. Жәяүлеләр кичү урыннарын жирлек урамнары һәм юллары белән төп жәяүлеләр коммуникацияләре кисешкән урыннарда урнаштыру. Жәяүлеләр кичү урыннарын урамның бер өлеше (жир өсте) белән бер дәрәжәдә, йә урамның машиналар йөрү өлешенән тыш (жир өсте һәм жир асты юллары) проектларга.

7.4.2. Сакланыла торган хәрәкәт урамнарындагы жир өсте жәяүлеләр кичү урынын урнаштырганда, зонада биналар, неапиталь булмаган корылмалар, реклама щитлары, 0,5 м дан артык яшел үсентеләр урнаштыру рөхсәт ителми

торган өчпочмакны тээмин итэргэ киңэш ителэ.

7.4.3. Жир өсте жэяүлелэр кичү урыннарын төзеклэндөрү элементларының мәжбүри исемлеге: юл тамгасы, съезд өчен тротуар дэрэжэсеннэн пандуслар, яктырту жиһазлары.

4.4. Велосипед юлларын жирлекнең барлык өлешлэрен, велосипедта тоткарлыксыз йөрү өчен шартлар тудырып, бэйлэргэ тиеш.

7.4.5. Велосипед инфраструктурасы объектларына түбэндэге төп таләпләр куела: Куркынычсызлык, Элемтэ, туры линиялелек һәм уңайлылык. Куркынычсызлык интенсив транспорт һәм жэяүлелэр ағымнарыннан велосипед хэрәкәте изоляциясен һәм «машина йөртүче - велосипедчы» күренешен тээмин итүне күздә тотат. Бэйлелек һәм туры линиялелек велосипедка пункттан ә пункттан б пунктка кыска юл белән барып житү мөмкинлеген тээмин итә. Комфортлы үз эченә түбэндэге характеристикаларны ала: хэрәкәт полосасының киңлеге, каплау материалы, кискен өемнәр булмау, яктырту һ. б.

7.4.6. Велосипед хэрәкәтеннән нәтижәле файдалану өчен түбэндэге чараларны күздә тотарга кирәк:

1) Бердәм ябык системага интеграцияләнгән велосипед юллары маршрутлары; жэяүлелэр һәм автомобиль хэрәкәте тыкрыгында веломаршрутларның уңайлы һәм куркынычсыз кисешүләре (мәсәлән, интенсив йөрү автомобиль чаралары);

2) районда автомобиль транспорты хэрәкәтенә гомуми тизлеген киметү, велосипедчылар юл йөрү өлешеннән имин файдалана алсын өчен (бу яңа велосипед юллары төземичә генә велосипед маршрутлары челтәрен киңәйтәргә мөмкинлек бирәчәк);

3) маршрутта биеклекең бытбылдык зоналарында киртәсез мохит оештыру;

4) велосипед юлларын йөрү зоналарында гына түгел, ТПУ зоналарына һәм юлдан тыш транспорт тукталышларына алып баручы маршрутларда да оештыру;

5) ТПУ һәм тышкы транспорт тукталышлары зоналарында, шулай ук район активлык үзәкләрендә жаваплы саклау белән куркынычсыз велопарковкалар.

7.4.7. Велосипедны ел әйләнәсендә куллану өчен түбэндэге чараларны күздә тотарга кирәк:

1) параллель рәвештә машиналар үтеп баручы велосипед юллары кышкы чорда кар чистарту өчен файдаланылачак Яшел полосаны бизәү;

2) кышкы чорда велосипедчыларга машиналар йөрү өлешендә хезмәт күрсәтүдә өстенлекле юнәлеш бирү;

3) кышын велоюлларга хезмәт күрсәтү өчен заманча технологик чишелешләрне, мәсәлән, өслекләрне жылыту өчен кулланырга;

4) Барлык велодорожки булырга тиеш яктыртылган;

5) иң загруженные веломаршруты булырга мөмкин крытыми;

6) велопарковки зур сыйдырышлы проектировать крытыми;

7) кышкы чорда велосипедлар өчен шипованные резина куллану.

7.4.8. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаштырганда һәм эксплуатацияләгәндә өлкән яшьтәге затлар һәм инвалидлар өчен жирлекнең әйләнә-тирә мохитеннән файдалану мөмкинлеген, әлегә объектларны өлкән яшьтәге затлар һәм инвалидларның йөртүенә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән жиһазландыру мәжбүри тәртиптә жиһазлар урнаштыруны күздә тотарга кирәк пандус, поручней рәвешендә персоналны чакыру кнопкасы белән.

7.4.9. Өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итүче

техник чаралар һәм жиһазларны проектлау, төзү, урнаштыру, расланган проект документациясе нигезендә, яңа төзелеш вакытында мәжбүри рәвештә гамәлгә ашырырга кирәк.

7.5. Транспорт, инженерлык техник зоналары, коммуникацияләр, су саклау зоналары

7.5.1. Жирлек территориясендә шәһәр төзелешен жайга салу линияләре белән бүлеп бирелә торган техник (сак-эксплуатация) зоналарның түбәндәге төрләрен күздә тоту: магистраль коллекторлар һәм торба үткәргечләр, югары һәм түбән көчәнеш кабельләре, Түбән токтар, югары вольтлы тапшырулар линияләрен, метрополитенны, шул исәптән вак салыну һәм тд.

7.5.2. Магистраль коллекторлар һәм торба үткәргечләр, югары, түбән көчәнеш кабельләре һәм йомшак токтар, югары вольтлы тапшырулар линияләре, кагыйдә буларак, каты өслекле транспорт-жәяүлеләр коммуникацияләрен урнаштыру, яктырту жиһазлары, тышкы реклама һәм мәгълүмат чаралары урнаштыру, майданчыктар (балалар, ял итү, автомобиль стоянкалары, чүп жыючылар урнаштыру) урнаштыру, теләсә нинди төр корылмалар төзү рөхсәт ителми. коммуникацияләрнең техник зонасында узучы техникадан тыш, анык булмаган стационар булмаган.

7.5.3. 110 кВт ким көчәнеш белән югары вольтлы тапшырулар линияләре зонасында этләренә йөртү һәм өйрәтү өчен майданчыктар урнаштыру мөмкинлеге бар. Яшелләндерүне зонаның тышкы ягы буенча чәчәк түтәлләре һәм газоннар рәвешендә проектларга тәкъдим ителә, алга таба - куаклар һәм Түбән үсүче агачлар белән өске (неглубокой) тамыр системалы утырту.

4.4. Тимер юлга бүлеп бирелгән полосаларны төзекләндерү СНИПны исәпкә алып 3-01 проектлы.

7.5.5. Су саклау зоналары территорияләрен төзекләндерү су законнары нигезендә проектлана.

Кисәк 8. ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ ОБЪЕКТЛАРЫН ЭКСПЛУАТАЦИЯЛӘҮ

8.1. Гомуми нигезләмәләр

8.1.1. Кагыйдәләрнең әлеге бүлегендә куллану кагыйдәләре структурасы һәм эчтәлегенә буенча төп принциптар һәм тәкъдимнәр тупланган.

8.1.2. Төзекләндерү объектларын эксплуатацияләү кагыйдәләре түбәндәге бүлекчәләр бар: территорияләренә жыештыру, төзекләндерү элементларын тоту тәртибе, территорияләренә яшелләндерү һәм яшел үсентеләренә карап тоту эшләре, юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү, территорияне яктырту, коммуникацияләренә төзегәндә, ремонтлаганда һәм реконструкцияләүдә эшләр башкару, хайваннарны тоту, жирлекнең әйләнә-тирә мохитеннән һәркем файдалана алырлык булуына аерым таләпләр, жирлекнең бәйрәмчә бизәлеше, төзекләндерү объектларын эксплуатацияләүне контрольдә тоту турында төп нигезләмәләр.

8.1.3. Якын-тирә территорияне ныгыту һәм билгеләү тәртибе:

8.1.3.1. Муниципаль берәмлекнең барлык территориясә җаваплы затларга беркетелә.

8.1.3.2. Территорияне ныгыту һәм аның чикләрен билгеләү территорияләренә

жыештыру һәм карап тотуның схематик карталарын төзү нигезендә башкарыла һәм Рус Әжиле башкарма комитеты житәкчесе тарафыннан раслана. Зеленодольск муниципаль районы Башкарма комитеты житәкчесе үзенә беркетелгән территория турында мәгълүматны җаваплы затларга житкерү, шулай ук беркетелгән территориянең эчтәлеген һәм санитар чистартуын контрольдә тоту системасын билгели.

8.1.4. Әйләнә-тирә территория билгеләнә:

8.1.4.1. Жир биләмәләреннән файдалану, шулай ук аерым торучы биналар, корылмалар

өчен:

- периметр буенча 50 метр киңлеккә (сәүдә павильоннары һәм киосклар өчен — периметр буенча 10 м киңлеккә);
- әгәр жирдән файдалану территориясенә периметр буенча — санитар-сак зонасы чикләрендә 50 метрдан артырак санитар-сак зонасы бар икән;

- ике күрше жирдән файдалану территориясе, йә биналар, корылмалар белән аерым төзелә торган биналар, корылмалар арасында 50 метрдан кимрәк ара булганда-алар арасында урнашкан участок уртасына кадәр;

- жирдән файдалануның ике күрше территориясе, яки аерым торучы биналар, корылмалар арасында 50 метрдан артык ара булганда, алар арасында урнашкан участок уртасына кадәр, әмма 55 метрдан да артмаска тиеш.;

- аерым биналарда, корылмаларда урнашкан биналар өчен-периметр буенча бина участогының җаваплы заты белән шөгылләнә торган озынлыгы буенча 10 метр киңлеккә.

8.1.4.2. Урамның машиналар йөри торган өлешендә тоташ төзелеш урыннарында урнашкан биналар, корылмалар һәм биналар өчен:

1 — ике яклы һәм берьяклы төзелеш алып барган урамнарда-бина буенда җаваплы зат биләгән участок озынлыгы буенча һәм тротуар һәм Яшел зонаның киңлегенә кадәр.

8.2. Территорияне жыештыру

8.2.1. Физик һәм юридик затлар, аларның оештыру - хокукый рәвешләренә бәйсез рәвештә, милек хокукында яки башка төрдәге жир кишәрлекләрендә урып-жыю эшләрен оештыруны һәм житештерүне тәэмин итәргә, шулай ук үз вакытында һәм сыйфатлы итеп тәэмин итәргә тиеш гамәлдәге жир законнары, торақ урыннар территорияләрен карап тоту буенча санитар кагыйдәләр (СанПиН 42-128-4690-88) нигезендә даими чисталыкны тәэмин итүче санитар чистарту һәм жыештыру (СанПиН 42-128-4690-88), әлеге Кагыйдәләр нигезендә башкарыла.

8.2.1. Жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, шәхси домовладельцы, бакча ширкәтләре һәм башка хужалык субъектлары жыелышка, саклауга һәм чыгаруга тиешле килешүләр төзү юлы белән каты көнкүреш калдыклары белән мөрәжәгать итүне тәэмин итәргә тиеш.

8.2.1.2. Территорияне жыештыруга, шул исәптән беркетелгән территория һәм калдыкларны һәм кар чыгару өчен башкаручылар белән килешүләр төзегән җаваплы затлар контрольдә тотуны тәэмин итәргә һәм башкаручылардан башкарылучы эшнең вакытында һәм сыйфатын таләп итәргә тиеш.

8.2.1.3. Муниципаль берәмлек территориясендә эшчәнлек алып баручы юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, бакча ширкәтләре һәм башка хужалык субъектлары бурычлы:

- чүп савытлары, контейнерлар булуны тээмин итү,
- каты көнкүрөш калдыкларын, контейнер майданчыкларын, э яраксыз биналарда жыю өчен
- корылмаларда һәм корылмаларда сыек калдыклар өчен жыентыклар (жылыткычлар)булдыру ;
- контейнерларга, контейнер майданчыкларына ирекле керү мөмкинлеген тээмин итү;
- аларны исраф итүче чүп савытлары, контейнерлар тотуны тээмин итү
- жирлек территорияләрен чүп-чардан арындыру ;
- айга бер тапкырдан ким булмаган вакытында чүплекләргә чистарту һәм дезинфекция белән тээмин итү,
- сыек калдыклар өчен контейнерлар, контейнер майданчыклары, жыентыклар (кугычлар);
- житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларның үтөлешен контрольдә тотуны тээмин итә
- аларны бетерү графигын үтәү;
- контейнер майданчыкларын үз вакытында буяу һәм юу.

Каты көнкүрөш калдыкларын жыю, саклау һәм чыгару турында шартнамә эшчәнлекне гамәлгә ашыру урынында сакларга һәм кагыйдәләргә үтәүне (күзәтчелек) гамәлгә ашыручы затларның беренче таләбе буенча территориядә юридик зат яки шәхси эшмәкәр урнашкан ИК, ТМШ язмача таләбе буенча тапшырырга кирәк.

8.2.2. Сәнэгать оешмалары саклагыч яшел полосалар булдырырга, торак кварталларны житештерү корылмаларынан киртәләргә, төзеклектә һәм чисталыкта булырга тиеш.

8.2.3. Муниципаль берәмлек территориясендә житештерү һәм куллану калдыкларын санкцияләнгән урыннарда урнаштыру, төзелеш материаллары, утын, печән, ашламалар һәм башкалар урнаштыру тыела; вакытлыча складлау Рус Әжиле башкарма комитеты рөхсәте рәсмиләштергәндә ике айдан да артмаска рөхсәт ителә.

Рөхсәтсез урыннарда житештерү һәм куллану калдыкларын урнаштырган затлар үз хисабына әлегә территорияне жыештырырга һәм чистартырга тиеш.

Жир кишәрлекләре хужалары, кулланучылар яки милекчеләр үз территорияләрендә рөхсәтсез калдыклар урнаштырудан юл куймаска тиеш.

8.2.4. Санитар карап тоту максатларында муниципаль берәмлек территориясендә тыела:

8.2.4.1. чүп-чар кабул итү камераларына автотранспорт чаралары белән керү юлларын ябу.

8.2.4.2. сәнэгать, көнкүрөш һәм коммуналь калдыкларны, чүп-чарны, яфрактарны, агач кисүләргә һәм башкаларны, шул исәптән контейнерлар һәм урналарда, махсус жайланмалар кулланмыйча, яндыру. Муниципаль берәмлек территориясендә сәнэгать һәм көнкүрөш калдыкларын, әлегә максатлар өчен махсус билгеләнгән урыннардан тыш, заказларга;

8.2.4.3. переполнять контейнерлар-жыючылар белән көнкүрөш һәм коммуналь калдыклар һәм пычрату территориясен алар тирәсендә;

8.2.4.4. муниципаль берәмлек территориясендә калдыкларны һәм чүп-чарны контейнерлар һәм чүп-чарлардан башка ташларга, рөхсәтсез калдыклар һәм чүп-чар ташлау урыннары булдырырга;

8.2.4.5. чүп-чарны, чүп-чарны турыдан-туры кырларга, бакчаларга, урманнарда, болотларга, паркларга, газоннарда, су объектларына һәм аларның яр буе саклау полосаларына һәм башка урыннарны чыгарырга һәм ташларга. Калдыкларны ташганда машина йөртүче үзе белән, хәрәкәт маршрутын һәм калдыкларны тапшыру урынын күрсәтеп, документларга ия булырга тиеш.

Маршруттан тайпылышлар рөхсәт ителми.

8.2.4.6. азык-төлек калдыкларын һәм икенчел чималны (текстиль, банклар, шешәләр, кәгазь, полиэтилен пакетлар һ. б.) чүп үткәргечләрдән һәм чүп жыючылардан сайларга;

8.2.4.7. бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда азык калдыклары өчен савытларны юарга;

8.2.4.8. территорияләрне пычратуга китерүче ачык ысул белән чүп-чар, оча торган, чи-чи һәм тузан ташу;

8.2.4.9. ишегалларында һәм урамнарда сыек калдыклар агызырга, шулай ук монның өчен яңгыр сулары канализациясенә коеларын һәм су агымнарын кулланырга кирәк; тд.); бер ишегалдында берничә тигез санитар жайланма (бәдрәфләр, Загреб ям һәм

8.2.4.10. канализацияләnmәгән торак йортларның һәм башка корылмалардан, яңгыр канализациясенә, рельефка, кюветка һәм су объектларына агынты һәм канализация суларын чыгаруны оештырырга. Йорт биләмәләре өчен чокырлар урнаштыру тыела.

8.2.4.11. чүп-чарны машиналар йөрү өлешенә һәм яңгыр сулары канализациясе коеларына салырга;

8.2.4.12. кышкы урып-жыю эшләрен үткәрү өчен транспорт чаралары, башка механизмнар яки башка ысул белән тоткарлану.

8.2.4.13. Торак фондына хезмәт күрсәтү оешмалары тәэмин итәргә тиеш:
- хезмәт күрсәтелә торган территориядә каты калдыклар өчен жыентыклар урнаштыру, ә анализланмаган биналарда сыек калдыклар өчен жыентыклар (эретмәләр) булу мөмкинлеген бар ;
- территорияне вакытында жыештыру һәм аның санитар торышын даими күзәтү ;
- калдыкларны чыгаруны оештыру һәм калдыкларны чыгару графигының үтәлешен контрольдә тоту;
- контейнерлар һәм чүп жыючылар урнаштыру өчен майданчыклар янында иреккә подъезд һәм яктырту;
- чүп-чар өчен контейнерлар һәм чүп жыючыларның төзек хәлдә булуы (башка оешмалар балансында булган контейнерлар һәм бункерлардан тыш) территорияне чүп- чардан һәм пычрактан башк ;
- халык арасында территорияне жыештыруны оештыру буенча киң аңлату эшләре алып бару.

8.2.5. Муниципаль берәмлек территориясендә житештерү һәм куллану калдыкларын махсус жайланмалар кулланмыйча яндыру тыела.

8.2.6. Торак йортлардан, сәүдә һәм жәмәгать туклануы оешмаларыннан, Мәдәният, балалар һәм дөвалау оешмаларыннан көнкүреш калдыкларын чыгару өлешенә оешмалар һәм торак милекчеләре, шулай ук көнкүреш калдыкларын чыгару буенча махсуслаштырылган оешма белән килешүләр нигезендә башкарыла.

8.2.7 ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны чыгару гамәлгә ашырыла төзелеш калдыкларын һәм чүп-чарны чыгару буенча махсус оешма белән килешүләр

нигезендә өлешенә урынга махсус билгеләнгән урыннарда куллану ремонтны башкарган затлар тарафыннан.

Ремонт вакытында барлыкка килгән калдыкларны каты көнкүреш

калдыклары һәм КГМ калдыкларын вакытлыча саклау урыннарына урнаштыру тыела.

8.2.8. Урамнарны, майданнарны, скверларны һәм башка жәмәгать урыннарын житештерү һәм куллану калдыклары белән чүп-чардан арындыруны булдырмау өчен ишек төбөндә, канатлы, үтәли торган һ.б. чүп-чарларны вакытлыча саклау өчен махсус билгеләнгән (чүп савытлары, бакалар) куелырга тиеш.

Житештерү һәм куллану калдыкларын вакытлыча саклау өчен савытлар урнаштыруны һәм аларны вакытында чистартуны тиешле территорияләргә жыештыру өчен жаваплы затлар башкара. чын кагыйдәләр.

Чүп савытларын (бакаларны) төзек һәм пөхтә тотарга, чүп-чар жыелган саен чистартырга, ремонтларга, матурларга кирәк.

Чүпләргә карап тоту, чистарту аларны тутыру буенча милекчеләр, арендаторлар тарафыннан үз көчә белән яки жыештыручы оешма белән килешү нигезендә башкарыла. Чүп савытларын юу, ремонтлау, буяу мәжбүри тәртиптә хәл, пычрануга карап башкарыла.

Әлеге Кагыйдәләрдә күрсәтелгән жаваплы затлар бурычлы:

1) каты коммуналь калдыкларны, зур габаритлы, төзелеш чүп-чарын һәм башка калдыкларны әлеге кагыйдәләр таләпләренә туры китереп жыюны, жыюны, жыюны, чыгаруны оештырырга;

2) каты коммуналь калдыклар жыю өчен урналар, контейнер майданчыклары һәм контейнерлар, бункер-туплаучылар һ. б. булуны тәмин итәргә, ә яраклаштырылмаган биналарда, корымаларда сыек калдыклар өчен жыентыклар (жылыткычлар) жиһазландырырга;

3) контейнерларга, бункерларга-туплаучыларга һәм контейнер майданчыкларына ирекле керү мөмкинлеген тәмин итү;

4) Каты коммуналь калдыклар жыю өчен контейнерлар, чүп савытлары, бункер- жыелмалар төзек хәлдә тотуны тәмин итү;

5) сыек калдыклар өчен чүпләргә, контейнерлар, бункерларны һәм контейнер майданчыкларын, жыентыкларны (выгребларны) вакытында чистартуны һәм дезинфекцияне тәмин итәргә;

6) житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруны оештыруны һәм аларны бетерү графигының үтәлешен тикшереп торуны тәмин итә;

7) каты коммуналь һәм башка калдыкларны вакытында чыгару;

8) контейнерларны, бункерларны һәм контейнер майданчыкларын үз вакытында буяу һәм юу.

Чүп савытын чүп белән шышлап тутыруы рөхсәт ителми, чүп савытыннан 3 метр радиуста территория чиста булырга тиеш.

8.2.9. Житештерү һәм куллану калдыкларының контейнер майданчыгыннан 1(бер) метр ераклыкта киртәләрдән, шулай ук чүп-чар транспортына контейнерлардан чыгарылган вакытта калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешма хезмәткәрләре башкара.

8.2.10. Житештерү һәм куллану калдыкларын контейнер майданчыгыннан һәм территориядән чыгару һәм чыгару, 1(бер) метр ераклыгында, шулай ук контейнерлардан калдыкларны транспортлауны гамәлгә ашыручы транспортка төшеп калган вакытта калдыкларны чыгаруны гамәлгә ашыручы оешма хезмәткәрләре тарафыннан башкарыла. Калдыкларны ташу, авария килеп чыгу, транспортлана торган калдыклар белән кешеләр сәламәтлегенә һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян китерү мөмкинлеген юкка чыгара торган ысуллар белән чыгару

зарур.

8.2.11. Төнлө урып-жыю вакытында алдан кисэтүче тавыш бирү чаралары күрергә кирәк.

8.2.12. Автобус тукталышларын жыештыру һәм чистарту элге тукталышлар урнашкан урамнарны жыештыру бурычы булган оешмалар тарафыннан башкарыла.

8.2.12.1. Соңгы автобус тукталышларын, диспетчерлык пунктлары территорияләрен жыештыруны һәм чистартуны элге объектларны файдаланучы оешмалар тәэмин итә.

Әгәр объектны, жир кишәрлеген, жир кишәрлеген арендауа килешүләре, жир кишәрлегеннән түләүсез файдалану, гомерлек мирас итеп файдалану килешмәләре белән башкасы билгеләнмәгән булса, элге объектларның хужалары сәүдә, туклану, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары урнашкан тукталышларны жыештыруны һәм чистартуны гамәлгә ашыра.

8.2.13. Әлге максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда автотранспорт чараларын юу тыела.

8.2.14. Су колонкаларының тиешле санитар-техник торышы, шул исәптән аларны чүп- чардан, боздан һәм кардан чистартып тору, шулай ук аларга имин якын килүне тәэмин итү колонкалар урнашкан оешмалар башкара.

8.2.15. Базарлар территориясен чистарту һәм жыештыру эшләрен оештыру базар администрациясенә элге кагыйдәләр, гамәлдәге санитар нормалар һәм базарларда сәүдә кагыйдәләре нигезендә йөкләнә.

8.2.16. Скверларны һәм алар янындагы тротуарларны, юлларны һәм газоннарны карап тоту һәм жыештыру Олы Ачасыр авыл жирлеге бюджетында бу максатларга тиешле финанс елына каралган акчалар хисабына тормышка ашырыла.

8.2.17. Сәүдә, жәмәгать туклануы объектлары, автозаправка станцияләре, автостоянкалар, автомоек, автомобильләргә техник хезмәт күрсәтү станцияләре, коммуналь- көнкүреш объектлары хужалары, күпләп, ваклап сату, вак-төяк, кием-салым, азык-төлек базарлары һәм складлар, объектлар, ял итү һәм пляжлар төзелеше чорында төзелеш майданчыклары, мәдәният һәм ял парклары администрацияләре һ. б. булырга тиеш.:

- хезмәткәрләр өчен дә, килүчеләр өчен дә стационар бәдрәфләр (канализация булмаганда биотуалетлар) булуны тәэмин итәргә.

- Әлге объектларда пычрак чокырлар урнаштыру тыела. Бәдрәфләр (биотуалетлар) махсус жиһазландырылган биналарда яки жирле үзидарә органнары белән килешү буенча бүлеп бирелгән майданчыкларда урнаштырыла.

- Биотуалетлар урнаштыру өчен майданчыклар тигез булырга, хезмәт күрсәтү максатларында махсус транспорт өчен керү юллары булырга тиеш.

- Бәдрәфләр техник яктан төзек булырга тиеш.

- Бәдрәфләрне жыештыру тәүлегенә бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә башкарыла, биотуалетларны чистарту атнага бер тапкырдан да ким түгел.

8.2.18. Күперләрне, юл үткәргечләрне, жәяүлеләр кичү юлларын кардан һәм чүп-чардан чистарту, шулай ук коллекторларны, яңгыр сулары канализациясе торбаларын һәм яңгыр кирәк-яраклары коеларын һәм башка инженер-техник корылмаларны карап тоту элге объектларга хезмәт күрсәтүче оешмалар тарафыннан башкарыла.

8.2.19. Канализацияләре булмаган торак биналарда, жиңел булмаган төтен,

диварлары һәм түбэләр белән уртак жыю өчен, ямага эре айберлэргә эләгергә комачаулаучы рәшәткэләр белән жылытылган чокырлар каралырга тиеш.

Йорт биләмэләре өчен су сибү, ташландык чокырлар һәм пычрак чокырлар урнаштыру, житештерү һәм куллану калдыкларын урамда йөрүгә чыгару, шул максатлар өчен билгеләнмәгән урыннар урнаштыру тыела.

8.2.20. Махсус транспорт булган оешмаларга килешүләр яки бер тапкыр бирелә торган гаризалар буенча сыек нечистотлар чыгарырга. Алга таба утильләштерү өчен сыек калдыкларны, агынты суларны чыгару билгеләнгән тәртиптә жиһазландырылган чистарту станцияләренә генә башкарыла. Урам чокырларын вакытында чистартмаган өчен йорт хужалары һәм объектларның милекчеләре җаваплы.

8.2.21. Милекчеләр, биналарны, биналарны, корылмаларны кулланучылар, шул исәптән калдыкларны вакытлыча урнаштыру урыннарын эксплуатацияләүче урыннар турыдан-туры чүп жыючыларга һәм чокырларга подъездларны тәмин итәргә тиеш.

8.2.22. Ишегалды, Оешма, предприятие территорияләреннән өске һәм грунт суларына бүлөп бирелгән су канатларын, лоткларны, торбаларны, дренажларны чистарту һәм жыештыру зарур.

8.2.23. Су, сыек калдыклар, яңгыр суларын тротуарларга, газоннарга, юлның машиналар йөрү өлешенә, жирлек рельефына агызырга ярамай, ә авария эшләре башкарылганда суны агызганда коммуникацияләр хужалары белән килештереп, якындагы фекаль яки яңгыр сулары канализациясенә махсус отводлары яки шланглары буенча гына рөхсәт ителә.

8.2.24. Житештерү һәм куллану калдыкларын саклау һәм утильләштерү санкцияләнгән урыннарны карап тоту һәм файдалану билгеләнгән тәртиптә гамәлгә ашырырга.

Инженерлык-техник коммуникацияләрне эксплуатацияләгәндә, кар коеларын, жир асты коммуникацияләрен чистартканда, чүп-чарны, чистарту эшләре белән шөгылләнүче оешмалар көче белән кичекмәстән чыгарылган махсус тарага куярга кирәк.

Урамнарның машиналар йөри торган өлешенә, тротуарларга һәм газоннарга чиста булмаган чүп-чар ташлау тыела.

8.2.25. Рус Әжиле авыл жирлеге чигендә уза торган тимер юл (откослар уемка һәм өем, тимер юллар аша чыгу) әлегә корылмалардан файдаланучы тимер юл оешмалары көчләре һәм чаралары белән жыештырырга һәм карап торырга тиеш.

8.2.26. Электр тапшыру линияләрен, газ, суүткәргеч һәм жылылык челтәрләрен урнаштыру һәм эксплуатацияләү өчен билгеләнгән территорияләрне жыештыру һәм чистарту әлегә челтәрләрне һәм электр тапшыру линияләрен файдаланучы оешмалар көче һәм чаралары белән башкарыла. Әгәр әлегә пунктта күрсәтелгән челтәрләр хужалыксыз булса, территорияне жыештыру һәм чистарту эшләре алып барылырга тиеш, аның белән хужасыз милекне саклауны һәм эксплуатацияләүне тәмин итү турында килешү төзелгән оешма төзелгән.

8.2.27. Тикшерү коеларын, жир асты коммуникацияләрен чистартканда туфрак, чүп- чарны, чистартылмаган урыннарны чистарту эшләре белән шөгылләнүче оешмалар көче белән кичекмәстән махсус тарага куярга кирәк.

Урамнарның машиналар йөри торган өлешенә, тротуарларга һәм газоннарга чиста булмаган чүп-чар ташлау тыела.

8.2.28. Урамнарда юл хәрәкәтенә комачаулык тудыручы предметларны жыю

элеге объектларга хезмэт күрсэтүче оешмаларга йөкләнә.

8.29. Жирле үзидарә органнары ирекле нигездә муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләнדרү һәм яшелләнדרү эшләрән башкару өчен гражданнырны жәлеп итә ала.

Муниципаль берәмлек территориясен жыештыру, төзекләнדרү һәм яшелләнדרү эшләрән башкаруга гражданнырны жәлеп итү Рус Әжиле башкарма комитеты карары нигезендә башкарыла.

8.20.30. Күп катлы торак төзелеше йорт яны территориясендә тыела:

- Торак пунктлар чикләрендә (газоннарны, чәчәк түтәлләрән һәм үләннәр белән шөгылләнүче башка территорияләрне дә кертеп), балалар һәм спорт майданчыкларында, хайваннарны йөртү өчен майданчыкларда, шулай ук йорт яны территориясендә урнашкан хужалык майданчыкларында транспорт чараларын урнаштыру,

- транспорт чараларын юу. Бу максатлар өчен билгеләнмәгән урыннарда автомобиль- мото транспорт чаралары, тракторлар, тагылма һәм башка механизмнар юу тыела;

- яфракларны, калдыкларның теләсә нинди төрләрән һәм чүп-чарны яндыру;

- контейнер майданчыкларына керү юлларын бушатырга;

- Башкарма комитет һәм элеге йорт милекчеләрнен гомуми жыелышы карарыннан башка йорт яны территорияләрнен коймаларын Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә билгеләргә;

- Башкарма комитетның тиешле рөхсәте һәм Россия Федерациясе Торак кодексы нигезендә элеге йорт милекчеләрнен гомуми жыелышы карарыннан башка вак хужалык һәм ярдәмче ишегалды корылмаларын (утын сарайлары, будкалар, гаражлар, күгәрчен оялары, теплица, бәдрәфләр) үз белдекләп төзәргә;

- йорт яны территорияләрән металл лома, төзелеш һәм көнкүреш чүп-чары, йорт кирәк- яраклары, шлак, көл һәм башка житештерү һәм куллану калдыклары белән бутарга;

- чүп-чарны һәм чүп-чарны юарга;

- тиешсез урыннарда савытларны һәм башка калдыкларны складларга һәм сакларга;

- балалар, спорт һәм башка шундый ук майданчыкларда, газоннарда, яшел үсентеләр булган территорияләрдә, ел фасылына карамастан, транспорт чараларын кую яки куюны тормышка ашырырга;

- тиешле хокук билгеләүче документлардан башка автотранспорт чараларын түләүле стоянкалар оештыруны гамәлгә ашырырга;

- тимер-бетон блоklar, баганалар, коймалар, шлагбаумнар, объектлар, корылмалар һәм башка жайланмалар урнаштыру юлы белән квартал эчендәге юлларны үз белдекләп ябарга;

- ишегалды территорияләрән механик рәвештә жыештыруга һәм житештерү һәм куллану калдыкларын чыгаруга киртә тудырырга;

- эскәмияләрне пычрату.

8.31. Сәүдә, туклану, көнкүреш хезмәте күрсәтү объектлары янында һәм башкалар тыела.:

- товарның савытын һәм запасларын сакларга, складларга, объект бинасыннан читтә сәүдә жиһазларын сакларга, складларга, аның өчен билгеләнгән урыннарда, газон, түбәдә;

- сәүдә челтәрнен стационар һәм стационар булмаган объектлары янында сәүдә- суыткыч жиһазларын һәм башкаларны куярга.

1.2.32. Муципаль белем бирү территориясендә юлларны кардан һәм боздан,

автомобилотранспорт чараларын калдырып 12 сэгатытэн артык вакыт эчендә, шулай ук 22 сэгатытэн 6 сэгатыкә кадәр булган чорда, шулай ук кар яву вакытында автомобилотранспорт чараларын калдыруда чагылган юлларны кардан һәм боздан чистарту һәм жыештыру буенча махсус техника белән каршылау тыела.

1.3. Язгы-жәйге чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

8.3.1. Территорияне язгы-жәйге жыештыру 15 апрельдән 15 октябрьгә кадәр башкарыла һәм урамнарны, тротуарларны, майданнарны юу, су сибү һәм юу күздә тотыла.

Климат шартларына бәйле рәвештә, Рус Әжиле комитеты карары белән язгы-жәйге жыештыру чоры үзгәртелергә мөмкин.

8.3.2. Юешке урам һәм майданнардагы юл кичлегенә дучар ителергә тиеш.

8.3.3. Лотоклар һәм ком, тузан, чүп-чар жыештыруны юу эшләреннән соң иртәнге сэгаты 7гә тәмамларга кирәк.

4.4. Тротуарларны һәм ишегалды территорияләрен, яшел үсентеләрне һәм газоннарны юу һәм су сибү оешмалар һәм биналарның милекчеләре көче белән башкарыла.

1.3.5. Юл өслекләрен һәм тротуарларны юу, шулай ук тротуарларны билгеләү эшен иртәнге сэгаты 23дән 7 сэгатыкә кадәр башкарырга, ә урамнарның йөрү өлешен юешләп, иртәнге сэгаты 9дан 21 сэгатыкә кадәр башкарырга кирәк.

8.4. Көзге-кышкы чорда территорияне жыештыру үзенчәлекләре

8.4.1. Көзге-кышкы жыештыру эшләре 15 октябрьдән 15 апрельгә кадәр үткәрелә һәм чүп-чар, кар һәм боз, пычрак, ком, бозлавыкка каршы реагентлар белән урамнарны чүп- чардан арындыруны күздә тотта.

Климат шартларына бәйле рәвештә Рус Әжиле башкарма комитеты карары белән көзге-кышкы жыештыру чоры үзгәрергә мөмкин.

Кар, боздан чистартуны, ком сибүне һәм махсус бозлавыкка каршы препаратлар белән эшкәртүне кичекмәстән кар явуы яки бозлавык барлыкка килү белән башларга кирәк.

8.4.2. Биналарның, корылмаларның, керү төркемнәренәң түбәләренә, карнизларга һәм козырькаларына нормадан артык йөкләнешне булдырмау өчен, шулай ук конструкцияләренәң жимерелүенә юл куймас өчен, кар һәм барлыкка килгән боз сарымнары һәр күп кар явып үткәннән соң, саклык чараларын үтәп, әлегә биналарның, корылмаларның хужалары тарафыннан кичекмәстән жыештырылырга тиеш, шул исәптән мәжбүри тәртиптә жыештыру эшләрен башлаганчы куркынычсызлык чараларын тәмин итеп, чистартылырга тиеш: кизү торы, сигналлар белән киртәләнергә тиеш, башка керү иминлеген тәмин итү, биеклектә эшләүче затларны иминиятләштерү жиһазлары белән тәмин итү.

8.4.2.1. Түбәләренә һәм козырекларны вакытында кардан һәм боздан чистартуны, карнизов, балкон һәм лоджийдан боз, кар һәм боз сөңгеләрен бетерүне гамәлгә ашырырга кирәк. Түбәне кардан чистартмыйча, кар катламнары булдырмыйча, вакыт-вакыт чистартырга кирәк. Боз кисәкләре, боз сөңгеләр төшерү, түбәләренә кардан чистарту торақ милекчеләре яки идарә оешмалары тарафыннан башкарыла.

Биналарның түбәсен кардан, боздан һәм боз сөңгеләрдән чистарту куркыныч участокларны алдан әйләндереп алу белән башкарылырга тиеш. Кар һәм наледлар

ташыган, боз сөңгеләр сөргән вакытта, түбәдә ремонт һәм башка эшләр житештергәндә агач һәм куакларның, электр белән тээмин итүнең һава линияләренең, яктырту һәм элементә, юл билгеләре, юл светофорларының, юл коймаларының һәм юл жибәрүчеләрнең, жәмәгать транспортын көтү павильоннарының, биналарның декоратив бизәлешенең һәм инженерлык элементларының сакланышын тээмин итүче чаралар күрелергә тиеш. Күрсәтелгән элементлар зыян күргән очракта, алар түбәне чистарткан һәм зыян китергән зат хисабына торгызылырга тиеш.

8.4.2.2. Биналарның түбәсен кардан, боздан һәм боз сөңгеләре чистартып тору куркыныч участокларны алдан әйләндереп алу белән башкарылырга тиеш.

8.4.2.3. Биналарның түбәсен кардан, боздан һәм боз сөңгеләр чистартуны аларны тротуарларга агызып, урам ягына мөрәжәгать иткән түбә скаты өслегеннән бары тик тәүлекнең якты вакытында гына башкарырга ярый. Калган түбәдән, шулай ук яссы түбәсеннән кар ташлау эчке ишегалды территорияләренә башкарылырга тиеш. Кар чыгар алдыннан кешеләрнең иминлеген һәм агачларның, куакларның, урам электр элементәсенең һава линияләренең, үсемлекләренә, реклама конструкцияләренә, светофор объектларының, юл билгеләре, элементә линияләренә, элмә такталарның тулы сакланышын тээмин итүче саклау чаралары үткәрергә кирәк.

8.4.2.4. Түбәдән ташланган яки оешма территорияләреннән жыелган карны, төзелеш мәйданчыкларын һәм торак-коммуналь хужалык оешмаларын 24 сәгать эчендә алып чыгарга кирәк. Предприятие, оешма, автомобиль парковкалары, тукталышлар, төзелеш мәйданчыклары территорияләрендә карны этеп чыгару тыела. Махсус оешмалар тарафыннан жыештырыла торган юлда карны түбәдән алып, юл катламыннан сметалы кар чыгарганчы ташларга һәм алар белән уртак валга салырга кирәк.

8.4.2.5. Ишегалды территорияләреннән һәм квартал эчендәге юллардан чистартылган кар вакытлыча автотранспортның ирекле йөрүенә һәм жәяүлеләр хәрәкәтенә комачауламый торган урыннардагы ишегаллары территорияләрендә саклана. Кар жыйганда яшел үсентеләргә зыян китерү рөхсәт ителми.

8.4.2.6. Юлларны, тротуарларны, йорт яны территорияләрен һәм башкаларны жыештыру кышкы чорда һава шартларына бәйсез рәвештә жәяүлеләрнең һәм транспорт чараларының нормаль хәрәкәтен тээмин итәргә тиеш.

8.4.7. Кышкы чорда юлларны жыештыру үз эченә ала:

1) шәһәр жир өсте транспортының машиналар йөри торган өлешен, тукталышларны һәм тукталыш платформаларын кардан чистарту, кар көртләренә чыгу һәм кар чыгару;

2) кар яву вакытыннан алып бозлавыкка каршы катнашмалар белән шәһәр жир өсте транспортының машиналар йөрү өлешен, тротуарларны, тукталышларны һәм тукталыш платформаларын эшкәртү.

8.4.8. Юлның машиналар йөри торган өлешеннән, тротуарлардан, парковкалардан (парковка кармалары), шәһәр жир өсте транспортының тукталышларыннан һәм тукталыш платформаларыннан кар катламы урнашканнан соң, жирдән файдаланучылар, юлларның ике якларында урнашкан биналар (кишәрлекләр) арендаторлары белән килешүләр төзү белән даими рәвештә чистартылырга тиеш.

Барлык тротуарлар, ишегаллары, подъездларга якын килү юллары, керү төркемнәре, шул исәптән территорияне жыештыру өчен беркетелгән урыннар,

урам, майданнар, базар майданнары һәм башка участкаларны, шул исәптән камилләштерелгән, асфальт өслекле урыннарны кардан һәм кырыйларын чистартып, кирәк булганда ком сибәргә һәм хәрәкәт өчен куркынычсыз хәлдә тотарга кирәк.

8.4.9. Тукталыш пунктларыннан, жир өсте жәяүлеләр кичүеннән, күперләрдән һәм юл үткәргечләрдән, халык күпләп йөри торган урыннардан, хастаханәләр территориясенә һәм башка социаль мөһим объектларга керү һәм башка социаль мөһим объектлардан карны беренче чиратта (сайлап алу) чыгару 24 сәгать дэвамында башкарыла.

Урамнардан, майданнардан, күперләрдән, баскычлардан, плотиналардан, скверлардан һәм бульварлардан кар һәм бозны кичекмәстән кар яву башлана һәм, беренче чиратта, магистраль урамнардан, автобус трассаларыннан, күперләрдән, плотиналардан һәм юл үткәргечләрдән, жәяүлеләрнең туктаусыз, куркынычсыз хәрәкәтен тәмин итү өчен, транспорттан, кыйналган урыннардан арындырырга кирәк.

8.4.2.10. Кар яву вакытында тротуарларда урнашкан шәһәр жир өсте транспортының тукталышларын һәм тукталыш платформаларын жыештыру тәүлегенә ике тапкыр житештерелергә тиеш.

8.4.2.11. Тукталыш пунктлары территорияләренә хезмәт күрсәтүдә бордюр ташыннан 0,5 м ераклыкта машиналар йөрү өлешен чистартырга кирәк. Юлның машиналар йөри торган өлешенә карны этеп чыгару рөхсәт ителми.

8.4.2.12. Тротуарларны һәм жәяүлеләр юлларын жыештыруны (хәрәкәт итү һәм карны билгеләү) торак фондын техник эксплуатацияләү кагыйдәләре һәм нормалары нигезендә башкарырга кирәк.

Тротуарлар һәм юллар булырга тиеш чистартылган нче кар һәм наледи кадәр асфальт. Бозга (бозлавык) килгәндә, бозлавыкка каршы материаллар белән эшкәртелә, аннары бозны (бозлавык) бетерә.

8.4.2.13. Кар теземнәргә һәм өемнәргә кар салу эшләре кар яву вакытыннан алып 6 сәгатьтән дә соңга калмыйча, ә калган территорияләрдә 12 сәгатьтән дә соңга калмыйча I һәм II сыйныф тротуарларында төгәлләнергә тиеш.

8.4.2.14. Кырылган кар өемнәре дә кичекмәстән кар белән бергә жыелырга һәм чыгарылырга тиеш. Теземнәргә яки өемнәргә жыелган кар һәм сукмак бу максатлар өчен махсус билгеләнгән урыннарга чыгарыла.

8.4.3. Кышкы вакытта култык зонасын чистарту түбәндәгеләрне күздә тотарга тиеш:

- 1) карчистаткыч узу өчен борюдрның өске өлешләрен чистарту;
- 2) кар бураны үткәннән соң метр зонасын бордюр ташына кадәр чистарту һәм Кар валын формалаштыру;
- 3) яңгыр сулары агып китү өчен махсус ясалган рәшәткәләрне даими чистартып тору.

8.4.3.1. Жирлек юлларының машиналар йөри торган өлешен механикалаштырылган ысул белән (урып-жыю техникасы комплекслары) һәм кар валлары барлыкка килгән вакытта жәяүлеләр кичү урыннарында, парковкалар (парковка кесәләре), шәһәр жир өсте транспортының тукталышлары һәм тукталыш платформалары, юллар каршында бүләргә кирәк.

8.4.3.2. Юлның машиналар йөри торган өлешендә карны култыкка яки төрле полосада жыештырырга һәм кар валлары рәвешендә 2,0 - 2,5 метр киңлектәге өзеклекләр ясарга кирәк.

8.4.3.3. Кар яуган вакытта юлларның машиналар йөри торган өлешендә кар

ташлау урынын бетергәннән соң 6 сэгатытән дә соңга калмыйча чыгарырга тиеш.

8.4.3.4. Юлларны жыештырганда тышкы яктырту баганаларының, йорт яны щиткаларының, идарә итү шкафларының һәм башка корылмаларның, агачларның, куакларның сакланышын, шулай ук машиналар йөрү өлешендә механикалаштырылган кар чистартканда яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итәргә кирәк.

4.4. Карны вакытлыча жыю урыннары ел саен Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә;

Вакытлыча саклау, карны яшел усентелерге булган участоклар территориясендә, балалар, спорт майданчыклары территориясендә урнаштыру, шулай ук кар урнаштырганда яшел утыртмаларга зыян килү тыела. Ишегалды территорияләрендә кар өюгә урын бүлөп бирүне күздә тотарга тиеш.

8.4.4.1. Карны вакытлыча урнаштыру урыннары керү юллары, яктырту, көнкүреш биналары һәм коймалар, кар өю өчен кирәкле механизмнар белән жиһазландырыла.

8.4.4.2. Вакытлыча саклау урыннарына житештерү һәм куллану калдыклары белән пычранган кар калдыклары кабул ителергә тиеш түгел;

8.4.4.3. Элеге кагыйдәләренң 8.4.4 пункттында билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән урыннарда кар чыгару һәм складлау тыела.

4.4. Карны вакытлыча жыю урыннары чүп-чардан чистартылырга һәм төзекләндерелергә тиеш.

8.4.4.5. Законда каралган очраклардан тыш, тыела:

1) гомуми файдаланудагы юлларның йөрү өлешенә кар, квартал эчендәге юллардан, ишегалды территорияләреннән, предприятие, оешма территорияләреннән, төзелеш майданчыкларыннан, сәүдә объектларыннан чистартыла торган боз, шулай ук машиналар йөрү өлешен жыештыручы оешма белән килешү булмаганда күрсәтергә яисә хәрәкәт итәргә;

2) техник тоз һәм сыек хлористый кальций тротуарларда бозлавыкка каршы реагент сыйфатында, шәһәр пассажир транспорты тукталышларында, паркларда, скверларда, ишегалларында һәм башка жәяүлеләр зоналарында һәм яшел үсентеләр булган территорияләрдә кулланырга;

3) пычранган ком-тоз катнашмасын газоннарда, чәчәк түтәлләре, куаклар һәм башка яшел үсентеләр үсчәк урыннарда саклау тыела;

4) түбәнә эксплуатацияләү өчен билгеләнгән биналар, корылмалар (көрәкләр, скрепкалар, ломалар), төзелеш материаллары, ремонт калдыкларын, файдаланылмый торган механизмнарны һәм башка предметларны түбәгә салу;

5) биналарның түбәсеннән боз, кар һәм чүп-чар воронкаларга су-сары торбаларга ташлану.

8.4.5. Агымдагы елның 1 октябренә кадәр жирле үзидарә органнары һәм юл хезмәтләре тарафыннан Кар кабул итү өчен урыннар (кар кудыру, кар эретү камералары, кар чыгару һәм вакытлыча кар өю өчен майданчыклар), урып-жыю техникасы кышкы чорда эшләргә эзер булырга тиеш.

8.4.6. Базалары саклау өчен бозлавыкка каршы материаллар булырга тиеш тулысынча жиһазландырылган һәм ремонтланган.

8.4.7. Тиешле объектларның тиешле торышын тәэмин итү буенча бурычлар йөкләнгән затлар аларны чисталыкта һәм тәртиптә тоту максатларында элеге объектларның торышына мониторинг ясарга тиеш

8.4.8. Магистральләренң, юллар, урам һәм юлларның йөрү өлешенә, шулай ук квартал эчендәге, ишегалды территорияләреннән, юридик һәм физик затларга

караган территорияләрдән чистартылган кар тротуарларына, пычранган карны күчерү, шулай ук газоннарга боз кыйпылчыкларын, чәчәк түтәлләрен, куаклар һәм башка яшел үсентеләр үсчәк урыннарга чыгару рөхсәт ителми.

8.4.9. Карны чыгару кар кабул итү өчен махсус эзерләнгән урыннарга (кар өемнәре, кар эретү камералары, кар чыгару һәм вакытлыча кар өю өчен майданчыклар) башкарылырга тиеш. Карны башка урыннарга чыгару тыела.

8.4.10. Кар ташлау урыннары Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә.

8.4.11. Кар эреп беткәннән соң кабул итү урыннары чүп-чардан чистартылырга һәм төзекләндерелергә тиеш.

8.5. Төзекләндерү элементларын тоту тәртибе

8.5.1. Төзекләндерү элементларын карап тотуга гомуми таләпләр.

8.5.1.1. Һәйкәлләрне, мемориалларны торгызу һәм ремонтлау эшләрен дә кертеп, төзекләндерү элементларын карап тоту, милек хокукында, хужалык алып бару, оператив идарә итү хокукында тиешле төзекләндерү элементларына ия булган физик һәм (яки) юридик затлар тарафыннан яисә милекче, вәкаләтле зат белән килешүләр нигезендә башкарылырга тиеш.

Төзекләндерүнең башка элементларын тотуны оештыру авыл жирлеге бюджетында каралган акчалар чикләрендә Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан килешүләр (килешүләр, контрактлар) буенча гамәлгә ашырыла.

8.5.1.2. Канатлы, шул исәптән йорт яны территориясендә, павильоннар, киосклар, палаткалар һәм кече архитектура формалары яки тышкы төзекләндерү элементлары, газон киртәләре, сезонлы базарлар, жәйге кафе, оград, коймалар, транспорт, гараж, хужалык тукталышларында павильоннар төзү һәм урнаштыру йортлар, сарайлар, тротуарлар коймалары, кече спорт корылмалары, кварталларны, бакчаларны, паркларны, пляжларны, реклама тумбаларын, газеталар өчен такталарны, щитларны, афишаларны һәм игъланнар, яктылык рекламаларын, элмә такталарын, биналарны һәм һәйкәлләрне декоратив яктырту жайланмаларын, урам ут баганаларын, терәк баганаларны, шул исәптән павильоннарны, киоскларны, палаткаларны һәм жәйге кафеларны төзекләндерү элементларын муниципаль берәмлекнең вәкаләтле органнары белән килештерелгән проектлар буенча гына рөхсәт ителә.

8.5.1.3. Күчмә ваклап сату объектлары - лотоклар, арбалар, аттракционнар, шул исәптән уен, цирк, зоопарклар һәм т. шатров, өстәлләр, автоматлар урнаштыруга, эксплуатацияләүгә рөхсәт муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары белән килешү буенча бирелә.

8.5.1.4. Оешмалар, предприятиеләр, учреждениеләр, шәхси фирмалар һәм эшмәкәрләр үрнәк тәртиптә павильоннар, киосклар, палаткалар һәм кече архитектура формалары тотарга, аларны ремонтлау һәм буяу белән килешеп, архитектура органнары белән буяулар житештерергә тиеш.

8.5.1.5. Киосклар, павильоннар, палаткалар, лотоклар, өстәлләр, коймалар, газон һәм тротуар киртәләре, транспортны көтү павильоннары, телефон кабиналары, кече спорт корылмалары, кварталларны, бакчаларны, паркларны, реклама тумбаларын, стендларны, газеталар өчен щитларны, афишаларны һәм игъланнар, транспорт тукталышларының күрсәтмәләрен, жәяүлеләр өчен эскәмияләрне елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә житештерергә кирәк.

8.5.1.6. Таш, тимер - бетон һәм металл оградларны, урам утлары

фонарьларын, терәк- таянычларны, трансформатор будкаларын, металл капкалар, жәмәгать һәм сәнәгать биналарын елына бер тапкырдан да ким булмаган буяуны, ә ремонтны кирәк булганда башкарырга кирәк.

8.5.1.7. Витрина, элмә такталары һәм башка реклама төрлөрөнә бәйле булмаган барлык оешма житәкчеләре элмә такталарны, витриналар яки реклама алыштыруны яисә бетерүне билгеләнгән тәртиптә килештерелмәгән һәм архитектура-сәнәгать таләпләренә җавап бирмәүче Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитетының таләпләрен үтәргә тиеш.

8.5.1.8. Витриналар махсус яктырту арматурасы белән җиһазландырылырга тиеш.

8.5.2. Элмә такталар, реклама һәм витриналар.

8.5.2.1. Һәр төрдәге элмә такталар урнаштыру Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитеты белән эскизлар килештергәннән соң гына рөхсәт ителә ала.

8.5.2.2. Якты реклама һәм элмә такталардан файдаланучы оешмаларга көн саен тәүлекнең караңгы вакыты житү белән аларны кертергә һәм урам утларын сүндереп торыу вакытын алдан ук сүндермәскә, әмма көн дә соңга калмыйча янган газонет торбаларын һәм электролампларын үз вакытында алыштыруны тәмин итәргә кирәк.

Аерым реклама билгеләре яки элмә такталары ватылмаган очракта аларны тулысынча сүндерергә кирәк.

8.5.2.3. Витриналар махсус яктырту җайланмалары белән җиһазландырылырга тиеш.

8.5.2.4. Газеталар, афишалар, плакатлар, төрле игъланнар һәм реклама бары тик махсус урнаштырылган стендларда гына эшләнергә мөмкин.

8.5.2.5. Электротранспорт баганасы, урам утлары, биналар, коймалар һәм башка корылмалар игъланнарыннан чистартуны әлеге объектларны файдаланучы оешмалар башкара.

8.5.2.6. Тышкы реклама чараларын урнаштыру һәм эксплуатацияләү билгеләнгән тәртиптә башкарыла.

8.5.3. Төзелеш, урнаштыру һәм эчтәлеге кече архитектура формалары.

8.5.3.1. Физик яки юридик затлар кече архитектура формаларын тотканда аларны ремонтлау һәм буяу, төсле гамманы Рус Әжиле башкарма комитеты белән килештерергә тиеш.

8.5.3.2. Киосклар, павильоннар, палаткалар, арбалар, лотоклар, өстәлләр, коймалар, газон киртәләре һәм тротуарлардагы киртәләренә, транспорт көтү павильоннары, телефон кабиналары, спорт корылмалары, афишалар һәм игъланнар өчен стендлар, реклама тумбалары, транспорт тукталышлары һәм кичүләр күрсәткечләре, эскәмияләр буяуны елына бер тапкырдан да ким башкарырга кирәк.

8.5.3.3. Урам утлары фонарьларының таш, тимер - бетон һәм металл киртәләрен, терәк, трансформатор будкаларын һәм киоскларны, торақ, жәмәгать һәм сәнәгать биналарының металл капкаларын ике елга бер тапкырдан да ким булмаган күләмдә буяуны, ә ремонтны кирәк булганда башкарырга кирәк.

4.4. Биналарны һәм корылмаларны ремонтлау һәм карап тоту.

8.5.4.1. Биналарны һәм корылмаларны эксплуатацияләүне, аларны ремонтлауны билгеләнгән кагыйдәләр һәм техник эксплуатацияләү нормалары нигезендә башкарырга кирәк.

8.5.4.2. Биналарның һәм корылмаларның фасадларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, буяу эшләрен биналарның һәм корылмаларның

милекчеләре техник торышына карап яисә милекче башка затлар белән килешү буенча башкарырга кирәк. Биналарны, төзелмәләрне һәм корылмаларны карап тоту үз эченә ала:

- конструктив элементларны һәм бизәкләүләрне, шул исәптән керү ишекләре һәм козырекларны, балкон һәм лоджия, карнизов, канат һәм аерым баскычлар коймаларын, төшерү һәм баскычларны, витрин, декоратив детальләрне һәм башка конструктив элементларны үз вакытында төзекләндерүне һәм торгызуны тәмин итүче;

- водостокларның, су-Көнчыгыш торбаларының һәм саннарның төзек хәлдә булуын һәм карап тотуны тәмин итү;

- түбәләрне һәм козырекларны вакытында кардан һәм боздан чистарту, карнизлардан боз киселгән кар һәм боз сөңгеләре, балкон һәм лоджияләрне бетерү, агач ботакларының ватык ботакларын кар һәм бозга зыян китерүдән саклау чараларын тәмин итү белән бәйле;

- герметизация, ялган кисү һәм жөйләр, ярыклар һәм выбоин;

- отмокаларны, цокольные тәрәзәләрне һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

- фасадта урнаштырылган электроушаткычны төзек хәлдә тоту һәм аны караңгылык башлану белән кертү;

- фасад өслекләрен эксплуатацияләү торышы һәм шартларына бәйле рәвештә вакытында чистарту һәм юдыру;

- тәрәзәләрне һәм витриналарны, элмә такталарны һәм күрсәткечләрне вакытында юу;

- язу, рәсемнәр, граффити, игъланнар, плакатлар һәм башка мәгълүмати-басма продукциядән чистарту.

8.5.4.3. Аерым детальләрне бетерү яки үзгәртү белән бәйле биналарның барлык үзгәрешләре, шулай ук гамәлдәге тәрәзә, ишек проемларын урнаштыру һәм реконструкцияләү, канат, пандус, юллар урнаштыру һәм төзү, төрле техник жайланмалар, реклама конструкцияләре, элмә такталар Олы Ачасыр башкарма комитеты белән килешү буенча башкарыла.

8.5.4.4. Балконнарның, көймәләрнең нинди дә булса үзгәрешләрен башкару, урамга чыгучы биналарның тышкы фасадларының келәмнәрен, киём-салымын, балкон һәм тәрәзәләрен элдерү, шулай ук аларны йорт әйләнешенә төрле предметлары белән бутау тыела.

8.5.4.5. Ишегалды территорияләрен металл лом, төзелеш һәм көнкүреш чүпчары, йорт кирәк-яраклары һәм башка материаллар белән әйләндереп алу тыела.

8.5.4.6. Биналарда урамның исемен һәм расланган үрнәктәге йортларның номер билгеләрен, ә чаттагы йортларда - кисешүче урам исемнәре күрсәтелгән күрсәткечләр куелырга тиеш.

Биналарда Татарстан Республикасының ике дәүләт телендә, расланган үрнәктәге урам һәм номер билгеләре, ә чаттагы йортларда – кисешүче урам исемнәре билгеләнергә тиеш.

8.5.5. Балалар һәм спорт майданчыкларында, паркларда, скверларда, ел фасылына карамастан, маневрлау (юл йөрү, борылу), транспорт чаралары туктап тору яки парковка, тагылма һәм башка хәрәкәт чаралары тыела.

8.6. Территорияләрен яшелләндерү һәм карап тоту буенча эшләр

8.6.1. Яшел үсентеләр территорияне төзекләндерүнең мәжбүри элементы

булып тора. Төзеклэндерү эшлэрен башкарганда булган яшел үсентелэрне мөмкин кадәр саклап калырга кирәк.

яшеллэндерү объектлары янындагы төзелеш мәйданчыкларын оештырганда проектта сакланылучы яшел утыртмаларның бөтенлеген саклау, түбән һәм кин кроннарны өлешчә кисү, агач кәүсэләрен саклау, куакларның кроннарын бәйләү, жир кишәрлекләре белән янәшә урнашкан үсемлекләр астына вак таш салу кебек чаралар күрергә кирәк;

территорияне планлаштыру, жир асты коммуникацияләрен салу, юлларны, юлларны, юлларны һәм тротуарларны төзеклэндерү яшеллэндерү эшләрә башланыр алдыннан тәмамланырга тиеш;

туфрак катламын бозуга бәйле ремонт, төзелеш һәм башка эшләр үткәргәндә, киләчәктә яшел төзелештә файдалану өчен туфракның уңдырышлы катламын төшерергә һәм сакларга кирәк. Югарыда күрсәтелгән эшләрне эшләп бетергәннән соң бозылган жир участкаларын һәм ятмаларны торгызырга кирәк. Төзеклэндерү эшләрә житештерү проектында каралырга тиеш;

Яшел үсентеләр урнашкан Рус Әжиле жирлегендә жир кишәрлекләре хосусый, дәүләт һәм муниципаль милектә булырга мөмкин.

Бу ятмалар урнашкан жир кишәрлекләренә милек формасына бәйсез рәвештә Рус Әжиле жирлеге территориясендә барлык яшел үсентеләр дә сакланырга тиеш.

Яшел үсентеләре булган жир биләмәләреннән файдалануда (файдалануда) юридик яки физик затлар (алга таба - жирдән файдаланучылар) яшел үсентеләрне карап тотарга һәм сакларга тиеш

Оешмалар һәм ведомстволарның яшеллэндерелгән территорияләрен карап тоту элге объект карамагында булган юридик һәм физик затларга йөкләнә. Шулу ук вакытта яшеллэндерелгән территорияне карап тоту категориясе яшеллэндерү объектының урнашу урынына, функцияләре һәм әһәмиятенә карап Рус Әжиле Башкарма комитетының вәкаләтле органы тарафыннан билгеләнә.

Яңа төзелә торган һәм гамәлдәге объектынң һәр жирдән файдаланучысы Рус Әжиле жирлеге территориясендә яшел үсентеләрне булдыру, карап тоту һәм саклау кагыйдәләрендә күрсәтелгән форма буенча хисап объекты паспорты булырга тиеш

8.6.1. Яшел үсентеләр хужалары:

яшел үсентеләрне саклауны һәм квалификацияле карауны тәэмин итәләр; елның жәй айларында коры һава шартларында газоннар, чәчәк түтәлләре, агачлар һәм куаклар су сибүне тәэмин итәләр;

газоннарның сакланышын һәм бөтенлеген тәэмин итәләр;

агачлар һәм куаклар утыртыла, шулай ук юллар, мәйданчыклар, газоннар челтәрен планлаштыру Башкарма комитет белән килештерелгән проектлар буенча гына үзгәртелә;

сулыклар булган очракта яшеллэндерү объектларында аларны чисталыкта тоталар һәм аларны 10 елга бер тапкырдан да ким булмаган капитал чистарталар;

8.6.1.2. Яшеллэндерелгән территорияләрдә рөхсәт ителми:

аларның эшчәнлеген һәм хезмәт күрсәтүне тәэмин итү өчен билгеләнгән төзелешләрдән тыш урнаштыру;

агач һәм куак утырту, газоннарны һәм чәчәклекләрне юк итү;

йөрү, ял итү һәм уеннар өчен бакча, скверлар газоннарында, паркларның мемориаль зоналарында, гомуми файдаланудагы яшеллэндерү объектлары булган бульварларда урнашырга;

бу урын өчен махсус билгеләнмәгән яшеллэндерү объектларында чаңгыда

һәм чаналарда шуарга;

агачларга һәм башка яшел үсентеләргә гамаки, таган, турниклар, кер юу өчен бау, агачларга тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын, күрсәткечләр, афишалар, белдерүләр, агитация чараларын беркетергә материаллар, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәмин итү чаралары, баганалардан, коймалардан, реклама щитларыннан, электр үткәргечләрдән, лампалардан, чәнечкеле киртәләрдән арындыру;

тышкы реклама һәм мәгълүмат чараларын, күрсәткечләр (бирелгән рөхсәттән башка, паспортлар), агитация материаллары, техник конструкцияләр, юл хәрәкәтендә катнашучыларны мәгълүмат белән тәмин итү чараларын урнаштырырга;

стационар булмаган объектларны, шулай ук юл сервисы объектларын урнаштыру, шул исәптән автомобильләр кую урыннарын һәм парковкаларны ел фасылына карамастан урнаштыру;

төзелеш һәм башка материаллар, калдыклар, чүп-чар, бозлавыкка каршы материаллар һәм башка зарарлы матдәләр, шулай ук ком һәм бозлавыкка каршы реагентлар белән пычранган кар, боз бау;

бакчаларга казу;

йорт хайваннарын газоннарда һәм чәчәкләргә сибәргә;

кар ятмаларына кар элэгүне булдырмый кала торган махсус юнәлеш бирүче жайланмалардан башка роторлы кар чистарту машиналарын кулланырга;

яфракларны, үләнне, ботакларны яндыру, шулай ук аларны лотокларга һәм башка суүткәргеч жайланмаларга алыштырырга;

чүп-чарны газоннарда да ташларга;

учак кабызырга, шул исәптән ачык уттан файдалануны күздә тоткан чаралар үткәргә, мангалларны һәм ачык ут ярдәмендә ризык эшкәртү өчен башка жайланмалар кулланырга кирәк;

обрезать агачлар чыгару өчен сока, сумала, наносить аларга башка механические жәрәхәтләр;

житештерү һәм куллану калдыкларын, шул исәптән автомобиль покрывкаларын, территорияне төзекләндерү, жирлек территориясендә клумб оештыру өчен куллану;

күпьяеллык чәчәкләр белән шөгыйльләнүче жир участкаларыннан кар чыгару, шулай ук утырту белән шөгыйльләнүче участкаларны кардан ачу да житә;

. авыл жирлеге территорияләрендә, санитар таләпләр югары булган урыннардан тыш, агач кәүсәләрен агартырга (чүп контейнерлары, жәмәгать бәдрәфләре һәм тд якынлыгы).);

яшелләнделгән территорияләрдә урнашкан скульптураларны, эскәмияләрне, коймаларны, урнарны, балалар һәм спорт жиһазларын бозарга;

агачларның тамырларын кәүсәсеннән 1,5 метрдан якын ераклыкта ачырга һәм агачларның муенткаларын жир яки төзелеш калдыклары белән күмәргә;

транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзек булмаган), яшелләнделгән территорияләрдә урман парклары, парклар, бакчалар, бульварлар, урманнар урнаштырырга, ел фасылына карамастан, әлегә территорияләрдә төзекләндерү эшләрен мәжбүри үткәргү шарты белән кирәкле эшләрне башкару очрактарыннан тыш;

транспорт чараларын, шул исәптән комплектланган (төзек булмаган), яшелләнделгән территорияләрдә дөвалау, балалар укыту һәм фәнни учреждениеләре, сәнәгать предприятиеләре, спорт комплекслары һәм торак

кварталлар урнаштырырга, ел фасылына карамастан, әлеге территорияләрдә кирәкле эшләрне башкару очраklarыннан тыш, әлеге территорияләрдә төзекләндерү эшләрән мәжбүри үткөрү шарты белән кирәкле эшләрне башкару очраklarыннан тыш.

8.6.2. Территорияне яшелләндерү, паркларны, скверларны, яшел зоналарны карап тоту һәм торгызу эшләрә авыл жирлегә бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә муниципаль ихтыяжларны тәмин итү өчен Рус Әжиле сатып алулар буенча башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

8.6.3. Барлык оештыру хокукый формаларның һәм милек рәвешләренәң юридик һәм физик затлары гамәлдәге яшел үсентеләрнең тулы сакланышын һәм агротехник кагыйдәләр нигезендә аларны квалификацияле карауны тәмин итәргә тиеш:

- санитар чистарту үткөрү;
 - газоннарга, чәчәк үсентеләргә вакытында су сибү;
 - чүп үләннәренә, корткычларга һәм авыруларга каршы көрәш үткөрү;
 - вакытында газ белән сугару үткөрү;
 - чәчәкләр утырту, газон үләннәрен чөчү;
- Рус Әжиле башкарма комитеты раслаган проект нигезендә төзекләндерү эшләрән үткөрү.

- яшел үсентеләрне санитар һәм формалы кисеп алу. Яшел үсентеләрне санитар һәм формалы кисеп алу Рус Әжиле башкарма комитеты белән килешү булганда гамәлгә ашырыла.

Урамнар, майданнар, парклар, скверлар һәм күп катлы төзелеш кварталлары территориясендә агач һәм куаклыклар утырту, скверларны һәм паркларны чәчәкләп бизәү, шулай ук ландшафт архитектурасы объектларын Рус Әжиле башкарма комитеты белән килештерелгән проектлар буенча гына реконструкцияләргә мөмкин.

4.4. Иорт яны территориясә чикләрендә яшел үсентеләр майданнарында тыю тыела:

- газоннарда һәм яшь урман утыртмаларында йөрергә һәм ятарга;
- агач, куаклар, юыну һәм ботаклар ватарга, яфраклар һәм чәчәкләр корырга, жимешләре жыярга;
- палаткалар ясау һәм учаклар үрчетү;
- газоннарны, чәчәк түтәлләрен, юлларны һәм сулыкларны чүпләргә;
- скульптураларны, эскәмияләрен, коймаларны бозарга;
- агачлардан сок чыгару, кирезләр ясау, агачларга белдерүләр, номер билгеләре, төрле күрсәткечләр ясау, агачларга крющкалар һәм гамакларны, качельләренә элдерү, бау өчен кадак һәм кадакларга кадак салу, керемне жилдә киптерү;
- велосипедта, мотоцикларда, атларда, тракторларда һәм автомашиналарда йөрү;
- автотранспорт чараларын юу, кер юу, шулай ук яшел үсентеләр территориясендә урнашкан сулыкларда хайваннарны коендыру;
- мал үрчетү;
- боз шугалаклары һәм кар таулары оештырырга, чаңгыда, тимераякта, чанада шуарга, уеннар, биюләр оештырырга;
- утыртмаларга зыян китерүдән саклауны гарантияләүче щит белән киртәләрсез төзелеш һәм ремонт эшләрән башкарырга;
- агачларның тамырларын кәүсәсеннән 1,5 метрдан да якын араларда ачарга һәм агачларның муенткаларын жир яки төзелеш чүпләре белән күмәргә;
- яшел үсентеләр территориясендә материаллар урнаштырырга, шулай ук

якын-тирә территориядә яшел үсентеләр корткычларын таратуга ярдәм итүче материаллар складларын оештырырга;

- чүп-чар, кар һәм боз өемнәрен оештырырга, яшел үсентеләре булган участкалардан карны агач һәм куакларның сакланышын тәмин итүче чаралар күрмичә генә ташларга;

- үсемлекләр, ком чыгару һәм башка казу эшләре башкару;

- паркларда, урман паркларында, скверларда һәм башка территорияләрдә этләргә урамда йөртү һәм сукмактан жибәрү;

- яфрактарны һәм чүп-чарны яндыру.

- чүп жыю өчен контейнер, бункер, калдыктарны, шул исәптән тара, капчык, тартмалар һәм тд. урнаштыру.

- стационар булмаган, күчмә, күчерелмә реклама конструкцияләре, жайланмалар, штендерлар һәм тд урнаштыру һәм урнаштыру.

8.6.5. Гомуми файдалану территориясендә булган агач һәм куак агачларны үз белдегә белән кисеп алу, чикләнмәгән яки муниципаль милектә булган милек хокукы тыела.

8.6.6. Жир асты коммуникацияләрен төзү яисә салу зонасына керүче эре агачларны һәм куаклыктарны сүтү, гомуми файдалану территориясендә муниципаль берәмлек чикләрендә югары вольтлы линияләр һәм башка корылмалар урнаштыру, милек хокукы чикләнмәгән очракта гына Рус Әжиле Башкарма комитетының язмача карары буенча гына башкарылырга мөмкин.

8.6.7. Жир асты коммуникацияләрен төзү яки салу белән бәйлә эре агачларны һәм куакларны мәжбүри сүткән өчен торгызу бәясе алына.

8.6.8. Агач һәм куаклар кисүгә рөхсәт бирү торгызу бәясен түләгәннән соң башкарыла.

Әгәр күрсәтелгән ятмалар яңадан каралырга тиеш булса, рөхсәт бирү торгызу бәясен түләмичә генә башкарыла.

Яшел үсентеләрнең торгызу бәясе Россия Федерациясе Табигый ресурслар һәм экология министрлыгы тарафыннан расланган такслар һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян күләмен исәпләү методикалары нигезендә, ә алар булмаганда, әйләнә-тирә мохитнең бозылган торышын торгызуга факттагы чыгымнардан чыгып, тотылган югалтуларны, шул исәптән кулдан ычкынган файданы исәпкә алып, каплана.

Утырту урыны Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан билгеләнә. Яшел үсентеләр бәясе жирлек бюджетына күчерелә.

8.6.9. Гаеплеләр белән яшел үсентеләргә теләсә нинди зыян күргән яки үз белдегә белән кисеп алган өчен зыян күргән яки юкка чыгарылган утыртмаларның торгызу бәясе алына.

8.6.10. Гражданның булган һәм торак һәм сәнэгать биналары төзелеш зонасына эләккән жиләк-жимеш үсентеләре һәм бакчаларының бәясен бәяләү РФ табигый ресурслар һәм экология министрлыгы тарафыннан расланган такслар һәм әйләнә-тирә мохиткә зыян күләмен исәпләү методикалары нигезендә, ә алар булмаганда, әйләнә-тирә мохитнең бозылган торышын торгызуга факттагы чыгымнардан чыгып, тотылган зыяннарны, шул исәптән кулдан ычкынмаган файданы да исәпкә алып, Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан башкарыла».

8.6.11. Муниципаль берәмлек территориясендә агачларны законсыз кискән яки зыян күргән өчен гаепле затлар Россия Федерациясе Карары белән билгеләнгән зыянны капларга тиеш.

8.6.12. Йорт эчендәгә күп катлы торак төзелеш территорияләрендә агач һәм куаклар утырту торак-эксплуатация оешмалары көчә белән һәм чаралары белән

башкарыла.

8.6.13. Яшел үсентеләрне саклау өчен жаваплы затлар агачларның зыян килү билгеләре ачыкланганда, кирәкле чаралар күрү өчен Рус Әжиле башкарма комитеты кичекмәстән таныклык алырга тиеш.

8.6.14. Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан коры-сары кисүгә рөхсәт бирелә.

Агачларны кисүдән һәм кисүдән соң, авария хәлендәге (гадәттән тыш) агачлар килеп чыгу, коры-чыдам, авария хәлендәге агачларны кисүдән соң калган төп кисүләрне бетергәннән соң кисүдән соң киселеп калган агачларны чыгару жиде календарь көннән артмаган физик яки юридик затлар тарафыннан башкарыла.

8.6.15. Шәхси төзелеш зонасында кыйммәтле агач токымнарыннан һәм куаклардан тыш, агачларны сүтү жир кишәрлекләре милекчеләренә үз акчалары хисабына мөстәкыйль рәвештә башкарыла.

8.6.16. Предприятие, оешма житәкчеләре, яшел үсентеләре һәм газоннары булган шәхси торак йортлар хужалары бурычлы:

- яшел утыртмаларның сакланышын тәэмин итү;
- яшел үсентеләрне квалификацияле карауны тәэмин итәргә;
- төзелеш калдыкларын, материалларны, зур габаритлы көнкүреш калдыкларын һәм каты көнкүреш калдыкларын саклауга юл куймаска.;
- корткычларга һәм авыруларга каршы көрәш чараларын күрергә, коры-сарыны жыештырырга, коры-сары һәм авыру ботакларны кисәргә һәм яралыларны дөваларга, агачлар сатып алырга;
- жәйге чорда да коры һава шартларында да газоннар, чәчәк түтәлләре, агачлар һәм куакларга су сибәргә кирәк;
- газоннарга ком, чүп-чар, кар, боз һ.б жыю һәм чыгару тыела.;
- юллар челтәрен үзгәртү һәм жиһазлар урнаштыру белән янадан планлаштыруны билгеләнгән тәртиптә килештерелгән проектлар буенча гына башкарырга;

8.7. Юлларны карап тоту һәм эксплуатацияләү

8.7.1. Муниципаль берәмлек территориясендә юл катламнарын саклау максаты белән тыела:

- йөк ташу;
- рельслар, бүрәнәләр, тимер балкалар, торбалар, кирпеч, башка авыр предметларны төяү-бушату эшләре вакытында төшерү һәм аларны саклау;
- каты катламлы авыл урамнары буйлап, акрын гына машиналар куу;
- квартал эчендәге жәяүлеләр сукмакларында, тротуарларда зур йөк транспорты хәрәкәте һәм туктау.

8.7.2. Оешмалар 8.2.1 пункттында күрсәтелгән кагыйдәләргә таянып, затлар белән килешүләр нигезендә муниципаль берәмлек территорияләрен жыештыралар.

8.7.3. Муниципаль берәмлек чикләрендә гомуми файдаланудагы автомобиль юлларын, күперләрен, тротуарларны һәм башка транспорт инженерлык корылмаларын агымдагы һәм капитал ремонтлау, төзү һәм реконструкцияләү (гомуми файдаланудагы автомобиль юлларыннан, күперләрдән һәм федераль һәм региональ әһәмияттәге башка транспорт инженерлык корылмаларыннан тыш) капитал салымнар планы нигезендә Рус Әжиле башкарма комитеты белән килешүләр буенча оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

4.4. Рус Әжиле башкарма комитеты белән килешүләр буенча оешмалар

светофорларны, юл билгеләрен, тамгаларны һәм башка урам хәрәкәте иминлеген тәмин итү объектларын эксплуатацияләүне, агымдагы һәм капитал ремонтлауны гамәлгә ашыра.

8.7.5. Жир асты челтәрләре урнашкан оешмалар даими рәвештә элементә люкларының түбәләре һәрвакыт юл өслеге дәрәжәсендә булуын, даими рәвештә төзек һәм ябык булуын күзәтеп торырга тиеш.

Урам һәм тротуарларның машиналар йөри торган өлешендә урнашкан люк, коеларның түбәләрен, зыян килгән яки жимерелгән очракта, кичекмәстән тотып алырга һәм 6 сәгать эчендә коммуникация булган оешмаларны торгызырга кирәк.

8.8. Рус Әжиле авыл жирлеге территориясен яктырту

8.8.1. Урамнар, юллар, майданнар, яр чаллы, күперләр, бульварлар һәм жәяүлеләр аллеялары, ижтимагый һәм рекреацион территорияләр, торак кварталлар, микрорайоннар, торак йортлар, сәнәгать һәм коммуналь оешмалар территорияләре, шулай ук входлар аркалары, юл билгеләре һәм күрсәткечләр, торак пунктлар турында мәгълүмат элементлары тәүлекнең караңгы вакытында Рус Әжиле башкарма комитеты раслаган расписание буенча яктыртылырга тиеш. Әлеге объектларны яктырту бурычы аларның милекчеләренә яки вәкаләтле милекчегә йөкләнә.

8.8.2. Муниципаль берәмлек территориясен яктырту, оештыру-хокукый формаларына бәйсез рәвештә, физик һәм юридик затлар белән килешүләр буенча энергия белән тәмин итүче оешмалар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Жир, төзелеш һәм ремонт эшләрен оештыру һәм үткәрү

8.9.1. Заказчының бурычлары

8.9.1. Заказчы бурычлы:

8.9.1.1. Эшләр эшли башлаганчы аларны житештерүгә рөхсәт (ордер) рәсмиләштерергә кирәк.

Эшләр башланганчы милекченең, жир кишәрлегеннән файдаланучының жир эшләре башлануы, объектны карап тоту һәм техник эксплуатацияләү белән шөгыльләнүче оешмага хәбәр итәргә кирәк.

Заказ бирүче эш житештерүченә эшләр башкаруга ордер рәсмиләштерергә хокуклы.

8.9.1.1.2. Эшләрне башкарган очракта, подрядчы оешма аңа жир эшләрен башкаруга ордерның оригиналын тапшырды.

8.9.1.3. Эш житештерүче алыштырган очракта (объектны башка оешма тапшырганда) ордерны башка хезмәткәркә яки оешмага кичекмәстән яңадан рәсмиләштерергә.

8.9.1.4. Башкарма комитетның автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында күрсәтмәсен алырга.

Автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яки вакытлыча туктату очрагында мәгълүмат щит мондый чикләүләренә (туктату) башлаганчы биш көннән дә соңга калмыйча билгеләнергә тиеш.

8.9.1.1.5. Ордерда күрсәтелгән эшләрне башкару срокларын үтәүне контрольдә тоту. Жир эшенә Ордер 2 айга кадәр бирелә. Ордерда күрсәтелгән эшләр вакытын 1 айга кадәр озайту күздә тотыла.

8.9.1.1.6. Ордерда күрсәтелгән эшләрне билгеләнгән срокта тәмамларга

мөмкинлек бирми торган сәбәпләр барлыкка килгән очракта, ордерда күрсәтелгән эшләрне башкару вакыты чыкканчы, эшләрне башкару срокларын биш календарь көннән дә соңга калмыйча озайту үтенече белән Башкарма комитетка мөрәжәгать итәргә кирәк.

8.9.1.7. Бозылган юл өслеген, яшел үсентеләрне һәм башка төзекләндерү элементларын үз акчалары хисабына торгызган өчен жаваплылык хисе хисе йөртү.

Асфальт-бетон өслеген торгызу машиналар йөрү өлеше яки тротуарның бөтен киндигенә һәм комплекста, шул исәптән машиналар йөрү өлешен, борт ташын, тротуарларны, яшелләндерелгән территорияләрне дә сыйфатлы итеп житештерелергә тиеш.

8.9.1.8. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " объектны муниципаль ихтыяжлар өчен файдалануга кайтару турындагы актка кул куелганнан соң, билгеләнгән вакыт эчендә, кимчелек һәм деформация туганда торгызу эшләрне башкаруның гарантия срогын (биш ел) тәмин итәргә.

Башкарылган эшләрне һәм төзекләндерү эшләрне кабул итү Башкарма комитет вәкилләре һәм эш башкаручы тарафыннан кул куелган акт белән тулысынча рәсмиләштерелә. Инженерлык-коммуникация (жир) эшләрне башкарганда башкарылган эшләрне кабул итү шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының Яшел Үзән шәһәре һәм ЗМР буенча ЮХИДИ бүлеге вәкилләре катнашында башкарыла.

8.9.1.9. Ордерда күрсәтелгән эшләр срогы чыкканнан соң өч көн эчендә объектны Тышкы төзекләндерү элементларын бозуга бәйле эшләрне житештергәннән соң төзекләндерү эшләрне һәм төзекләндерүне торгызу буенча эшләрне кабул итү акты белән тапшырырга.

8.9.1.1.10. Кышкы чорда эшләр башкарылган очракта (1 ноябрьдән 31 мартка кадәр) ордерда күрсәтелгән эш вакыты чыкканнан соң өч көн эчендә төзекләндерүнең һәм юлларның жимерелгән элементларын торгызу буенча эшләрне арадаш кабул итү актын рәсмиләштерергә.

Төзекләндерү һәм юлларның жимерелгән элементларын соңгы торгызу 8.9.8.6 пунктында билгеләнгән тәртиптә башкарыла һәм төзекләндерү элементларын һәм юлларны тулысынча торгызу эшләрне тәмамланганнан соң өч көн эчендә кабул итү акты белән тапшырыла.

Элек бирелгән ордерларны системалы (ике тапкырдан артык) ябу срокларын һәм тәртибен бозган очракта, заказ бирүчегә жир эшләрне башкаруга рөхсәт бирүдән баш тартылырга мөмкин.

8.9.1.1.11. Эш процессында проект чишелешләренә төзәтмәләр кертелгән очракта, ордерга тиешле үзгәрешләр кертергә, кирәкле килешүләр белән үзгәртеп корылган проект документациясен тәкъдим итәргә кирәк.

Гамәлдәге ордерга үзгәрешләр һәм өстәмәләр бары тик аны бирү урыны буенча гына кертелә.

Ордерның гамәлдә булуы очракларда туктатылырга мөмкин:

- ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен, рөхсәтләрнең, килешүләрнең гамәлдә булуын вакытлыча туктату тәртибен бозуларны ачыклау, алар нигезендә ул бирелгән иде;

- төзелеш мәйданчыгы янында урнашкан бина һәм корылмаларның конструкцияләре һәм элементлары деформациясә барлыкка килү.

Ордерның гамәлдә булуын туктату кызыксынган затларга хәбәр итү нигезендә башкарыла, шул ук вакытта ордер алына, алмашка житешсезлекләренә

бетергәнчегә кадәр эшләрне туктату турында күрсәтмә бирелә. Ордерда аның гамәлдә булуын туктатып тору вакыты турында билге ясала. Ордерның гамәлләрен торгызу, кагыйдә бозуларны бетерүне раслау белән, язма мөрәжәгать буенча башкарыла.

8.9.1.12. Ордерда күрсәтелгән эш башланган көннән башлап 10 көн эчендә эш башланмаса, ордерны гамәлдән чыгару турында гариза белән мөрәжәгать итәргә кирәк.

Аннулирование ордера житештерелә шулай ук очрактарда:

- төзелеш объекттында кешеләрнең гомере яки сәламәтлегенә яки транспорт хәрәкәтенә куркыныч янау барлыкка килү, аларны бетерү өчен башка подрядчы оешмаларны яки жирлекнең хезмәтләрен жәлеп итү таләп ителә;

- ордерның гамәлдә булуын туктатып торганнан соң яисә аны туктатырга китергән сәбәпләрне төзекләндермичә эшләрне алып бару;

- ордерны рәсмиләштерүнең билгеләнгән тәртибен тупас бозуларны ачыклау, рөхсәтләрнең (Документлар, килешүләр) гамәлдә булуын туктату, алар нигезендә ул бирелгән.

8.9.2. Эш житештерүче бурычлары Эшләр әлегә рөхсәт алган оешма тарафыннан башкарыла ала. Оешма ордерда күрсәтелә.

8.9.2.1. Эш житештерүче бурычлы:

8.9.2.2. Объектта проект документациясе расланган эш гамәлгә ашырыла торган жир кишәрлегенә хокук билгеләүче ордер оригиналь документын, автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә вакытлыча туктаткан очракта, автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында ЗМР Башкарма комитеты күрсәтмәсе һәм юл хәрәкәтен оештыру схемалары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) турында һәм аларның вәкилләренә тапшырырга кирәк., шул исәптән ЗМР Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе идарәсе хезмәткәрләренә дә.

8.9.2.3. Эш урынында эш төрен, заказчы, эш житештерүче һәм аның подрядчылары исемнәрен (субподряд килешүләре булган очракта), эшләрне башлау һәм тәмамлау вакытын, транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү яисә вакытлыча туктату вакытын (мондый чикләү (туктату), эшләрне эшләү өчен җаваплы вазыйфай затларның фамилиясен, исемен, этисенең исемен, эш телефоннарын номерларын күрсәтеп мәгълүмат щитын урнаштырырга. Төзелеш, ремонт, жир эшләре башкарган өчен җаваплы зат эш башкарган урында булырга тиеш.

8.9.2.4. Юл хәрәкәтен оештыру схемасына ярашлы рәвештә юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү.

8.9.2.5. Барлык вакытлыча билгеләрнең, шулай ук эш зонасында урнашкан юл хәрәкәтен жайга салуның техник чараларының сакланышын һәм эчтәлеген тәмин итү.

8.9.2.6. Төзелеш мәйданчыгын (эшләр зонасын) жирлек урамнары белән тоташтыручы вакытлыча керү-чыгу урыннарын урнаштыру, аларны каты өслекле һәм автомойкалы итеп җиһазландыру зарур.

8.9.7. Эшләр житештерүне контрольдә тотучы органнар вәкилләренә, шул исәптән ЗМР Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе идарәсе хезмәткәрләренә төзелеш мәйданчыгына керү мөмкинлеген тәмин итәргә (эшләр житештерү зонасына).

8.9.8. Транспорт һәм жәяүлеләрнең куркынычсыз хәрәкәтен тәмин итә торган эшләр житештерү зонасын киртәләргә, эшләр алып бару зонасына керүче

объектларның сакланышын оештырырга, юл хэрэкэтен оештыруның килешенгән схемасына туры китереп, юл хэрэкэтен оештыруның техник чараларын билгеләргә хэрэкэтләр, коймалар һәм юллау жайланмалары, 1,5 метрдан да ким булмаган кинлектәге жэяүлеләр күперләре, коймалар почмакларында Кызыл фонарьлар һәм һәр 50 метрдан да ким түгел.

Тротуар яки машиналар йөрү өлешен яндырып торучы койма ягында гамәлдәге нормалар нигезендә вертикаль тамгалар ясалырга тиеш. 1 метрдан артык тирәнлектәге казаннар (траншея) аларны стеналарын ныгытмыйча урнаштыру рөхсәт ителми.

Урамның ике ягында да жэяүлеләр хэрэкэтен оештыру өчен 1,5 метрдан да ким булмаган тротуар өчен полосалар калырга тиеш, шул ук вакытта алар перилны мәжбүри урнаштыру буенча бөтен кинлеге белән эйләндереп алынган булырга тиеш.

8.9.9.9. Эшләр башкарганга ишегалларга (кварталларга) керү һәм корылмаларга траншея һәм жэяүлеләр күперләре аша чыгу урыннарын урнаштыру юлы белән керү мөмкинлеген тәмин итәргә. Кышкы вакытта алар даими рәвештә кардан һәм боздан чистартылырга, ком сибәргә тиеш.

8.9.2.10. Материалларны складлауны, техниканы вакытлыча саклау һәм көнкүреш шәһәрэн урнаштыруны ордер рәсмиләштергәндә Килештерү оешмалары белән килештерелгән проект (төзелешне, эшләрне оештыруны) нигезендә оештырырга, мондый Материалларны, эш урынына техника китерүне ордерда күрсәтелгән оешмаларда ордер теркәлгәннән соң гына житештерергә һәм булган объектларның саклау зоналарына рөхсәт алырга (кирәк булганда территорияне гамәлдәге объектларның саклана торган зоналарында вакытлыча алырга).

8.9.2.11. Төзелеш майданчыгын (эшләр житештерү зонасын) тиешле хәлдә тотарга. Жиһазлар, төзелеш материаллары, чүп-чар, грунт, кар, төзелеш калдыклары урнаштыру, шулай ук төзелеш майданчыгы территориясә өчен көнкүреш вагоннары урнаштыру тыела.

8.9.2.12. Төзелеш майданчыгы территориясендә каты көнкүреш калдыкларын жыю өчен контейнерлар һәм (яки) бункер-тупланмалар, эре габаритлы һәм төзелеш чүп-чары, шулай ук житештерү һәм куллануның башка калдыклары булуны тәмин итәргә.

8.9.2.13. Төзелеш майданчыгыннан каты көнкүреш калдыклары, зур габаритлы һәм төзелеш чүп-чары, шулай ук житештерү һәм куллануның башка калдыкларын билгеләнгән тәртиптә чыгаруны оештыруны тәмин итәргә.

8.9.2.14. Төзелеш майданчыклары, төзелеш материаллары житештерү объектлары (ЖБИ заводлары, эретү төеннәре һ.б.) мәжбүри тәртиптә автотранспорт тэгәрмәчләрен чистарту (юу) пунктлары белән жиһазландырылырга тиеш.

Авыл жирлегә территориясенә туфрак һәм автотранспорт тэгәрмәчләре белән пычрану тыела. 10 метрлы зона чикләрендә территорияне жыештыру һәм карап тоту өчен объект чигеннән (урам ягыннан-юлның машиналар йөрү өлешенә кадәр) жаваплылык, объекттан 50 метрлы төзелеш зонасы чикләрендә чыгу чигенә йөкләнә.

Төзелеш майданчыгы территориясендә аның коймасыннан биеклектәге грунт урнаштыру тыела.

8.9.2.15. Генераль подрядчы төзелеш оешмасы подъезд юлларын чисталыкта тотуны, төзелеш майданчыкларын төзекләндерү һәм карап тотуны, жэяүлеләр

өчен куркынычсыз тротуарларны урнаштыруны, тәүлекнең төнгө вакытында төзелеш мәйданчыгы коймаларын, автотранспорт керү урыннарын һәм жәяүлеләр өчен вакытлыча тротуарларны яктыртуны, үткәрелә торган төзелеш, төзекләндерү эшләрә тәмамланганнан соң төзекләндерүне торгызырга бурычлы. Төзелеш мәйданчыгын койма проект нигезендә билгеләнгән тәртиптә башкарылырга тиеш. Коймалар тоташ һәм ышанычлы булырга, төзелеш мәйданчыгына чит кешеләрнең керүенә юл куймаска тиеш.

Эшләр тәмамлангач, урман һәм коймалар сүтелергә һәм бер атна эчендә чыгарылган булырга тиеш.

8.9.2.16. Ордерның шартларын, шул исәптән топ күтәрүдә күрсәтелгән эшләр житештерү зонасы чикләренә, шулай ук эшләрне башкару вакыты буенча (ордер буенча эшләр ордерсыз гына тәңгәлләштерелә) үтәргә.

8.9.2.17. Башкарма Комитет боерыгы нигезендә автомобиль юллары буенча транспорт чаралары хәрәкәтен вакытлыча чикләү (вакытлыча туктату) тәртибен һәм срокларын үтәргә.

8.9.2.18. Вакытлыча юл хәрәкәтен оештыруның гамәлдәге схемасын бозып башкарылган эшләр тәмамланганнан соң, әгәр дә проект белән башкасы каралмаган булса, юл хәрәкәтен жайга салу техник чараларының даими дислокациясен тулысынча торгызуны үтәргә кирәк.

8.9.2.19. Төп эшләр тәмамланганнан соң бозылган төзекләндерүне торгызу һәм материаллар, конструкцияләр, төзелеш чүп-чары, ордерда күрсәтелгән торгызу эшләренән соң коймалар жыеп алу.

8.9.20. Шәхси торақ йортларны, дачаларны һәм башка аз катлы төзелешләрне яңа төзелеш яисә реконструкцияләгәндә әлегә Кагыйдәләрнең 3.2 пунктында билгеләнгән территориянең санитар торышы өчен төзүчеләр җаваплы. Шәхси торақ йорт төзелеше тәмамлангач, хужасы подъездлар төзү барышында бозылган юлларны үз хисабына торгызырга тиеш.

8.9.21. Индивидуаль төзелешне тормышка ашырганда зур габаритлы, көнкүреш чүп- чарын һәм төзелеш калдыкларын жыю һәм чыгару өчен җаваплылык төзүче җилкәсенә төшә. Төзелеш калдыкларын хужасы махсус оешма белән өстәмә килешү буенча үз хисабына чыгарырга тиеш. Югарыда күрсәтелгән чүпне жыю өчен төзүче үз территориясендә шәхси чүп жыючы (контейнерга, бункер) куярга тиеш.

8.9.3. резервланган төзелеш объектлары

8.9.3.1. Төзелешнең законлы резервланган объекттын тоту өчен җаваплылык заказчы- төзүче җилкәсенә төшә.

4.4. Житештерү ордery рәсмиләштерелә торган эшләр.

Яшел Үзән муниципаль районы Башкарма комитеты тарафыннан бирелә торган ордер нигезендә түбәндәге төр эшләрне башкару рәхсәт ителә:

8.9.4.1. чыгару (алу), грунтны ачу һәм эшкәртү, шул исәптән аны алдагы теләсә нинди эш төрләренә планлаштыру;

8.9.4.2. юл киёмен машиналар йөрү өлешендә, тротуарларны, юл кырыйларын, аеру полосаларын, яшел үсентеләр зоналарын ачу;

8.9.4.3. әлегә бүлекнең 5 пунктында күрсәтелгән юл эшләренә барлык төрләре дә;

8.9.4.4. аларны салу ысулына, шул исәптән биштән төзелеш белән инженерлык коммуникацияләрен чыгару буенча жир эшләрә; төзелеш мәйданчыгы аша транзит үтә торган яки аның чикләрендә тоташтыру ноктасы булган инженерлык коммуникацияләрен төзегәндә, реконструкцияләгәндә (капиталь ремонтлаганда) жир эшләрә житештерү.; капитал төзелеш

объектларын төзү, реконструкцияләү, капитал ремонтлау максатлары өчен бирелгән жир участогыннан читтә объектны төзү (реконструкцияләү, капитал ремонт) чорына вакытлыча инженерлык коммуникацияләрен урнаштырганда жир эшләрен житештерү;

8.9.4.5. электр тапшыру, элемтә линияләре баганалары, Электротранспорт элемтә челтәре, ут баганалары урнаштыру (алмаштыру) ;

8.9.4.6. шпунтка кадау, свай жайланмасы (шул исәптән сынау свайлары да проект- тикшеренү эшләре стадиясендә);

8.9.4.7. инженерлык эзләнүләре вакытында жир эшләре житештерү, геодезик билгеләр урнаштыру;

8.9.4.8. вакытлыча коймалар, шул исәптән вакытлыча киртэләрне, төзелеш майданчыкларын, эшләр житештерү зоналарын урнаштыру (алмаштыру) һәм урнаштыру, билгеләнгән Положиениене үзгәртмичә вакытлыча киртэләрне алыштырудан тыш, Рус Әжиле башкарма комитеты тарафыннан бирелгән ордер нигезендә алыштырылган очракта, вакытлыча киртэләрне, шулай ук даими коймалар һәм киртэләрне урнаштыру һәм алыштырудан тыш;

8.9.4.9. стационар юл коймалары һәм жиберә торган жайланмалар урнаштыру;

8.9.4.10. бина һәм корылмаларның фасадларын реконструкцияләгәндә, капитал һәм агымдагы ремонтлаганда, шулай ук биналарның (корылмаларның) фасадларын тикшергәндә, төзелеш урманнарын һәм стационар каланчаларны урнаштыру);

8.9.4.11. территорияләрне төзекләндергәндә һәм яшелләндергәндә жир, юл эшләре, шул исәптән агачлар утыртканда (күчереп утыртканда), бозылган төзекләндерүне локаль һәм комплекслы торгызуда;

8.9.4.12. вакытлыча кулланылыштагы стационар булмаган һәм әдәпсез объектлар, күмәк күпкатлы бер катлы гаражлар, ачык автостоянкалар, жәмәгать бәдрәфләре, спорт майданчыклары һәм башка объектлар төзегәндә жир эшләре житештерү;

8.9.4.13. жирлек инфраструктурасы элементларын урнаштыру, шул исәптән 0,3 метрдан артык тирәнәйтелгән аерым реклама конструкцияләрен, шулай ук 0,3 метрдан артык тирәнлектәге сүздә, тукталыш һәм башка павильоннарны яисә 10 кв. метрдан артык майданлы павильоннарны урнаштыру;

8.9.4.14. төрле материаллар, конструкцияләр, жиһазлар урнаштыру;

8.9.4.15. авария хәлендәге эшләр житештерү һ. б.

8.9.5. Ордердан башка житештерү рөхсәт ителгән эшләр ЗМР Башкарма комитетында ордер алу түбәндәге эш төрләрен башкару өчен таләп ителми:

8.9.5.1. юл өстендәге ярыкларны ямау;

8.9.5.2. юл катламын өстән эшкәртү;

8.9.5.3. койларның капкачларын, газ турбаларын һәм электр кабельләрен алыштыру һәм төзәтү,;

8.9.5.4. юл су бирү корылмалары системасын пычрактан, чүп-чардан, чит матдәләрдән чистарту. Бу корылмаларның эшен кыенлаштыра торган эшләр;

8.9.5.5. юл хәрәкәтен оештыруның техник чараларын тышкы ремонтлау, аларның аерым элементларын алыштыру, тротуарларда һәм яшел үсентеләр зонасында тимер-бетон белән капланган стоек урнаштыру, 0,3 метрға кадәр тирәнлектәге юл билгеләре өчен нигез булып тора;

8.9.5.6. күперләрдә, юл үткәргечләрдә, деформация жөйләренен элементларын торгызу яки ремонтлау, яктырту баганалары, парапетов, кәрниз ташлары, тротуар плитәләре, откослар һәм конусов элементларын ремонтлау белән бәйлә тоннельләрдә эшләр, юл хәрәкәтен чикләмичә генә башкарылган

очракта, эшләрне башкару шарты белән;

8.9.5.7. яшел үсентеләрне карау (сүтелгән агачлар урынына куаклар утыртуны да кертеп), жәяүлеләр сукмаклары, парклар, бакчалар, скверлар утырту;

8.9.5.8. жир эшләре житештермичә 10 кв. м мәйданлы павильоннарны урнаштыру;

8.9.6. Авария хәлендәге эшләрне житештерү тәртибе

8.9.6.1. Инженерлык коммуникацияләре хужалары авария турында сигнал алган вакытта кичекмәстән авария хәлендәге бригаданы жибәрергә тиеш, ул жаваплы зат житештерелгән дә юл хәрәкәте иминлеген һәм инженерлык коммуникацияләре һәм башка объектларның сакланышын тәмин итеп, авария хәлендәге бригада үтәргә тиеш.

8.9.6.2. Инженерлык коммуникацияләрендә һәм корылмаларында авария-торгызу эшләрен (шул исәптән казылык) житештерү аларны эксплуатацияләгәндә яки төзелеш эшләрен башкарганда һәлак булган аварияләрне бетерү максатында авария хәлендәге телефонограммалары (факсограмм) нигезендә, объект хужасы тарафыннан Башкарма комитетка тапшырыла торган эшләр житештерү урынын жентекләп географик (адреслы) бәйләргә рөхсәт ителә.

Авария хәлендәге телефонограмманы (факсограмма) жибәрү белән бер үк вакытта аварияне бетерүче оешма бер тәүлек эчендә авария хәлендәге эшләр башкаруга ордер Башкарма комитетында рәсмиләштерергә тиеш.

Кичке һәм төнге вакытта, ял һәм бәйрәм көннәрендә Башкарма комитетта ордерны рәсмиләштерү шарты белән авария эшләрен башкару рөхсәт ителә.

8.9.6.3. Авария зонасында жир асты коммуникацияләре булган оешмалар телефон программасын алган вакытта авария булган урынга башкарма сызыклар булган вәкилле кичекмәстән жибәрергә тиеш жирлектәге ведомствога караган коммуникацияләрнең (корылмаларның) урнашуын ачыклау һәм эш ысулын килештерү өчен.

Юл йөрү өлешендә авария эшләрен житештерү тәртибе шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының ЗМР буенча ЮХИДИ идарәсе белән дә килештерелергә тиеш.

Аварияне бетерү буенча эшләр тулысынча яисә өлешчә юл хәрәкәте ябуны таләп итсә, Россия Эчке эшләр министрлыгының ЗМР буенча ЮХИДИ идарәсе органнары башкарма комитет белән берлектә тиз арада юл хәрәкәте ябылу, транспортны карап чыгу маршруты һәм зыян күрүне бетерү (кызыксынган эксплуатация оешмалары белән бергә) вакыты турында оператив карар кабул ителәр.

8.9.6.4. Аварияне бетерү буенча эш урынында оешманың авария эшләрен башкаручы жаваплы вәкиле, башкарма комитет тарафыннан бирелгән хезмәт таныклыгы һәм ордery, яки телефонограммасы күчәрмәсе (факсограмма) булырга тиеш.

8.9.6.5. Төрле материаллар һәм жиһазлар урнаштырган яки авария урынында грунт яки төзелеш чүп-чары ташлаган оешмалар, әгәр бу авария эшләренә комачауласа, аварияне бетерү буенча эш башкаручы оешма таләбе буенча кичекмәстән һәм үз хисабына эшләр зонасын азат итәргә тиеш.

8.9.6.6. Коммуникация (Корылмалар) тибына бәйсез рәвештә, авария хәлендәге жимерек урыннарындагы төзекләндерү тулысынча торгызылган аварияләр биш тәүлек эчендә бетерелергә тиеш.

Эшләрне башкаручы оешма авария вакытында бетерелмәгән һәм

төзеклэндерү эшлэрен янадан торгызган өчен жаваплы.

8.9.6.7. Авария беткәннән соң, траншея (котлован) салынганнан һәм чүп-чар жыештырганнан соң, эшләр башкаручы оешма объектны тулысынча төзеклэндерүне торгызу буенча башкарылган эшләрне кабул итү актын муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органнары кабул итү актын рәсмиләштереп тапшыра.

8.9.6.8. Төзеклэндерү һәм яшеллэндерү эшләре махсус оешмалар тарафыннан башкарылырга тиеш.

Шул ук вакытта машиналар йөрү өлешен һәм тротуарларны торгызу эшләре ел фасылына карап 24 сәгать эчендә башкарылырга тиеш (автотранспортның авариясез хәрәкәтен һәм механикалаштырылган жыештыру өчен).

8.9.6.9. Кышкы чорда (1 ноябрьдән 31 мартка кадәр) эшләр башкарганда, кече архитектура формаларын, яшел үсентеләрне янадан торгызу мөмкинлеге булмау һәм асфальт капламын янадан төзү зарурлыгы булмау сәбәпле, эшләр башкаручы 25 апрельдән 31 майга кадәр төзеклэндерү эшлэрен башкарырга тиеш.

8.9.6.10. Авария-торгызу эшлэрен үткөрү объекты төзеклэндерүнең һәм юл-ремонт эшлэренең фактик башкарылуын һәм аларның сыйфатын тикшергәннән соң төшерелә, бу турыда территорияне баланс тотучы оешма вәкилләре, муниципаль берәмлекнең башкарма комитеты, шулай ук муниципаль берәмлекнең башкарма комитетының вәкаләтле органнары, шулай ук Россия Эчке эшләр министрлыгының ЗМР буенча ЮХИДИ идарәсе вәкилләре катнашында акт төзелә.

8.9.6.11. Әгәр авария хәлендәге эшләр житештерү зонасын төзеклэндерү эшлэрен ордерда аварияле эшләр башкаруга күрсәтелгән срокта башкару мөмкин булмаса, әлегә эшләрне башкару комитетында ордер рәсмиләштерелергә тиеш. Яраклылык вакыты чыккан ордер буенча эшләр ордерсыз эшлэргә тиңләштерелә.

8.9.6.12. Авария хәлендәге кешеләр рәвешендә планлы эшләр башкару тыела.

8.9.6.13. Трассаның гомуми озынлыгы (траншея) булган инженерлык коммуникацияләрендә авария эшлэрен башкару кирәк булганда, эшләрне башкаруга ордерны рәсмиләштерү өчен каралган тәртиптә рәсмиләштерелә.

8.9.7. Бозылган төзеклэндерү эшлэрен торгызу

8.9.7.1. Объектларны төзү, реконструкцияләү һәм ремонтлау (капиталь ремонт) эшлэрен башкарганнан соң, башкарма комитет тарафыннан бирелгән ордерда күрсәтелгән срокларда бозылган төзеклэндерүне торгызу эшләре башкарыла.

8.9.7.2. Траншея (котлован) салынганнан соң, урамнарда аркылы чыгу урыннарында һәм рельс юллары чикләрендә юл киёмнэрен торгызу эшләре бөрьюлы башланган һәм 24 сәгать дэвамында төгэллэнэргә тиеш, э калган барлык очракларда - өч тэүлек эчендэ башкарылган.

Юл киеме, аны ярганнан соң, "автомобиль юллары" СНИПы талэплэре нигезэндэ торгызылырга тиеш 2.05.02-85 17.12.1985, ГОСТ Р 50597-93.

8.9.7.3. Траншея (котлован) салу буенча эшлэр башкаручы, юл киёмен яки тышкы төзеклэндерү элементларын (яшел үсентелэрне, кара жир белэн каплауны, үлэнне, сукмакларны һәм мэйданчыкларны, кече архитектура формаларын һәм тд. ны жыеп, янадан торгызырга тиеш:

- төзелеш калдыклары белэн эш итү буенча технологик регламент нигезэндэ

калган материаллардан, артык грунттан, төзелеш чүп-чарын чыгару;

- ремонт эшлэре барышында юл катламына механик зыян килгән очракта, торгызу күләме объектны карап тотуны һәм техник эксплуатацияләүне гамәлгә ашыручы оешма вәкиле һәм эш житештерүче катнашында зыян китерү актын төзү белән комиссия тарафыннан билгеләнә.

8.9.7.4. Траншеяларны (казаннарны) машиналар йөрү өлешендә һәм тротуарларда торгызу сроklarын үтәү ЗМР Башкарма комитетының Административ-техник инспекциясе идарәсе тарафыннан контрольдә тотыла.

8.9.7.5. Йомыш полосаларының асфальт бетон катнашмасын жәю алдында тоташуын тәмин итү өчен эшләр башкаручы аларны түбәндәге таләпләрне исәпкә алып үтәргә тиеш:

а) асфальтның ватыклары горизонталь һәм вертикаль буенча кыстыргычсыз булырга тиеш;

б) нигез астында асфальт-бетон каплавы булырга һәм пычраклардан чистартылган булырга тиеш;

в) нигезләр каты яки сыек битум яки 0,5 л/кв. м исәбеннән битум эмульсия белән эшкәртелергә тиеш.

Шул рәвешле эзерләнгән урынга кайнар асфальт-бетон катнашмасы жәелә. Яңа жәелгән һәм иске асфальт белән зарарлану урыннарын жентекләп шомарталар.

Өслеге тигез булырга тиеш, йөзеп чыгармыйча һәм ачык жөйләр.

Асфальт катламын торгызу юлның машиналар йөрү өлеше һәм тротуарның бөтен киңлегә буенча башкарыла.

Юл катламының тиешле өлешен торгызу ел әйләнәсе башкарыла.

Кышкы чорда (1 ноябрьдән 31 мартка кадәр) эшләр башкарылган очракта, кар ташлау урыннарына чыгару юлы белән яраланган урынны һәм боздан тулысынча чистартып бетерергә, эш урыннарын грунт белән томаларга, бу участка юл киemenең конструкциясе нигезендә кирәкле коэффициентка кадәр ком һәм вак таш нигезләрен эзерләргә, асфальт-бетон катламлы бер меткада жәю зарур.

8.9.7.6. Төзекләндерү эшләрен тулысынча торгызу 25 апрельдән 31 майга кадәр башкарыла.

Технологик эзлеклелектә асфальт-бетон капламнарны торгызу тышкы һава температурасы 10нан да ким булмаган вакытта көздән һәм 5тән дә ким булмашка тиеш.^о

8.9.7.7. Яшел зонаны торгызуны үсемлек грунтлары (кар һәм боздан башка) белән генә башкарырга кирәк. Үсемлек грунтның калыңлыгы 30 см дан да ким булмашка тиеш. Яшел зонаның планировкасы горизонталь һәм вертикаль буенча төгәл үтәлергә тиеш.

8.9.7.8. Эшләр тәмамланганнан соң биш ел эчендә барлыкка килгән очракта, заказчы эш урынында кимчелекләрне бетерүне тәмин итәргә тиеш.

8.9.7.9 оешма житәкчеләре, прораблар, мастерлар һәм башка вазыйфаи затлар эшләрне тиешенчә башкармау, юллар капламнарын һәм тротуарларны, яшел утыртмаларны, газоннарны, торак пунктларны төзекләндерү элементларын торгызу өчен жаваплы.

8.9.8.Жир, югары уку эшлэре житештерүдә юл хэрәкәте иминлеген тәмин итү

8.9.8.1. Эшләр башкаручы килештерелгән тәртип, эшләр житештерүнең чиратлылыгын тәмин итәргә, аларны үтәү вакытын үтәргә, юл хэрәкәте иминлеген оештырырга тиеш.

8.9.8.2. Машиналар йөрү өлешендә, тротуарларда, юл читләрендә, бүлгеч

полосаларда, урам газоннарында(яшел үсентеләр булган территорияләр) эшләү тәртибе һәм вакыты бу эшләр чорында юл хәрәкәтен оештыру схемалары белән билгеләнә.

8.9.8.3. Юл хәрәкәтен оештыру схемасы проект документлары составында эшләнәргә тиеш.

8.9.8.4. Эшләр житештерү урыны билгеләнгән үрнәктәге щит-заставкалар белән киртәләнә (вакытлыча юл бүлү су бүлү блоклары).

Урамнарның машиналар йөри торган өлешендә (магистральләр) киртәләрдән тыш Кызыл габарит фонарьлары, юл билгеләре, транспортның йөрешен, жәяүлеләр үтүен һәм һ. б. күрсәткечләр куела.

Урам утлары булмаганда жәяүлеләр хәрәкәте зоналарында эш урыннары яктырткыч белән жиһазландырыла.

8.9.8.5. Эшләр башкарыла торган вазыйфай затлар коймаларның булу һәм торышы, яктырту һәм габарит фонарьлары эше, юл билгеләре һәм күрсәткечләр сакланышы өчен җаваплы.

8.9.8.6. Эшләргә башкарганда биналарга керү һәм керү юллары траншея аша жәяүлеләр күперләрен (эшләр зонасы) урнаштыру юлы белән, шулай ук янгынга каршы хезмәт органнары белән килештерелгән эш тәртибе нигезендә ишегалларга иреккә керү тәмин ителәргә тиеш.

8.9.8.7. Эшләр зонасын расланган проект (төзелеш, эшләргә оештыру) нигезендә тулысынча төзекләндерүгә кадәр эшне башлау, объектта механизмнар, техника, материаллар, инвентарь, вагон-көнкүреш җайланмалары урнаштыру тыела.

8.9.8.8. Аерым очракларда тротуар тулысынча ябылырга мөмкин, әмма шул ук вакытта жәяүлеләр кичү урыннарын оештыру белән капма-каршы тротуар буенча жәяүлеләрнең хәрәкәте мәжбүри тәртиптә сакланырга тиеш.

8.9.8.9. Биналарның һәм корылмаларның фасадлары өчен коймалар әлеге максатлар өчен яраклы, үзләренә декоратив, нык һәм янгың куркынычсызлыгы ягыннан, төзелешнең бөтен чорында үзенең беренчел үзгәрткән саклыгын торган материаллардан алына. Шулай ук вакытта урамнарда чыгучы фасадларның түбән ярус коймалары мәжбүри тәртиптә тоташ тыгыз булмаган материаллардан үтәлгә тиеш.

8.9.8.10. Житештерү зонасы жәяүлеләр зонасына якин урнашкан урыннарда жәяүлеләрнең иминлеген тәмин итү максатларында саклагыч козырек куела, ә тротуарда транспорт хәрәкәте ягыннан перила урнаштырылган жәяүлеләр өчен түшәлгән.

8.9.8.11. Инвентарьлаштыру киртәләре гамәлдәге дәүләт стандартлары таләпләренә җавап бирергә тиеш.

8.9.8.12. Урамнарның машиналар йөри торган өлешендә коймалар сыйфатында полимер материаллардан махсус билгеләнгән блоклар кулланыла ала. Эшләр башкару зонасын киртәләү сыйфатында бетон блоклар һәм тимер-бетон свай куллану тыела.

8.9.8.13. Эшләр башкаручы житештерү зонасын коймаларны урнаштырган (урнаштырган) вакытта ГОСТ 23407-78 таләпләрен үтәргә тиеш. "Техник шартлар" дип аталган фәнни-гамәли конференция узачак, алар аның өчен мәжбүри булып тора. Коймалар зоналары эшләр ия булырга тиеш опрятный тышкы кыяфәте: буялган, чистартылган нче пычрак, юыну, түгел ия булырга тиеш проемов, поврежденных участковлары, отклонений нче вертикали,

посторонних наклейки, игъланнар, язулар.

8.9.8.14. Коймалар һәм аларның элементлары яктылыкны кире кайтаручы материаллар кулланып башкарылырга һәм начар һава шартларына чыдам буяулар белән буяылырга тиеш.

8.9.8.15. Эшләр башкаручы траншея аша жәяүлеләр корылмаларын тиешле тәртиптә тотуны тәэмин итәргә тиеш.

8.9.8.16. Урам һәм тротуарларның машиналар йөрү өлешендә эшләр башкаручы эшләр житештерүче юл хәрәкәте иминлегенә кирәкле техник чаралары белән тәэмин ителергә тиеш: яхшыртылган яктылык-техник характеристикалары булган юл билгеләре, импульс сигнал укчылары, фонарьлар, юл эшчеләре һәм проблескалы майчкалары өчен кызгылт сары төстәге махсус униформалар. Юл хәрәкәте иминлегенә техник чараларын урнаштыру ведомство төзелеш нормалары (ЗТН 37-84) һәм ГОСТ Р 52289-2004 таләпләре нигезендә башкарыла. Күрсәтелгән акчалардан башка эшне машиналар йөрү өлешендә башлау тыела.

Юл билгеләрен урнаштыру урыннары һәм саны Юл хәрәкәтен оештыруның расланган схемасына туры килергә тиеш. Стандарт булмаган һәм кулдан ясалган юл билгеләрен һәм яктылыкны чагылдыручы үзенчәлекләрдән башка киртәләрен куллану тыела. Импульсные атучылары булырга тиеш кертелгән булу-булмауга карамастан, тәүлек вакыт. Юл хәрәкәтен оештыруның техник чаралары һәм куркынычсызлык чараларының башка чаралары гамәлдәге дүүләт стандартлары һәм әлеге продукцияне житештерүченә техник шартлары нигезендә үтәлергә тиеш.

8.9.8.17. Автомобиль транспорты һәм жәяүлеләр хәрәкәте урыннарында коеларның түбәләрен ачу кирәк булганда люки киртәләнгә, сигнализация чаралары һәм вакытлыча кисәтү билгеләре белән ремонтлана.

8.10. Жирлекнең әйләнә-тирә мохитенә карата аерым таләпләр

8.10.1. Торак мохитне, урамнарны һәм юлларны төзекләндерү объектларын, мәдәни-көнкүреш хезмәте күрсәтү объектларын проектлаганда әлеге объектларны картлар һәм инвалидларны йөртүгә ярдәм итүче элементлар һәм техник чаралар белән тәэмин итүне күздә тотарга кирәк.

1.1.2. Өлкән яшьтәге затларны һәм инвалидларны проектлау, төзү, йөртүгә ярдәм итүче техник чаралар һәм жиһазлар урнаштыру заказчы тарафыннан расланган проект документациясе нигезендә яңа төзелеш вакытында гамәлгә ашырыла.

8.11. Территорияне бәйрәмчә бизәү

8.11.1. Муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә бизәү Рус Әжиле башкарма комитеты карары белән дүүләт һәм авыл жирлегә бәйрәмнәре, истәлекле вакыйгалар белән бәйле чаралар үткәргү чорында башкарыла.

Биналар, корылмалар муниципаль берәмлек территориясен бәйрәмчә рәсмиләштерү концепциясе кысаларында аларның хужалары тарафыннан рәсмиләштерелә.

8.11.2. Тантаналы һәм бәйрәм чараларын үткәргүгә бәйле эшләр оешмалар тарафыннан мөстәкыйль рәвештә үз акчалары, шулай ук Рус Әжиле авыл

жирлеге бюджетында бу максатларга каралган акчалар чикләрендә Рус Әжиле башкарма комитеты белән килешүләр нигезендә гамәлгә ашырыла.

8.11.3. Бәйрәмчә бизәлеше флаглар элөп кую, лозунглар, гирлянд, панно, декоратив элементлар һәм композицияләр кую, стендлар, киосклар, трибуналар, эстрада урнаштыру, шулай ук бәйрәм иллюминациясе урнаштыру белән бәйлө.

8.11.4. Бәйрәм бизәлеше концепциясе чаралар программасы һәм объектларны урнаштыру схемасы һәм бәйрәм бизәлеше элементлары белән Рус Әжиле башкарма комитеты раслаган.

8.11.5. Бәйрәм бизәлеше элементларын эзерләгәндә һәм урнаштырганда юл хәрәкәтен жайга салу техник чараларының күрүчәнлеген төшерергә, зыян салырга һәм начарайтырга ярамый.

8.12. Биналарның (бина аларда), корылма һәм корылмаларның милөкчеләренөң катнашу тәртибе якын-тирә территорияләренө төзөкләндерүдә

8.12.1. Бина (бина аларда), корылма һәм корылмаларның милөкчеләре әлегө кагыйдәләренөң үтәлешен, төзөкләндерү буенча эшләр исемлеген системалы рәвештә үтәүнө тәмин итәргә тиеш.

8.12.2 очракта, әгәр беркетелгән территориядә урнашкан берничә милөк биналары (биналар аларда), төзелешләр һәм корылмалар, йөкләмәләр буенча аны төзөкләндерү мөмкин распределәтьсә алар арасында килешү якларның.

1.1.3. Беркетелгән территорияләрдә төзөкләндерү элементларын проектлау һәм урнаштыру буенча чаралар комплексын башкаручы оешмалар Рус Әжиле авыл жирлегендә яшәүчеләренөң уңайлы яшәү тирәлеген булдыру, Рус Әжиле авыл жирлеге территориясенөң санитар һәм эстетик торышын яхшырту максатларында территориаль ижтимагый үзидарә органнары белән тиешле территорияләрдә үзара хөзмәттәшлек итәләр.

Кисәк 9. Инженерлык коммуналь чөлтәрләренөң эчтәлегө

9.1. Жир асты һәм жир өстө инженерлык коммуникацияләре (жылылык, су, газ, телекоммуникация һәм канализация чөлтәрләре) булган оешмалар үз эшләрөн башкарырга тиеш:

9.1.1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының " Биналар һәм корылмалар, күп фатирлы торак йортларны гомуми файдаланудагы элемент чөлтәрөнә жир асты юлы белән, асылмалы элемент линияләрен кулланмыйча Тоташтырырга;

9.1.2. Торак йортлар, биналар һәм корылмалар эчөндә милөкчеләр, шулай ук кызыксынган оешмалар белән килешү буенча абонент чөлтәрләре төзүнө башкарырга.

9.2. Жир асты һәм жир өстө инженерлык коммуникацияләре (жылылык, су, газ, телекоммуникация һәм канализация чөлтәрләре) булган хужаларга рөхсәт ителми:

9.2.1. Элемент кабеле сыйфатында түбә фасадларын, бина диварларын, шулай ук башка корылмаларны һәм конструкцияләренө (төтен чыга торган, вентиляция конструкцияләрен, фронтоннар, козырькалар, ишекләр, тәрәзәләр, коллектив теле - һәм радиоприем антенналары, элемент системасы антенналары, биналарда урнаштырылган антенналар урнаштыру өчөн мачталар) беркетүдән тыш, хосусый торак фондына караган биналарга элемент кабельләрен беркетүдән тыш куллану.

9.2.2. Элемент кабелен электр тапшыру линияләренөң баганаларын һәм

элементларын, урам яктырту системаларына караган урам утларын һәм конструкцияләрен, электрофикациялэнгән транспортның элемтә челтәрләренең баганаларын һәм элементларын, реклама щитларын һәм башка реклама конструкцияләрен беркетү сыйфатында куллану.

9.2.3. Юл тамгаларын, светофорларны, мәгълүмат панельләрен урнаштыру өчен билгелэнгән корылмалар һәм конструкцияләргә беркетү сыйфатында юл чаты чикләрендә светофорлар һәм мәгълүмат панельләргә белән идарә итү өчен билгелэнгән элемтә кабельләреннән тыш куллану.

4.4. Юл хәрәкәте өчен ике полосадан артык юл булган урам элемтәсе кабеле белән кисешү, биеклеккә һәм кабель подвесына бәйсез рәвештә, һава юлы белән.

9.2.5. Элемтә кабельләрен автомобиль транспорты хәрәкәте өчен юл йөрү өлеше булган урам буйлап биеклектән һәм кабель подвесына бәйсез рәвештә урнаштыру.

Кисәк 10. Әлеге кагыйдәләргә үтәлешен контрольдә тоту һәм аларны бозган өчен җаваплылык

10.1. Әлеге кагыйдәләргә үтәмәгән өчен җаваплылык муниципаль берәмлек территориясендә даими яки вакытлыча яшәүче яисә үз эшчәнлеген башкаручы юридик, физик һәм вазыйфай затларга йөкләнә.

1.2. Гражданны һәм вазыйфай затларны әлеге кагыйдәләргә бозган өчен җаваплылыкка тарту административ хокук бозулар турында Россия Федерациясе Кодексы, административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы һәм Россия Федерациясенең һәм Татарстан Республикасының башка закон чыгару һәм норматив хокукый актлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

1.3. Әлеге кагыйдәләргә бозган өчен административ хокук бозулар турында протоколларны рәсмиләштерү хокукыннан Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы Административ хокук бозулар кодексы нигезендә дөүләт инспекциясе, контрольлек итүче, күзәтчелек һәм башка органнар хезмәткәрләре файдалана.

4.4. Административ хокук бозу турында беркетмәләр нигезендә әлеге кагыйдә бозучыларны административ җаваплылыкка тарту турында карар административ комиссия, шулай ук РФ һәм ТР Административ хокук бозулар кодексы белән билгелэнгән компетенция чикләрендә органнар һәм вазыйфай затлар кабул итә.

Муниципаль берәмлек территориясен төзекләндерү өлкәсендә фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия махсус техник чаралар кулланып, транспорт чарасы йә милекче яки җир кишәрлегенә яки башка хужасы тарафыннан башкарыла торган административ хокук бозу ачыкланган очракта яки фото чаралары- административ хокук бозу турындагы эш буенча карар административ хокук бозу турында эш кузгаткан зат катнашыннан башка чыгарыла.

1.5. Административ жәза билгеләнмәгән өчен административ жәза билгеләү вазыйфасы үтәүдән азат итми, шулай ук аларга китерелгән матди зыянны каплау бурычы да билгелэнгән.

11. БИНАЛАРНЫҢ, КОРЫЛМАЛАРНЫҢ ФАСАДЛАРЫН КАРАП ТОТУ

11.1 биналарның, корылмаларның фасадларын карап тоту үз эченә ала:

11.1 конструктив элементларны һәм фасадларны, шул исәптән керү ишекләре һәм козырькларны, балкон һәм лоджия, карнизов, канат һәм аерым баскычлар коймаларын, төшерү һәм баскычларны, витрин, декоратив детальләре һәм башка конструктив элементларны ремонтлау һәм торгызуны үз вакытында хуплаучы һәм аларны буяучы;

11.1.2. сууткәргечләрнең, су торбаларының һәм агызучы жайланмаларның төзек хәлдә булуын һәм эчтәлеген тәэмин итү;

11.1.3 ярыклар һәм чатнаган урыннарны капшап кара;

11.1.4. Отмосткалар, цокольные тәрәзәләр һәм подвалларга керү юлларын торгызу, ремонтлау һәм үз вакытында чистарту;

11.1.5. Фасадта урнаштырылган төзек хәлдә тоту электроушаткычны һәм аны караңгылык башлану белән кертү;

11.1.6. Фасад өслекләрен эксплуатацияләүнең торышы һәм шартларына бәйле рәвештә вакытында чистартып һәм юып тору;

11.1.7. Үз вакытында юу тәрәзәләр һәм витрин, элмә такталар һәм күрсәткечләр;

11.1.8. Язулардан, рәсемнәр, игъланнар, плакатлар һәм башка мөгълүмати-басма продукциядән, шулай ук граффити китерелгән чистарту.

1.2. Бина фасадлары, корылма һәм корылма элементлары составына керә:

1) приямки, керү подвалных бүлмә һәм чүп-чар;

2) керү төркемнәре (баскычлар, мәйданчыклар, перила, керү юлында козырькалар, коймалар, диварлар, ишекләр һәм башкалар.);

3) цоколь һәм отмостка;

4) дивар плоскости;

5) чыгыш ясаучы фасад элементлары (балконы, лоджия, эркера, карнизы һ. б.);

6) түбә, шул исәптән вентиляция һәм төтен торбалары, рәшәткәләр, түбә һәм тд чыгу юллары.;

7) архитектур детальләр һәм тышлау (колонналар, пилястралар, розеткалар, каплагычлар, фризлар, пояскалар һ. б.);

8) водосточные торбалар, шул исәптән воронки;

9) парапет һәм тәрәзә коймалары, рәшәткәләр;

10) тәрәзәләрнең металл отделкасы, балкон, поясков, цоколь, свесов һәм тдп чыгышлары.;

11) элмә металл конструкцияләр (флагны тотып торучылар, анкеталар, янгын баскычлары, вентиляция жиһазлар һәм тдп.);

12) панельләр һәм блоklar арасында горизонталь һәм Вертикаль швалар (зур панельле һәм эре блоклы биналарның фасадлары);

13) пыяла, рамнар, балконные ишекләр;

14) биналар янындагы стационар коймалар.

1.3. Милекчеләр, башка биналар, корылмалар хужалары һәм тиешле бурычлар йөкләнгән башка затлар бурычлы:

11.3.1. Кирәк булганда, эмма елына бер тапкырдан да ким түгел, махсус техниканы кулланып, фасадларны чистарту һәм юарга кирәк;

11.3.2. Кирәк булганда, эмма елга ике тапкырдан да ким түгел, язын (жылыту системаларын сүндергәннән соң) һәм көзен (жылыту сезоны башланганчы), химик чаралар, эчке һәм тышкы өслекләре тәрәзәләре, балкон һәм лоджий ишекләрен, подъездларга керү ишекләре чистартып, юарга һәм юарга;

11.3.3. Фасадның фактик торышын исәпкә алып, 5 - 6 ел эчендә агымдагы

ремонт үткөрөргө;

4.4. Фасадның аерым элементларына (цоколь, крылец, баскычлар, приямкалар, керү ишеклөре, капкалар, цоколь тэрээлөре, балконнар һәм лоджияләр, су-Көнчыгыш торбалары, подоконлы култыклар, линия ачышлары һәм башка конструктив элементлар) ремонт ясауда булышлык итүче башкарырга.

Ярдәм итүче ремонт өч елга бер тапкырдан да ким булмаска тиеш. Конструктив элементлар һәм фасадларны бизәү аларның нормаль тузу яки аларны кинәт зыян китерү (һәлакәтләр, табигый бәла-казалар, янғын һәм һ. б.) килеп туган очракта, әлегә хәлләр туктатылган көннән ике ай эчендә янадан торгызылырга тиеш;

11.3.5. Чыгыш ясаучы фасад конструкцияләрен жиңмерелү куркынычы янаган очракта сак-кисәтү чараларын (коймалар, сеткалар урнаштыру, элементның жиңмерелә торган өлешен демонтажлау) үтәргә.

4.4. Фасадларны кулланганда рөхсәт ителми:

11.4.1 биналарның һәм корылмаларның фасадлары өслегенә зыян китерү (пычрату): сумкалар, буяу Ефәк юлы, ярыклар булу, штукатурка эленгән, тышланган ярыклар булу, кирпич өемен зыян китерү, тимер-бетон конструкцияләренң саклану катламын каплау һәм тмпп.;

11.4.2. Биналар һәм корылмаларның архитектур һәм сәнгать-скульптура детальләре: фризлар, тартмалар, барельефлар, орнаментлар, мозаик, сәнгать рәсемнәре һ.б.;

11.4.3. Панельара оятларны герметизацияләүне бозу;

4.4. Штукатурка, тышлау, фасадларның аскы өлеше, биналар яки корылмаларның буяу катламын, шул исәптән тэрээ, Керү приямклары конструкциясенң төзек булмавы (катламлау, пычрату) ;

11.4.5. Чыгыш ясаучы биналарның һәм корылмаларның алгы якларына зыян китерү (пычрату): балконнар, лоджий, эркерлар, тамбурлар, карнизов, козырьков һәм т.п.;

11.4.6. Жиңмерелү (булмау, пычрату) балкон коймалары, лоджий, парапетов һәм тдп.;

11.4.7. Фасадны һәм аның элементларын бу бина өчен билгеләнгән бинаның төсе буенча аерып торучы материаллар, корылмалар проект колер паспорты белән бизәп, буяу;

11.4.8. Вәкаләтле орган белән килештермичә, проспект, урам, тыкрык, майдан исемнәре күрсәтүчеләрне урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

11.4.9. Вәкаләтле орган белән килештерелгән проект булмаса, бинаның фасадында һәм (яки) түбәсендә, флаглар хужалары корылмаларында, флагштоктарда урнаштыру һәм эксплуатацияләү;

11.4.10. Исәптән төшерү, алыштыру яки урнаштыру, яңа архитектур детальләр яки урнаштыру гамәлдәге проемов, тэрээ формасын үзгәртү, переоборудование яки урнаштыру яңа балконов һәм лоджий, эркеров, Төзелеш арасында пространство арасында балконнар килешмичә һәм билгеләнгән тәртиптә рөхсәт алу;

11.4.11. Биналарның, корылмаларның фасадларын (житештерү, склад, индивидуаль торак төзелешләреннән тыш) каплау өчен, территорияләренң (төзелешләрдән тыш) коймалары, гомуми кулланылыштагы территорияненң фасадлары (шул исәптән майданнар, урамнар, йөрү урыннары, Яр Чаллы, гомуми файдаланудагы су объектларының яр бие полосалары, скверлар, бульварлар) өчен профнастил, металл битләр һәм башка шундый материаллар

куллану, мэдэни мирас объектларыннан кала;

11.4.12. Раскраску фасад кадэр торгызу разрушенных яки поврежденных архитектура детальлэрен;

11.4.13. Олешчэ фасадларны буяу (биналарның беренче катларының тулы буяуы искэрмэ булып тора);

11.4.14. Төс чишелешен, рәсемне, артык очу калынлыгын һәм башка элементларны ирекле үзгәртү фасадның гомум архитектур карарына туры килми торган тэрэзэлэр һәм витриналар, ишеклэр, балконнар һәм лоджий жайланмалары һәм жиһазлары;

11.4.15. Гамәлдәге козыреклар һәм элгечләрне өстәмэ элементлар һәм биналарның һәм корылмаларның алгы якларын урнаштыру, аларны декоратив хэл итүне һәм тышкы кыяфәтен бозучы жиһазлар белән тээмин итү;

11.4.16. Гомуми файдаланудагы территорияләрден чыга һәм карап тикшерелэ торган биналарда һәм корылмаларда Начар металл сөлгелэр урнаштыру, фасад архитектур хэлэнэ туры килми торган ишек тутыргычлары урнаштыру, фасадта башка алымнарның төслэр һәм төслэр чишелешенэ туры килми торган ишек тутыргычлар урнаштыру;

11.4.17. Үзгәртү урнаштыру ишек блогы бу проеме карата плоскости фасад;

11.4.18. Сыйфатсыз карар швов арасында тэрэзэ һәм ишек тартмасы һәм проемом, начарайта торган тышкы кыяфәте фасадның;

11.4.19. Үтэ күренмәлелекне ирекле үзгәртү, пыяла өслеген буяу һәм декоратив элпэлэр белән каплау, пыяла пыялаларын пыялалары белән алыштыру;

11.4.20. Фасадлар, түбэлэр, бина стеналары (төтен чыга торган урыннар, вентиляция, телевидение һәм радио коллектив кабул итү системасы антенналары, чыбык үткәргечле радиотапшырулар челтэре баганалары, фронтоннар, козырькалар, ишеклэр, тэрэзэлэр, парапетлар, янгынга каршы баскычлар, жир өсте һәм т .п.) асылма элемтэ линиялэрен һәм хава-кабель кичүлэрен беркетү сыйфатында куллану;

4.4.21. Балкон, лоджийларны тиешле рөхсәттән башка нинди дә булса үзгәрешлэр житештерү, келәмнэр, киём-салым, тышкы яктан балконнар, лоджиялэр һәм бинаның төп фасадлары тэрэзэлэрен элэп кую, шулай ук аларның өй әйлэнешенэ төрле предметлары белән танышуы;

4.4.22. Тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру, архитектура детальлэре, декора элементлары, өслеге белән ценной архитектур отделкой, шулай ук крепление, алып бара торган биналарга зыян китерү архитектура поверхностей;

4.4.23. Керү төркемнэре урнаштырганда фасадның декоратив, архитектура һәм сэнгат элементларын керү төркеме элементлары, яна бизэу һәм реклама элементлары белән ябу;

4.4.24. Бина диварларына, тышкы реклама һәм мэгълүмат чаралары корылмаларына рөхсәтсез (законсыз) беркетү;

4.4.25. Афишалар, игъланнар, плакатлар һәм башка мэгълүмати-басма продукция элэп кую, шулай ук биналарның, корылмаларның фасадларында граффити төшерү.

1.5. Антенналар урнаштыру рөхсәт ителми:

11.5.1. Төп фасадларда;

11.5.2. Урамнан каралучы түбэдэ, ишегалды фасадларында һәм брендмауэрларда;

11.5.3. Бина түбәсендә, биналарның һәм корылмаларның (манараларның, гөмбәзләрнен) этләрәндә, парапетларда, түбә коймаларында, вентиляция торбаларында.

1.1. Телевизион антенналар урнаштыру баланс тотучы, идарәче оешма(МКД) белән килешү буенча башкарылырга тиеш.

11.7. Тышкы күзәтү видеокамералары элмә такталар, козырькалар, балконнар, эркерлар астында, фасад участокларында, архитектура детальләреннән, декордан, бизәкләүнең кыйммәтле элементларыннан ирекле урнаштырыла.

Колонналарда, фронтонарда, карнизларда, пилястрах, порталларда, козырекларда, балконнарның цоколында тышкы күзәтү видеокамераларын урнаштыру рөхсәт ителми.

11.8. Кертү:

11.8.1. Подъездларга кәргәндә мәгълүмати стендлар урнаштыру;

11.8.2. Йорт фасадлары ягыннан жирлек урамнары буенда урнашкан биналарда тышкы кондиционерлар һәм антенналар урнаштыру.

Кисәк 12. Шәхси торак төзелеше территорияләрен карап тоту

12.1. Шәхси торак төзелеше территориясен карап тоту гамәлдәге санитар кагыйдәләр һәм нормалар, шулай ук әлегә Кагыйдәләр нигезендә җаваплы затлар тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Шәхси торак төзелеше йортлары территорияләрен көндәлек җыештыру өчен җаваплылык территория хужаларына йөкләнә.

12.2. Шәхси торак йорт хужалары бурычлы:

1) шәхси торак йортларны һәм башка корылмаларны, шулай ук киртәләрен, шул исәптән йорт коймаларын төзәтү һәм аларның фасадларын һәм башка аерым элементларны (көрү ишеге һәм козыреклар, түбә һәм баскычлар) ремонтлау);

2) Рус Әжиле башкарма комитеты белән биеклектәге, йортларның тышкы күренешен һәм коймасының төсле чишелешен килештерергә;

3) яшел үсентеләрн Рус Әжиле башкарма комитеты белән килешү нигезендә, Татарстан Республикасының ике дүләр телендә проспект яисә урам исемнәре, тыкрыгы күрсәткеләре, шулай ук йорт номерлары урнаштыру;

4) су бирү канавы һәм торбаларын җиһазландырырга һәм чистартырга, язгы чорда кар сулары агызуны тәмин итәргә;

5) житештерү һәм куллану калдыкларын бары тик махсус билгеләнгән урыннарда гына (контейнер майданчыкларында) куярга.

Шәхси торак төзелеше территорияләрендә тыела:

1) йорт биләмәләре чикләрен коймаларны урнаштыру;

2) йорт биләмәләрендә һәм алар янәшәсендәге территорияләрдә яфракларны, теләсә нинди калдыкларны һәм чүп-чарны яндыру;

3) карны этәргә, чүп-чарны ташларга, йодрык ташларга, йорт яны территориясеннән сыек көнкүреш калдыклары агызырга;

4) муниципаль берәмлек Башкарма комитетының вәкаләтле органы биргән рөхсәтеннән (килештерүеннән) башка йорт биләмәләре өчен күмер, тара, утын, печән, тирес, чүп-чар, төзелеш материаллары һәм башкалар. Вакытлыча складлау срогы ике айдан да артмаска рөхсәт ителә;

5) йорт биләмәләре өчен транспорт чараларын юу;

6) йорт салу территориясе өчен жир асты чокырларын урнаштыру, төзү, эксплуатацияләү. Йорт салу территориясе эчендә урнашкан урам чокырларын

төзүне, эксплуатациялөүне гамэлгэ ашырган затлар үз хисабына, демонтаж урынын алга таба төзеклэндереп, урам чокырын сүтеп алырга тиеш;

7) элге территориянең урам йөрешләрөндө махсус транспорт һәм урып-жыю техникасының үтемлелеген кыенлаштыра торган яисә тоткарлый торган чит ил юлларын урнаштыру;

8) төзеклөндөрү объектларын, кече архитектура формаларын, яшел үсентеләрне жимерү һәм бозарга, территорияне житештерү һәм куллану калдыклары белән пычрату, сулыкларны чүплөргә.

Кисәк 13. Инженер-коммуникация (жир), төзелеш, ремонт һәм башка эшләр оештыру, үткөрү һәм житештерү. Төзелеш, реконструкция (реставрация), капитал ремонт объектларын карап тоту.

1.1. Төзелеш майданчыкларын һәм алар янындагы территорияләрне карап тоту 12-04- 2002, СНиП 12-03-2000, СанПиН 2.2.31384-03, шулай ук элге Кагыйдөләр нигезөндө башкарыла.

4.2. Жаваплы затлар, генераль подрядчы оешмалар, башкаручылар бурычлы:

1) төзелеш майданчыгы территориясенөң бөтен периметры буенча, казу һәм жир эшләрө ясау урыннарын коймалар урнаштыру. Коймалар гамөлдөгө дөлөт стандартлары, нормалары һәм кагыйдөләрө талөпләрөнө туры килөргә тиеш;

2) төзелеш майданчыгы коймасының гомуми тотрыклылыгын, ныклыгын, ышанычлылыгын, эксплуатацион иминлеген, казу урыннарын һәм жир эшләрө житештерүөн тәмин итөргә;

3) төзелеш майданчыгы коймасының техник торышын, жир эшләрө өөмнәрө үткөрү һәм житештерү урыннарын, аның чисталыгын, пычрактан, кардан, боздан вакытында чистартуны, шулай ук мөгълүмати басма продукцияне карап тору;

4) төзелеш майданчыгына якын тирө территорияне СНиП 12-04-2002, СанПиН 2.2.31384- 03 талөпләрө нигезөндө төзөклөндөрү;

5) төзелеш майданчыгы территориясенө кергөндө, объект, генераль подрядчы, заказчы, жаваплы эш житештерүчеләрөнөң фамилияләрө, телефон номерлары, эшләрөнөң башлану һәм тәмамлану вакыты күрсөтелгән төзелеш объекты паспорты урнаштырырга һәм аны тиешле хөлдө тотарга;

6) төзелеш майданчыгына керү юлларын, урамнарның машиналар йөри торган өлөшенө пычрак һәм чүп чыгармый торган транспорт чараларының тэгөрмөч юу пунктларын һәм майданчык өчендөгө юлларны жиһазландырырга);

7) төзелеш майданчыгы территориясеннән чистартылган кар махсус жиһазландырылган чокырга чыгарырга;

8) һәр көнне пычрак һәм чүп-чардан, кардан һәм боздан тротуарлардан һәм төзелеш майданчыгына подъездлардан көндөлөк жыештыруны тәмин итөргә;

9) төзелеш майданчыгы чикләрөннән биш метрлы зона чикләрөндө көн саен пычрак һәм чүп-чардан, кар һәм боздан көн саен жыештыруны тәмин итөргө (өгөр бу затларның калдыклар милөкчеләрө булып торулары расланган булса, яисө күрсөтелгән калдыклар аларга мөрөжөгөт итөп алынган);

10) төзөклөндөрү объектларында инженер-коммуникация (Жир), ремонт һәм башка эшләр башкарганда норматив-хокукый актлар талөпләрөн үтөргә;

11) төзелеш эшләрө башкарганда тышкы яктырту чөлтәрләрөнөң, яшел утыртмалар һәм кече архитектура рөвешләрөнөң сакланышын тәмин итөргә;

12) төзелеш эшләрө башкарганда жимерөлгән һәм зыян күргән юл катламнарын, яшел үсентеләрне, газоннарны, тротуарларны, кече архитектура

формаларын торгызуны тээмин итэргэ;

13) жир эшлэре үткэрелгэн очракта грунтны чыгаруны тээмин итэргэ;

14) төзелеш майданчыгы территориясендэ каты коммуналь калдыклар жыно өчен контейнерлар һәм (яки) бункер-тупланмалар, эре габаритлы һәм төзелеш чүп-чары, шулай ук житештерү һәм куллануның башка калдыклары булуны тээмин итэргэ;

15) төзелеш майданчыгы территориясеннән каты коммуналь калдыкларны, зур габаритлы һәм төзелеш чүп-чарын, шулай ук гамәлдәге законнарда билгеләнгән тәртиптә житештерүнең һәм куллануның башка калдыкларын чыгаруны оештыруны тээмин итә.

3.3.Тыю:

1) гражданнарның шәхси һәм ижтимагый иминлеген тээмин итүгә бәйле коткару, авария- торгызу һәм башка кичектергесез эшләрдән тыш, торак зона янында 23.00 сәгатьтән 6.00 сәгатькә кадәр төзелеш, ремонт, төягеч һәм башка эшләр башкарырга;

2) тиешле рөхсәттән башка жирлек урамнарының машиналар йөрү өлешен тарайту яисә ябу;

3) төзелеш майданчыгы территориясендә аның коймасының биеклегеннән артып киткән грунт урнаштырырга;

4) жиһазлар, төзелеш материаллары, чүп-чар, грунт, кар, төзелеш калдыклары, шулай ук төзелеш майданчыгы территориясе өчен көнкүреш вагоннары урнаштыру;

5) калдыкларны һәм төзелеш калдыкларын яндыру;

6) тиешле рөхсәт алынмыйча, төзелеш майданчыгы территориясе өчен гамәлгә ашырыла торган жир асты инженер коммуникацияләрен чыгару буенча эшләр башкарырга;

7) төрле чүплекләр һәм көнкүреш һәм төзелеш чүп-чары, кәгазь, житештерү һәм куллану калдыклары, савытлар, өлгергән агачлар, яфраклар, кар (махсус билгеләнгән урыннардан тыш) ташларга.

8) техник чаралар белән тээмин ителмәгән биналар, корылмалар һәм башка объектларны файдалануга тапшыру калдыкларны зарарсызландыру һәм куркынычсыз урнаштыру технологияләре.

Кисәк 13. Вазыйфаи затларның гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять бирү

Вәкаләтле орган яисә аларның вазыйфаи затлары гамәлләренә (гамәл кылмавына) шикаять белдерү турында гариза Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә карап тикшерелергә тиеш.

Кисәк 14. Йомгаклау нигезләмәләре

Әлеге кагыйдәләргә кертелгән барлык үзгәрешләр һәм өстәмәләр Рус Әжиле авыл жирлеге Советы карары белән кертелә.

ТӨП ТЕРМИННАР ҺӘМ БИЛГЕЛӘУ

Ассимиляция потенциал (емкость) - экосистеманың үз-үзен чистартучы сәләте, вакыт берәмлегенә өчен тупланырга мөмкин булган пычраткыч матдәләр санының максималь сыйдырышлылыгы күрсәткече аның нормаль эшчәнлеген бозмыйча экосистемадан чыгарылган.

Бордюрылы таш түшәлгән яки киметелгән юл аркылы чыгу юлын тәмин итә торган бордюры пантус - корылма.

Вертикаль яшелләндерү-балкон, лоджия, галерея, терәк диварлар һәм ТМП. ны кертәп, биналарның һәм корылмаларның алгы өсләкләрен куллану.

Зональлек (типик зональлек) - территориянең табигый-географик шартларына бәйле рәвештә үсемлекләрнең структурасын тасвирлау.

Түбә яшелләндерү-аларда архитектура-ландшафт объектлары (газоннар, чәчәк түтәлләре, бакчалары, агачлар һәм куаклар белән майданчыклар һ.б.) төзү өчен бина һәм корылмаларның түбәләрен куллану.

Ландшафт сәнгате объектларының күләмле-пространство структурасы-торақ пункт мохитен Ландшафт оештыру методы яки формасы; күләмле-пространство структурасы төрләре: ябык (боскетлар, массивлар, роши), ачык Алан, лужайки, партерлар, эре чәчәк түтәлләре, майданнар, сулыклар, ясси спорт корылмалары), ярымутрык (роши, төркемнәр, шулай ук ябык һәм ачык структураларның элементларын бергә кушу).

Жәяүлеләр зоналары-транзит хәрәкәт итү максатларында һәм билгеле бер характеристикаларга ия булган халык хәрәкәт итә торган торақ пункт территорияләрендәге участоклар: зур тизлекле һәм жир өсте жәмәгать транспортының тукталышлары, хезмәт күрсәтү объектларының, тарих һәм мәдәният һәйкәлләренең, рекреацияләренең һәм т.п.ның югары концентрациясе, жәяүлеләр агымының суммар тыгызлыгы. Жәяүлеләр зоналары эспланадаларда, жәяүлеләр урамнарында, торақ пункт майданы майданының жәяүле өлешләрендә формалашырга мөмкин.

Жәяүлеләр урамнары-ул, кагыйдә буларак, транспорт элементсе өчен ябык һәм жәяүлеләр өчен жайлаштырылган торақ пунктның төрле территорияләре һәм районнары арасында тарихи яктан барлыкка килгән элементлар. Жәяүлеләр урамнарының оптималь озынлыгын, объектларны ике яклы кабул итүдән чыгып, 800 - 1200 метр, киңлегенә - 10 метрдан да ким булмаган һәм 30 метрдан да артмаган (оптималь 12-20 метр) билгеләргә тәкъдим ителә.

Жәяүлеләр өчен билгеләнгән жир кишәрлекләре һәм киңлекләр барлык майданның (вәкиллек һәм мемориаль) яисә аның бер өлеше (приобъектлы) территориясеннән гыйбарәт булырга мөмкин.

Рекреация потенциалы-территориянең табигать тирәлеген деградиацияләмичә генә ял итә торган психофизиологик комфорт һәм ял итү (спорт-ныгыта торган эшчәнлек) мөмкинлегенә белән тәмин итү мөмкинлегенә. Майдан берәмлегенә өчен кешеләр саны (яки кеше-көн) белән чагылдырыла.

Агачлар утыртмасының шикле булуы - барлык катышларның горизонталь (вертикаль) проекциясе майданына мәгърифәтсез агачлар утыртуның горизонталь (вертикаль) майданының горизонталь (вертикаль) майданына мөнәсәбәтә берәмлекнең унынчы өлешләрендә чагылдырыла.

Тактиль катлам-өслек катламының фактурасын сизелерлек үзгәртү белән катлам.

Эспландалар-халык йөреше, аеруча әһәмиятле объектларга якин килүне оештыру өчен билгеләнгән магистральләр буйлап киң жәяүле уза торган үтәүләр. Эспланада киңлегенә жәяүлеләр агымын үткәрү өчен кирәкле тротуар киңлегенә 1,5-2 тапкыр артырга тиеш.

Өлеге кагыйдәгә №4 кушымтасына карата терминнар һәм билгеләмәләр

Туфракның биологик пычрану-туфрак пычрану төре һәм дәрәжәсе, шул ук вакытта ул үсемлекләрнең нормаль эшләвен тәмин итү сәләтен югалта.

Табигый һәм антропоген матдәләрдән торган Грунт - субстрат.

Минималь туфрак бүлөп бирү - трехмерный фрагмент туфрак сәләтле тәмин итәргә тулы

кыйммэтле тормыш циклы агач.

Ундырышлы катлам-табигый туфракта бу гумуслы горизонт. Урбокоструктоземларда-20 см га кадэр ундырышлы грунттан торган катлам (горизонт).

Минераль һәм органик материалдан ясалма рәвештә формалашучы һәм бирелгән физик, химик һәм биологик үзенчәлекләрәнә ия яисә табигый - кабул итү горизонтларының бозылган субстратыннан торган ундырышлы грунт-грунт. Ундырышлы грунтта көнкүреш һәм төзелеш чүп-чарының кушылуы булырга тиеш түгел. Физик балчык тоту (фракцияләр < 0,01 мм) - 30-40% тан да ким түгел, гумусны тоту - 3 - 4%, рН - 5,5 - 7,0.

Туфрак-грунт, туфрак процеслары белән үзгәртеп корылган һәм үсемлекләр эшчәнлеген тәмин итү өчен оптималь үзенчәлекләргә ия.

Пычратуның өстенлекле компоненты-матдэләр яки биологик агент, ул беренче чиратта контрольдә булырга тиеш.

Туфракның санитар торышы-туфракның физик-химик һәм биологик үзенчәлекләрән, аның эпидемия һәм гигиена мөнәсәбәтләрәндә сыйфатын һәм куркынычсызлык дәрәжәсен билгели торган жыелмасы.

2 нче кушымта

ТӘКЪДИМ ИТЕЛӘ ТОРГАН ПАРАМЕТРЛАР

Таблица 1. Яңгыр кирәк яраклары коеларын урнаштыру тәкъдим ителә урам һәм юл йөрү урыннарында

Урамның машиналар йөри торган өлеше	
До 4	50
5 - 10	60 - 70
10 - 30	70 - 80
30 дан артык	60 ка кадәр

Искәрмә 1 - бер горизонталь су кабул итү киртәсенәң үткәрү мөмкинлеге түбәндәге формула буенча билгеләнә: $H \leq 1,33 W / I Q = 1/5 I H$ куб. м/с,

шул $H \geq 1,33 W / I Q = 2W h$ куб. м/с, анда: H - тулы напор, тигез

$H + V/2$; H-тирәнлеге агымы су киртәгә якин килүне күрсәтә м; V- су агымнары, тизлеге м/с; W-решетки мәйданы барлык отверстий, кв. м; I - озынлыгы

су сибү фронты, M, рәшәткә периметрына тигез, ә примыкании вақытынд

лотка бортикасына бер як рәшәткәсе - аның өч якның озынлыгы

Искәрмә 2 - торак пунктларда яңгырлы климатлы ераклык

әлеге метеокүзәтүләрнең жирле магълүматлары нигезендә төгәлләнергә мөмкин.

--	--	--	--	--

Таблица 2. Агач һәм куаклар утырту өчен траншея, чокырлар күләме

Атамасы	Күләме	Ед.	Күләме
Күләме	Площ.	Кереме	агач төерле ,м
утырту чокырлары, чокырлар, усал я			
куб м	м	куб м	кв. м жир каршындагы альштыру

400 - 480 Участки	100 - 120 торак төзелеше участкалары
участоклары 160 - 200 640 - 800 Участки	Балалар бакчалары һәм ясле
Участки	140 - 180 мәктәп участкалары 560 - 720
комплексы	100 - 130 спорт комплекслары 400 - 520
180-250 720-1000	Хастаханәләр һәм дөвалау оешмалары
600 - 720 предприятиеләрнең	Сәнәгать участкалары 150 - 180 <*>
яшелләнделгән территорияләр	Махсус билгеләнештәге
600 - 720	Яр Чаллы урамнары <*> 150 - 180
санитар-яклау зоналары	Зонаны яшелләнделерү процентына карап,
Татарстан Республикасы Премьер-министры и. ш. Халиков катнаша.	
<*> Карап, профильле предприятие.	
<*> Үсентеләр рөхсәт ителгән очракта, 1 км.га.	
* > П.2.28 СанПин 2.2.1/2.1.1.1031.	

Таблица 4.
Яшелләнделгән территорияләрдә чәчәк түтәлләре өлеше
рекреация объектлары

Процентларда
Рекреация объектлары төрләре чәчәк түтәлләренә чагыштырма
авырлыгы <*> майданнан объектларны яшелләнделерү
Парклар 2,0-2,5
Бакчалары 2,5-3,0
Скверлар 4,0 - 5,0
Бульварлар-3,0 - 4,0
<*> Шулар исәптән Чәчәкле майданның яртысынан да ким
булмаса тиеш формалаштыру берсе күпчеллек үләннәр.

Таблица 5. Яшелләнделгән территорияләрдә
белән тәэмин ителеш жәмәгать, торак,
житештерү төзелеше участкалары

Процентларда
Участок
территорияләре
ижтимагый,
торак,
житештерү төзелешләре территориясендә
яшелләнделерү Балалар бакчалары - яслей
кимендә 50

Мәктәп участкалары 40тан
да ким түгел Хастаханә
участоклары 50-65
Мәдәни-агарту
участоклары 20-30
нчы учреждениеләр
Югары уку йортлары
территориясе 30-40 Техникум
участоклары 40тан да ким түгел
Һөнәри техник училищелар участкалары 40
тан да ким түгел 40-60 торак төзелеше
участоклары
10-15 <*>
<*> Житештерүнең тармак юнәлешенә карап.

Таблица 6. Һаваның иң чик пычрануы
торак пункт территориясендә яшел үсентеләр өчен

Куб. метрга миллиграммалар
Фитотоксик мәдәният сараеның
ингредиенты Максималь
тәүлеклек уртача
Күкерт диоксиды 0,100 0,05
Азот диоксиды 0,09 0,05
0,35 0,17
0,47 0,24
0,65 0,14
Кыз газ 6,7 3,3
Бенз(а)пирен 0,0002 0,0001
Бензол 0,1 0,05
Үлчәүле матдәләр
(пром. тузан, цемент)
0,2 0,05
0,008 0,008
0,02 0,003 Формальдегид
Хлор 0,025 0,015

Таблица 7. Тавышны киметүнең көтелгән дәрәжәсе

Яшел үсентеләр полосасы
киңлеге полосалар, М кимү
тавыш
дәрәжәсе L
Азел бу дБА
Бер йола яки шахмат утырту 10 - 15 4 - 5
Шул 16 - 20 5 - 8
Зрәт арасында ике йола
-5 м; саф шундый ук беррядлы
утырту 21 - 25 8 - 10 Аралары
арасында - ике яки өчрядлы
рядами 3 м; рядами охшаш
беррядной утырту 26 - 30 10
- 12
Искәрмә-тавыш саклау үсемлекләрендә
сайларга киңәш ителә ярашуы түбәндәге
агачлар һәм куаклар: клен остролистный, вяз
гади, юкә вак-төяк, бальзамика, татар
бальзамикасы, калинолистная, жимолость татар,
дерен Ак, акация сары,
Себер боярышники

Таблица 8. Төрле категориядәге үсемлекләр

төрләре Үсемлекләренң исеме түбәндәге категорияләрдә куллануга

тәкъдимнәр	
үсенте бакча,	
парклар скверлар,	
урамнар	
бульварлары һәм	
эчендәге юллар-	
квартал	
махсус 1 2	
3 4 5 6	
Яшеллек	
Чыршы	+ - + - + + + + - + + + + + + +
Карагай	
Урыс	+ + + + + + + + + - +
Тая көнбатыш	+ + + + +
гына + ур., с	
огр. +	
Ак аяк	+ + + + - + + + + + + +
Каен аек	+ + + + + + + +
гына + ур., с	
огр. +	
Дүләнә	
даур	+ + + + -
Боярыш	+ + + + + + + + + +
Дүләнә	
канлы-Кызыл	+ + + -
	-
Дүләнә	
Максимович	+ - - -
Дүләнә	
кыю	+ + + + + + +
Дүләнә	
ялган	+ + + + + + + + + +
Чия	
гади	+ + - +
- Шома	+ + +
+ + + + Бәз	+ + + + + + +
+ + + + + + +	
Йөк	
гади	+ + Мәк.
белән огр.	+ +
Йөк уссурий	+ + - + + + + + +
+ + + + +	Имән кызыл
(Төньяк)	+ + + + +
Сабакчалы имән	+ + + + - + ут белән. +
Жостер	
зәгыйфь	+ + + +
+ + + + Тал ак	+ + + +
+ + колт. с огр.	
+ гына	
ур.	+ +
Тал ломкая	+ + белән огр. -
	-
	- Тал
ломкая (ф.	
шарлавыклы	+ + + + +
Гинналка Клен	+ + + белән огр. +
Клен остролистный	
һәм аның формалары	+ белән огр. + янғын белән. +

Клен көмеш ++
бульв. с огр. - +
Клен татар + + + + +
Ат каштан
гади + + ут белән. + янғын
белән.

+ Юкэ Голланд + + + + +
Юкэ мелколистная + белән огр. +
янғын белән. + Юкэ крупнолистная +
белән огр. + янғын белән. + Лох
узколистный + белән огр. - +
Маньчжур чикләвеге + + с
бульвары огр. - +
Рябина гибридная + + белән огр. - +
Милэш
гади + янғын. + янғын белән. +
Милэш
гади (ф.
елау) + + ут белән. +
(гына урамнар өчен) +
Тирэк
бальзамический - + белән огр. + янғын белән. + + янғын белән.
Тополь Ак + + +
колт. с огр. +
гына
ур., с
огр. +
Берлин Тополь + + +
+ + + Канада + + + + +
+
Кытай теле + + +
бульв. с огр. +
гына
ур. +
Совет дәвере
(ф. пирамидалы + + + + +
Тополь кара + белән огр. - +огрдан. +
янғын белән. Мамак Черемуха + + белән огр.
- +

Шомырт
гади + + + + + - + янғын белән. +
янғын белән. Өйдәге алма - + ут
белән. - - -
Алмагач
Эзсез + - - -
Алма жиләк + - - -
Корычагач
пенсильванский + + + + + + +
Корычагач
гади + + + + + ут
белән.

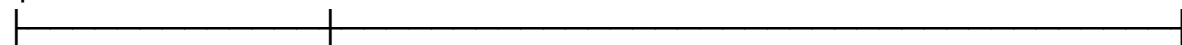
+ Куак
Барбарис
гади + + ут белән. - +
Барбари
с гади
(ф.
пурпурный) + + + + + янғын
белән.

+ Барбарис Тунберг + + + +
 + + + + + +
 Бирючина
 гади + + + + + +
 Чия войлочная + + + с
 огр. + Ак+ - + + + + +
 + + +
 Караган
 агачсыман
 (сары акация)+ - +
 Караган
 куаклык + + + + + + + +
 Кизильни
 к гади + +
 + +
 Зелпе
 (төрле төрләр) + белән огр. + янғын белән. +
 Карга (төрле
 төрләр) + белән огр. - +
 Балина гордовина + янғын сүндөрүчеләр белән. + янғын белән. +
 Балан
 гади + бульв.
 янғын белән. - +
 ильник
 ялтыравыклы + + + + + + + +
 Куык
 калакл
 ы +
 Роза (төрле
 төрләр) + + - + белән огр. +
 Сирень Венгрия + + белән огр. + янғын белән. +
 Сирень
 гади + + ут белән. + янғын белән. +
 Карлыган
 элпия + + + + + + + + + +
 Карлыган
 алтынсу + + + ут
 белән. -
 + Карлык
 Ак + белән огр. + янғын белән. +
 Спирея (төрле
 төрләр) + + + белән огр. +
 Форзичия + + + с огр. +
 янғын белән. + Чыбык-
 венечный + белән огр. - +
 Дианы
 Йөзем + + + + + +
 Искәrmә-кыскарту таблицасында: белән огр. -
 чикләнгән; скв. - сквер , урамнар, бульв. -
 бульвар.

Таблица 9. Параметрлары һәм таләпләр өчен сортировки эре агачлар

Атамасы	Таләпләр	Машиналарында
Зур Диңгез Ярлары д. алдан		
Сортировка булырга тиеш		
агачлар <*>пересаженены ике тапкыр яки булырга тормышка ашырыла по		

белән | интервью
300 см |
Күчеп утыру
саны |
үсемлекләрдән
бирелә |
төрчөк |
сетке (4 х
пер, | 5 х
по һәм тд.)

| Аллеялы агачлар-бу сортлау |

агачлар (Кр. | агачлар ничек тормышка ашырыла |
Кр өчен чыгыш ясаучы ботаклар барлыкка килә.

| ж. (3 х Пер) | яшеллэндерү эшләре
чикләнмәгән. | Аларда булырга тиеш | |
йә Марьям, йә Марьям, йә Марьям, йә Марьям, йә
Марьям, йә Марьям | | соңгы көнгә кадәр үткәрелгән |

|
вегетация чоры. | |
Биекlege | |

кәүсәсеннән: 25 см. кадәр күтәрәп
алганда | | 220 см эләктергәндә
25 см артык түгел | | кимендә
250 см | |

| Кр. | д. с чөнки аларның сортировкасы

турыдан туры үсенте юк |
шарообразной створки бу крону, алар үстерелә белән ничек
гамәлгә ашырыла | вә елап, йолдызлар белән ант итәм. |

ж. (3 х Пер) |
формасы куян | | |

| Татарстан Республикасы Президенты р.

н. Миңнеханов катнаша. | Д) - анык агач үсемлекләр |
Кәүсәр һәм агач арасында чик. |

Татарстан Республикасы Премьер-министры р. н. Миңнеханов катнашында Татарстан
Республикасы Экология һәм табигый байлыклар министрлыгының "2009 елда Татарстан
Республикасы Экология һәм табигый байлыклар министрлыгы эше нәтижеләре һәм 2010 елга
бурычлар турында" коллегия утырышы |

күрсәткеләрнең иң түбән төркеменә (мәсәлән: кәүсә эләктергәндә 10 см |
-10-12 см түгел, ә 8-10 см интервалга) |

Таблица 10. Территорияне комплексы
төзекләндерү рекреацион
йөкләнешкә карап

Елгала
р-
онная
йөк,
кеше/га территориядән файдалану
режимы төзекләндерү чарасына
килүчеләр һәм яшеллэндерү

5кә кадәр ирекле
куллану бөтен
территория
5-25 урта-
жайга салынулы
хәрәкәт күбесенчә
юл
буенча-
тропиноч
ной ау.
Мөмкин
куллану
кыр-
кыр
агынты
шарт
махсус
система
лы

аларны карау өчен 5-8% тыгызлыгы булган юл-сукмак челтәрен
оештыру, экологик сукмак салу сукмак

26-50 тыгызлыгы 12-15% булган юл-сукмак челтәрен оештыру, экологик сукмак салу,
полянарның кыргычларында буфер һәм туфрак саклаулы утыртмалар булдыру, урман-парк
массивын кисеп үтеп, автомагистраль буйларында янучы сак полосалар булдыру

51-100 катгый-
жайга салынулы
хәрәкәт буенча гына
юлчыларга
һәм
аллеяга. Ял
алу махсус
жиһазлы
мәйданчык,
интенсив итеп
карау
үсентеләрне,
шул исәптән
актив яклау,
чыкканчыга
кадәр

территорияне функциональ зоналаштыру һәм юл-сукмак челтәрен оештыру 20-25% тан да
артык тыгызлык белән түгел, буферналар һәм
автомагистраль чикләре буйлап кыр саклаучы куаклар утыртмалары булдыру. Су сибүне
оештыру (шул исәптән су сибүнең һәм сугаруның автоматик системалары), дренаж, яңгыр
каналзациясе, тышкы яктырту, парк биналары һәм корылмалары - суүткәргеч һәм
каналзация, жылылык белән тәмин итү, кайнар су белән тәмин итү,
телефонлаштыру. Чүп жыючылар, бәдрәфләр,
МАФ урнаштыру артык

100 гомуми тыгызлыгы 30-40% булган юл-сукмак челтәрен оештыру(керү юлларына һәм
актив ял итү зоналарына якынарак), 51- 100 кеше йөкләнеше өчен төзекләндерү дәрәжәсе,
кыйммәтле үсентеләр булган участокларны киртәләү яисә гомумән декоратив оградлар белән
әйләндереп алу

Искәrmә. Йөкләнешләр артуны булдырмый калу мөмкинлеге булмаган очракта, рекреация
объектын һәркем өчен мөмкин булган зоналарда формалаштыруны (11 таблица) күз алдында
тотарга кирәк.

рекреацион
йөкләнеш

	Рекреационный тибы Предельная
радиусы хезмэт күрсәтү торак объекты рекреационная халык (һәркем өчен мөмкин булган зона) йөкләнеш - Сан	
 единовременных килүчеләр уртача объект буенча, кеше / га	
Урман артык Түгел 5 -	
мин.траңспарк. керү.	Урман паркы 50дән артык түгел 15-20
	Бакчасы артык түгел 100-400-600 м
	Парк 300дән артык түгел, 1,2 - 1,5 км
Парк (күп функцияле).)	
300 - 400 м м	Сквер, бульвар-100 һәм аннан да күбрәк
	Искәрмә:
1. Рекреация объекты территориясендә с зоналары бүленергә мөмкин рекреацион йөкләнешнең төрле дәрәжәсе.	
2. Чын рекреацион йөкләнеш йозаклар белән билгеләнә, көтелгән- $R = N_i/S_i$, кайда R-рекреационнаяуле йөкләнеш, N_i -рекреация объектларына килүчеләр саны, S_i - майдан рекреацион территория. Килүчеләр саны, бер үк вакытта рекреация территориясендә урнашкан, 10-15% кабул итәргә киңәш ителә һәркем өчен мөмкин булган зонада яшәүче халык саныннан объекта рекреация.	

Таблица 12.
Пандус уклонының күтәрелеш биеклегеннән бәйлелеге

Миллиметрларда

Пандус уклоны (нисбәт)

күтәрелеш биеклегенә 1: 8 кадәр 1:

10 75

1:10,1 1: 12 150

1:12,1 1: 15 600

1:15,1 кадәр 1: 20 760

УЕН ҺӘМ СПОРТ ЖИҺАЗЛАРЫ

Таблица 13. Уен һәм спорт

жиһазлары составы балалар яшенә

карап

		Яше билгеләнеше тәкъдим ителә торган
уен һәм Назначение	жиһазлар	физкультурное жиһазлар

Тыныч уеннар өчен-
жырчылар | мәктәп
алды күнегүләре |
яшьсид

(1-3 ел) сабырлык,
үсеш г. хыял: | |
Б) тренировкалар өчен - домики,
Пирамида, | лазания, ходьбалар,
гимнастик диварлар, чумалар, |
перешагивания, бревна, таулар |
подлезания, - кублар агач 20
х 40 х | тигезлек: 15 см; |
-такталар 15, 20, 25 ши
см, озынлыгы 150, 200 һәм
250 см; | агач такта - бер
ахыры |
10 - 15 см биеклеккә күтәреләчәк; |
-поручнялы тау,
баскычлы тау | үзәк
мәйдан да, озынлыгы
да | 240 см, биекlege
48 см (в |
үзәк өлешендә),
киңlege | баскыч-
70 см; |
баскычта-стремьянка, биеклек |
100 яки 150 см, ераклык
арасында | кичмәләр-10
һәм 15 см. |

--	--	--

В) тренировкалар өчен - таган

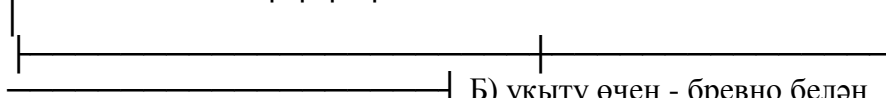
һәм качалка. |
вестибулярного
аппараты, ныгыту
| | мышечной
системасы | |
(арка мускуллары, корсак
һәм | | аяк), | |
|
| камилләштерү
| | тигезлек,
чувства
ритма,
ориентировкалар в | |
киңлек: | |

		Балалар) өчен укыту һәм - Пирамида
--	--	------------------------------------

белән вертикальними һәм |
горизонталь перекладиналарны мәктәпкәчә камилләштерү; | яше (3-7 лазания: - төрле
Баскычлар лест ел) конфигурации белән встроеными | ярымсакчы, ярымсакчы; |
-тактасы
биеклектә агач |

10-15 см

(билгеләнә |
махсусставкалар). | | | |

Б) укыту өчен - бревно белән

стесанным верхом, |
тигезлек проч

күчеш, жир, озынлыгы 2,5 - 3,5 м,

киңлеге 2,5 сикереш, 20-30 см; |

сикерү: - "крокодил" бум,

озынлыгы 2,5 | м, киңлеге 20

см, биекlege 20 см; |

-гимнастик бүрәнэләр, |

горизонталь өлешенең

озынлыгы 3,5 м, | авышной-

1,2 м, горизонталь м

өлешендә 30 яки 50 см,

диаметр | бревна-27 см; |

-гимнастик эскәмияләр, |

озынлыгы 3 м, киңлеге 20 см,

калынлыгы | 3 см, биекlege 20

см. |

В) укыту өчен - Горка белән

поручнями, озынлыгы 2 |

керү, лзань, м, биекlege 60 см; |

хәрәкәт бу - Горка белән лесенкой

һәм скатом, | дүртлек, озынлыгы 240,

биекlege 80, озынлыгы 240

скатыванию: лесенки һәм ската - 90

см, киңлеге | урман кызлары һәм

СКАТ-70 см

Г) укыту өчен - гимнастик

стенка, |

көч үсеше, биекlege 3 м, пролетларның киңлеге түгел |

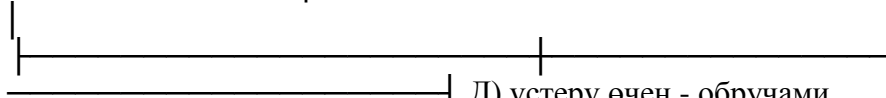
гибкости, координацияләү кимендә 1 м,

диаметр перекладины - | хәрәкәтләр: 22 мм,

ераклык арасында |

аркылы-25 см; |

-гимнаст баганалары |

Д) үстерү өчен - обручами

белән стойкой өчен |

күзомера, төгәллек максаты белән ыргыту,

биекlege 120 - 130 | хәрәкәтләр, житезлек, см,

диаметр обруча 40 - 50 см; | метанияне укыту

өчен - в ыргыту өчен жиһазлар |

максат: "чәчәк", "этәч", үзәк

виде мишеньлар 120

биеклектә урнашкан | см

(мл.дошк. | | |)- 150-200

см |

(мәктәпкәчә яшьтәге балалар тукталышы. | | |); |

-кольцеброслар - такта белән |

15 биекlege белән ныгытылган колышкалар | | |

-20 см, кольцеброслар
булырга мөмкин |
горизонталь һәм
расположены
авыш; |
бытбылдык
ш
рәвшендә дүрт концентрических |
диаметр белән 20, 40, 60, 80
даирәләр кругов см, 110
биеклектәге мишень үзәге-см
120 см дәрәжәсе идән яки |
мәйданчыклар, әйләнәләр
матурлана в кызыл (үзәк),
салат, сары |
зәңгәр дә; |
баскетбол щитлары
ныгый | ике агач
яки |
металл стойках шулай
булсын | балдак 2 м
дәрәжәдә була | идән
яки мәйдан өслеге. | |

стенка |
мәктәп физик үсеше: биеклегә
кимендә 3 м, саны | яше 4 - 6; пролет
-чүп-чар, |
перекладина-эспандер
өчен | күнегүләр
башкару |
эленеп; |
кульязма-
төрле |
конфигурации
укыту өчен | төрле
ысуллар белән
йөрү | эленеп тора,
тартыла; | спорт-
гимнастик |
комплекслар - 5 - 6
горизонталь комплексы төрле
ныгытылган перекладин |
биеклеккә, перекладиналарга
мөмкин | спорт снарядлары
беркетелергә: |
кольца, трапеции, таган, колга һәм |
| | н. б.; |
-сусыл борычлар |
төрле биеклекләр: | | | 1,5
- 2,2 - 3 м | берәүлөп
урнашырга мөмкин |
линияләр яки "Г", "Т" хәрәфләре
формасында | яки елан. | | |

	Балалар төзөклөндөрү өчөн-спорт	
комплекслары;		
олы мышечной көч, - спорт-уен комплекслары		
мәктәп укучыларына телекүпер һәм гомуми		
(микроскалодром, Велодром һәм и яше физик үсеш.		

Таблица 14. Уен
жиһазларына таләпләр Уен
жиһазлар таләшләр

Таган биеклегенә нче дәрәжәдәге жир кадәр утыргычлар качелей торышы тынгылык булырга тиеш кимендә 350 мм һәм артык түгел 635 мм. рөхсәт ителә түгел, ике утыргычлар бер рамка качелей. Икеләтә кәчелләрдә кечкенәләр өчөн утыргычлар һәм зуррак балалар өчөн яссы утыргычлар кулланылырга тиеш түгел.

Качалка биеклегенә нче жирнең кадәр утыргычлар торышы равновесия булырга тиеш 550-750 мм.максималь наклон утыргычлар каршындагы хәрәкәт артка һәм алга - түгел, артык 20 градус.

Качалканың конструкциясе анда утыручы баланың тирәкнең терәк өлеше астына эләгүенә юл куймаска тиеш, кискен почмак, аларның кабыну радиусы булырга тиеш түгел

1 Яңа материал-ны үзләштерү Дәрәслек, сүзлек белән эш итә белү

Карусели минималь ара жир дәрәжәсеннән алып түбән вращающейся конструкцияләр карусель булырга тиеш кимендә 60 мм һәм артык 110 мм. Түбән өслеге вращающейся платформа булырга тиеш гладкой. Максималь биеклегенә нче түбән дәрәжәдәге карусели кадәр аның югары ноктасы тәшкит итә 1М.

Горки керү горке аша башкарыла лестницу, лазательную секцию яки башка жайланмалар. Аерым торган тауның скаты биеклегенә, керү төрөнә карамастан, 2,5 м дан артмаска тиеш. Старт майданчыгы-300 мм дан да ким түгел, ә 5 градуска кадәр озынлыктагы 300 мм дан да ким булмаска тиеш, ләкин, кагыйдә буларак, майданчык кинәлеге тайгаклау участогының горизонталь тишелешенә тигез булырга тиеш. Аерым торган тауда старт майданчыгында Ян коймасының биеклегенә 0,15 метрдан да ким булмаска тиеш. Скольжение участогы наклоны теләсә кайсы ноктада 60 градустан артмаска тиеш. Соңгы участокта ската уртача наклон 10 градустан артмаска тиеш. Край ската горки тиеш подгибаться юнәлешенә буенча жиргә белән радиусом кимендә 50 мм һәм углом загиба кимендә 100 градус. Тау скаты кырыннан жиргә кадәр ераклык 100 мм. метрдан да артмаска тиеш. Тау-тоннель минималь биеклеккә һәм кинәлеге 750 мм булырга тиеш.

Таблица 15. Минималь ара
куркынычсызлык уен
жиһазлары урнаштырганда

Уен

жиһазлар Минималь ераклык

Таган кимендә 1,5 м яктар нче боковых конструкцияләр һәм кимендә 2,0 м алга (элек) нче крайних нокталары таган бу наклон халәте

Качалки кимендә 1,0 м яктар нче боковых конструкцияләр һәм кимендә 1,5 м алга нче крайних нокталары качалка наклон халәте

Карусели кимендә 2 м яктар нче боковых конструкцияләр һәм түгел ким 3 м өскә таба нче түбән вращающейся өслегенә карусель

Таулар кимендә 1 м нче боковых яктар һәм 2 м алга нче Түбән Як тау скаты

АГАЧ УТЫРТУ

Таблица 16. Тәкъдим ителә торган ераклык
агач утырту урам категориясенә карап

Бу метрда

Урам һәм юллар категориясе машиналар

йөрүдән ераклык өлешендә кадәр ствола

Шәһәр әһәмиятендәге магистраль

урамнар 5-7 Район әһәмиятендәге

магистраль урамнар-3-4 Жирле

әһәмияттәге урамнар һәм юллар 2-

3 Керү 1,5-2

Искәрмә. Утырту өчен иң кулай төр: юкә

бүген Татарстан Президенты Рөстәм Миннөханов "Формула-1" Toro Rosso командасы

житәкчесе Франц Тост һәм аның пилоты Даниил Квят белән очрашты.

Берлин, клен татар, клен ясенелистый, ясень

пенсильванский, тал шаровидная, вяз шома,

боярышники, акация сары.

3 нче кушымта

ЖӘЯҮЛӘЛӘР КОММУНИКАЦИЯЛӘРЕ КИҢЛЕГЕ ТӘКЪДИМ ИТЕЛӘ ТОРГАН ИСӘПЛӘҮ

Тротуарларның һәм башка жәяүлеләр коммуникацияләренең киңлеген исәпләүне түбәндәге формула буенча житештерергә киңәш ителә:

$$B \square b_l \square N \square k / p, \text{ кайда}$$

B - жәяүлеләр коммуникациясенә исәп-хисап киңлегенә, м;

- жәяүлеләр хәрәкәтенең бер полосасының стандарт киңлегенә 0,75 м га тигез;

N - «пик» сәгатьләрендә жәяүлеләр хәрәкәтенең факттагы интенсивлыгы, участка ике юнәлеш буенча жәяүлеләр коммуникациясе, кеше/сәгать (әлегә натураль тикшерүләр нигезендә билгеләнә));

k-жәяүлеләр хәрәкәте интенсивлыгын перспектив үзгәртү коэффициенты (территориянең шәһәр төзелешенә үсеш анализын нигезендә билгеләнә));

p - жәяүлеләр коммуникациясенә бер стандарт полосасының норматив үткәрү сәләте, кеше/сәгать, аны таблицада билгеләргә киңәш ителә:

Жәяүлеләр коммуникацияләренең

үткәрү сәләте Кеше

сәгатенә

Жәяүлеләр коммуникацияләре элементлары пропуск сәләте бер полосасының хәрәкәте	
тротуарлар үсеш алган сәүдә чөлтәре	700дән кызыл линия буенда урнашкан
буенда урнашкан тротуарлар кечкенә сәүдә чөлтәрью	800дән артык урамның Кызыл линиясе

Урам һәм юлларның яшел утыртмалары	чикләрендә 800 - 1000 тротуарлар шулпа
600-700 жәяүлеләр юлы дороги	
Машиналар йөрү өлеше аша (жир өсте)	1200-1500 жәяүлеләр юлыходы
Баскычлар 500-600	
Пандус (уклон 1: 10) 700	

* > Билгеләгәндә кабул ителә торган чик үткәрү сәләте | максималъ йөкләнеш - 1500 кеше/сәгать. |

Искәрмә. |
Жәяүлеләр хәрәкәтенә бер полосасының киңлегә-0,75 м. |

4 нче кушымта

ТУФРАК КАПЛАМЫ

Туфрак классификациясе

1. Муниципаль берәмлекләр шартларында туфрак покрьеның төрле генезисы бар. Туфрак тибына карап, аңа яшелләнәдерү системасында файдаланыр алдыннан аның окультурирование алымнары кулланыла.

1.1. Табигый туфраклар-тиешле табигый шартларда формалашкан һәм тулы профильле туфрак (аларны формалаштыру шартларына туры килә торган генетик горизонтлар).

1.2. Өслекле итеп үзгәртеп корылган туфрак-профильнең өске өлешендәге (40 см га кадәр) генетик горизонтларны юкка чыгару яки алыштыруы аркасында барлыкка килгән туфрак.

1.3. Татарстан Республикасы буенча Россельхознадзор идарәсенең фитосанитар, ашлык сыйфаты һәм орлык тикшерү бүлегенең дәүләт инспекторы тарафыннан 2015елның 7 нче апрелендә Белгиядән килгән 3 партия карантин продукция (190 тонна) көнбагыш тикшерелде. Түбәндәге төрләргә аерып торалар:

гидрогеологик шартлардан чыгып бирелә торган вертикаль структуралы катламлы махсус жылытылган грунтларда барлыкка килгән урбаноземнар - конструктороземнар - туфрак;

урбаноземнар-антропоген бозыла торган (in situ) бөтен тирәнлеккә максатчан рекультивация ясамый торган һәм гумуссированный горизонтка ия (ясалма рәвештә булдырылган, яки формалашкан туфрак процесслары белән) туфракта барлыкка килгән туфраклар.

2. Атропоген эшчәнлек бозылган территорияләрдә яшел утыртмаларны формалаштырганда, барлык яшелләнәдерелә торган участка үсемлекләргә туклану элементларында, дым һәм һавада ихтыяжын канәгатьләндерерлек жир шарының иң соңгы калыңлыгын булдырырга тәкъдим ителә. Яшел үсентеләргә булдыру һәм реконструкцияләү эшләрен башкарганда туфрак катламының төрле дәрәжә пычрану очраклары билгеләнгәндә, пычрану дәрәжәсе һәм сыйфаты параметрлары нигезендә, аны рекультивацияләү гамәлгә ашырыла.

3. Агачлар һәм куаклар утыртканда ундырышлы грунт белән тулган утырту чокырлары ясала. Үсемлек өчен тискәре грунт салынган территориядә туфрак катламын формалаштырганда, аны механик һәм сорбцион геохимик барьер ролен башкаручы 0,5 м куәтле каты суглинк катламнарын изоляцияләргә тәкъдим ителә. Авыр металл белән пычранган вакытта грунтка авырлыгы 6 проценттан да ким булмаган күләмдә углекислый известь кертергә киңәш ителә.

4. Туфрак өслеге һәм туфрак өемнәре бөтен куәт буенча көнкүреш һәм төзелеш чүп-чарыннан чистартылырга тиеш. Туфрак хасил итүче грунтны булдыру өчен кулланыла торган субстрат чүп үләннәренен чүпләнгән булу дәрәжәсе түбән булырга тиеш (әлегә кагыйдәләргә карата 4 нче кушымтаның 2 нче таблицасы).
5. Туфрак катламын проектлаганда туфракның химик пычрану дәрәжәсен исәпкә алырга тәкъдим ителә. Дәрәжәсе аның пычрану билгеләнә санитар һәм биологик аспектлары. Кешенен һәм йорт хайваннарының тормыш эшчәнлегенә өлкәсенә керүче өслеккә катлам өчен санитария халәтенен характеристикасы бирелә. Әлегә катламның куәте 30 к. Биологик характеристика үсемлекләренен нормаль үсешен тәмин итүче һәм 2 м тәшкил итүче туфрак катламнары өчен бирелә (әлегә кагыйдәгә 4 нче кушымтаның 3, 5, 6 таблицалары).
6. Туфракның санитар бәясә рөхсәт ителгән концентрациясе (ЦСК) яки санитар-эпидемиологик күзәтчелек органнары тарафыннан билгеләнгән якинча рөхсәт ителгән концентрациясе белән пычраткыч матдәләренен факттагы концентрациясе белән чагыштырыла. Туфракның пычрануы дәрәжәсен биологик бәяләү, гадәттә, пычраткыч матдәләренен фитотоксич ПСКЙ белән факттагы концентрацияләренен (4, 8 нче кушымтаның әлегә кагыйдәләргә карата 4 таблицалары) чагыштыруы белән үткәрелә.
7. Туфракның пычрануының биологик дәрәжәсе, гадәттә, анда минималь туфрак бүлеп биру чикләрендә пычратуның өстенлекле компоненты эчтәлегенен уртача дәрәжәсе буенча билгеләнә.
8. Каты фильтрлаучы грунтларда (ком, гравия, вак таш кертелеп, 40% тан артык) конструкторлар төзегәндә алар һәм конструкторлар арасында 20 см егәрлектәге урта һәм авыр Сугышлы су ташлардан торган катламын жәю тәкъдим ителә.° Озынлыктагы авышлыктарда конструкторларны 5 тән артык әйләндергән очракта, аларны агулы авыр көпшәле грунт белән тутырып, обрешетка үткәрергә кирәк.° Өелә торган грунтның куәте-15-20 см.
9. Өслек су астына киткән территорияләрдә 2-3 метр туфрак покрлары, гадәттә, кайма капилляр күтәрелү аермасын төзү юлы белән, яшел утыртмаларның төрле типлары өчен тамыр жәю таләпләрен исәпкә алып, конструкцияләнә. Зурлыгы прослоя һәм аның тирәнлегенә билгеләнә нигезендә таблицой. Жир асты суларын 2 метрдан да ким капилляр кайма жимерә торган территорияләрдә яшел үсентеләр системасын проектлаганда даими дренаж салырга киңәш ителә.
10. Жил эрозиясенә дучар ителгән территорияләрдә (жил тизлегенә 3 м/с дан артык) яшел үсентеләр системасын проектлаганда, 80 - 90% тыгызлыгы белән Дернов Горизонт булдыруны күздә тотарга киңәш ителә. Спорт газоннарын урнаштыру өчен туфрак калыңлыгы төзегәндә, гадәттә, подстилющий грунтның фильтрлау сәләтенә карап, дүрт төрле конструкция кулланыла (әлегә кагыйдәгә карата 4 нче кушымтаның 7 нче таблицасы).
11. Муниципаль берәмлек шартларында газоннар һәм откослар өчен грунтлар, кагыйдә буларак, тулысынча алыштыруга мохтаж. Үсемлек жирләре катламы газон өчен 20 см тәшкил итәргә тиеш, ул үсемлек грунтның механик составын яхшыртып, өстәлмәләр кертү һәм күп тапкырлар болгату зарури: ком - 25%, торф - 25%, үсемлек жире - 50%. Шулай ук үсемлек грунтның уңдырышлылыгын яхшыртуны минераль һәм органик ашламалар кертүне күздә тотарга тәкъдим ителә. Төзекләндерү эшләрен проектлаштырганда, канәгатьләндерелә торган газоннарның сыйфатын яхшыртучы яңа ысуллардан файдаланырга киңәш ителә: гидропосев, «пикс» һ.б. жирлек шартларында газоннар урнаштырганда орлыклар чәчү нормасы, проектта тиешле шартларны күрсәтеп, 40 кв. метрдан да ким булмаска тиеш.

Яшел үсентеләрне карап тотуны төзелеш һәм реконструкция житештерә торган субъектлар тарафыннан, төзелеш яки реконструкция чорында эксплуатацияләүче оешма объектны тапшырганчы гамәлгә ашырырга тәкъдим ителә.

Таблица 1. Туфрак сыйфатына таләпләр

Туфрак күрсәткечләре. катлам
вә катламнарның тирән
офыклары, см 0 - 20
20 - 50 50 - 150

Физик
 үзлеклөре
 Физик
 эчтәлеге
 балчык < 0,01 мм 30 - 40 20 - 40 30 - 40
 Тыгызлык
 г/см³ 0,8 - 1,1 1,0 - 1,2 1,2 - 1,3
 Химик үзлеклөре
 Кешелеклелек/о 4 - 5 1
 - 0,5 0,5
 рН 5,5 - 6,5 5,5 - 7,0 5,0 - 6,0
 Эчтәлек ТМ
 мөнәсәбәт к
 ОДК 1 1 1 1
 Рв мкр зурлығы/с <20
 <20 <20 Мин. дәрәжә
 минераль тәэмин ителеш
 азот мг/100 гр туфрак 4,0 4,0
 4,0 Эчтәлеге P₂O₅ һәм K₂O
 мг/100 г туфрак (мин.
 мөмкин булган / оптимизм.) 10/40 һәм 35 10/20 һәм 15
 10/15 һәм 10 Биологик үзлеклөре
 Патогенных зурлығы
 микроорганизмнар,
 шт./грамм жирлек
 Мезофаунаның
 төрлелеге, төрлөре
 4 3 2
 Фитылык,
 фонга кыскалык <1,1 1,1 - 1,3 1,1 - 1,3

Таблица 2. Чүп үләннәренә пычрану дәрәжәсе

1 кв. метрга данәчеләр саны
 Дәрәжәсе пычрану чүп
 үләннәренә саны Көчсез 1-50
 Уртача 51-100
 Көчле 100 дән
 артык

Таблица 3. Биологик күрсәткечләр һәм аларның бәяләү критерийлары

	Биологик Сув .	удовлет Баш Тарту-
Баш Тарту. Эко-		
күрсәткечләре		
рельно экологик		
логич.		
удовлет-вәзгыять		
ситуация		
ворит.		
хәл		
Дәрәжәсе <5 5 - 10 10 - 50 50 - 100 >100		
активлыгын		
микробомассалар		

Таблица 6. Туфрак пычрануның
биологик дәрәжәсе покрова өчен
шартлар житештерү
Миллиграммнарда килограммын

Дәрәжә
пычрану элементлары мг/кг

ТР мышьягы кургаш цинк кадмий бакыр
никель хром Комлы һәм ашлы туфракта (тулай
формалар)
Әйбәт.

<*> 1,0 - 2,0 1,0 - 2,1 16,0 - 32,0 27,1 - 55,0 0,26 - 0,5 16,1 - 33,0 10,1 - 20,0 50,0 - 100
Уртача <*> 2,1 - 4,0 2,2 - 4,2 32,1 - 64,0 55,1 - 110 0,6 - 1,0 33,1 - 165 20,0 - 100 101 - 500
Биек <*> 4,1 - 6,0 4,3 - 6,2 64,1 - 96 110,1 - 165 1,1 - 1,5 165,1 - 330 100,1 - 200 501 - 1000

Өч. югары.

<*> >6,0 >6,2 >96,0 >165 >1,5 >330 >200 >1000

РН суглинистлы һәм глинистлы туфракларда 5,5 дән
ким (тулай формалар) Әйбәт. 2,5 -

5,0 - 32 - 65 55 - 100 0,5 - 1,0 33 - 66 20 - 40 -

Уртача 5,1 - 10,0 - 66 - 130 111 - 220 1,1 - 2,0 67 - 330 41 - 200 -

Биек 10,1 - 15,0 - 131 - 195 221 - 330 2,1 - 3,0 331 - 660 201 - 400 -

Өч. биек >15 - >195 >330 >3,0 >660 -

Суглинистлы һәм глинистлы туфракта 5,5 тән

артык (тулай формалар) Әйбәт. 5 -

10 - 65 - 130 110 - 220 1,0 - 2,0 66 - 132 40 - 80 -

Уртача 11 - 20 - 131 - 260 221 - 400 2,1 - 4,0 133 - 660 81 - 400 -

Биек 21 - 30 - 261 - 390 401 - 660 4,1 - 6,0 661 - 1320 401 - 800 -

Өч. биек >30 - >390 >660 >6,0 >1320 >800 -

Хәрәкәтчән формалары

Әйбәт. - - 3,0 - 6,0 10,0 - 23,0 - 1,5 - 3,0 2,0 - 4,0 3,0 - 6,0

Уртача - 6,1 - 12,0 24,0 - 46,0 - 3,1 - 15,0 4,1 - 20,0 6,1 - 30,0

Биек - - 12,1 - 18,0 47,0 - 69,0 - 15,1 - 30 20,1 - 40,0 31,0 - 60,0

Өч. биек - >18,0 >69 - >30,0 >40,0 >60,0

<*> Нормаль дәрәжә-үсемлекләрнең нормаль үсеше, уртача алганда - орлыкның

уңдырышлылыгын киметү, тамыр системасын жиңелү, үсемлекләрнең морфологиясен үзгәртү,
үсемлекләрнең үлүе - бик зур.

Таблица 7. Типы Корылмалар
урбокоструктоземов спорт
газоннары булдыру өчен

Сантиметрларда

Тибы коренной токымлы тирәнлеге

буенча профиль, см 0 - 15 16 - 30

31 - 45 46 - 60

Среднесуглинистые

белән урта фильтрацией

Гумуссированный төп токым

катламы

урта күкертле

көрән токым

уртача күкертле төп

токым

среднесуглинистая

Комлылар Яхшы

фильтрующие грунтлары

Гумуссированный урта кат

күкертле

туфрак

Комлы тамыр

токымы ком

Авыррак

Начар
фильтрующие
Гумуслы грунт
урта кат
күкертле
туфрак.
Дөрлөткөч вак
таш һәм
ком
көрән
авырра
к

Таблица 8. Авыр металлларның рөхсәт ителгән
концентрациясе һәм тычканы торак
пункт туфракларында

Миллиграммнарда
килограммын Дәрәжә
концентрация
авыр металллар
һәм эчтәлек
мускуллары
2 класс куркыныч 1 класс
куркынычлык никель бал цинк
кургаш кадмий мышьяк

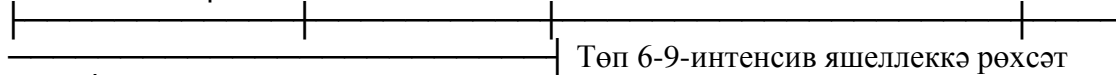
Фоновое
эчтәлек
комлы
һәм
суперчалы почвах 5-10
СР. 6 5-12
СР. 8 25-30
СР. 28 4-9
0,01 - 0,1
0,05 0,9 - 1,7
СР. 1,5
Фоновое
эчтәлек
сугьлучан
һәм
глинистых почвах
15 - Егерме биш
СР. 20 12-30
СР. 20 30-60
СР. 45 12-30
0,09 - 0,3
0,22 1,2 - 3,2
2,2

5 нче
кушымта

Алым
РЕКРЕАЦИОН БИЛГЕЛӘНЭШ ТЕРРИТОРИЯЛӘРЕНДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

Таблица 1. Аллалар һәм юлларны, урман
паркын оештыру һәм башка эре рекреация
объектлары

Төрләрән аллей киндлеге
Назначение юлларны да (м)
төзекләндерү |

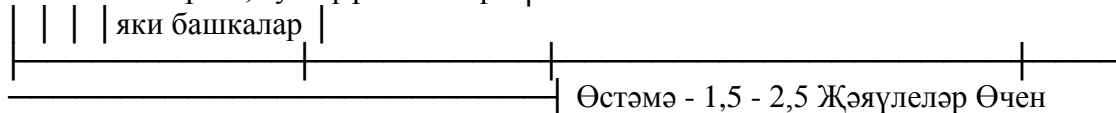

ителә |
жәяүлеләр хәрәкәте аерым полосалар полосы
аллеялар һәм (300 дән артык сәгать). | | 2 м
киңлектәге тәртип аша | юллар * һәр 25-30 метр саен
йөрү рөхсәт ителә. | |
парк эчендәге аллея ярда булса |
транспорт. | | | сулыклар, аның
аркылы | Профиль соединяет
булырга мөмкин хәл ителде | төрле
дәрәжәдәге функциональ зоналар |
жир кишәрлекләре да кагылышы,
стеналары белән бәйлә | вә баскычлар
белән. | | | Йөгертмә | :
төп керү юллары. | | |
каты плитка. |
асфальтобетон) белән |
бортлану белән обра
таш белән. | | | |
Ботакрез биеклек 2,5 м

буенча бара |
пенные аллеялар жәяүлеләр хәрәкәте матур
урыннар ала мөгут юллар да * (сәгатенә 300
сәгатькә кадәр). | | кәкрәю |
Китү рөхсәт ителә. | | | Катлам:
каты | эксплуатация(плитка,
асфальтобетон), | транспорт. | | |
вак таш белән

эшкартелгән |
| | | Соединяют | вяжущими. Ботакрез
икенче дәрәжәдәге керү юллары 2,0 - 2,5
м. садовый вход парк объектлары да борт,
чәчәк бордюралары һәм | үзара. | | |
үлән, су бирү лотоклары |

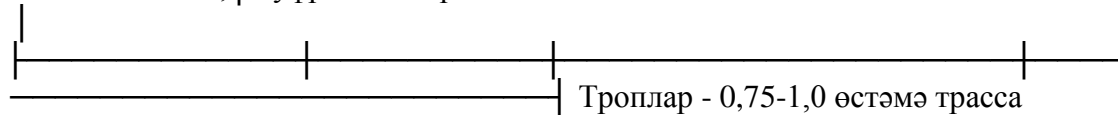

Бушлай Допол
кече трассировка хәрәкәте, һәр
борылышельные жәяүлеләр ешлыгы.
| | | акланган һәм
теркәлгән |
Татарстан Республикасы Транспорт һәм юл хужалыгы
министрлыгы объектом рөхсәт ителә. | | | төркем
белән яки ялгызными
Аерым үсентеләргә
чыгарыла. |

Буй

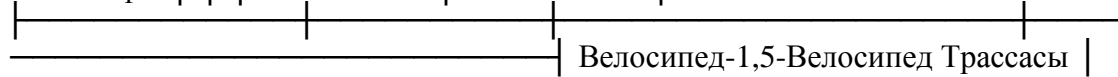
| парковым уклон рөхсәт
ителә 80 |

корулмаларга. | | | промилле. |
Катлам: плитка, | туфрак яхшыртылган

буенчаруется

прогулочная челтәре белән крутым
склонам аша чыная, | табигый чокырлар,
инешләр. | | |
характером катлам: Грунтоое | табигый.
Ландшафт. | | |

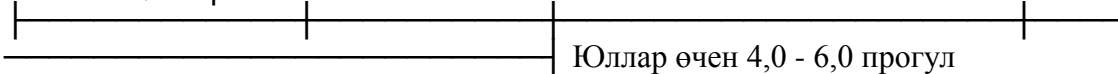

ные дорожки 2,25

прогул этәч,
сигезенчесе). | | |

| | | | Киңәш ителә пункты |
техник хезмәт күрсәтү. | | | |
Йөгерт

мә | каты. | | | | Ботакрез
биеклек 2,5 м | | |

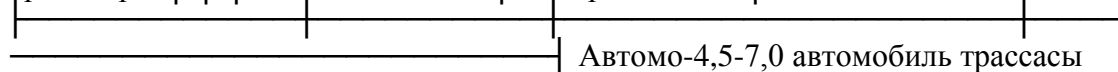

ат чабышлары ,экипажларда, 60 промиллега
кадәр бара. |

| чана. | | | Ботакларны кисәргә рөхсәт
ителә |

керү юлы 4 м. Выс

эксплуатация өсдеге: грунт покры
транспорт. | | | | яхшыртылган. |

буенчаруется

бильная йөрү һәм юл периферии урман
паркы " Пери парк эчендәге якта
жәяүлеләр ягында дорога транспорт. |

| коммуникацияләр. |
Иң зур | 70

озынлыктагы уклон рөхсәт ителә |

йөрү тизлеге-промилле,

максат-скорость 40

км/сәг.эксплуат Радиусы |

транспорт-15 метрдан да ким

түгел. | Катлам:

асфальтобетон, |

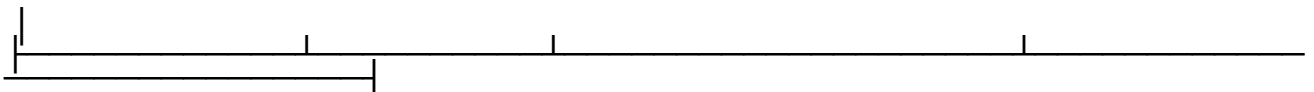
вак таш, вак таш, |

| | | | эшкәртү

вяжущими, |

бордюрлы таш. | | |

|

Искәрмә: 1. | Жәяүлеләр алкалары киңлегенә
зоналар кертелә | жәяүлеләр хәрәкәте, чикләмә Яшел
полосалар, су бүлү юллары |

Спортив- | Төрле | Махсус | 150
 - 7000 | 10,0 | эмма-уен-
 хәрәкәтчән уеннар һәм жиһазлар и
 балалар өчен һәм күңел ачу, төзекләндерү,
 благоустройство яшүсмерләр, шул исәптән

Велодром, исәпләнгән вел
 10-17 скалодром, конкрет | | |
 яшь, мини-рампалар өчен, спорт-уен лет

| өлкәннәр | шуу өчен

| куллану | | | ролик

тимераяклары | | | |

| | б | | | | |

Каплау өчен алшартлар: Определяются
 ковые парки, урыннардагы асфальт-бетон, транспорт белән |
 майданы белән кисешкән урында плиточным, плитки һәм
 таләпләр требованиями автостоян-хәрәкәт графигына
 баткан кәрәзле паркка керү юллары |
 шәһәр газоны белән күй, транспорт
 жиһазландырылган | транспорт белән бортлы
 таш белән |

Таблица 3. Майданы һәм паркларның үткәру
 сәләте Корылмалар һәм майданчыклар

Объектларның һәм корылмаларның исеме		
пропуск		
бер кв. метрлык Сәләт		
способность урын яки		
объект или		
(кеше көнендә) объект		
1	2	3
Татарстан Республикасы Премьер-министры и. ш. Халиков катнаша.		
Аттракцион зур < * > 250 800		
Татарстан Республикасы Премьер-министры и. ш. Халиков катнаша.		
Йөзү бассейны: ачык 50 x 5,25		
Игротека < * > 100 20		
Хор җырлау майданчыгы 6,0 1,0		
Майданы (терраса, зал) өчен 4,0 1,5		
бию		
Ачык театры 1,0 1,0		
Жәйге кинотеатр (фойессыз) 5,0 1,2		
Жәйге цирк 2,0 1,5		
Күргәзмә павильоны 5,0 10		
Ачык лекторий 3,0 0		

		Павильон өчен уку һәм тихих уеннар 6,0
3		
	Кафе 6,0 2,5	
		Сәүдә киоск 50,0 6
		Киоск-китапханә 50,0 60
		Касса < * > 120,0 (1 сәгать) 2,0
		Бәдрәф 20
		Беседкалар өчен ял 10,0 2,0
		Су-чаңгы станциясе 6,0 4
		Физкультура-тренажерлар залы 10,0
Физкультурно		
		Жәйге раздевалка 20,0 2,0
		Кышкы чишенү бүлмәсе Зимняя
		Жәйге душ белән раздевалками 10,0 1,5
		Автомобиль кую урыннары < * > 4,0
машиналар 25,0		
		Велосипед өчен тукталышлар < * > 12,0
машиналар 1,0		
		Биллиардная (1 өстәл) 6 20
		Балалар автодромы < * > 100 10
Каток < * > 100 x 4 51 X 24		
		Корт өчен теннис (ябык) < * > 4 x 5 30 x
18		
		Бадминтон мәйданчыгы < * > 4 x 5 6,1 x
13,4		
		Баскетбол мәйданчыгы < * > 15 x 4 26 x
14		
		Волейбол мәйданчыгы < * > 18 x 4 19 x
9		
		Гимнастика мәйданчыгы < * > 30 x 5 40
x 26		

	Шәһәрчекләр өчен мәйданчык < * > 10 x 5 30 x 15
	Балалар өчен мәйданчык 6 2
	Массакүләм уеннар өчен мәйданчык 6 3
2,7 x 1,52 (өстәл)	Нст өчен мәйданчык. теннис (1 5 x 4
Площадка	Теннис мәйданы < * > 4 x 5 40 x 20
96 x 94	Футбол кыры < * > 24 x 2 90 x 45
	Алкалы хоккей кыры < * > 20 x 2 60 x 30
120	Спорт үзәге, стадион < * > 20 x 2 96 x
< * > Мәйдан нормасы объектка бирелде.	Консультация пункты 5,4
Объект парк территориясендә урнашкан.	

6 нчы кушымта

АЛЫМ ЖИТЕШТЕРҮ БИЛГЕЛӘНЭШЕНДӨГЕ ТЕРРИТОРИЯЛӘРДӘ ТӨЗЕКЛӘНДЕРҮ

Житештерү объектларын төзекләндерү төрле тармаклар

торган кабул итүләр предприятиеләрнең	Тармак яклау чаралары тәкъдим ителә 	эйләнә-тирә мохитне	төзекләндерү
Приборлар төзү-цехларны максималь рәвештә газоннан изоляцияләү яралар да-ярдәмче, склад катламнары, каты өслекләр генә электрон зоналары һәм урамнар; каты булмаган материаллардан. сәнэгать территорияне саклау сулыкларны, фонтаннарны һәм фонтан тузан һәм башка су сибү торбасыннан. зарарсызлыклар, шулай ук саклагыч полосаларның тыгыз утырту кояш кызудан.			

| массивлар һәм төркемнәр. |
Рядовые утырту буенда төп |
алым. | | |
Корылучы үсемлекләр ураqsız |
дәхи алар гаурәтләрен зинадан
саклаучылардыр. | мамыклап. | | |

Тәкъдим ителә торган: жиләк-
жимеш агачлары, | чәчәкләр,
розарийлар. | | |

| Туку изоляциясе бизәү мәйданчыклары
урнаштыру читтә |
цехлар сәнәгате; бизәкләү цехларының тәэсир итү
зонасын булдыру. |

| уңайлы шартлар бизәү тирәсендә яшелләндерү |
ял итү һәм хәрәкәт итү цехларының яхшы
булуын тәэмин итә | территориясе буенча; |

шумозащита чәчәк түтәлләрен киң
куллану, | фонтаннар, декоратив
скульптуралар, |
уен жайланмалары, чаралары |
мәгълүмат. | | |

Мәйданчыклар шаулапаш ял итү.

| | | |
Бакчалары плоских түбәләрендә корпуслар.

| | | | Ассортиментта чикләүләр юк: |
ылыслы ,ственные

чәчәк атучы куаклар, лианнар һәм |
| | | h. б. |

| Май-изоляциясе-тотрыклы газон

булдыру. |
дельная һәм житештерү тыгыз агач-куакковые
инженерлык ятмаларыннан сөт цехлары 50% ка
кадәр мәйданны били | сәнәгать озелен |

коммуникацияләр; эреләндерелгән
Однород төркемнәре | үсентеләр тузаннан
саклау территорияне "тондыра" | бөтен
яктан. | | | |

Ассортиментта облад
бактерицид үзлекләре:

имән | кызыл, миләш
,ыкнов

Европа карагач, чыршы
ак, | сербская h. б.

Серб

Юл чыгымнарын каплау - монолит |
бетон, бетон плитәләрдән тротуарлар.

| | | | Икмәк пешерү зонасы-

Изоляция окруж

сәнәгать-ул матур үсеп килүче төркемнәр

белән янәшә на ұзагач утыртмалары

территорияләре ность

торак пункты нче (юкә, клен,
тополь Канада, | житештерү
миләшләре гади, карагачница
шау-шу; Себер, чыршы ак). |

Яхшы Предзавод зонасында -
ялгызлар | агачларның декоратив
нөсхәләрен жилләтү | |
| | территорияләрне | (чыршы колючая,
сизая, серебристая, | Швед клены). | | |

| Ит комбинаты-селитебной саклау, ял
мәйданчыклары янында урнаштыру |
син территория нче Административ корпусы, у |
ис үтеп керү; кеше күп йөри торган цехлар
урыннарда да проник тузаннан саклану; эзер
продукцияне читкә жибәрү. | |
территориянең аэрациясе гади газон, ажуралы
аэ
агач-куак утырту. |
| |

| Ассортиментта
облад
бактерицид үзлекләре белән. | |
| Утырту | цехларның визуаль
изоляциясе өчен |

| Төзелеш тавыш кимү, тыгыз саклагыч
утырту из
сәнәгать тизлек жил һәм зур живописных
төркемнәре һәм | массивларга
язылганлык. | |
территорияләр; ял мәйданчыклары
бизируются
изоляция төсле. | | |
якын-тирәдәге чәчәк актив
кертелә |
төзелеш, транспорт корылмалары, территории
торак пункты; кече архитектура формалары
һәм башкалар | жанлану төзекләндерү
элементлары. | |
монотон һәм ассортимент: Клен,
ясен, юкә, | төссез мохит вязы һәм
тдп. |

7 нче
кушымта

ТРАНСПОРТ ҺӘМ ЖӘЯҮЛӘЛӘР КОММУНИКАЦИЯЛӘРЕН КАПЛАУ ТӨРЛӘРЕ

Таблица 1. Транспорт коммуникацияләрен каплау

Объект югары катламның комплекслы материалы норматив	Материал документ проезж юл челтәрен
--	--------------------------------------

Юллар һәм урамнар	Асфальтобетон:
ГОСТ 9128-97	Магистраль урамнар - А һәм Б төрләре, 1 маркалы; гомумшәһәр әһәмияткә ия: - щепнемастичный; ТУ-5718-001- -белән өзлексез 001168-2000 хәрәкәт - кою Тибы II. ТУ 400-24-158-89
Татарстан Республикасы Президенты р. н. Миңнеханов катнаша.	Кероховатых өчен ту 57-1841 смес катлау-катлау. 02804042596-01 -белән регулируем хәрәкәте шул ук

Магистраль урамнар Б һәм ГОСТ 9128-97 типтагы	Асфальтобетон типов район әһәмиятендәге В, 1 маркалы марки
---	--

Местного значения:			
- в жилой застройке и Д	Асфальтобетон типов В, Г	ГОСТ 9128-97	
в производственной и коммунально-складской зонах	Асфальтобетон типов Б и В	ГОСТ 9128-97	
Площади В.	Асфальтобетон типов Б и В.	ГОСТ 9128-97	
Представительские, приобъектные, общественно-транспортные	Пластбетон цветной, Штучные элементы, из искусственного или природного камня.	ТУ 400-24-110-76	
Транспортных развязок	Асфальтобетон: - типов А и Б, - щепнемастичный	ГОСТ 9128-97	ТУ 5718-001-0001168-2000
Искусственные сооружения	Асфальтобетон: Мосты, эстакады, путепроводы, тоннели	ГОСТ 9128-97	ТУ-5718-001 - щепнемастичный; 0001168-2000
	ТУ 400-24-158-89	<*>	
	- литой типов I и II. Смеси для шероховатых слоев износа	ТУ 57-1841-02804042596-01	

Таблица 2. Жәяүлеләр коммуникацияләрен каплау

Объект комплекслы	Материал каплау:
төзекләндерү озелененной территорияләрне	жәяүлеләр зонасы дорожки бу пандусов

чишелеше | элементлары берсе - | | | |
			ясалма			
			яки табигый			
			таш.			

Асфальтобетон
| | | | типтагы
Г һәм Д | | | |

Жәяүлеләр дә шул
ук хэл и жир өсте
юлы, проезж

| | | | өлешендә яки
| | | | Ыштанные
			элементлары берсе -			
			ясалма			
			яки табигый			
			таш			

жир асты һәм асфальтобетон:

Асфальтобетон | жир өсте типтагы
в, г, д. типтагы в, Г, Д |

Элементлары штучные | | | |

| | | | се
| | | | ясалма | | | |
| | | | яки
табигый | | | |
таш. | | | |

| Күперләр, эстакады, | Штучные |
- | - | шул ук | юлүткәргечләр,
элементлары берсе | | | | Тоннель
ясалма | | | |
			яки табигый			
			таш.			

Асфальтобетон
| | | | типтагы
Г һәм Д | | | |

Оргкомитет по подготовке и проведению публичных слушаний

№ п/п	Ф.И.О.	Вазифа
1.	Семахина Гульнара Фидаиловна	Рус Әжиле авыл жирлеге башлығы
2.	Валиева Флера Масгутовна	Рус Әжиле авыл жирлеге башкарма комитеты сәркатибе
3.	Гайфуллина Фания Минкаримовна	Рус Әжиле авыл жирлегенең 6 нчы номерлы сайлау округы депутаты
4.	Зайнуллин Айрат Рафилевич	Рус Әжиле авыл жирлегенең 3 нче номерлы сайлау округы депутаты